

لایحه برنامه پنجساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران (۱۴۰۳-۱۴۰۷)

ماده ۱- ...

پ- دستگاههای اجرائی: وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی زیرمجموعه قوه مجریه و شرکتهای دولتی
موضوع ماده (۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱

ایراد شورای نگهبان

۱- در بند (پ) ماده (۱) از جهت تعاریف ذکر شده از « دستگاه اجرایی » در سایر قوانین و احکام
مترتب بر آن ابهام دارد ، پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون

بند (پ) ماده (۱) به شرح ذیل اصلاح می شود:

پ- دستگاههای اجرائی: وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی زیرمجموعه قوه مجریه و شرکتهای دولتی
موضوع ماده (۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ و موضوع ماده ۴ قانون مدیریت
خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸
این تعریف صرفاً ناظر بر این قانون بوده و سایر تعاریف قانونی از دستگاههای اجرائی به قوت
خود باقی است.

ت- ...

ماده ۳- در راستای تقویت تأمین منابع مالی تولید اقدامات زیر انجام می شود:

الف- وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با همکاری سازمان، بانک مرکزی و سایر دستگاههای
اجرائی تا پایان هر سال، برنامه تأمین مالی رشد اقتصادی هدف در سال بعد، از جمله میزان منابع مالی مورد
نیاز و نحوه تأمین آن از بازار سرمایه، منابع بانکی، سرمایه‌گذاری و تأمین مالی خارجی با رعایت اصل هشتادم
(۸۰) قانون اساسی، بیمه، مولدسازی و فروش اموال و دارایی‌ها، منابع صندوق توسعه ملی و سایر منابع را در
چهارچوب قوانین تهیه نموده و به تصویب هیأت وزیران برساند و گزارش آن را هر سه ماه یکبار به مجلس
ارائه کند.

مسئولیت تنظیم برنامه کارآمد تحقق کامل منابع موضوع این بند بر عهده وزیر امور اقتصادی و دارایی
می باشد. آیین‌نامه اجرائی این بند توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری سازمان تهیه می شود و
به تصویب هیأت وزیران می رسد و مسئولیت اجرای کلیه وظایف و تحقق منابع که به موجب این آیین‌نامه بر
عهده سایر دستگاههای اجرائی گذاشته می شود، با عالی ترین مقام دستگاه اجرائی است.

ب- به دولت اجازه داده می شود به منظور تسویه بدهی های خود و شرکت ملی نفت ایران به صندوق
توسعه ملی از طریق وزارت نفت، بدون واگذاری مالکیت و حاکمیت و بدون بنگاهداری نسبت به عقد قرارداد
با این صندوق در زمینه اکتشاف، توسعه، استخراج، تولید، فروش و صادرات نفت و گاز با اولویت میادین

جدید یا مشترک با رعایت موارد ذیل اقدام نماید:

- ۱- صندوق توسعه ملی مکلف است برای اکتشاف، توسعه، استخراج، تولید، فروش و صادرات صرفاً از طریق عقد قرارداد خرید خدمت با بخشهای خصوصی و غیردولتی ذیصلاح اقدام نماید.
- ۲- صندوق توسعه ملی با استفاده از سازوکارهای مختلف از جمله منابع داخلی خود و بازار سرمایه نسبت به جذب منابع ارزی و ریالی از مردم و نیز سرمایه‌گذاران بخش خصوصی اعم از داخلی و خارجی در اکتشاف، توسعه، استخراج و تولید اقدام می‌نماید.
- ۳- هشتاد درصد (۸۰٪) از درآمد حاصل از فروش محصول بعد از کسر سهم صندوق توسعه ملی و هزینه‌های مربوط به اکتشاف، توسعه، استخراج، تولید، فروش و صادرات، بابت بازپرداخت بدهی دولت و شرکت ملی نفت ایران به صندوق توسعه ملی با اعمال حساب نزد خزانه‌داری کل کشور صرف می‌شود و باقیمانده درآمد به‌عنوان حساب درآمد عمومی دولت نزد خزانه‌داری کل کشور منظور می‌گردد.
- ۴- نظارت وزارت نفت باید به‌گونه‌ای انجام شود که تضمین‌کننده برداشت صیانتی از ذخایر نفت و گاز باشد.

۵- صندوق توسعه ملی مکلف است پس از تسویه مطالبات خود از دولت و شرکت ملی نفت، کلیه اختیارات و وظایف خود در میادین و قراردادهای هر یک از میادین را به وزارت نفت (شرکت ملی نفت ایران) واگذار نماید.

۶- صندوق توسعه ملی مکلف است حداکثر یک‌سال بعد از تسویه مطالبات خود از دولت و شرکت ملی نفت، سهم خود از سرمایه‌گذاری موضوع جزء (۲) این بند را به بخش خصوصی و تعاونی واگذار نماید. هیأت نظارت بر صندوق توسعه ملی موظف است گزارش نظارتی این بند را هر سه ماه یکبار به مجلس ارسال نماید.

ایراد شورای نگهبان

۲- در ماده (۳) با توجه به اصرار مجلس شورای اسلامی، مغایرت مذکور در بند ۳-۳- نظر سابق شورا کماکان به قوت خود باقی است.

ایراد سابق شورای نگهبان

۳-۳- در بند (ب)، سازوکار پیش‌بینی شده در این بند، مغایر اساسنامه صندوق توسعه ملی و در نتیجه مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون

بند (ب) ماده ۳ حذف می‌شود.^۱

پ-...

ماده ۵- به منظور مردمی‌سازی اقتصاد، جلب مشارکت بخش خصوصی و کاهش تصدی‌های دولت و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی نسبت به اجرای موارد زیر اقدام می‌گردد:

^۱ مجمع تشخیص مصلحت نظام مفاد این بند را موافق با مصلحت نظام تشخیص نداده است

الف -

۱- دستگاههای اجرایی موظفند در چهارچوب سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و با رعایت قانون اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی تمامی سهام خود در شرکتها اعم از شرکتهای تولیدی، خدماتی و بازرگانی به استثنای مواردی که منع واگذاری آنها در سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، تصریح شده است را به صورت تدریجی، حداکثر تا پایان سال دوم این قانون واگذار نمایند.

این حکم مانع انجام وظایف قانونی سازمان خصوصی سازی نبوده و سازمان مذکور مکلف است علاوه بر نظارت و اجرای این جزء در صورتی که در موعد مقرر واگذاری از طریق دستگاههای ذی ربط انجام نشود، رأساً نسبت به واگذاری در مورد واحدهای مشمول این جزء اقدام نماید به نحوی که تا پایان سال سوم به صورت کامل واگذاری صورت پذیرد.

وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است گزارش عملکرد این جزء را هر سه ماه یکبار به کمیسیونهای برنامه و بودجه و محاسبات و اقتصادی مجلس ارسال نماید.

۲-

مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و کلیه صندوقهای بازنشستگی مکلفند با رعایت سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی نسبت به واگذاری سهام کتتری یا مدیریتی خود و شرکتهای تحت مالکیت حداکثر تا پایان سال دوم اجرای این قانون اقدام نمایند. در مواردی که مصلحت ملزماه ای در وجود سهام مدیریتی یا کتتری با پیشنهاد و مسؤولیت بالاترین مقام دستگاه ذی ربط و تأیید شورای عالی اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی موضوع قانون اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و تصویب هیأت وزیران وجود دارد، صرفاً در حدود و مهلت مصلحت مقرر در مصوبه هیأت وزیران از شمول واگذاری سهام کتتری یا مدیریتی مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و صندوقهای بازنشستگی مستثنی است

هر سال حداقل یکبار باید سهام یادشده در بازار سرمایه عرضه شود. در صورت خودداری از عرضه تا پایان سال اول برنامه معادل بیست درصد (۲۰٪) سهم سود سهام مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی به عنوان مالیات از شرکت مزبور اخذ شده و هر سال پنج واحد درصد به نرخ مالیات مذکور افزوده می شود. سهام شرکت تحت مالکیت مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی تولیدکننده کالا و خدمت عمومی و انحصاری در چهارچوب مأموریتها و وظایف اصلی مندرج در قوانین حاکم بر مؤسسات و نهادهای مذکور از شمول این حکم مستثنی است.

این استثنا مانع واگذاری سهام فوق الذکر توسط مؤسسات و نهادهای مذکور با رضایت آنها نمی باشد. متخلف از اجرای این حکم از جمله اعضای حقیقی و حقوقی مجمع و مدیرعامل شرکتهایی که مانع اجرای حکم مذکور شوند به مدت پنج سال به انفصال از خدمات عمومی و دولتی و ممنوعیت از عضویت و مدیریت در شرکتهای تجاری محکوم می شوند.

سازمان مکلف است عملکرد دستگاههای مشمول این جزء را گردآوری و گزارش تجمیعی را هر شش ماه یکبار به کمیسیونهای برنامه و بودجه و محاسبات، اقتصادی و اجتماعی مجلس ارسال نماید. دستگاههای

مشمول در این خصوص موظف به همکاری با سازمان بوده و عدم اجرای این حکم تخلف محسوب و در مراجع ذیصلاح رسیدگی می‌شود.

ب- وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با همکاری سایر دستگاههای اجرائی تا پایان سال دوم برنامه با هدف متناسب‌سازی اختیارات مدیریتی دولت و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی در بنگاهها با میزان سهامشان اقدامات زیر را انجام دهد:

۱- به منظور تقویت جایگاه سهامداران خرد، سازوکارهای مناسب برای ارائه پیشنهاد سهامداران خرد برای طرح در هیأت مدیره و مجامع شرکتها و افزایش شفافیت معاملات با اشخاص وابسته بر اساس ماده (۱۲۹) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب ۱۳۴۷/۱۲/۲۴ از طریق اقداماتی مانند افشای جزئیات موضوع معامله، قیمت معامله، فرایند تعیین قیمت، دلایل عدم انجام معامله با اشخاص غیروابسته و گزارش کارشناسی در مورد قیمت‌گذاری دارایی مذکور را فراهم نماید.

۲- به منظور جلوگیری از ایجاد ساختارهای غیرشفاف از طریق تملک سهام شرکت‌های اصلی توسط شرکت‌های فرعی و وابسته به آنها ذی‌نفعان واحد شرکت‌های اصلی یادشده را مشخص و سهام قابل‌واگذاری را تعیین نموده و مطابق با فهرست اعلامی این وزارت سهام موردنظر را با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و قانون اجرای آن واگذار کنند.

تبصره- در صورت تملک سهام شرکت‌های سهامی عام توسط شرکت‌های فرعی یا وابسته به آنها در سال اول بیست و پنج درصد (۲۵٪) از سود متعلق به شرکت‌های فرعی یا وابسته به‌عنوان مالیات و از سال دوم به بعد پنجاه درصد (۵۰٪) از سود متعلق به شرکت‌های فرعی یا وابسته علاوه بر مالیات قانونی به‌عنوان مالیات اخذ می‌شود و نیز از سال سوم اجرای برنامه صاحبان این سهام فاقد حق رأی بوده و از نصابهای مربوط به دعوت و تشکیل مجامع عمومی و تصمیمات آنها منظور نمی‌شوند.

مدیران متخلف به دو سال انفصال از خدمات عمومی و دولتی و ممنوعیت از عضویت در هیأت مدیره و مدیریت عاملی شرکت‌های تجاری و استرداد دوبرابر حقوق و مزایای دریافتی در آن دوره مدیریتی محکوم می‌شوند. مدیران شرکتهایی که حداقل یک‌کرسی مدیریتی آنها به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم (با واسطه) تحت مالکیت شرکت‌های

سهامی عام ثبت‌شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار است، موظفند فهرست شرکت‌های تحت تملک و درصد مالکیت خود در آنها را به سازمان بورس و اوراق بهادار ارائه دهند.

وزارت امور اقتصادی و دارایی (سازمان بورس و اوراق بهادار) مکلف است به‌نحوی اقدام نماید که اعلام ترکیب سهامداران دارای حق رأی هر شرکت توسط شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تصفیه وجوه، با لحاظ مفاد این بند صورت پذیرد. هرگونه صدور حکم توسط مسؤولان دولتی برای عضویت در هیأت مدیره شرکت‌های واگذارشده در اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، بیش از درصد مالکیت دولت در شرکت‌های مزبور ممنوع می‌باشد.

وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است گزارش عملکرد این بند را هر شش ماه یکبار به کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات و اقتصادی مجلس ارسال نماید.

بند الحاقی- در صورت تملک شرکت‌های سهامی عام توسط سهامدارانی که با تشخیص شورای رقابت

دارای تعارض منافع در زنجیره ارزش آن شرکت باشند و مصداق رویه ضد رقابتی تشخیص داده شوند، ضمن سلب حق رای از ایشان در هیات مدیره و مجامع قانونی، سهامداران مذکور ظرف دو سال ملزم به واگذاری سهام هستند. به گونه‌ای که در هیات مدیره این شرکتها عضو اصلی و علی‌البدل با حق رأی یا بدون حق رأی نباشند.

پ- وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است تا پایان سال اول برنامه برای جلب مشارکت بخش خصوصی و تسهیل فرایند واگذاری با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی بر اساس شرایط زیر اقدام نماید:

۱- استفاده از روش رد دیون از طریق انتقال مالکیت یا سهام دولت و یا سهام و سهم‌الشرکه شرکت‌های دولتی به مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی یا بخش غیرتعاونی یا بخش عمومی و یا بخش غیرخصوصی و یا صندوق‌های بازنشستگی در واگذاری‌ها ممنوع و باطل است.

تذکر شورای نگهبان

۱-۱- صدر جزء ۱ بند (پ)، عبارت «مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی یا بخش غیرتعاونی یا بخش عمومی و یا بخش غیرخصوصی» اصلاح شود.

مصوبه کمیسیون

جزء ۱ بند (پ) به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

«استفاده از روش رد دیون از طریق انتقال مالکیت سهام و سهم‌الشرکه به مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، بخش‌های خصوصی و تعاونی و صندوق‌های بازنشستگی با رعایت سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، تنها از طریق مزایده عمومی و با امکان تهاتر ثمن معامله با مطالبات نهادهای مذکور از دولت امکان‌پذیر خواهد بود.»

۲- در صورتی که ایرادات وارد شده به قراردادهای واگذاری ناشی از قصور یا تقصیر خریدار نباشد، به جای ابطال و فسخ قراردادهای واگذاری باید از راهکارهای جایگزین مانند اصلاح قراردادها با رضایت خریدار و با رعایت قوانین استفاده شود و در صورت ورود خسارت به خریدار، خسارت وارد شده بر اساس قوانین جبران می‌شود.

ایراد شورای نگهبان

۳- در ماده (۵) علی‌رغم اصلاح به عمل آمده ابهام مذکور در بند ۴-۵ - نظر سابق شورا کما کان به قوت خود باقی است.

ایراد سابق شورای نگهبان

۴-۵- در جزء (۲) بند (پ)، «ایرادات وارد شده به قراردادهای واگذاری» نسبت به مواردی که ناشی از قصور یا تقصیر خریدار نباشد، اما موجب بطلان یا فسخ قرارداد باشد، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون

حذف می‌شود

۳- واگذاری اموال و دارایی‌های دولت بجز سهام یا سهم‌الشرکه دولت در بنگاه‌های قابل واگذاری به مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی تنها پس از دو بار فراخوان عمومی و صرفاً از بخش صددرصد خصوصی یا تعاونی و عدم استقبال بخش خصوصی و تعاونی از فراخوان، در چهارچوب سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مجاز است.

وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است فهرست اموال و دارایی‌های دولت که پس از دو بار فراخوان عمومی به نهادهای عمومی واگذار گردیده‌اند را هر شش ماه یکبار به مجلس ارسال نماید.

تذکر شورای نگهبان

۲-۱- در جزء ۳ بند (پ)، با توجه به تغییر موضوع حکم، ضرورتی به ذکر عبارت «در چهارچوب سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی» نیست.

مصوبه کمیسیون

در جزء ۳ بند (پ) ماده ۵، عبارت «در چهارچوب سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی» حذف می‌شود.

بند الحاقی ۱- ...

بند الحاقی ۲- در راستای مردمی‌سازی اقتصاد، دولت مکلف است با استفاده از ظرفیت‌های بخش خصوصی و تعاونی، حلقه‌های میانی، گروه‌های جهادی دارای مجوز از مراجع ذیصلاح قانونی و نهادهای انقلابی از جمله بسیج سازندگی و قرارگاه فرهنگی و اجتماعی حضرت بقیه‌الله الاعظم ارواحنا فداه تحت این عناوین، سازمان‌های مردم‌نهاد و نیز با استفاده از ابزار بازار سرمایه، امکان مشارکت مردم را در فعالیت‌های اقتصادی و عمرانی از جمله توسعه روستایی، آبخیزداری و آبخوانداری، ساخت، بهره‌برداری و مدیریت مراکز بهداشتی-درمانی و اماکن ورزشی، فرهنگی و هنری، ساخت و بهره‌برداری طرح‌های خطوط آهن (پروژه‌های ریلی) و جاده‌ای، ساخت و تولید مسکن، طرح (پروژه)‌های شهری، خدمات بازرگانی داخلی و خارجی، خدمات اجتماعی، خدمات فنی، مهندسی و فناوری ارتباطات و اطلاعات و نظایر آن با روش‌های خرید خدمات، واگذاری مدیریت، مشارکت عمومی-خصوصی، اجاره، بهره‌برداری و نیز سایر روش‌های مندرج در قوانین دائمی فراهم نماید به نحوی که سالانه بخشی از تصدی‌های دستگاه‌های مسؤول انجام وظایف فوق‌الذکر کاهش یابد. سازمان مکلف است آیین‌نامه مربوط را تنظیم نماید و به تصویب هیأت وزیران برساند.

ایراد هیأت عالی نظارت

در مصوبه جدید مجلس، ابهام درباره گروه‌های جهادی رفع شده است. اما درباره عبارت «حلقه‌های میانی» کماکان به قوت خود باقی است.

تذکر: وظایف و اختیاراتی که بر اساس تدابیر فرماندهی کل قوا و قوانین بر عهد بسیج است، در این برنامه رعایت گردد.

توضیح مغایرت:

از این حیث که «حلقه‌های میانی» و «گروه‌های جهادی» ابهام دارد، با جزء (۳) بند (۹) سیاست‌های کلی نظام قانونگذاری مغایر است.

مصوبه کمیسیون

عبارت «حلقه های میانی» به عبارت «تشکلهای مردمی دارای مجوز از قرارگاه فرهنگی و اجتماعی حضرت بقیه الله الاعظم ارواحنا فداه که تحت عنوان حلقه های میانی هستند» تبدیل می شود. همچنین عبارت زیر به این بند الحاق می شود:

حلقه های میانی ساختارهای مردمی از جریان های با موضوع فعالیت مختلف مرتبط با قرارگاه فرهنگی و اجتماعی حضرت بقیه الله الاعظم ارواحنا فداه هستند که برای حمایت و گسترش فراگیر تشکلهای جهادی مردمی تلاش و فعالیت می کنند.

عبارت «گروههای جهادی دارای مجوز از مراجع ذیصلاح قانونی و نهادهای انقلابی از جمله بسیج سازندگی و قرارگاه فرهنگی و اجتماعی حضرت بقیه الله الاعظم ارواحنا فداه تحت این عنوان» به عبارت «گروههای جهادی که مجوز آنها توسط بسیج مستضعفین یا از طریق مراجع ذیصلاح قانونی یا نهادهای انقلابی یا بسیج سازندگی با تایید و هماهنگی سازمان بسیج مستضعفین صادر می شود» تبدیل می شود.

ماده ۶- به منظور توسعه اشتغال به ویژه اشتغالهای حاصل از ایجاد کسب و کارهای خرد خانگی (تا دو نفر شاغل)، کارگاههای خرد (تا هفت نفر شاغل) و کارگاههای کوچک (تا بیست نفر شاغل) با اولویت استقرار در مناطق محروم و روستایی از سال اول برنامه اقدامات زیر انجام می گیرد:

تذکر شورای نگهبان

۲- در ماده ۶، تعاریف «کسب و کارهای خرد خانگی»، «کارگاه های خرد» و «کوچک» با تعاریف مذکور در مصوبه بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور یکسان شود.

مصوبه کمیسیون

در ماده ۶، عبارت «کسب و کارهای خرد خانگی (تا دو نفر شاغل)، کارگاههای خرد (تا هفت نفر شاغل) و کارگاههای کوچک (تا بیست نفر شاغل)» به عبارت «کسب و کارهای خانگی (موضوع ماده ۲ قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی)، کارگاههای خرد (تا چهار نفر کارگر) و کارگاههای کوچک (تا نه نفر کارگر)» تغییر می یابد.

الف- سازمان موظف است با همکاری دستگاههای ذی ربط نسبت به تأیید صلاحیت مؤسسات، نهادها و شرکتهای ارائه دهنده خدمات توسعه کسب و کار که وظایفی نظیر طراحی الگو(مدل)های کسب و کار برای ایجاد و توسعه بنگاهها، تسهیل فرایند تأمین مالی، کسب مجوزهای لازم، تضمین مالی یا بیمه ای برای کسب و کارها و تسهیل شکل گیری شبکه های تأمین، تولید، بازاریابی و فروش با رعایت قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار مصوب ۱۴۰۰/۱۲/۲۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی دارند، اقدام قانونی نماید.

تبصره - اقدامات موضوع این بند صرفاً توسط دستگاههایی صورت می پذیرد که بر اساس وظایف قانونی صلاحیت دارند.

ایراد شورای نگهبان

۴- در ماده (۶) علی رغم اصلاح به عمل آمده ابهام مذکور در بند ۶-۱- نظر سابق شورا کما کان به قوت خود باقی است.

ایراد سابق شورای نگهبان

۶-۱- در بند (الف)، شرایط و معیارهای تأیید یا رد صلاحیت مؤسسات، نهادها و شرکتهای ارائه دهنده خدمات توسعه کسب و کار ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

ایراد هیأت عالی نظارت

مغایرت باقی است. کماکان بستر صدور مجوزهای جدید و امضای طلایی برای سازمان برنامه و بودجه است.

توضیح مغایرت:

بند الف ماده (۶) زمینه ساز بستر صدور مجوزهای جدید و امضای طلایی برای سازمان برنامه و بودجه است و باعث ایجاد زمینه های فساد در نظام اداری می شود.

علاوه بر این، صلاحیت های پیش بینی شده در این بند با وظایف قانون سایر دستگاه ها خصوصاً هیأت مقررات زدایی و بهبود محیط کسب و کار وزارت امور اقتصادی و دارایی تداخل می کند. با توجه به این مراتب، این بند از مصوبه مغایر با بند (۲۵) سیاستهای کلی برنامه هفتم است.

مصوبه کمیسیون

بند الف به شرح ذیل اصلاح می شود:

الف- فعالیت مؤسسات، نهادها و شرکتهای ارائه دهنده خدمات توسعه کسب و کار که وظایفی نظیر طراحی الگو(مدل)های کسب و کار برای ایجاد و توسعه بنگاهها، تسهیل فرایند تأمین مالی، کسب مجوزهای لازم، تضمین مالی یا بیمه ای برای کسب و کارها و تسهیل شکل گیری شبکه های تأمین، تولید، بازاریابی و فروش با رعایت قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار مصوب ۱۴۰۰/۱۲/۲۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی دارند، در چارچوب قوانین می باشد.

بند الحاقی - به منظور توسعه پایگاههای آمار و اطلاعات بازار کار و سامانه های کاریابی برای استفاده همه بخشها از جمله بخش خصوصی، شهرداریها و سازمان های مردم نهاد و نظارت بر فعالیت آنها، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با همکاری مرکز آمار ایران و سایر مراجع اطلاعاتی موظف است حداکثر ظرف سه ماه از لازم الاجرا شدن این قانون نسبت به طراحی و استقرار «سامانه ملی اطلاعات بازار کار» مشتمل بر توصیف و تحلیل سالانه وضعیت بازار کار، برآورد وضعیت آتی بازار کار در دوره های کوتاه مدت، میان مدت و بلندمدت به تفکیک مهارت ها، تخصص ها و توزیع جغرافیایی، برآورد تقاضای بازار کار به تفکیک سطوح تحصیلی، جنسیت و توزیع منطقه ای (تا سطح شهرستان) و اعلام استانداردهای مشاغل با رعایت قانون مدیریت داده ها و اطلاعات ملی مصوب ۱۴۰۱/۰۶/۳۰ با اصلاحات و الحاقات بعدی و قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار در چهارچوب استاندارد بین المللی طبقه بندی مشاغل و حرف (آی.اس.سی.او) با رعایت موازین شرعی اقدام کند.

ب- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است با همکاری دستگاههای اجرایی و مؤسسات، نهادها و شرکتهای ارائه دهنده خدمات توسعه کسب و کار، برای ایجاد یا توسعه کسب و کارهای خرد خانگی، کارگاههای خرد و کوچک اقدامات زیر را انجام دهد:

۱- ...

فصل ۲- اصلاح نظام بانکی و مهار تورم

ماده ۷- در اجرای بند (۲) سیاست‌های کلی برنامه پنجساله هفتم و به منظور تحقق اهداف کمی زیر مطابق با احکام این فصل، اقدام می‌شود:

جدول شماره (۲)- اهداف کمی سنجه‌های عملکردی اصلاح نظام بانکی و مهار تورم

سنجه عملکردی	واحد متعارف	هدف کمی در پایان برنامه
رشد نقدینگی	درصد	۱۳۸
تورم	درصد	۹.۵
کاهش اضافه برداشت غیرمجاز «مؤسسات اعتباری» موضوع بند «ح» ماده (۱) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران از بانک مرکزی	درصد	۲۰
شاخص کفایت سرمایه بانکها و مؤسسات غیربانکی	درصد	حداقل ۸

وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلفند گزارش اصلاح نظام بانکی و مهار تورم را سالانه به مجلس ارسال نمایند.

ایراد شورای نگهبان

۵- در ماده (۷) از این جهت که مشخص نیست، منظور از عبارت « اضافه برداشت غیر مجاز «مؤسسات اعتباری» موضوع بند (ح) ماده (۱) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران از بانک مرکزی»، پیش بینی کاهش ۲۰ درصدی اضافه برداشت بانکها به صورت سالیانه است یا این کاهش برای پایان اجرای برنامه پنج ساله هدف گذاری شده است، ابهام دارد، پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون

در ردیف سوم جدول شماره ۲، در ستون هدف کمی در پایان برنامه، عبارت «۲۰» به «۱۰۰» با کاهش ۲۰ درصدی در هر سال تغییر می یابد.

ماده ۸- ...

ب- به منظور شفافیت فعالیت بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی، اصلاح ترازنامه آنها و گسترش اشراف اطلاعاتی بانک مرکزی بر شبکه بانکی کشور:

۱- بانک مرکزی مکلف است ظرف یک ماه از لازم الاجراء شدن این قانون، «سامانه املاک و مستغلات شبکه بانکی» و «سامانه سهامداری شبکه بانکی» را راه اندازی نموده، دستورالعمل اجرائی مربوط را به تصویب شورای پول و اعتبار برساند و دسترسی به سامانه‌های مزبور را برای کلیه بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی فراهم کند.

بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی موظفند اطلاعات مرتبط با املاک و مستغلات تحت تملک خود

یا املاک و مستغلاتی که مدعی مالکیت بر آنها هستند را به ترتیبی که بانک مرکزی اعلام می‌کند، در «سامانه املاک و مستغلات شبکه بانکی» درج کنند.

همچنین بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی موظفند اطلاعات مرتبط با سهام یا سهم‌الشرکه خود در شرکتها اعم از شرکتهای بورسی و غیربورسی و اطلاعات مرتبط با سایر سهامداران، املاک، مستغلات، سهام و سایر دارایی‌های متعلق به شرکتهای مزبور را به ترتیبی که بانک مرکزی اعلام می‌کند در «سامانه سهامداری شبکه بانکی» درج کنند. بانک مرکزی موظف است سامانه‌های مذکور را به ترتیبی آماده کند که کلیه اطلاعات مورد نیاز در رابطه با املاک، مستغلات و سهام متعلق به بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی دولتی و غیردولتی اعم از اینکه مستقیماً در مالکیت بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی بوده یا با واسطه شرکتهایی که بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی، مالک تمام یا بخشی از سهام آنهاست، به صورت کلی یا جزئی متعلق به بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی باشد، در سامانه‌های مزبور ثبت شود.

مسئولیت درج دقیق اطلاعات خواسته‌شده و به‌روزرسانی آن برعهده هیأت‌عامل بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی است. هیأت‌مدیره بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی در مورد درج صحیح و دقیق اطلاعات خواسته‌شده با هیأت‌عامل مسئولیت تضامنی دارند. کتمان عامدانه دارایی‌هایی که بی‌واسطه یا باواسطه متعلق به بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی است یا ثبت اطلاعات غلط به قصد پنهان کردن ویژگی‌های دارایی‌های مزبور، تخلف محسوب شده، مؤسسه اعتباری متخلف مشمول مجازات‌های جزء (۲) به بعد بند «ب» ماده (۲۳) قانون بانک مرکزی بوده و مدیران یا کارکنان متخلف توسط هیأت انتظامی بانک مرکزی به انفصال تا سه سال از خدمت در دولت و شبکه بانکی محکوم می‌شوند.

۲- احکام زیر در رابطه با املاک، مستغلات و سهام در اختیار بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی لازم‌الرعايه است:

۲-۱- بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی موظفند آن بخش از املاک، مستغلات و سهام در اختیار خود را که نگهداری آنها لازمه انجام حرفه بانکداری بوده و منع قانونی ندارد با ذکر دلیل در سامانه‌های موضوع جزء (۱) این بند مشخص نمایند. دستورالعمل نحوه تعیین املاک، مستغلات و سهام مشمول این جزء، در چهارچوب قوانین به تصویب هیأت عالی بانک مرکزی می‌رسد.

۲-۲- سایر دارایی‌های ثبت‌شده در «سامانه املاک و مستغلات شبکه بانکی» و «سامانه سهامداری شبکه بانکی» غیر از دارایی‌های موضوع جزء (۱-۲)، دارایی‌های مازاد محسوب می‌شود. بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی موظف به واگذاری دارایی‌های مازاد خود حداکثر تا پایان سال دوم برنامه می‌باشند. این مهلت، برای مؤسسات اعتباری که نسبت کفایت سرمایه آنها مساوی یا بزرگ‌تر از حد مذکور در جدول ماده (۷) این قانون است، سه سال می‌باشد.

۲-۳- مسئولیت تشخیص املاک، مستغلات و سهام غیرمازاد بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی و تأیید مازاد نبودن آنها در «سامانه املاک و مستغلات شبکه بانکی» و «سامانه سهامداری شبکه بانکی» در چهارچوب دستورالعمل مذکور در بند (۱-۲) برعهده بانک مرکزی است و رئیس کل بانک مرکزی باید در این خصوص به شورای پول و اعتبار گزارش دهد. رسیدگی به اعتراض مؤسسه اعتباری به تشخیص بانک مرکزی، در چهارچوب ماده (۲۲) قانون بانک مرکزی رسیدگی می‌شود.

... ۲-۴

۲-۵- در صورتی که بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی به هر دلیل از جمله عدم وجود خریدار، امکان واگذاری املاک، مستغلات و سهام مازاد را نداشته باشد، می‌تواند دارایی‌های مزبور را به شرکت مدیریت دارایی‌های شبکه بانکی (موضوع بند «پ» این ماده) واگذار کند. شرکت مدیریت دارایی‌های شبکه بانکی موظف است در صورت درخواست بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی، املاک، مستغلات و سهام متعلق به آنها را با قیمتهای زیر خریداری کند:

- سهام بورسی که قیمت تابلو فعال دارند، حداکثر به قیمت تابلو

- سهام غیربورسی حداکثر به قیمت دفتری منهای پانزده درصد (۱۵٪)

- املاک و مستغلات، حداکثر به قیمت دفتری منهای پانزده درصد (۱۵٪)

نحوه تسویه شرکت مدیریت دارایی‌های شبکه بانکی موضوع بند «پ» این ماده با مؤسسات اعتباری توسط هیأت عالی تعیین می‌شود. شرکت مدیریت دارایی‌های شبکه بانکی می‌تواند اوراق مالی اسلامی منتشر نموده و در اختیار مؤسسات اعتباری که دارایی‌های آنها به شرکت مدیریت دارایی‌های شبکه بانکی منتقل شده، واگذار کند. اوراق مذکور قابل توثیق نزد بانک مرکزی است؛ اما بدون تأیید هیأت عالی قابل معامله در بازار و انتقال به غیر نمی‌باشد. سایر ویژگی‌های اوراق مذکور توسط هیأت عالی تعیین می‌شود. در محاسبه نسبت کفایت سرمایه مؤسسات اعتباری، اوراق مالی اسلامی منتشرشده توسط شرکت مدیریت دارایی‌های شبکه بانکی با ضریب خطر (ریسک) صفر منظور می‌شود.

ایراد شورای نگهبان

۱-۶- در جزء ۲-۵- بند (ب) اطلاق تفویض نحوه تسویه شرکت مدیریت دارایی‌های شبکه بانکی با مؤسسات اعتباری به هیأت عالی بانک مرکزی، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۲-۶- در جزء ۲-۵- بند (ب) از این حیث که سایر ویژگی‌های اوراق مالی اسلامی مذکور در این جزء در چهارچوب قوانین است یا خیر ابهام دارد، پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون

۱- عبارت «نحوه تسویه شرکت مدیریت دارایی‌های شبکه بانکی موضوع بند «پ» این ماده با مؤسسات اعتباری توسط هیأت عالی تعیین می‌شود» حذف می‌شود.

۲- عبارت «در چهارچوب قوانین» پس از عبارت «سایر ویژگی‌های اوراق مذکور» اضافه می‌شود.

... ۲-۶

تبصره ۱- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور (اداره کل ثبت شرکتها و مؤسسات غیرتجاری) و سازمان ثبت احوال کشور موظفند ضمن برقرار نمودن خدمات مبتنی بر اینترنت (وب سرویس)، کلیه اطلاعاتی را که بانک مرکزی در رابطه با دارایی‌های ثبت شده در «سامانه املاک و مستغلات شبکه بانکی» و «سامانه سهامداری شبکه بانکی» و اشخاص حقوقی و حقیقی مرتبط با دارایی‌های مزبور درخواست می‌کند، با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی بلافاصله به صورت برخط در اختیار بانک مرکزی قرار دهند. بالاترین مقام دستگاههای یادشده مسؤول اجرای دقیق و کامل این حکم است و در صورت استنکاف از اجرای این حکم توسط دادگاه به انفسال تا سه سال از خدمت در دولت و شبکه بانکی محکوم می‌شود.

پ- «شرکت مدیریت دارایی‌های شبکه بانکی» ذیل صندوق ضمانت سپرده‌ها و با سرمایه آن صندوق با هدف مولدسازی، بازاریابی و فروش دارایی‌های مازاد شبکه بانکی حداکثر ظرف شش ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، تأسیس می‌شود. اساسنامه و ضوابط ناظر بر تأسیس، فعالیت و انحلال شرکت مدیریت دارایی‌های بانکی، نحوه قیمت‌گذاری و واگذاری دارایی‌ها و چگونگی تسویه حساب شرکت مزبور با بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی، توسط بانک مرکزی با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه می‌شود و پس از تأیید شورای پول و اعتبار به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. هرگونه شناسایی درآمد، تجدید ارزیابی و نقل و انتقال دارایی‌های بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی به شرکت مدیریت دارایی‌های بانکی، برای یک‌بار در طول برنامه مشمول مالیات با نرخ صفر است. رسیدگی به شکایات مربوط به این بند صرفاً در چهارچوب ماده (۲۲) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴۰۲/۳/۳۰ انجام می‌شود. چنانچه شاکی به موجب رأی قطعی دادگاه متضرر شناخته شود، خسارات وارد شده در حدود مقرر در قانون و حکم دادگاه، صرفاً به صورت مالی توسط بانک مرکزی جبران می‌شود. چنانچه خسارت، مستند به قصور یا تقصیر افراد باشد، بانک مرکزی موظف است از طریق مراجع قانونی علیه افراد دخیل در ایجاد خسارت اقامه دعوی نماید.

ایراد هیأت عالی نظارت

مغایرت باقی است. عبارت «شبکه بانکی» به عبارت «بانکهای ناتراز ناسالم (غیرقابل احیاء) به تشخیص بانک مرکزی» تبدیل نشده است.

توضیح مغایرت:

شرکت مدیریت دارایی‌های بانکی، باید تنها بانکهای ناتراز ناسالم (غیرقابل احیاء) به تشخیص بانک مرکزی هدف قرار دهد. ای این رو، بند «پ» ماده (۸)، با توجه به غیرقابل اجراء بودن تکلیف مندرج در آن که ناظر به تمام شبکه بانکی است، مغایر جزء (۱) بند (۹) سیاستهای کلی نظام قانونگذاری می‌باشد.

مصوبه کمیسیون

در بند (پ) ماده ۸، عبارت «بانکهای ناتراز ناسالم (غیرقابل احیاء)» به تشخیص بانک مرکزی و بانکهای سالمی که متقاضی استفاده از اجازه موضوع جزء (۲-۵) بند (ب) هستند» جایگزین عبارت «شبکه بانکی» می‌شود.

ت- «مالک واحدی» که میزان سهام وی در مؤسسه اعتباری غیردولتی از حدود مجاز مذکور در ماده (۵) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷/۹/۲۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی بیشتر باشد، نسبت به سهام مازاد فاقد حق رأی است و حق شرکت در افزایش سرمایه خواهد بود و حقوق مزبور و کلیه عواید سهام مازاد، اعم از سود نقدی و عواید ناشی از افزایش ارزش سهام مازاد (مابه‌التفاوت مبلغ حاصل از فروش سهام مازاد به ارزش سهام مازاد در زمان انتقال به صندوق)، به موجب این قانون به صندوق ضمانت سپرده‌ها منتقل می‌شود. چنانچه تا یک سال پس از عبور میزان سهام «مالک واحد» از حد مجاز، میزان سهام او به حدود مجاز کاهش نیابد، صندوق ضمانت سپرده‌ها می‌تواند سهام مازاد را در بورس اوراق بهادار عرضه نموده و مبلغ حاصل از فروش را پس از کسر هزینه‌های مربوط و عوائد ناشی از افزایش ارزش سهام مازاد، به سهامدار مسترد کند. در صورتی که افزایش میزان سهام «مالک واحد»

از حدود مجاز، به صورت قهری حادث شده باشد، حکم این بند یک سال پس از انتقال قهری سهام مازاد به «مالک واحد» اجرا می شود.

تذکر شورای نگهبان

۳- در بند (ت) ماده ۸ عبارت « فاقد حق رأی است و » به عبارت « فاقد حق رأی و » اصلاح شود.

مصوبه کمیسیون

در بند (ت) ماده ۸ عبارت « فاقد حق رأی است و » به عبارت « فاقد حق رأی و » تغییر می یابد.

ث- ...

ج- جبران تعهدات و پرداخت بدهی های مؤسسات اعتباری در حال گزیر، به ترتیب، از محل های زیر

انجام می شود:

۱- سهام و سایر حقوق سهامداران مقصر

۲- سایر دارایی های سهامداران مقصر

۳- دارایی مدیران مقصر

۴- دارایی های بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی در حال گزیر

۵- سهام و سایر حقوق سهامداران غیر مقصر

ایرای شورای نگهبان

۳-۶- در بند (ج) نسبت به مواردی که سهامدار و مدیر مقصر به صورت هم عرض مسبب باشند، از این جهت که ترتیب اولویت مذکور چگونه است ابهام دارد، پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون

صدر بند (ج) ماده ۸ به شرح ذیل اصلاح می شود:

ج- جبران تعهدات و پرداخت بدهی های مؤسسات اعتباری در حال گزیر، به ترتیب، از محل های زیر انجام می شود:

۱- در صورت تشخیص تقصیر، از محل دارایی های سهامداران یا مدیران مقصر بر اساس ترتیبات مندرج در تبصره ۱ این بند، با اولویت سهام در مؤسسه اعتباری، سایر حقوق در مؤسسه اعتباری و سایر دارایی ها با رعایت جزء ۲ تبصره ۲ این بند

۲- دارایی های مؤسسه اعتباری غیربانکی در حال گزیر با رعایت جزء ۱ تبصره ۲ این بند

۳- سهام و سایر حقوق سهامداران»

تبصره ۱- مرجع تشخیص تقصیر سهامداران یا مدیران مقصر، شعبه ویژه رسیدگی به اختلافات بانکی موضوع ماده (۳۵) قانون بانک مرکزی است. میزان مسؤولیت هریک از سهامداران یا مدیران مقصر در جبران تعهدات و پرداخت بدهی های بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی، با توجه به مسبب یا غیرمسبب بودن وی، توسط شعبه مذکور تعیین می شود.

تبصره ۲- در موارد زیر دادستان کل کشور و دادستان‌های مراکز استان‌ها موظفند بلافاصله پس از اعلام بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران یا مدیر گزیر، دارایی‌های مورد نظر را توقیف نمایند:

۱- دارایی‌هایی که سند آنها به نام بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی در حال گزیر نیست، اما بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران یا مدیر گزیر مدعی هستند که دارایی‌های مزبور در واقع متعلق به بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی در حال گزیر می‌باشد.

۲- دارایی‌هایی که به نام سهامداران یا مدیران مقصر یا متهم به تقصیر نیست، اما بانک مرکزی یا مدیر گزیر مدعی هستند که دارایی‌های مزبور در واقع متعلق به سهامداران یا مدیران مقصر یا متهم به تقصیر می‌باشد. هر گونه معامله و نقل و انتقال دارایی‌های مذکور از زمان اعلام بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران یا مدیر گزیر به دادستان کل کشور یا دادستان مرکز استان تا زمان صدور حکم قطعی دادگاه، ممنوع، باطل و بلااثر است. قوه قضائیه موظف است تمهیداتی را فراهم نماید تا به پرونده‌های موضوع این بند با رعایت سایر موارد اهم لازم‌الرعايه با قید فوریت، رسیدگی شود.

ایراد شورای نگهبان

۴-۶- در تبصره (۲) بند (ج) اطلاق باطل و بلااثر بودن موارد مذکور در این تبصره، خلاف موازین شرع شناخته شد.

۵-۶- در تبصره (۲) اطلاق ممنوعیت و توقیف نسبت به مواردی که اموال و دارایی سابقاً به نحو مشروع متعلق حق دیگری قرار گرفته است، خلاف موازین شرع شناخته شد.

۶-۶- در اجزاء ۱ و ۲ تبصره (۲) بند (ج) از این جهت که حکم مذکور مبتنی بر قرائن و امارات است یاخیر، ابهام دارد، پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون

۱- در جز ۱ و ۲ تبصره ۲ بند (ج) قبل از عبارت «مدعی هستند»، عبارت «مبتنی بر قرائن و اماراتی و با تأیید دادستان کل کشور یا دادستان مرکز استان» اضافه می‌شود.

۲- ذیل تبصره ۲ بند (ج) عبارت «و تأیید آنها» بعد از عبارت «به دادستان کل کشور یا دادستان مرکز استان» اضافه می‌گردد.

تبصره ۳- به انتهای بند «الف» ماده (۱) قانون مجازات اخلاص‌گران در نظام اقتصادی کشور مصوب ۱۳۶۹/۹/۱۹ با اصلاحات و الحاقات بعدی عبارت «و هرگونه تبانی در پرداخت تسهیلات کلان بانکی، از جمله تأمین مالی ترجیحی برای سهامداران خصوصی و سایر اشخاص مرتبط با بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی (موضوع بند «ز» ماده (۱) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران) و عدم بازپرداخت تسهیلات کلان بانکی» اضافه می‌شود.

ماده ۹- ...

ب- بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی مکلفند صورتهای مالی و گزارشهای مالی خود را مطابق

دستورالعمل مصوب هیأت عالی تهیه و منتشر کنند. در صورتی که این دستورالعمل در مواردی مانند «حاکمیت شرکتی، نظارت (کنترل) داخلی، مقررات احتیاطی، شیوه تهیه صورتهای مالی و رویه‌های گزارشگری مالی» با ضوابط ابلاغی از سایر نهادها و مراجع ذی‌ربط به‌استثنای مصوبات مجلس شورای اسلامی و هیأت وزیران در تعارض و تضاد باشد، بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی مکلف به رعایت دستورالعمل یادشده هستند.

ایراد شورای نگهبان

۷-۱- در بند (ب) علی‌رغم اصلاح به عمل آمده مغایرت مذکور در بند ۹-۱- نظر سابق شورا نسبت به سایر مصادیق مذکور در اصل ۱۳۸ قانون اساسی کماکان به قوت خود باقی است.

ایراد سابق شورای نگهبان

۹-۱- در بند (ب)، اطلاق عبارت «ضوابط ابلاغی از سایر نهادها و مراجع ذی‌ربط» با توجه به شمول نسبت به قوانین مصوب مجلس شورای اسلامی و آیین‌نامه‌های دولتی، مغایر بند ۱۰ اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون

بر مصوبه اصرار می‌شود

پ- حذف شد.

ت- بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی، اشخاص عضو «گروه بانکی» (اشخاص مشمول نظارت یکپارچه) و سهامداران، مالکان، مدیران و حساب‌برسان گروه مؤسسه اعتباری آنها و شعبه بانک خارجی در داخل کشور موظفند ضمن همکاری با بازرسان بانک مرکزی، آمار، اطلاعات و اسناد و مدارک را در زمان مقرر مطابق با شرایط درخواستی به بانک مرکزی ارائه نمایند. عدم رعایت مفاد این بند در مهلت زمانی مقرر و مطابق با چهارچوب‌های ابلاغی یا ارائه اطلاعات خلاف واقع، ناقص یا گمراه‌کننده به بانک مرکزی جرم محسوب گردیده و مرتکب با شکایت بانک مرکزی در صورتی که مشمول مجازات شدیدتری نباشد به یک یا چند مورد از مجازات‌های تعزیری درجه هفت موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی محکوم می‌شود.

تبصره- منظور از گروه بانکی، «بانک» یا «مؤسسه اعتباری غیربانکی» و «شرکتهایی است که بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی مالک حداقل ده درصد (۱۰٪) سهام آن بوده یا به تشخیص بانک مرکزی در تعیین حداقل یک‌عضو هیأت مدیره شرکت مزبور تعیین کرده باشد».

تذکر شورای نگهبان

۴- در تبصره بند (پ) ماده ۹، از جهت ویرایشی، نیازمند بازنویسی است.

مصوبه کمیسیون

در تبصره بند (پ) ماده ۹، عبارت «در تعیین» حذف می‌شود و بعد از مزبور عبارت «را» اضافه می‌شود.

ث- مشارکت مؤسسات اعتباری و شرکتهای تابعه آنها در تأسیس نهادهای مالی موضوع قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۵/۹/۱ بدون اخذ مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی

ایران ممنوع است. مرتکب توسط هیأت انتظامی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به یکی از مجازات‌های اجزاء (۲) به بعد بند «ب» ماده (۲۳) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران محکوم می‌شود.

ج- شرکتها، مؤسسات و نهادهای مالی تابعه و وابسته به مؤسسات اعتباری غیربانکی به استثنای صندوق‌های سرمایه‌گذاری اختصاصی بازارگردانی، مجاز به خرید یا نگهداری سهام بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی متبوع به صورت مستقیم یا غیرمستقیم نمی‌باشند. مدیران شرکتها، مؤسسات و نهادهای مالی یادشده حسب مورد در صورتی که مشمول مجازات شدیدتری نباشند به یک یا چند مورد از مجازات‌های تعزیری درجه هفت موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی محکوم می‌شوند.

چ- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است ظرف شش ماه از لازم‌الاجراء شدن این قانون، نسبت به ثبت و نگهداری اطلاعات تمامی مالکان حداقل یک درصد (۱٪) از سهام یا سرمایه اشخاص حقوقی غیر از شرکتهای ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار، اقدام نموده و همچنین هرگونه نقل و انتقال مالکیت میزان سهام یا سرمایه مذکور به صورت اختیاری یا قهری را در سامانه اطلاعاتی خود منتشر و دسترسی‌های لازم را برای بانک مرکزی فراهم نماید. کلیه اشخاص حقوقی موضوع این بند مکلفند اطلاعات سهامداران و هرگونه تغییرات آن را با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی در اختیار سازمان ثبت اسناد و املاک کشور قرار دهند. دریافت تمامی هزینه‌های قانونی مربوط به تأسیس شرکت یا سایر مواردی که طبق قوانین و مقررات مستلزم ثبت نزد مرجع ثبت شرکتها و دریافت هزینه بوده در خصوص شرکتهای موضوع این بند توسط سازمان ثبت اسناد و املاک کشور منوط به درج اطلاعات فوق‌الذکر در سامانه مذکور است و چنانچه عدم اجرای تکالیف قانونی موضوع این بند منجر به خسارت گردد باید جبران شود. مدیران و اشخاص مقصر مسئولیت قانونی دارند

ایراد شورای نگهبان

۲-۷- در بند (چ) ابهام مذکور در بند ۹-۸- نظر سابق شورا در مورد تکالیف سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، کماکان باقی است.

ایراد سابق شورای نگهبان

۹-۸- در بند (چ)، حکم این بند از این حیث که با رعایت «قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی است یا خیر ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد.

ایراد هیأت عالی نظارت

در مصوبه جدید مجلس، ابهام راجع به اثبات مالکیت سهام داران مرتفع شده لکن عبارت جبران خسارت از آنجا که سازوکار و مرجع آن مشخص نیست با جزء ۳ بند ۹ سیاستهای کلی نظام قانونگذاری مبنی بر شفافیت و عدم ابهام مغایرت دارد.

توضیح مغایرت:

قسمت ذیل بند چ ماده ۹ از این حیث که «اگر امکان ثبت و نگهداری اطلاعات در سامانه اطلاعاتی مذکور فراهم نشود و یا به هر دلیلی این اطلاعات در بازه زمانی مشخص شده ثبت نشود، تکلیف مالکیت و اعتبار سهام یا سرمایه افراد به چه نحوی خواهد بود؟» دارای ابهام است. لذا، مغایر جزء (۳) بند (۹) سیاستهای کلی نظام قانونگذاری است.

مصوبه کمیسیون

- ۱- بعد از عبارت «سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است»، عبارت «با رعایت قانون مدیریت داده ها و اطلاعات ملی» اضافه می شود.
- ۲- قبل از عبارت «باید جبران شود»، عبارت «بر اساس حکم مراجع قضایی ذیصلاح» اضافه می شود.

خ- ...

تبصره- کانون های صندوق های قرض الحسنه در چهارچوب قانون نحوه تشکیل و فعالیت تشکلهای صنفی-تخصصی مصوب ۱۴۰۱/۱۱/۱۷ تشکیل می شوند. در خصوص کانون های صندوق های قرض الحسنه، معاون تنظیم گری و نظارت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در کارگروه موضوع بند «الف» ماده (۲) قانون یادشده با حق رأی شرکت می کند. صلاحیت حرفه ای اعضای هیأت مدیره کانون های موضوع این تبصره باید به تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران برسد.

ماده ۱۰- به منظور اصلاح چهارچوب و اعمال سیاستگذاری پولی اقدامات زیر انجام می گیرد:

الف- بانک مرکزی به عنوان مقام پولی و مرجع اصلی مهار تورم با همکاری وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی و سازمان موظف است برنامه عملیاتی سالانه مربوط به کاهش نرخ تورم را حداکثر تا پایان فروردین ماه هر سال به تصویب شورای پول و اعتبار برساند. بانک مرکزی موظف است گزارش عملکرد این برنامه و دلایل عدم تحقق احتمالی آن را ماهانه به شورای پول و اعتبار، مجلس و شورای عالی راهبری برنامه ارائه نماید.

بند الحاقی- بانک مرکزی موظف است تا پایان سال اول برنامه دستورالعمل پرداخت تسهیلات اعتبار در حساب جاری برای سرپرستان خانوار دارای درآمد منظم، مستمری یا یارانه را به تصویب شورای پول و اعتبار برساند.

ایراد هیأت عالی نظارت

مغایرت باقی است.

توضیح مغایرت:

بند الحاقی ذیل بند «الف» با صدر ماده (۱۰) و بند «الف» ارتباطی ندارد و دارای ابهام است. لذا مغایر جزء (۳) بند (۹) سیاستهای کلی نظام قانونگذاری است. از طرفی، این نوع فعالیتها در چارچوب وظایف ذاتی دولت می باشد و لذا مغایر بند (۱۴) سیاستهای کلی نظام قانونگذاری است.

مصوبه کمیسیون

بند الحاقی ذیل بند «الف»، به عنوان آخرین بند به انتهای ماده ۱۰ منتقل می شود.

ب- ...

ت- به منظور تعیین تکلیف و بازپرداخت بدهی دولت و شرکتهای دولتی به شبکه بانکی:

۱- معادل طلب حسابرسی شده بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی از دولت و شرکتهای دولتی، اوراق مالی اسلامی با سررسید حداکثر پنج سال در اختیار بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی طلبکار قرار می گیرد. اوراق مالی اسلامی مربوط به بدهی دولت توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی (خزانه داری کل کشور) و اوراق مالی اسلامی مربوط به بدهی شرکتهای دولتی توسط شرکت دولتی بدهکار منتشر و تضمین می شود. این اوراق حداکثر ظرف سه ماه از لازم الاجرا شدن این قانون، باید به بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی تحویل شود. مسئولیت اجرای این بند حسب مورد بر عهده وزیر امور اقتصادی و دارایی و رئیس مجمع عمومی شرکت دولتی بدهکار است. اوراق مذکور مشمول ماده (۲۷) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۹/۱ است. همچنین این اوراق مشمول سقف انتشار اوراق مالی اسلامی در بودجه های سنواتی نمی باشد. این اوراق مشمول سقف انتشار اوراق مالی اسلامی در بودجه های سنواتی نبوده و با بدهی فعلی دولت یا شرکتهای دولتی به بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی، جایگزین و معادل آن از بدهی دولت یا شرکت دولتی که در دفاتر آن بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی ثبت شده، کسر می گردد. فقط سود اوراق مذکور حسب مورد در بودجه سنواتی دولت یا شرکت دولتی بدهکار پیش بینی می شود.

ایراد شورای نگهبان

۱-۸- در جزء (۱) بند (ت)، حکم این جزء مبنی بر عدم درج اوراق مذکور در سقف بودجه سنواتی، مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون

در جزء ۱ بند (ت) ماده ۱۰، عبارت «همچنین این اوراق مشمول سقف انتشار اوراق مالی اسلامی در بودجه های سنواتی نمی باشد.» به عبارت «همچنین این اوراق مشمول سقف انتشار اوراق مالی اسلامی در بودجه های سنواتی می باشد.» تبدیل میشود و نیز عبارت «مشمول سقف انتشار اوراق مالی اسلامی در بودجه های سنواتی نبوده و» حذف می شوند.

۲- ...

۶- از زمان لازم الاجرا شدن این قانون، هرگونه استفاده دولت و شرکتهای دولتی از منابع شبکه بانکی باید در قالب تحویل اوراق مالی اسلامی قابل معامله در بازار سرمایه به بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی صورت گیرد.

تبصره- عقود مورد استفاده برای انتشار اوراق مالی اسلامی موضوع این بند (اصل و سود) باید به تأیید شورای فقهی بانک مرکزی برسد.

سقف اوراق موضوع این بند دو میلیون و پانصد هزار میلیارد (۲.۵۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال است که حداقل یک میلیون میلیارد (۱.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال آن توسط دولت و الباقی توسط شرکتهای دولتی منتشر شده و در اختیار بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی قرار می گیرد. سهم هریک از شرکتهای دولتی، و هر بانک و مؤسسه اعتباری غیربانکی از اوراق مالی اسلامی موضوع این بند، حداکثر یک ماه از لازم الاجرا شدن این قانون توسط کمیته ای مرکب از رئیس سازمان، وزیر امور اقتصادی و دارایی و رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعیین می شود.

ایراد شورای نگهبان

۲-۸- در تبصره بند (ت)، استفاده از واژه غیرفارسی «کمیته» مغایر اصل ۱۵ قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون

در تبصره بند (ت)، عبارت «کمیته‌ای» به «کارگروهی» تغییر می‌یابد.

ث-...

۲- با استفاده از روشهای مختلف از جمله گشایش اعتبار اسنادی (ال.سی) داخلی، تأمین مالی مبتنی بر قرارداد (فکتورینگ)، منابع بانکی را به سمت تولید هدایت کند.

بند الحاقی - در راستای انتظام بخشی به عملیات بانکی:

۱- بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی موظفند تا پایان سال اول برنامه، سامانه‌های داخلی خود را به نحوی اصلاح کنند که هرگونه ایجاد تعهد و پرداخت وجوه تحت عنوان تسهیلات بدون اخذ شناسه یکتای صادرشده از سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات «سمات» امکان‌پذیر نباشد.

۲- اعطای شناسه یکتای «سمات» منوط به تأیید طرف قرارداد در آن سامانه است. متن قرارداد ثبت شده در سامانه سمارت و اقساط پرداخت شده، سررسیدنشده و عقب افتاده باید همواره برای طرف قرارداد قابل مشاهده باشد. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است ظرف یک سال از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون، زیرساخت لازم برای اجرای حکم این جزء را فراهم کند. در قراردادهایی که ذی نفع آن (تسهیلات گیرنده یا متقاضی صدور ضمانتنامه یا گشایش اعتبار اسنادی)، شخص حقوقی است، تأیید قرارداد توسط نماینده شخص حقوقی در سامانه سمارت انجام می‌شود. شخص حقوقی باید نماینده خود را رسماً به مؤسسه اعتباری معرفی کند.

۳- در صورت عدم رعایت تکلیف مذکور در اجزای (۱) و (۲) این بند، بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی متخلف و مدیران ذی مدخل مطابق ماده (۲۲) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، توسط هیأت انتظامی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به مجازات‌های جزء (۲) به بعد بند «ب» ماده (۲۳) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران محکوم می‌شوند.

همچنین سازمان امور مالیاتی کشور موظف است در قالب لوایح بودجه سنواتی، مالیاتی برابر صددرصد (۱۰۰٪) تسهیلات و تعهدات فاقد شناسه یکتای صادرشده از «سمات» را از بانکها و مؤسسات اعتباری متخلف اخذ و به خزانه‌داری کل کشور واریز نماید. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است گزارش تخلفات بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی در رابطه با این بند را در اختیار سازمان امور مالیاتی قرار دهد. در صورت انعقاد قرارداد اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهد بدون اخذ شناسه یکتای صادر شده از «سمات» یا عدم تطابق اطلاعات «سمات» با مفاد قرارداد منعقدشده، سود تسهیلات و کارمزد ضمانتنامه و اعتبارات اسنادی برای شخص حقوقی ذی نفع به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی پذیرفته نمی‌شود.

ایراد هیأت عالی نظارت

اصلاح صورت گرفته در مصوبه مجلس رافع مغایرت نبوده به ویژه آنکه از طریق سازمان امور مالیاتی، به تعیین مجازات برای بانکها پرداخته است. لذا از حیث تعارض با قانون بانک مرکزی و خدشه دار نمودن انسجام قوانین، مغایرت باقی است.

توضیح مغایرت:

جزء ۳ بند الحاقی با قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعارض دارد. زیرا نحوه رسیدگی به تخلفات و اعتراض ها و نوع و میزان مجازات ها به صراحت در مواد (۲۲) و (۲۳) قانون فوق ذکر گردیده و لذا از آنجایی که انسجام قوانین را خدشه دار می سازد، مغایر جزء (۸) بند (۹) سیاستهای کلی نظام قانونگذاری است.

مصوبه کمیسیون

اصرار می شود

۴- در قراردادهای بانکی، سود مرکب (ریج مرکب)، سود از سود، جریمه تأخیر نسبت به وجه التزام (علاوه بر وجه التزام قانونی) و خسارت بر خسارت قانونی ممنوع و مشمول مجازاتهای (۲) به بعد بند «ب» ماده (۲۳) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران است. از لازم الاجرا شدن این قانون، مؤسسات اعتباری موظفند در مواردی که تسهیلات گیرنده باید علاوه بر اقساط سررسیدشده، مبالغی را به عنوان وجه التزام پرداخت کند، اقساط دریافتی از مشتری را ابتدا بابت اصل بدهی سررسیدشده وی منظور کنند.

بند الحاقی - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به عنوان مقام پولی و مرجع اصلی مهار تورم با همکاری وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی و سازمان موظف است برنامه عملیاتی سالانه مربوط به کاهش نرخ تورم را حداکثر تا پایان فروردین ماه هر سال به تصویب هیأت عالی بانک مرکزی برساند. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است گزارش عملکرد این برنامه و دلایل عدم تحقق احتمالی آن را ماهانه به هیأت عالی بانک مرکزی، مجلس و شورای عالی راهبری برنامه ارائه نماید.

ایراد شورای نگهبان

۳-۸- در بند الحاقی، برنامه عملیاتی سالانه مذکور، از این جهت که در چهارچوب اسناد بالادستی، قوانین و مقررات است یا خیر، ابهام دارد، پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون

بعد از عبارت «برنامه عملیاتی سالانه مربوط به کاهش نرخ تورم را»، عبارت «در چهارچوب اسناد بالادستی، قوانین و مقررات» اضافه می شود.

الف - (انتقالی از صدر ماده ۱۰) - بانک مرکزی به عنوان مقام پولی و مرجع اصلی مهار تورم با همکاری وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی و سازمان موظف است برنامه عملیاتی سالانه مربوط به کاهش نرخ تورم را حداکثر تا پایان فروردین ماه هر سال به تصویب شورای

پول و اعتبار برساند. بانک مرکزی موظف است گزارش عملکرد این برنامه و دلایل عدم تحقق احتمالی آن را ماهانه به شورای پول و اعتبار، مجلس و شورای عالی راهبری برنامه ارائه نماید.

ماده ۱۱ - ...

الف- در اجرای بند (۲) سیاست‌های کلی برنامه پنجساله هفتم مبنی بر ایجاد ثبات در سطح عمومی قیمت‌ها و نرخ ارز، دستگاههای اجرائی، بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی، صرافی‌ها و صادرکنندگان دولتی یا وابسته به شرکتهای دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و سایر صادرکنندگان حقیقی و حقوقی مکلفند کلیه اطلاعات مربوط به دارایی‌های ارزی و جریان درآمد ارزی تحت مالکیت خود را تحت ضوابط و مطابق با شیوه‌ای که بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مشخص می‌کند در اختیار این بانک قرار دهند. عرضه ارزهای در اختیار دستگاههای اجرائی، بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی، صرافی‌ها و صادرکنندگان دولتی یا وابسته به شرکتهای دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی باید با هماهنگی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در چهارچوب این قانون و قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی انجام شود. صادرکنندگان خرد از جمله صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی، محصولات صنعتی دانش‌بنیان و خلاق، محصولات باغی و کشاورزی و صنایع دستی می‌توانند ارز حاصل از صادرات خود را در مرکز مبادله ارز و طلای ایران عرضه نموده یا پس از اعلام به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، برای واردات کالاهای مجاز که بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران با تأمین ارز آنها موافقت کرده است، توسط خود یا دیگر واردکنندگان مورد استفاده قرار دهند. صادرکنندگان خرد موضوع این بند با توجه به نوع و حجم کالا یا خدمت صادر شده، به پیشنهاد وزیر صنعت، معدن و تجارت و با همکاری وزرای جهاد کشاورزی و میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و معاون علمی و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رئیس جمهور، توسط هیأت وزیران تعیین می‌شود.

ایراد شورای نگهبان

۹-۱- علی‌رغم اصلاح به عمل آمده مغایرت مذکور در بند ۱۱-۱- نظر سابق شورا کماکان به قوت خود باقی است.

ایراد سابق شورای نگهبان

۱۱-۱- در بند (الف)، اطلاق واگذاری بدون ضابطه تعیین «صادرکنندگان خرد» به هیأت وزیران مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون

اصرار می‌شود

بند الحاقی - وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلفند با همکاری بانک مرکزی و وزارت امور خارجه نسبت به انطباق مبادی وارداتی کشور با مقاصد صادراتی ایجاد تراز تجاری متوازن با کشورهای هدف (قدم نمایند به نحوی که تا انتهای سال دوم برنامه واردات کالاهای اساسی کشور از طریق نظام پرداخت رسمی (غیرمبتنی بر شبکه شرکتهای معتمد (تراستی) شامل پیمان پولی

دوجانبه، ارتباط بانکی و تهاتر در تعامل با طرفین تجاری ایران صورت پذیرد و تا پایان برنامه حداقل سی درصد (۳۰٪) از مجموع مبادلات بین‌المللی کشور از این طرق انجام شود.

ایراد هیأت عالی نظارت

اصلاحات به عمل آمده در مصوبه رافع مغایرت های قبلی نیست و با توجه به ذکر عبارت «شرکتهای تراستی» مغایرت باقی است.

توضیح مغایرت:

بند الحاقی ذیل بند «الف» ماده (۱۱) با توجه به ملاحظات اقتصاد ایران، قابل اجراء نمی باشد و از این رو، مغایر جزء (۱) بند (۹) سیاستهای کلی نظام قانونگذاری می باشد.

مصوبه کمیسیون

اصرار می شود

ب- حذف شد.

تبصره ۱- تبلیغات برای خرید و فروش غیرقانونی ارز در فضای رسانه‌ای و مجازی به مصادیق موضوع قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی اضافه می‌شود.

ایراد شورای نگهبان

۲-۹- ابهام مذکور در بند ۱۱-۷- نظر سابق شورا کما کان به قوت خود باقی است.

ایراد سابق شورای نگهبان

۱۱-۷- در تبصره (۱) بند (ب)، به دلیل اینکه در «قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز» حکم صریحی در خصوص «تبلیغ خرید و فروش ارز» پیش بینی نشده است؛ بنابراین مقصود از عبارت «مشمول مجازاتهای موضوع قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز» ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون

1 - تبصره (۱) بند «ب» ماده (۱۱) به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

تبصره ۱-

۱-۱- تبلیغات برای خرید و فروش غیرقانونی ارز در فضای رسانه‌ای و مجازی به عنوان بند (خ) به ماده ۲ مکرر قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن، اضافه می‌شود.

۲-۱- در راستای مبارزه با فساد، آیین نامه اجرایی محدودیت های ثبت، تاسیس، تغییرات و ممنوعیت ارائه خدمات مرتبط با شرکتهای صوری موضوع قانون مبارزه با پولشویی توسط دستگاههای اجرایی و موسسات خصوصی عهده دار ماموریت عمومی با پیشنهاد وزارتخانه های دادگستری، امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت، اطلاعات و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، بانک مرکزی با مسئولیت سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، به تصویب شورای عالی پولشویی می رسد.

تبصره ۲- کلیه معاملات در مرکز مبادله ارز و طلای ایران شامل ارز (اسکناس و حواله)، شمش، سکه طلا و فلزات گرانبها از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده معافند.

ایراد شورای نگهبان

۳-۹- مغایرت مذکور در بند ۱۱-۸- نظر سابق شورا کما کان به قوت خود باقی است.

ایراد سابق شورای نگهبان

۱۱-۸- اطلاق تبصره (۲) بند (ب)، مبنی بر معافیت مالیاتی معاملات مذکور در مرکز مبادله ارز و طلای ایران، در مواردی که در قوانین دیگر معاف نبوده است، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون

تبصره ۲ حذف می شود.

تبصره ۳- مسئولیت ثبات بخشی به نرخ ارز و تکریمی کردن تورم و جهت دهی به نقدینگی و اعتبارات بانکها به سمت فعالیت های مولد در چهارچوب وظایف و اختیارات قانونی بر عهده بانک مرکزی است.

فصل ۳- اصلاح ساختار بودجه

ماده ۱۳-...

پ- سازمان مکلف است با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی نسبت به ایجاد نظام یکپارچه و هوشمند مدیریت مالی دولت با رعایت ماده (۳۰) قانون برنامه و بودجه کشور مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۱۰ بر اساس ضوابط ذیل اقدام نماید:

۱- کلیه اعتبارات از محل منابع عمومی و اختصاصی در قالب اعتبار الکترونیکی به دستگاه اجرائی تخصیص می یابد. تضمین نقدشوندگی اعتبار توسط خزانه داری کل کشور در سقف تخصیص های ابلاغی انجام و تمام پرداخت های دولت از محل حساب پشتیبان حسابهای اعتباری توسط خزانه داری کل کشور در وجه ذی نفع نهائی واریز می شود.

تبصره ۱- نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران، نهادهای نظامی و امنیتی و مؤسسات دولتی که زیرمجموعه قوه مجریه نیستند، مشمول این حکم نمی باشند.

تبصره ۲- وزارت اطلاعات و سازمان انرژی اتمی ایران از شمول این حکم مستثنی هستند.

ایراد شورای نگهبان

۱-۱۰- در جزء (۱) بند (پ) از این حیث که حکم مذکور و استثنائات مذکور در تبصره ها ، فقط شامل هزینه های جاری می شود یا طرحهای تملک دارایی های سرمایه ای این دستگاهها را نیز شامل می شود ، ابهام دارد، پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون

در جزء (۱) بند (پ) عبارت «(اعم از اعتبارات هزینه ای و تملک دارایی های سرمایه ای)» پس از عبارت «کلیه اعتبارات» الحاق می یابد.

۲-...

ت- دستگاههای اجرائی که از منابع بودجه کل کشور استفاده می کنند به جز نهادهای نظامی و امنیتی،

شورای نگهبان و مجلس شورای اسلامی، مکلفند برنامه عملیاتی خود را هر ساله بر اساس تکالیف برنامه شامل اهداف سال مورد نظر، شاخصهای عملکرد، مخاطرات رسیدن به اهداف، منابع لازم، نحوه تأمین مالی، طرحهای توسعه‌ای مرتبط و گزارش عملکرد سال گذشته در چهارچوبی که توسط سازمان اعلام می‌شود، حداکثر تا پایان مرداد هر سال برای استفاده در تهیه لایحه بودجه سال بعد به سازمان ارائه نمایند.

سازمان مکلف است با رعایت بند «الف» ماده (۱۱۸) این قانون و با استفاده از کلیه ابزارها و ظرفیتهای قانونی خود نسبت به راهبری، ارزیابی و هماهنگی اجرای برنامه و نظارت بر حسن اجرای آن اقدام نماید. سازمان مکلف است لایحه بودجه سالانه را به صورت برنامه محور که حاوی برنامه‌های اجرائی و اهداف کمی باشد به منظور تحقق اهداف این قانون و اهداف قانونی دستگاههای اصلی تهیه و توسط دولت به مجلس تقدیم کند. این برنامه‌ها مبنای صدور تخصیص پرداخت و نظارت دیوان محاسبات کشور می‌باشد.

ایراد شورای نگهبان

۲-۱۰- در بند (ت)، شمول حکم مذکور نسبت به دستگاه هایی که تکالیف برنامه ای ندارند ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون

در بند (ت)، عبارت «و تکالیف برنامه ای دارند» بعد از عبارت «دستگاههای اجرائی که از منابع بودجه کل کشور استفاده می‌کنند» الحاق می‌یابد.

تبصره ۱- نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران، نهادهای نظامی و امنیتی و مؤسسات دولتی که زیرمجموعه قوه مجریه نیستند، مشمول این حکم نمی‌باشند.

تبصره ۲- وزارت اطلاعات و سازمان انرژی اتمی ایران از شمول این حکم مستثنی هستند.

ماده ۱۴- ...

ماده ۱۵- به منظور مولدسازی ذخایر نفت و گاز کشور، سرعت بخشی به توسعه میادین نفت و گاز و اصلاح رابطه مالی دولت با شرکت ملی نفت ایران اقدامات زیر انجام می‌گیرد:

الف- وزارت نفت مکلف است در مورد میادین در حال بهره برداری یا دارای قرارداد توسعه فعلی، نسبت به عقد قراردادهای مجزا با شرکت ملی نفت ایران با رعایت قوانین در قالب قراردادهای بلندمدت به تفکیک میدان/مخزن نفت و گاز و از جمله در چهارچوب شرایط عمومی، ساختار و الگوی قراردادهای بالادستی نفتی و گازی با تصویب شورای اقتصاد اقدام نماید.

ایراد شورای نگهبان

۱۱- در ماده ۱۵، ابهام مذکور در بند ۱۳-۲- نظر سابق شورا کماکان باقی است.

ایراد سابق شورای نگهبان

۱۳-۲- بند (الف)، به جهت آن که مشخص نیست عقد قرارداد مجزا با شرکتهای مذکور، آیا به منزله از بین رفتن قراردادهای فعلی و انعقاد قرارداد جدید با طرف های مقابل است یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون

عبارت زیر به عنوان تبصره به بند الف ماده ۱۵، الحاق می شود:

تبصره- در خصوص قراردادهای میدین واگذار شده از طریق قراردادهای بلندمدت تنفیذ شده در چهارچوب شرایط عمومی، ساختار و الگوی قراردادهای بالادستی نفتی و گازی که تا زمان لازم الاجرا شدن این قانون به تایید هیئت عالی نظارت بر منابع نفتی رسیده است، قرارداد جدید بین وزارت نفت و شرکت ملی نفت صرفاً برای تعیین سهم و تعهدات شرکت ملی نفت منعقد خواهد گردید. در هر صورت، تشخیص قراردادهای مشمول این تبصره، بر عهده هیئت عالی نظارت بر منابع نفتی است. آیین نامه اجرایی این بند توسط سازمان با همکاری وزارت نفت تهیه و به تصویب هیات وزیران می رسد.

ب- وزارت نفت مکلف است در مورد سایر میدین نفت و گاز با اولویت میدین مشترک و میدین گازی، با استفاده از ظرفیت های قانونی شرکت ملی نفت و سازوکارهای رقابتی از جمله صدور پروانه مندرج در قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت مصوب ۱۳۹۱/۲/۱۹، بدون واگذاری مالکیت و حاکمیت، نسبت به واگذاری فعالیت های توسعه، اکتشاف و بهره برداری از میدین به شرکت ملی نفت ایران و سایر شرکتهای متقاضی صاحب صلاحیت اکتشاف و تولید (به تشخیص وزارت نفت)، اقدام کند به نحوی که در پایان سال سوم اجرای این قانون حداقل دو درصد (۲٪) و در پایان برنامه حداقل پنج درصد (۵٪) از توان تولید نفت کشور به شرکتهای متقاضی غیردولتی ذیصلاح عرضه شده باشد. این نصاب برای افزایش تولید گاز کشور، دو برابر نفت تعیین می شود.

تبصره ۱ - ...

تبصره ۲- به منظور افزایش جذابیت سرمایه گذاری در میدین گازی جهت کاهش ناترازی گاز طبیعی در کشور، وزارت نفت از طریق شرکتهای تابعه خود مجاز است با هماهنگی دبیرخانه هیأت عالی نظارت بر منابع نفتی (سازمان) با مشارکت بخش خصوصی، نسبت به سرمایه گذاری برای توسعه میدین گازی جدید اقدام نموده در چهارچوب سیاست های تخصیص گاز توسط وزارت نفت و تولیدات حاصل را صادر کند. با رعایت اصل پنجاه و سوم (۵۳) قانون اساسی حداقل شصت درصد (۶۰٪) از درآمد حاصل از صادرات گاز طبیعی از این میدین، پس از کسر سهم صندوق توسعه ملی و سهم مناطق نفت خیز، گاز خیز و توسعه نیافته، تا زمان بازگشت سرمایه گذاری انجام شده متعلق به شرکت تابعه ذی ربط وزارت نفت است و باقیمانده درآمد به حساب درآمد عمومی دولت نزد خزانه داری کل کشور واریز می گردد.

تذکر شورای نگهبان

۵- در تبصره (۲) بند (ب) ماده ۱۵، لازم است عبارت « در چهارچوب سیاست های تخصیص گاز توسط وزارت نفت» قبل از عبارت « اقدام نموده و » اضافه شود.

مصوبه کمیسیون

در تبصره (۲) بند (ب) ماده ۱۵، عبارت «در چارچوب سیاست های تخصیص گاز توسط وزارت نفت» قبل از عبارت « اقدام نموده و » اضافه می شود.

تبصره ۳- صنایع انرژی بر و پتروشیمی ها از طریق مشارکت با شرکتهای اکتشاف و تولید دارای

صلاحیت در اولویت واگذاری طرحهای جمع‌آوری گازهای مشعل (فلر) و میادین جدید گازی قرار دارند. وزارت نفت مکلف است صنایع مذکور را در اولویت تخصیص گاز طبیعی تولیدی از این میادین قرار دهد. تولیدات گازی حاصل از توسعه میدان یا طرحهای جمع‌آوری گازهای مشعل، متعلق به صنایع مذکور خواهد بود و این صنایع موظف به تسویه حساب با دولت وفق مفاد سازوکارهای مذکور در این بند می‌باشند

ماده ۱۶- به منظور مدیریت دارایی‌ها و ارتقای شفافیت دارایی دستگاههای اجرایی اقدامات زیر انجام می‌شود:

الف- با رعایت ماده (۲۱) قانون جهش تولید مسکن و قانون حاکم بر هر دستگاه، دستگاههای اجرایی ملزم به ثبت اطلاعات اراضی، املاک و سایر اموال غیرمنقول از جمله انفال و اموال تملیکی که به‌عنوان مالک، بهره‌بردار، متولی و نماینده دولت در اختیار دارند اعم از اینکه مورد بهره‌برداری بوده یا متولی واگذاری باشند (دارای سند مالکیت یا فاقد سند مالکیت، اجاره‌ای، وقفی و حقوق و امتیازات مرتبط با اموال غیرمنقول از جمله حق انتفاع، حق ارتفاق و حق سرقفلی) در سامانه جامع اموال دستگاههای اجرایی (سادا) هستند. هرگونه پرداخت بابت تجهیز، نگهداری و سایر هزینه‌ها برای موارد ثبت‌نشده در سامانه سادا ممنوع است. عدم اجرای این بند توسط مدیران مربوط دستگاههای اجرایی تخلف محسوب می‌شود.

ب- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف به شناسایی، مستندسازی و تثبیت مالکیت دولت بر اموال غیرمنقول موضوع این ماده از طریق تشخیص یا تعیین بهره‌بردار و یا صدور گواهی بهره‌برداری برای دستگاههای اجرایی به‌استثنای انفال و مصادیق مندرج در ماده (۱۰) قانون جهش تولید مسکن مصوب ۱۴۰۰/۵/۱۷ و اصل هشتماد و سوم (۸۳) قانون اساسی است. سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است بنا بر اعلام و تشخیص وزارت امور اقتصادی و دارایی، اسناد مالکیت دولتی اموال غیرمنقول را به نام دولت جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان مالک صادر نماید. وزارت امور اقتصادی و دارایی به‌عنوان امین اموال دولت شناخته می‌شود.

تکالیف مذکور در این بند صرفاً در خصوص موارد در ملکیت دولت است و شامل سایر اموال در اختیار دولت نظیر املاک وقفی نمی‌شود و همچنین مواردی مانند وصیت که شرط خاصی در بهره‌برداری از آن وجود دارد، از شمول حکم این بند مستثنی است.

پ- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است با همکاری سازمان و سازمان اداری و استخدامی کشور ظرف سه‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، معیار (استاندارد) میزان اموال غیرمنقول موردنیاز در اختیار هر دستگاه اجرایی را متناسب با مأموریت آن دستگاه تعیین و ابلاغ نماید.

دستگاههای اجرایی شامل وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی زیرمجموعه ریاست جمهوری مکلفند ظرف یک‌سال از لازم‌الاجراء شدن این قانون، نسبت به فروش اموال غیرمنقول مازاد بر استاندارد مطابق آیین‌نامه موضوع بند «ت» این ماده یا انتقال آن به وزارت امور اقتصادی و دارایی اقدام نمایند. در صورت عدم فروش اموال غیرمنقول مازاد دستگاه اجرایی در مهلت مقرر و یا عدم انتقال آن به وزارت امور اقتصادی و دارایی، عنوان دستگاه بهره‌بردار دارایی‌های موضوع این بند به‌استثنای اراضی انفال به نام وزارت امور اقتصادی و دارایی با حفظ مالکیت دولت تغییر می‌یابد.

ایراد شورای نگهبان

۱-۱۲- علی رغم اصلاح به عمل آمده، مغایرت مذکور در بند ۱۴-۴- نظر سابق شورا کماکان باقی است.

ایراد سابق شورای نگهبان

۱۴-۴- در بند (پ)، اطلاق تفویض تعیین استاندارد میزان اموال غیرمنقول مورد نیاز دستگاههای اجرائی به وزارت امور اقتصادی و دارایی، مغایر بند ۱۰ اصل سوم و اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون

در صدر این بند عبارت «با هماهنگی و تایید دستگاه اجرایی ذریبط و» بعد از «وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است» اضافه می شود.

ت-

۱- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است ضمن رصد، شناسایی، مستندسازی، آماده سازی و پایش اموال غیرمنقول، نسبت به فروش یا مولدسازی اموال غیرمنقول مازاد دولتی انتقال یافته و مکشوفه با ارزش افزایی لازم (از قبیل تغییر کاربری، فروش، اجاره، معاوضه و تهاثر با دستگاههای غیردولتی یا بخش خصوصی، تبدیل به احسن کردن، ترهین، توثیق، انتشار اوراق مالی اسلامی به پشتوانه داراییها، ایجاد صندوقهای املاک و مستغلات، نوسازی و بهینه سازی با مشارکت بخش غیردولتی) به استثنای انفال و مصادیق مندرج در ماده (۱۰) قانون جهش تولید مسکن و اصل هشتماد و سوم (۸۳) قانون اساسی در چهارچوب قوانین و مقررات بر اساس دستورالعمل هیأت عالی مولدسازی داراییهای دولت اقدام نماید.

۲- هیأت عالی مولدسازی داراییهای دولت با ترکیب معاون اول رئیس جمهور (رئیس)، وزیر امور اقتصادی و دارایی (دبیر)، رئیس سازمان، وزیر کشور، وزیر راه و شهرسازی، معاون حقوقی رئیس جمهور، نماینده رئیس مجلس و نماینده رئیس قوه قضائیه به منظور تعیین ضوابط و چهارچوب حاکم بر مدیریت داراییهای مازاد دستگاههای اجرائی، رفع موانع حقوقی و اطلاع فرایندهای اجرائی و ایجاد هماهنگی لازم میان دستگاههای اجرائی و نظارتی در زمینه واگذاری و مولدسازی داراییها تشکیل می شود. آیین نامه اجرائی این جزء در چهارچوب قوانین به تصویب هیأت وزیران می رسد که پس از منقضی شدن مصوبه جلسه (۶۷) شورای عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا با عنوان مولدسازی داراییهای دولت، لازم الاجرا خواهد بود.

ایراد شورای نگهبان

۲-۱۲- در بندهای (پ) و (ت) پس از منقضی شدن مهلت اعتبار مصوبه مذکور، اطلاق ترتیبات پیش بینی شده، مغایر با اصول (۶۰) و (۸۵) قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون

بندهای (پ) و (ت) حذف می شود

ماده ۱۷ - ...

ب- ایجاد درآمد اختصاصی جدید (به استثنای دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و فناوری) و اختصاصی نمودن درآمدهای عمومی موجود به هر نحو، در طول اجرای برنامه جز در مواردی که در این قانون تصریح شده است، ممنوع می‌باشد. ایجاد درآمدهای جدید به شکل درآمد- هزینه امکان‌پذیر است. تبصره- مقصود از درآمد- هزینه عبارت است از: در قوانین بودجه سنواتی مبلغی به عنوان درآمد توسط دستگاهی پیش‌بینی می‌شود و مصرف و هزینه آن درآمد برای همان دستگاه اختصاص می‌یابد.

پ- ...

ماده ۱۹- به منظور ساماندهی طرح‌های عمرانی، کاهش زمان اجرای آنها و ارتقای بهره‌وری منابع اختصاص یافته به این بخش اقدامات زیر انجام می‌شود:

الف-

۱- در اجرای بند (۳) سیاست‌های کلی برنامه پنجساله هفتم دولت مکلف است نسبت به تعیین تکلیف طرح‌های تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای از طرق مختلف از جمله مشارکت عمومی خصوصی در چهارچوب ماده (۲۰) این قانون و با رعایت سایر قوانین و مقررات مطابق آیین‌نامه‌ای که توسط سازمان تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، اقدام نماید.

۲- ...

ماده ۲۰- ...

ث- دستگاه اجرائی ذی‌ربط می‌تواند برای تجاری‌سازی و اعطای مشوق برای توجیه مالی طرح‌های مشارکتی، نسبت به استفاده از سازوکارهای تشویقی از قبیل اعطای یارانه سود تسهیلات و خرید تضمینی محصولات که به موجب آیین‌نامه‌ای که توسط سازمان تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، و با رعایت بند «پ» ماده (۱۸) این قانون اقدام نماید.

ج- ...

بند الحاقی- در صورتی که خیرین با پیشنهاد دستگاه اجرائی ذی‌ربط و موافقت سازمان، طرح‌های تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای را اجرا یا تکمیل نمایند و بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) به‌جای اعتبارات دولتی در این طرح‌ها هزینه نمایند، از اعتبار مالیاتی حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) و حداکثر پنجاه درصد (۵۰٪) هزینه‌ای که انجام داده‌اند، برخوردار می‌شوند.

در مورد طرح (پروژه)‌هایی که حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) آن به صورت خیرساز انجام شده و مابقی آن در تعهد دولت است، چنانچه خیر طرح را با موافقت دستگاه و سازمان به اتمام برساند، هزینه انجام شده، به‌طور صددرصد (۱۰۰٪) به‌عنوان دیون و اعتبار مالیاتی محسوب می‌گردد.

آیین‌نامه اجرائی این بند شامل طرح (پروژه)‌های مشمول، زمان بندی اجرائی و میزان برخورداری از اعتبار مالیاتی با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۲۱- ...

ماده ۲۲- با هدف رعایت استانداردهای زیست‌محیطی اقدامات زیر انجام می‌شود:

الف- کلیه طرح (پروژه)‌های بزرگ جدید و طرح‌های توسعه‌ای بزرگ که توسط دستگاه‌های اجرائی، بخش‌های خصوصی، تعاونی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی در پهنه سرزمین از جمله مناطق آزاد

تجاری، صنعتی و ویژه اقتصادی اجرائی می‌شود، باید قبل از اجرا بر اساس شاخصها، ضوابط و معیارهای زیست‌محیطی که به تصویب شورای عالی حفاظت محیط‌زیست می‌رسد، توسط سازمان حفاظت محیط‌زیست مورد ارزیابی اثرات زیست‌محیطی قرارگیرد. سازمان حفاظت محیط‌زیست مکلف است نظر خود را دایر بر تأیید یا عدم تأیید طرح (پروژه)ها با ذکر علل عدم تأیید، ظرف سه ماه به صورت کتبی اعلام کند. در صورت عدم کفایت سه ماه سازمان محیط‌زیست می‌تواند دو ماه دیگر تمدید نماید.

عدم اعلام نظر ظرف مهلت مقرر به منزله تأیید است. آیین‌نامه اجرائی این بند مشتمل بر مصادیق طرح (پروژه) های مشمول ارزیابی، ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط سازمان حفاظت محیط‌زیست تهیه می‌شود پس از تأیید شورای عالی محیط‌زیست به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره - چنانچه در مهلت مقرر اظهار نظر نشود و از این جهت منجر به خسارت زیست‌محیطی بشود، مدیران مسئول ذی‌ربط مسؤولیت جبران خسارت را بر عهده دارند.

ب- ...

ماده ۲۴ - ...

بند الحاقی - وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است بدهی معوق به پیمانکاران طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی و استانی را تا پایان سال اول برنامه منوط به رضایت آنان به اوراق بهادار تبدیل نموده و برای آنها جریان نقدی با سررسید مشخص تعیین کند. این اوراق با سررسید حداکثر پنجساله بر اساس برنامه‌ای که وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه می‌کند به تدریج تا پایان برنامه، قابل معامله در بازار سرمایه خواهد شد.

وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است هر شش ماه یکبار گزارش عملکرد این بند را به کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات و اقتصادی مجلس ارسال نماید.

ماده ۲۵ -

الف - ...

ت - دولت مکلف است تا پایان سال اول برنامه با رعایت تبصره (۷۲) دائمی قانون بودجه سال ۱۳۵۲ اصلاحی ۱۳۷۹/۱۱/۳۰ نسبت به بازنگری در ترکیب اعضای نمایندگی سهام خود در مجامع عمومی شرکتهای دولتی و شرکتهایی که دولت در آنها سهام مدیریتی یا کنترلی دارد با رویکرد رفع تعارض منافع اقدام قانونی لازم را انجام دهد.

ث - چهارچوب پاداش سالانه قابل پرداخت به مدیرعامل، اعضای هیأت مدیره، اعضای هیأت عامل، مدیران شرکتهای دولتی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و شرکتهایی که دولت به نحوی در آنها سهام مدیریتی یا کنترلی دارد، بانکها و بیمه‌ها با در نظر گرفتن اندازه و پیچیدگی فعالیت آنها و نیز معیارهایی نظیر میزان تحصیلات، رشته تحصیلی، سوابق تجربی و مدیریتی و کارآمدی و بهره‌وری با رعایت قوانین توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری سازمان تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. حداکثر سقف پاداش یک‌ماه حقوق و مزایای قانونی می‌باشد.

ماده ۲۶ - ...

ماده ۲۷- به منظور افزایش سهم مالیات در بودجه عمومی کشور اقدامات زیر انجام می شود:

الف-

۱- وضع هرگونه تخفیف، ترجیح، بخشودگی، کاهش نرخ، معافیت و شمولیت نرخ صفر و اعطای اعتبار مالیاتی جدید بجز مواردی منجر به افزایش یا رونق تولید و صادرات شود در سالهای برنامه ممنوع است. اعتبار مالیاتی موضوع ماده (۱۱) قانون جهش تولید دانش بنیان مشمول این جزء نمی شود. هر گونه نسخ، اصلاح و لغو احکام قانونی در حوزه مالیاتی با رعایت این جزء صرفاً از طریق قوانین و مقررات مربوط و با ذکر نام قانون ذی ربط امکان پذیر است.

تذکر شورای نگهبان

۶- در جزء ۱ بند (الف) ماده ۲۷، عبارت « مواردی » به عبارت « مواردی که » اصلاح شود.

مصوبه کمیسیون

در جزء ۱ بند (الف) ماده ۲۷، عبارت « مواردی » به عبارت « مواردی که » اصلاح می شود.

۲- در اجرای بند (۴) سیاست های کلی برنامه پنجساله هفتم مبنی بر رونق تولید و عدالت مالیاتی، وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با همکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تا پایان سال اول برنامه تمهیدات قانونی انتزاع فرایندهای دادرسی مالیاتی از سازمان امور مالیاتی کشور و دادرسی بیمه از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و ایجاد مراکز دادرسی مستقل مالیاتی و بیمه را فراهم نماید.

ایراد شورای نگهبان

۱-۱۳- در بند (الف)، از این جهت که مشخص نیست به جز مجلس مرجع دیگری نیز صلاحیت تشخیص موارد استثنایی که منجر به افزایش یا رونق تولید و صادرات شود را دارد یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

۲-۱۳- در بند (الف)، ضرورت ذکر (نام قانون ذی ربط) برای نسخ، اصلاح و لغو احکام قانونی، مغایر اصل (۷۱) قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون

در جزء ۱ بند (الف) ماده ۲۷، عبارت «قوانین و مقررات مربوط و با ذکر نام قانون ذی ربط» به عبارت «قوانین مربوط» تغییر می یابد.

در عبارت «بجز مواردی که منجر به افزایش یا رونق تولید و صادرات شود» عبارت «به تشخیص مجلس» قبل از «منجر به» اضافه می شود.

ح- معافیت بند «ب» ماده (۱۵۹) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران صرفاً برای فعالیتهای تولیدی و معدنی واحدهای صنعتی و معدنی که پروانه بهره برداری یا قرارداد استخراج آنها طی دوره اجرای قانون مذکور صادر شده باشد، جاری است.

خ-...

ماده ۲۹-...

پ- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است با همکاری سازمان، «ضوابط سرمایه‌گذاری سازمان‌ها و صندوق‌های بازنشستگی» را به منظور ارتقای ذخایر صندوق‌ها، حفظ حقوق و تعهدات بین‌نسلی بیمه‌شدگان، تقویت حاکمیت شرکتهای، شفافیت در امور سرمایه‌گذاری‌ها، سودآوری و کارآمدسازی سبد سرمایه‌گذاری‌ها، کاهش بنگاهداری، تغییر رویکرد به سمت سرمایه‌گذاری‌های بورسی، مسئولیت‌پذیری هیأت مدیره و اصول تحلیل خطرپذیری (ریسک)، علاوه بر ضوابط مندرج در بند «ه» ماده (۱۵) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی ظرف شش ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه نموده و به تصویب هیأت وزیران برساند.

تبصره ۱- دولت مکلف است حداکثر ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، برنامه زمان‌بندی واگذاری را تهیه نموده و به تصویب هیأت وزیران برساند و گزارش آن را تقدیم مجلس شورای اسلامی نمایند و هر شش ماه یکبار گزارش واگذاری‌ها را به مجلس ارائه دهد. وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است ترتیبات قانونی در طی برنامه پنج‌ساله را به نحوی ساماندهی نماید تا به میزانی که دولت در هر سال تعیین می‌کند، از طرق ارکان قانون واگذاری‌ها به نحو کامل، صحیح و قانونمند انجام شود.

ایراد شورای نگهبان

۱۴- در تبصره (۱) بند (پ) ماده (۲۹) منظور از عبارت (ارکان قانون واگذاری‌ها) ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون

در تبصره (۱) بند (پ) ماده (۲۹)، عبارت «از طرق ارکان قانون» حذف می‌شود.

تبصره ۲- صندوق‌های بازنشستگی اعم از کشوری و لشکری و تأمین اجتماعی مکلفند کلیه سهام متعلق به خود و شرکتهای تابع و وابسته را که سهم صندوق‌های بازنشستگی و شرکتهای تابعه و وابسته در آنها بیش از بیست درصد (۲۰٪) و ارزش آن از سیصد برابر سقف نصاب معاملات متوسط (موضوع قانون برگزاری مناقصات) کمتر است حداکثر ظرف دو سال اول برنامه واگذار نمایند.

تبصره ۳- وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری سازمان، سازمان اداری و استخدامی کشور، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح مکلف است ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، دستورالعمل نحوه احراز صلاحیت مدیران عامل و اعضای هیأت مدیره شرکتهای تابع و وابسته صندوق‌های بازنشستگی اعم از کشوری و لشکری و تأمین اجتماعی و همچنین افرادی که به نمایندگی صاحب سهم در شرکتهای مذکور به عنوان عضو هیأت مدیره/هیأت عامل معرفی می‌شوند را تهیه کند و به تصویب هیأت وزیران برساند.

هر گونه انتصاب در سمت (پست)‌های موضوع این تبصره از تاریخ ابلاغ دستورالعمل مذکور، بر اساس ساز و کار آن خواهد بود. صندوق‌های مشمول این حکم موظفند متصدیان فعلی سمتهای موضوع این حکم را با شرایط عمومی و اختصاصی پیش‌بینی شده در دستورالعمل مذکور ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ دستورالعمل تطبیق داده و نسبت به جایگزینی افرادی که شرایط مورد نظر را ندارند اقدام نمایند.

مسئولیت اجرای این حکم با اعضای مجمع عمومی شرکتهای مشمول خواهد بود و متخلفین از اجرای آن به انفصال از خدمات دولتی و عمومی به مدت دو سال محکوم می‌شوند. سایر سهامداران حاضر در مجمع عمومی به غیر از نمایندگان صندوق‌های بازنشستگی موضوع این تبصره و نمایندگان کلیه مؤسسات و

شرکتهای تابع و وابسته آنها از شمول این حکم مستثنی خواهند بود.
وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است گزارش عملکرد این بند را هر شش ماه یکبار به
کمیسیونهای اقتصادی و اجتماعی مجلس ارسال نماید.

بند الحاقی ۲-

۱- دولت مکلف است در طول اجرای قانون برنامه در قالب بودجه سنواتی نسبت به تأدیه بدهی
حسابرسی شده خود به سازمان تأمین اجتماعی از محل تأدیه نقدی در بودجه سنواتی و اوراق بهادار قانونی
اقدام کند.

ایراد هیأت عالی نظارت

مصوبه اصلاحی مجلس اگرچه موجب رفع مغایرت های قبلی شده، اما مغایرت جدید ایجاد نموده
است.

منحصر کردن تأدیه بدهی ها در قالب تأدیه نقدی و اوراق بهادار از حیث غیر قابل اجراء بودن، مغایر
جزء (۱) بند (۹) سیاستهای کلی نظام قانونگذاری است.

توضیح مغایرت:

اول؛ با بند «ب» ماده (۲۹) همپوشانی و تعارض دارد.

دوم؛ با جزء (۱) بند «پ» ماده (۵) تعارض دارد.

سوم؛ با بند «پ» همین ماده (۲۹) نیز تعارض دارد. در بند «پ» سازمان تأمین اجتماعی را موظف به
واگذاری سهام شرکتهای به صورت ۲۰ درصد سالانه کرده ایم و در این بند مجدداً می خواهیم به آنها
سهام واگذار کنیم.

چهارم؛ این بند عبارت «امتیازات مورد توافق» ابهام دارد و زمینه ساز عدم شفافیت و فساد است.
پنجم؛ در ذیل این بند، تصریح شده که امتیاز این بند شامل «نهادهای عمومی غیردولتی» نمی شود.
در حالی که سازمان تأمین اجتماعی خود یک نهاد عمومی غیردولتی است. لذا این بند از جهت عدم
رعایت اصطلاحات حقوقی نیز مشکل دارد.

بنابراین از حیث ایجاد عدم انسجام در قوانین، دارا بوده ابهام و عدم استحکام در ادبیات و اصطلاحات
حقوقی، با بند (۹) سیاستهای کلی نظام قانونگذاری مغایر است.

همچنین، از حیث عدم رعایت الزامات واگذاری، مغایر سیاستهای کلی اصل (۴۴) قانون اساسی
است.

از طرفی، از حیث ایجاد زمینه فساد، مغایر بند (۱۹) سیاستهای کلی اقتصاد مقاومتی است.

مصوبه کمیسیون

عبارت «و واگذاری سهام و اموال و دارایی های مازاد بر نیاز دولت در چارچوب قوانین» قبل از عبارت
«اقدام کند.» اضافه می شود.

۲- در راستای اجرای ماده (۹۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی سازمان
تأمین اجتماعی مکلف است در طول سه سال اول برنامه نسبت به متناسب سازی مستمری بازنشستگان

غیر حداقل بگیر اقدام نماید به نحوی که در پایان سال سوم برنامه، نسبت مستمری بازنشسته به حداقل دستمزد همان سال، با نود درصد (۹۰٪) نسبت اولین مستمری بازنشستگی به حداقل دستمزد سال برقراری مستمری، متناسب گردد.

این متناسب سازی در سال اول به میزان چهل درصد (۴۰٪) و در سالهای دوم و سوم هر کدام سی درصد (۳۰٪) مابه التفاوت تا نود درصد (۹۰٪) یاد شده خواهد بود. این حکم نافی حقوق حداقل بگیران مطابق قوانین مربوط از جمله ماده (۱۱۱) قانون تأمین اجتماعی نخواهد بود

ماده ۳۰ - ...

ماده ۳۱ - به منظور توسعه عدالت اقتصادی و بهبود توزیع درآمد اقدامات زیر تا پایان سال اول برنامه انجام می شود:

الف - ...

ب - ...

پ - وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است با طراحی و استقرار نظام تأمین اجتماعی چندلایه، مبتنی بر آزمون و سنج با هدف کاهش فقر مطلق و بهبود توزیع درآمد و با شناسایی اقشار کم درآمد با رویکرد اجتماع محور نسبت به ارائه اقدام ضروری در قالب بسته معیشتی پایه به خانوارهای کم درآمد به صورت کالابریگ الکترونیکی مازاد بر یارانه های قانونی اقدام نماید.

ج - ...

۲-۳ - مزایا و امتیازات قوانین ایثارگران در طول برنامه به جانبازان و شهدای مدافع حرم و همچنین جانبازان و شهدای امنیت تسری می یابد.

۲-۴ - عبارت «رزمندگان به ازای هر ماه حضور در جبهه مشمول هشت درصد (۸٪) معافیت می شوند» جایگزین عبارت «رزمندگان با حداقل دوازده ماه حضور در جبهه» مذکور در بند «ذ» ماده (۸۸) قانون برنامه ششم می گردد. همچنین دولت مجاز است نسبت به اصلاح حکم ذیل اقدام قانونی به عمل آورد:

حکم بند «ز» ماده (۸۸) قانون برنامه ششم به همسران شهدا تسری می یابد.

ایراد شورای نگهبان

۱۵- در بند (ج) ماده (۳۱) علی رغم اصلاح به عمل آمده مغایرت مذکور در بند ۲۲-۳- نظر سابق شورا کماکان باقی است.

ایراد سابق شورای نگهبان

۲۲-۳- در بند (ج) در جزء ۴-۲-، تعمیم معافیت مالیاتی مذکور در بند (ذ) ماده (۸۸) قانون برنامه ششم به رزمندگان با شرایط مذکور، به دلیل کاهش هزینه های عمومی، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون

جزء های ۲-۳ و ۲-۴ حذف می شود.

بند الحاقی ۱- دولت موظف است در طول اجرای قانون برنامه علاوه بر پرداخت یارانه فعلی، هر سال حداقل

مستمری خانوارهای مددجویان تحت حمایت کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور را متناسب با سطح محرومیت بر مبنای متوسط بیست درصد (۲۰٪) حداقل دستمزد مصوب شورای عالی کار، در چهارچوب بودجه سنواتی و از محل درآمد قانون هدفمند کردن یارانه‌ها با حذف خانوارهای پردرآمد و در قالب ردیف مستقل از طریق دستگاههای مذکور تأمین و پرداخت نماید.

تبصره- کمیته امداد امام خمینی (ره) مطابق اساسنامه خود در مورد این بند اقدام می‌نماید.

ماده ۳۲- ...

ماده ۳۳- به منظور افزایش ضریب خودکفایی و بهره‌برداری بهینه و یکپارچه از منابع و عوامل تولید، به ویژه منابع آب و خاک و نیز بهبود معیشت کشاورزان، روستاییان و عشایر، وزارت جهاد کشاورزی مکلف است با همکاری سازمان و سایر دستگاههای اجرائی ذی ربط بر اساس اسناد آمایش سرزمین و شرایط اقلیمی، متناسب با استعدادها و قابلیت‌های منطقه‌ای و مزیت‌های اقتصادی و با رعایت ملاحظات زیست‌محیطی و معیشت بهره‌برداران با رعایت سیاست‌های کلی نظام از جمله سیاست‌های کلی محیط زیست و منابع طبیعی نسبت به موارد زیر اقدام نماید:

الف- برنامه تولید بهینه (الگوی کشت) محصولات موضوع ماده (۳۱) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی مصوب ۱۳۸۹/۴/۲۳ را بر اساس یک برنامه پنجساله تهیه و هر ساله تا سه ماه قبل از شروع سال زراعی در هر حوضه آبخیز و دشت، تعیین و کلیه حمایت‌های قیمتی و غیرقیمتی خویش را براساس این برنامه اجرا نماید.

برنامه تولید بهینه (الگوی کشت) بر اساس شرایط اقلیمی و آب و خاک، محدودیت‌های کشت محصولات غیرراهبردی در اراضی مستعد محصولات راهبردی، کشت متراکم محصولات راهبردی در دشتهای حاصلخیز و مستعد، مزیت‌های نسبی، ارزش افزوده، شرایط اقتصادی و شرایط آب و هوایی و حد بهینه آن در کشور تعیین می‌شود.

ب- حمایت از کشاورزان متناسب با میزان رعایت برنامه تولید بهینه (الگوی کشت) تعیین شده صورت می‌گیرد. در غیر این صورت هرگونه حمایت اعم از مرتبط یا غیرمرتبط با برنامه مزبور به منزله تصرف غیرقانونی در اموال عمومی است.

ایراد هیأت عالی نظارت

با وجود اصلاح صورت گرفته در مصوبه مجلس، مغایرت همچنان باقی است.

توضیح مغایرت:

ذیل بند (ب) ماده (۳۳) از این حیث که مشخص نیست که عبارت «هرگونه حمایت» فقط حمایت‌های مرتبط با برنامه تولید بهینه را شامل می‌شود یا تمامی حمایت‌های مرتبط با کشاورزان را در بر می‌گیرد، واجد ابهام و در نتیجه مغایر جزء (۳) بند (۹) سیاست‌های کلی نظام قانونگذاری است.

مصوبه کمیسیون

عبارت «هرگونه حمایت اعم از مرتبط یا غیرمرتبط» به عبارت «هرگونه حمایت مرتبط» تغییر می‌یابد.

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- به منظور جبران هزینه تحمیلی ناشی از مداخلات دولت در بازار از طریق قیمت گذاری تکلیفی، دولت موظف است مابه‌التفاوت قیمت تکلیفی و قیمت بازار که توسط وزارت جهاد کشاورزی تعیین می‌شود را در سقف منابع پیش‌بینی شده در بودجه سنواتی پرداخت نماید.

پ - تا سال پایانی اجرای این قانون نسبت به برنامه انتقال تدریجی، حمایت‌های قیمتی و غیرقیمتی، فنی، مالی و تسهیلاتی بخش تولید محصولات کشاورزی و غذایی را به انتهای زنجیره تولید (تولیدکننده) بر اساس کیفیت و کمیت محصول تولیدی و متناسب با برنامه بهینه تولید (الگوی کشت) اقدام قانونی به عمل آورد.

تذکر شورای نگهبان

۷-۱ - در بند (پ)، واژه «را» در عبارت «بخش تولید محصولات کشاورزی و غذایی را به انتهای زنجیره تولید «تولید کننده» حذف شود.

مصوبه کمیسیون

در بند (پ)، واژه «را» در عبارت «بخش تولید محصولات کشاورزی و غذایی را به انتهای زنجیره تولید (تولید کننده)» حذف می‌شود.

ت-...

۱- وزارت کشاورزی حداکثر ظرف شش‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون نسبت به تولید و صادرات محصولات گلخانه‌ای بزرگ مقیاس و مقررات حاکم بر آنها و مناطق مربوط اقدام قانونی به عمل آورد.

ایراد شورای نگهبان

۱۶-۱- در جزء (۱) بند (ت) ابهام مذکور در بند ۲۳-۳- نظر سابق شورا کماکان باقی است.

ایراد سابق شورای نگهبان

۳-۲۳- در جزء ۱ بند (ت)، «مناطق گلخانه‌ای بزرگ مقیاس» از جهت ویژگی‌ها، شرایط و ضوابط مربوطه، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

تذکر شورای نگهبان

۷-۲- در جزء ۱ بند (ت)، عبارت «وزارت کشاورزی» به عبارت «وزارت جهاد کشاورزی» اصلاح شود.

مصوبه کمیسیون

۱- عبارت «در قالب شهرکهای کشاورزی و قطب‌های کشاورزی مطابق با ضوابط قانونی» پس از عبارت «گلخانه‌ای بزرگ مقیاس» اضافه می‌شود.

۲- در جزء ۱ بند (ت)، عبارت «وزارت کشاورزی» به عبارت «وزارت جهاد کشاورزی» اصلاح می‌شود.

۲- نسبت به تکمیل و اجرای طرحهای پیشران کشاورزی به‌ویژه در حوزه آب و خاک از جمله اجرای گام (فاز) دوم طرح احیا و بهبود اراضی کشاورزی (۵۵۰ هزار هکتاری خوزستان و ایلام)، طرح جامع احداث و ساماندهی زیرساخت‌های منابع آب و خاک کشاورزی در استان‌های شمالی در سطح یک میلیون هکتار و

تکمیل و توسعه و بهره‌برداری از طرح‌های گرمسیری و سردسیری با هماهنگی وزارت نیرو در قالب بودجه سنواتی و به میزان اختصاص منابع اقدام نماید.

۳- نسبت به بهره‌برداری از سامانه کشاورزی هوشمند پیشرفته آبیاری زیرسطحی (طرح نهاد پیشران)، مبتنی بر رطوبت‌رسانی، تغذیه خاک و هوارسانی زیرسطحی در اراضی کشت و صنعت کارون و اراضی کشاورزی بالای ده هکتار کل کشور به‌نحوی اقدام نماید که در اراضی مذکور، مصرف آب کشاورزی حداقل پنج‌ده درصد (۵۰٪) کاهش یابد و بهره‌وری تولید حداقل یک و نیم برابر ارتقا یابد و راه‌اندازی خطوط تولید خوراک دام (سیلاژ یونجه) به‌نحوی صورت پذیرد که وابستگی به واردات خوراک دام کاهش یابد.

ایراد شورای نگهبان

۲-۱۶- جزء (۳) بند (ت) از این جهت که اقدامات مذکور مستقیماً توسط وزارت جهاد کشاورزی انجام خواهد شد یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون

عبارت «در قالب بودجه سنواتی و به میزان اختصاص منابع» پس از عبارت «بالای ده هکتار کل کشور»، و عبارت «به صورت تدریجی، راساً یا از طریق بخش‌های دیگر از جمله خصوصی، تعاونی و غیردولتی» بعد از عبارت «که در اراضی مذکور»، الحاق می‌یابند.

۴-...

تبصره ۲- تعرفه آب مصرفی کشتهای گلخانه‌ای در نواحی و شهرکهای کشاورزی، نهالستان‌ها و ایستگاههای تولید بذر و نهال و بوستان‌های جنگلی سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور فارغ از هر منبع تأمین به نرخ مصوب فعالیت‌های کشاورزی محاسبه می‌گردد و مجتمع‌ها و شهرکهای کشاورزی از مزایای مندرج در ماده (۸۱) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) بهره‌مند می‌شوند.

۵- ...

۶- سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور مجاز است با رعایت قوانین و مقررات از ظرفیت مجریان، بهره‌برداران، افراد بومی و محلی، روستاییان و سایر افراد واجد صلاحیت در قالب شرکتهای تعاونی جهت عملیات آبخیزداری و جنگل‌کاری در قالب نظام فنی و اجرایی و قراردادهای رسمی بدون ایجاد رابطه استخدامی استفاده نماید.

ث- برای کوچک‌سازی و افزایش اثربخشی نظام آموزش، پژوهش و فناوری بخش کشاورزی و بازتعریف نقش دولت و افزایش نقش بخش غیردولتی، ساختار سازمانی، وظایف و اختیارات سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی (تات) و مؤسسات تحقیقاتی و پژوهشی وزارت جهاد کشاورزی را برای ایفای کارکردهای مدیریت خلاق، توسعه و انتشار فناوری و نوآوری، بازطراحی و تا پایان سال اول برنامه با رعایت سیاست‌های کلی نظام از جمله سیاست‌های کلی محیط زیست و منابع طبیعی و با رعایت قوانین و مقررات به تصویب شورای عالی اداری برساند.

ج- ...

تبصره- دولت مجاز است با هدف رساندن نسبت کفایت سرمایه بانک کشاورزی به حداقل هشت درصد

(۸٪)، اعتبار لازم جهت افزایش سرمایه نقدی بانک مزبور را در لوایح بودجه سنواتی پیش‌بینی نماید. در صورت افزایش سرمایه دولت در بانک کشاورزی این بانک موظف است حداقل معادل پنج‌برابر افزایش سرمایه مزبور را به بخش کشاورزی تسهیلات پرداخت نماید. وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و جهاد کشاورزی مکلفند گزارش عملکرد این تبصره را سالانه به مجلس ارسال نمایند.

ج-...

۳- صندوق بیمه کشاورزی موظف است از طریق کارگزاری شرکتهای بیمه محصولات اساسی (گندم، جو، برنج، حبوبات، گوشت قرمز و سفید، شکر، ذرت و دانه‌های روغنی) را در مقابل خسارت‌های ناشی از سوانح طبیعی و حوادث، بیمه اجباری تمام‌خطر نماید. حق‌بیمه سهم کشاورز از محل مطالبات کشاورز و از محل اعتبار ردیف خرید تضمینی پرداخت می‌شود.

۴- ...

۵- در طول مدت اجرای برنامه، کاشت زمینهای کشاورزی مورد اختلاف کشاورزان با ادارات کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان‌ها که پرونده آنها قبل از سال ۱۴۰۱ در مراجع اداری مربوط درحال بررسی است یا در نوبت بررسی قرار دارد منوط به اینکه از قبل از سال مذکور تا لازم‌الاجرا شدن این قانون کشت مستمراً وجود داشته و از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون بدون وقفه کشت ادامه یابد. با رعایت نظریه شماره ۵۹۰۸ مورخ ۱۳۷۳/۱/۲۴ شورای نگهبان تا زمان تعیین تکلیف نهائی، از جانب خود کشاورز بلامانع است.

ایراد شورای نگهبان

۱۶-۳- جزء (۵) بند (ج) از این جهت که آیا قید منوط بودن به امور مذکور، مقید نظر فقهای شورای نگهبان هست یا خیر، ابهام دارد، پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون

در جزء (۵) بند (ج) عبارت «که پرونده آنها قبل از سال ۱۴۰۱ در مراجع اداری مربوط درحال بررسی است یا در نوبت بررسی قرار دارد منوط به اینکه از قبل از سال مذکور تا لازم‌الاجرا شدن این قانون کشت مستمراً وجود داشته و از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون بدون وقفه کشت ادامه یابد» حذف می‌شود.

ماده ۳۴- به منظور افزایش سطح سلامت و ایمنی مواد غذایی و جلوگیری از تعارض منافع، وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و جهاد کشاورزی مجازند برای کارآمدسازی نظارت بهداشتی و فنی دولت بر کارخانه‌ها و کارگاههای تهیه مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی موضوع قانون مواد خوردنی و آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی مصوب ۱۳۴۶/۴/۲۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی و قانون مربوط به مقررات امور پزشکی و دارویی و مواد خوردنی و آشامیدنی مصوب ۱۳۳۴/۳/۲۹ با اصلاحات و الحاقات بعدی و کشتارگاهها و کارخانه‌های تولید و تهیه فراورده‌های خام دامی موضوع قانون سازمان دامپزشکی کشور مصوب ۱۳۵۰/۳/۲۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی و قانون نظارت شرعی بر ذبح و صید مصوب ۱۳۸۷/۱۲/۱۴، نسبت به صدور مجوز تأسیس کانون‌های مسؤولان فنی و بهداشتی با رعایت قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار مصوب ۱۴۰۰/۱۲/۲۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی اقدام نمایند.

آیین‌نامه اجرائی این بند ظرف سه‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های مذکور و با همکاری وزارت دادگستری و معاونت حقوقی ریاست جمهوری تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۳۵-...

ماده ۳۸-....

ت- طی سالهای اجرای این قانون به منظور تقویت و حفظ منابع آبی کشور وزارت امور اقتصادی و دارایی (گمرک جمهوری اسلامی ایران) موظف است، سالانه نیم درصد (۰/۵٪) از ارزش محصولات کشاورزی و غذایی پر آب بر صادراتی خلاف الگوی کشت را به عنوان عوارض اخذ و هر سال نیم درصد (۰/۵٪) به این عوارض اضافه نماید تا در پایان سال پنجم میزان آن به دو و نیم درصد (۲/۵٪) برسد و درآمد حاصل از عوارض فوق را به ردیف مربوط درآمدی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز نماید. هفتاد درصد (۷۰٪) درآمد حاصل از اجرای این بند به منظور احیای قنوت، افزایش بهره‌وری آب و محصولات کشاورزی، اجرای طرح (پروژه)های آبخیزداری و الگوی کشت در اختیار وزارت جهاد کشاورزی و سی درصد (۳۰٪) مابقی به منظور نصب شمارشگر (کتور)های هوشمند چاههای آب کشاورزی در اختیار وزارت نیرو قرار می‌گیرد. فهرست محصولات کشاورزی و غذایی مشمول این بند، به صورت سالانه توسط وزیر جهاد کشاورزی در ابتدای هر سال تهیه و تصویب و ابلاغ می‌گردد.

وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و امور اقتصادی و دارایی مکلفند گزارش عملکرد این بند را سالانه به مجلس ارسال نمایند.

ث- وزارت نیرو مکلف است در سال اول اجرای این قانون با رعایت مباحث مربوط به ترازنامه منابع آب و در راستای تعادل بخشی به سفره‌های آب زیرزمینی، بازار مبادله آبهای غیرمتعارف را با حفظ کاربری آب و جلوگیری از آلودگی و تخریب خاک ایجاد نموده و برای تشویق سرمایه‌گذاران، حمایت‌های لازم را از طریق اعطای مجوزها با رعایت قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار مصوب ۱۴۰۰/۱۲/۲۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی، کمکهای فنی و اعتباری و استفاده از تسهیلات بانکی صورت دهد. آیین‌نامه اجرائی این بند مشتمل بر سازوکار این بازار، شرایط مبادله، حجم، دوره و نوع مصرف آب با پیشنهاد وزارت نیرو و همکاری سازمان، سازمان حفاظت محیط زیست کشور و وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، جهاد کشاورزی و صنعت، معدن و تجارت تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ج - ...

بند الحاقی - وزارت نیرو مکلف است با همکاری وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و کشور اقدامات لازم را به منظور افزایش حجم آب استحصالی کشور، حداقل به میزان پانزده درصد (۱۵٪) متوسط بلندمدت نزولات آسمانی سالانه (پنج درصد (۵٪) از محل مدیریت (کنترل) آبهای سطحی پنج درصد (۵٪) از طریق آبخیزداری و آبخیزداری و پنج درصد (۵٪) از طریق استحصال آبهای جوی و سامانه‌های استحصال آب باران و کاهش تبخیر از سامانه‌های ذخیره، انتقال و توزیع آب) به عمل آورد. وزارت نیرو همه‌ساله جدول شماره (۸) را متناسب با آب استحصالی از عملکرد این بند تعدیل یا اصلاح می‌نماید وزارت نیرو موظف است گزارش عملکرد این ماده را هر شش ماه یکبار به مجلس ارسال نماید.

ایراد شورای نگهبان

۱۷- در بند الحاقی ماده (۳۸) تعدیل یا اصلاح جدول شماره (۸) قانون، متناسب با آب استحصالی توسط وزارت نیرو، مغایر اصل (۸۵) قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون

۱- عبارت «تعدیل یا اصلاح جدول شماره (۸) قانون، متناسب با آب استحصالی از عملکرد این بند، به تصویب مجلس می رسد.» جایگزین عبارت «وزارت نیرو همه ساله جدول شماره (۸) را متناسب با آب استحصالی از عملکرد این بند تعدیل یا اصلاح می نماید» می شود.

۲- عبارت «و بهره گیری از مشارکت های مردمی که سهم دولت از محل پیش فروش آب استحصالی در بودجه سنواتی درج می شود» قبل از عبارت «اقدامات لازم را به منظور افزایش حجم آب استحصالی کشور» اضافه می شود.

ماده ۳۹- به منظور اصلاح الگوی مصرف بهینه آب و ارتقای بهره وری، اقدامات زیر انجام می شود:

الف- وزارت نیرو موظف است تعرفه مشترکان خانوارهای کشور را به گونه ای اصلاح نماید که با رعایت مناطق جغرافیایی کشور، تعرفه مشترکان خانوارهای تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور تا سقف الگوی مصرف برابر صفر، مشترکان تا سقف الگوی مصرف به صورت یارانه ای و مشترکان پرمصرف (بالتر از الگوی مصرف) به صورت غیریارانه ای و بر اساس الگوی افزایش پلکانی (ای بی تی) تعیین شود. الگوی مصرف آب خانوارهای مذکور بر اساس سرانه مصرف و بر اساس تبصره (۴) ماده (۱) قانون توسعه و بهینه سازی آب شرب شهری و روستایی در کشور مصوب ۱۳۹۴/۱۲/۲۴ محاسبه می شود.

۱- حق انشعاب و آب بهای مصارف تجاری و اداری حسب مورد مطابق آیین نامه اجرائی که به تصویب هیأت وزیران می رسد، محاسبه می گردد.

۲- معافیت یا تخفیف در تعرفه برای کاربری هایی که بر اساس قوانین، مشمول معافیت یا تخفیف هستند صرفاً در سقف الگوی مصرف یا ظرفیت قراردادی یا پروانه بهره برداری و کاربری تعیین می شود و محاسبه تعرفه مازاد بر مصرف مذکور بر اساس قوانین موضوعه صورت می پذیرد.

۳- شرکتهای ارائه دهنده خدمات آب و فاضلاب موظفند نسبت به تأمین و نصب ابزار اندازه گیری دارای استاندارد معتبر برای مشترکین جدید شهری و روستایی اقدام کنند. به شرکتهای مزبور اجازه داده می شود نسبت به تعویض این ابزار برای مشترکین موجود (با اولویت پرمصرف) اقدام کنند. هزینه نصب و تأمین ابزارهای هوشمند برای مشترکین شهری و روستایی پرمصرف (بالتر از الگوی مصرف) بر عهده مشترکین یا بهره برداران بوده و پرداخت آن به صورت اقساطی مجاز است.

منابع مالی هزینه های نصب و تأمین ابزارهای اندازه گیری هوشمند برای مشترکین شهری و روستایی در حد الگوی مصرف و پایین تر در بودجه سنواتی لحاظ می گردد.

وزارت نیرو موظف است گزارش عملکرد این جزء را هر شش ماه یکبار به مجلس ارسال نماید.

ب- ...

۲- وزارت نیرو موظف است در راستای مدیریت یکپارچه آب و برق، در چهارچوب سیاست های کلی نظام در حوزه های آب و انرژی و قوانین «مانع زدایی از توسعه صنعت برق» و «توزیع عادلانه آب»، ضمن بهره گیری

حداکثری از ظرفیت‌های فنی و اجرایی بخش غیردولتی، بر توسعه، اجرا و بهره‌برداری از طرحهایی که توسط سرمایه‌گذاران حوزه آب و برق اجرا می‌شود، نظارت نماید. مجریان این طرحها مکلفند در چهارچوب نظام فنی و اجرایی و سیاست‌های ابلاغی و مقررات وزارت نیرو و طرحها و زیرطرح(پروژه)های خود را اجرا نمایند. آیین‌نامه اجرایی این جزء توسط وزارت نیرو و با هماهنگی وزارت صنعت، معدن و تجارت تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

پ - ...

ث- شرکتهای کشت و صنعت و اشخاص حقیقی و حقوقی دارای اراضی آبی ده هکتار و بیشتر، اعم از پیوسته و ناپیوسته، موظفند به منظور افزایش بهره‌وری آب کشاورزی، شبکه‌های آبیاری نوین (سطحی و یا زیرسطحی) اراضی خود را تا پایان سال دوم برنامه با حمایت‌های مصوب هیأت وزیران اجرا نمایند. در صورت عدم اجرا، از ابتدای سال سوم برنامه، آب‌بهای شرکتهای و اشخاص حقیقی و حقوقی مزبور، به بالاترین نرخ آب کشاورزی منطقه اخذ می‌شود. وزارت جهاد کشاورزی موظف به نظارت بر حسن اجرای این بند است.

تبصره ۱- اجرای این حکم منوط به تصویب حمایت‌ها و اجرای آنها است.

تبصره ۲- دولت موظف است نسبت به افزایش بهره‌وری آب کشاورزی موضوع سیاست‌های کلی برنامه هفتم پیشرفت از طریق سایر روشها، غیر از موارد موضوع این بند اقدام قانونی به عمل آورد.

ج- وزارت نیرو مکلف است با همکاری وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و نفت و سازمان حفاظت محیط زیست به منظور کاهش آب مصرفی بخش صنعت و معدن، ظرف سه‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، نسبت به بازتخصیص آب مصرفی صنایع بزرگ آب‌بر در سراسر کشور و ابلاغ زمانبندی تأمین آب جایگزین با اولویت منابع آبی نامتعارف اقدام نماید. در پایان زمانبندی ابلاغ‌شده، بهای آب متعارف تحویلی یا برداشتی صنایع بزرگ آب‌بر در صورت وجود ظرفیت منابع آبی نامتعارف و جایگزین در محدوده استقرار صنایع مزبور، معادل متوسط بهای تمام‌شده طرحهای تأمین آب جایگزین تعیین می‌گردد. منابع حاصل به حساب درآمد شرکت مدیریت منابع آب ایران نزد خزانه‌داری کل کشور واریز و متناسب با وصول درآمد، صرف اجرای طرحهای استانی و ملی بخش آب و فاضلاب مصوب در قوانین بودجه سنواتی می‌گردد. شهرک‌ها و نواحی صنعتی و صنایع و معادن مشمول این بند در دریافت تسهیلات و مزایده استفاده از پساب در اولویت هستند.

بند الحاقی ۱ - ...

بند الحاقی ۲- وزارت نیرو مکلف است طی دو سال اول برنامه نسبت به تکمیل، تجهیز و ساماندهی شبکه کمی و کیفی پایش منابع آب کشور با بهره‌گیری از فناوری‌های روزآمد و راه‌اندازی سامانه ملی حسابداری آب زیر نظر شورای عالی آب اقدام نماید. سامانه ملی مرجع داده‌های آب کشور با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی مصوب ۱۴۰۱/۰۶/۳۰ با اصلاحات و الحاقات بعدی با همکاری سازمان هواشناسی کشور و بخشهای مصرف‌کننده آب، مرجع هرگونه سیاستگذاری در دستگاههای مختلف کشور خواهد بود.

تبصره - ...

ماده ۴۰- به منظور حفظ منابع آبی، تعادل‌بخشی و مهار افت سطح آبهای زیرزمینی و جلوگیری از اضافه-

برداشت از منابع آبی کشور اقدامات زیر انجام می‌شود:

الف- دستگاههای اجرایی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، و نیروهای مسلح مکلفند با همکاری وزارت نیرو در سال اول اجرای برنامه تمامی منابع آبی در اختیار خود را به ابزار اندازه‌گیری هوشمند استاندارد تحت پایش این وزارتخانه، مجهز و مصارف آب خود را در سقف مجاز اعلامی وزارت مذکور تنظیم نمایند. در صورت عدم رعایت این تکالیف، هرگونه برداشت از این منابع آبی، غیرمجاز تلقی شده و وزارت نیرو موظف است در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط با آن برخورد نماید.

ب- آبیاری فضای سبز با استفاده از آب شرب در صورت وجود آب جایگزین به تشخیص وزارت نیرو، در کلیه اماکن عمومی و دولتی ممنوع است. متخلفین مشمول مجازات تعزیری درجه شش موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی می‌گردند. شهرداری‌ها و سایر متولیان اماکن عمومی و دولتی مکلفند نسبت به احداث شبکه‌های مستقل آبیاری فضای سبز و جداسازی آن از آب شرب و استفاده از پساب و سایر آبهای نامتعارف با رعایت حدود مجاز استانداردها و شاخصهای زیست‌محیطی و سلامت اقدام نمایند.

پ- در راستای پایداری تأمین مصارف وابسته به آب زیرزمینی در دشتهای بحرانی، وزارت نیرو مکلف است با هماهنگی وزارتخانه‌های نفت و جهاد کشاورزی و به‌منظور مدیریت (کنترل) اضافه برداشت از منابع آبی، نسبت به نصب شمارشگر (کتور) بر روی چاهها اقدام نماید. در صورت برداشت آب مازاد بر پروانه بهره‌برداری پس از دو بار اخطار به آنان به فاصله هربار حداقل یک‌ماه، نسبت به اخذ جریمه متناسب با درصد اضافه برداشت، تا معادل قیمت تمام شده آب سطحی منطقه‌ای اقدام و مبلغ مزبور را به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز کند. در صورت تکرار اضافه‌برداشت آب، روش تعیین و مرجع تصویب قیمت تمام شده آب سطحی منطقه‌ای، به میزان بیش از چهل درصد (۴۰٪) پروانه بهره‌برداری، وزارت نیرو ملزم است نسبت به قطع موقت سهمیه آب اقدام نماید.

این‌نامه اجرایی این بند توسط وزارت نیرو با همکاری وزارت جهاد کشاورزی تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

وزارت نیرو مکلف است گزارش عملکرد این بند را هر شش ماه یکبار به کمیسیون کشاورزی، آب، منابع طبیعی و محیط زیست و معاونت نظارت مجلس ارسال نماید.

ایراد شورای نگهبان:

در بند(پ) ماده(۴۰) علی‌رغم اصلاح به عمل آمده، مغایرت مذکور در بند ۲۷-۳- نظر سابق شورا کماکان به قوت خود باقی است.

ایراد سابق شورای نگهبان

۲۷-۳- در بند (پ)، اطلاق تفویض بدون ضابطه «زمان قطع موقت سهمیه آب» به هیأت وزیران، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

تذکر شورای نگهبان:

۱-۸- در بند (پ)، تذکر مذکور در بند ۱۵ نظر سابق شورا کماکان باقی است.

تذکر سابق شورای نگهبان

۱۵- در بند (پ) ماده (۴۰)، عبارت «روش تعیین و مرجع تصویب قیمت تمام شده آب سطحی منطقه ای» حذف شود.

مصوبه کمیسیون:

در بند (پ) ماده (۴۰):

۱- عبارت «در فصل کشتی بعد به مدت یک فصل کشت» پس از عبارت «نسبت به قطع موقت سهمیه آب» اضافه می شود.

۲- عبارت «روش تعیین و مرجع تصویب قیمت تمام شده آب سطحی منطقه ای» حذف می شود.

ت- ...

۱- ظرف یک سال از لازم الاجرا شدن این قانون، نسبت به استقرار مدیریت مشارکتی آب با ایجاد یا تقویت تشکلهای بهره‌برداران موضوع ماده (۵) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی مصوب ۱۳۸۹/۴/۲۳ در هریک از آبخوان‌های کشور اقدام نماید.

ث - ...

ج- تردد و فعالیت هرگونه دستگاه حفاری چاه با موافقت مدیرعامل و اعضای هیأت مدیره شرکتهای حفاری و مجوز وزارت نیرو، انجام و استنفکاف از آن جرم محسوب می‌شود. فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف به همکاری و جلوگیری از تردد دستگاههای بدون مجوز مذکور است. در صورت تخلف از این حکم علاوه بر توقیف تجهیزات و ماشین‌آلات حفاری چاه، اشخاص حقیقی دارای دستگاه حفاری و حسب تخلف صورت گرفته و مدیرعامل و اعضای هیأت‌مدیره شرکتهای حفاری با رأی دادگاه، مشمول مجازات ماده (۴۵) قانون توزیع عادلانه آب مصوب ۱۳۶۱/۱۲/۱۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی خواهند بود. همچنین پروانه فعالیت اشخاص حقیقی و حقوقی که بیش از دو بار مرتکب جرم فوق گردند، لغو می‌شود. وزارت نیرو مکلف است با هماهنگی فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و دادستانی، چاههای غیرمجاز حفرشده را شناسایی و مسلوب‌المنفعه نماید. آیین‌نامه اجرائی این موضوع، توسط وزارت نیرو با همکاری وزارت جهاد کشاورزی تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. وزارت نیرو مکلف است گزارش اقدامات صورت گرفته در خصوص این بند را هر شش ماه یکبار به کمیسیون کشاورزی، آب، منابع طبیعی و محیط زیست و معاونت نظارت مجلس ارسال نماید.

تذکر شورای نگهبان:

۲-۸- در بند (ج)، حرف ربط «و» پس از عبارت «حسب تخلف صورت گرفته» حذف شود.

مصوبه کمیسیون:

در بند (ج)، حرف ربط «و» در عبارت «حسب تخلف صورت گرفته و» حذف می شود.

بند الحاقی ۱- وزارت نیرو مکلف است از طریق بخش خصوصی تا پایان اجرای برنامه، تمهیدات لازم جهت تأمین، طراحی و ساخت حداقل هشتاد درصد (۸۰٪) از آب شیرین‌کن‌های مورد نیاز استان‌های واقع در سواحل خلیج فارس و دریای عمان و دریای خزر را از طریق خرید تضمینی آب شیرین‌شده و نیز مدیریت هوشمند و تجمیع خرید آب شیرین‌کن‌ها از طریق انتقال فناوری به داخل از جمله توسط جهاد دانشگاهی،

دانشگاهها، مراکز پژوهشی و شرکتهای دانش بنیان و بخش خصوصی به انجام برسانند.

ماده ۴۲- در اجرای بند (۸) سیاست‌های کلی برنامه هفتم و به منظور تحقق اهداف کمی زیر مطابق با

احکام این فصل اقدام می‌شود:

جدول شماره (۹)- اهداف کمی سنجه‌های عملکردی انرژی (نفت و گاز)

هدف کمی در پایان برنامه	واحد متعارف	سنجه عملکردی
۴۴۵۰	هزار بشکه در روز	ظرفیت تولید صیانتی نفت خام
۴۲۵۰	هزار بشکه در روز	تولید نفت خام (توان)
۱۰۰۰	معادل هزار بشکه در روز	افزایش تولید نفت خام و گاز از میادین مشترک
۸۰۴	هزار بشکه در روز	تولید میعانات گازی
۱۲۳۹	میلیون مترمکعب در روز	تولید گاز خام
۱۵	میلیارد مترمکعب در سال	جمع‌آوری گازهای مشعل
۱۲۸۵	معادل هزار بشکه نفت خام در روز	کاهش مصرف از طریق اجرای طرح‌های بهینه‌سازی مصرف انرژی (مطابق جدول شماره ۱-۱۰)
۱۲۹	میلیون لیتر در روز	تولید بنزین
۱۳۰	میلیون لیتر در روز	تولید نفت گاز
۴۹	میلیون لیتر در روز	تولید نفت کوره
۷۵	درصد	نسبت تولید بنزین و نفت گاز یورو ۴ به بالا به کل تولید این دو فراورده
۲۰	درصد	نسبت تولید محصولات سنگین پالایشی به کل محصولات پالایشی
۱	واحد درصد	افزایش ضریب بازیافت نفت خام در طول برنامه

دولت مجاز است نسبت به افزایش ظرفیت و تولید نفت خام تا پنج میلیون و پانصد هزار

(۵.۵۰۰.۰۰۰) بشکه در روز اقدام قانون لازم را به عمل آورد.

ایراد هیأت عالی نظارت

مغایرت‌های قبلی هیأت عالی نظارت برطرف شده است، اما از آنجایی که متن جدیدی به صدر ماده ۴۲ اضافه شده است، عبارت «دولت مجاز است نسبت به افزایش ظرفیت و تولید نفت خام تا پنج میلیون و پانصد هزار (۵.۵۰۰.۰۰۰) بشکه در روز اقدام قانون لازم را به عمل آورد.» از حیث عدم تکلیف به دولت دارای ابهام بوده و مغایر جزء (۳) بند (۹) سیاست‌های کلی نظام قانونگذاری است.

همچنین به دلیل عدم در نظر گرفتن الزامات تولید نفت به میزان پنج میلیون و پانصد هزار (۵.۵۰۰.۰۰۰) بشکه در روز به ویژه نحوه تأمین مالی از منابع قابل اطمینان (از جمله صندوق توسعه ملی) و نیز رفع محدودیت های قانونی (با اتکاء به قوانین دائمی نفت)، از حیث غیرقابل اجراء بودن مغایر جزء (۱) بند (۹) سیاستهای کلی نظام قانونگذاری است.

مصوبه کمیسیون

- ۱- در ردیف های ۱ تا ۶ جدول شماره ۹، ذیل ستون هدف کمی، به ترتیب اعداد ۴۲۵۰، ۴۴۵۰، ۱۰۰۰، ۸۰۴، ۱۲۳۹ و ۱۵ به اعداد ۴۸۰۰، ۴۵۸۰، ۱۰۸۰، ۸۷۰، ۱۳۴۰ و ۱۶ اصلاح می شود.
- ۲- عبارت «دولت مجاز است نسبت به افزایش ظرفیت و تولید نفت خام تا پنج میلیون و پانصد هزار (۵.۵۰۰.۰۰۰) بشکه در روز اقدام قانون لازم را به عمل آورد.» حذف می شود.

جدول شماره (۱۰) - اهداف کمی سنجه های عملکردی انرژی (برق)

سنجه عملکردی	واحد متعارف	هدف کمی در سال پایان برنامه
کل ظرفیت نامی منصوبه	مگاوات	۱۲۴.۴۸۵
ظرفیت منصوبه تجدیدپذیر	مگاوات	۱۲۰۰۰
ظرفیت منصوبه هسته ای	مگاوات	۳۰۰۰
تولید برق	میلیون کیلووات ساعت	۴۸۹.۲۹۵
تولید برق تجدیدپذیر	میلیون کیلووات ساعت	۲۱۰۰۰
میانگین بهره وری (راندمان) نیروگاههای موجود	درصد	۴۴
تلفات انتقال و توزیع برق	درصد	۱۰
مجموع تبادل (صادرات و واردات) برق	میلیون کیلووات ساعت	۲۰۰۰۰
حداکثر توان تولید برق در اوج بار	مگاوات	۸۷.۱۴۰
حداکثر نیاز مصرف برق در اوج بار	مگاوات	۸۵.۵۰۸
تراز برق در اوج بار	مگاوات	۱.۶۳۲
میانگین بهره وری نیروگاههای جدید	درصد	۵۵ در حد استاندارد
صرفه جویی مصرف کننده نهائی برق	میلیون کیلووات ساعت	۳.۰۰۰
رشد طول خطوط شبکه	درصد	۲۵ (سالانه ۵)

سنجه عملکردی	واحد متعارف	هدف کمی در سال پایان برنامه
سهم نیروگاههای جدیدالاحداث بدون نیاز به سوخت گاز و فراورده نفتی	درصد از کل ظرفیت تولید	۴۰
سهم اندازه‌گیری برق مصرفی مشترکان از طریق شمارشگرهای هوشمند	درصد	۹۰ (سال اول ۶۰)
رشد ظرفیت پست‌های انتقال و توزیع	درصد	۲۵

وزارتخانه‌های نفت و نیرو مکلفند به ترتیب گزارش سنجه‌های عملکردی انرژی (نفت و گاز) و سنجه‌های عملکردی انرژی (برق) را سالانه به مجلس ارسال نمایند.

دولت مجاز است نسبت به افزایش ظرفیت منصوبه تجدیدپذیر و تولید برق تجدیدپذیر اقدام قانونی لازم را به عمل آورد.

ایراد هیأت عالی نظارت

مغایرت های قبلی هیأت عالی نظارت برطرف شده است، اما از آنجایی که متن جدیدی به صدر ماده ۴۲ اضافه شده است، عبارت «دولت مجاز است نسبت به افزایش منصوبه تجدیدپذیر...» از حیث عدم تکلیف به دولت دارای ابهام بوده و مغایر جزء (۳) بند (۹) سیاستهای کلی نظام قانونگذاری است.

همچنین به دلیل عدم در نظر گرفتن الزامات تولید برق تجدیدپذیر برای مقدار بالاتر از دوازده هزار مگاوات، از حیث غیرقابل اجراء بودن، مغایر جزء (۱) بند (۹) سیاستهای کلی نظام قانونگذاری است.

منصوبه کمیسیون

عبارت «دولت مجاز است نسبت به افزایش ظرفیت منصوبه تجدیدپذیر و تولید برق تجدیدپذیر اقدام قانونی لازم را به عمل آورد.» حذف می شود.

ماده ۴۳- ...

الف- ...

ب- وزارت نیرو موظف است با بهبود محیط کسب و کار صنعت برق و افزایش رقابت‌پذیری در این صنعت و افزایش سهم معاملات برق در بهابازار (بورس) انرژی به‌گونه‌ای عمل نماید که با عرضه برق تولیدی نیروگاههای کشور تا پایان سال دوم اجرای برنامه، سهم معاملات مذکور را به حداقل سی درصد (۳۰٪) و در انتهای برنامه به حداقل شصت درصد (۶۰٪) از کل معاملات برساند

آیین‌نامه اجرائی این بند با پیشنهاد وزارت نیرو و همکاری وزارتخانه‌های نفت و امور اقتصادی و دارایی و سازمان، ظرف سه‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه شده و به تأیید شورای اقتصاد و تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

پ - ...

بند الحاقی- وزارت نفت و سازمان مکلفند گواهی سوخت فسیلی صرفه‌جویی شده موضوع ماده (۴۶) این قانون را بابت سوخت صرفه‌جویی‌شده توسط نیروگاه‌های هسته‌ای که در طول برنامه احداث می‌شود را هر ماه صادر نموده و به سازمان انرژی اتمی ایران تحویل دهند.

ماده ۴۴- با هدف تولید حداکثری و در راستای توسعه (سیاست) دیپلماسی انرژی و حضور در بازارهای بین‌المللی و مقاوم‌سازی اقتصاد، اقدامات زیر انجام می‌گیرد:

الف-...

ب- وزارت نفت مجاز است با هدف توسعه صادرات فرآورده‌های نفتی از طریق شرکتهای تابعه ذی‌ربط یا شرکتهای متقاضی غیردولتی مشروط به اخذ تضامین لازم برای دریافت خوراک از جمهوری اسلامی ایران نسبت به مشارکت در توسعه پالایشگاه یا پتروپالایشگاه خارجی یا احداث پالایشگاه یا پتروپالایشگاه جدید خارجی یا تملک سهام آنها و نیز افزایش ظرفیت داخلی پتروپالایش نفت کشور به میزان ۳۰۰/۰۰۰ بشکه در روز، از طریق تهاتر خدمات و تجهیزات مورد نیاز با رعایت قانون حمایت از توسعه صنایع پایین‌دستی نفت خام و میعانات گازی با استفاده از سرمایه‌گذاری مردمی مصوب ۱۳۹۸/۴/۲۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی از محل تحویل نفت خام مازاد بر تعهدات بودجه عمومی با درج در سقف منابع و مصارف قوانین بودجه سنواتی با تصویب شورای اقتصاد اقدام نماید.

پ- وزارت نفت مکلف است:

۱- ...

۲- به میزانی که در لوایح بودجه سنواتی تعیین می‌شود، از محل منابع داخلی شرکتهای تابعه خود و حساب سرمایه‌گذاری نفت و گاز نسبت به طراحی، تأمین قطعات و تجهیزات و پیاده‌سازی سامانه یکپارچه اندازه‌گیری و پایش لحظه‌ای مبادله مواد نفتی (نفت، گاز و مشتقات آنها) در طول زنجیره تولید و تأمین انرژی کشور از مخزن تا تحویل به توزیع‌کنندگان و مصرف‌کنندگان عمده اقدام نماید. از سال سوم اجرای برنامه، عدم یا نقص یا تأخیر در اجرای صحیح و کامل احکام این جزء تخلف محسوب شده، وزیر نفت مکلف است تخلف را برای رسیدگی به مراجع ذی‌صلاح قانونی ارجاع نماید؛ همچنین معادل پنج در ده هزار ارزش تمامی مبادلات در نقاط تبادل از محل منابع داخلی شرکتهای تابعه ذی‌ربط به حساب «بهینه‌سازی مصرف انرژی و اریز می‌شود.

آیین‌نامه اجرائی این بند توسط وزارت نفت با همکاری سازمان تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ایراد هیأت عالی نظارت

با وجود اصلاحات انجام شده در مصوبه مجلس، مغایرت با جزء ۳ بند ۹ سیاستهای کلی نظام قانونگذاری مبنی بر شفافیت و عدم ابهام به قوت خود باقی است.

توضیح مغایرت:

در صدر بند «پ» ماده «۴۴» عبارت «وزارت نفت مکلف است:» ذکر شده، اما در جزء (۲) بند «پ» ماده «۴۴» عبارت «در صورت عدم پیاده‌سازی سامانه» بیان شده است که به دلیل فقدان ضمانت اجرای مؤثر ابهام دارد. به هر حال، وزارت نفت مکلف به انجام موارد ذکرشده در این بند می‌باشد و عبارت دوم نباید ذکر شود.

با توجه به این مراتب، مغایر جزء (۳) بند (۹) سیاستهای کلی نظام قانونگذاری است.

مصوبه کمیسیون

جزء (۲) بند «پ» ماده «۴۴» به شرح ذیل اصلاح می شود:

۲- به میزانی که در لوایح بودجه سنواتی تعیین می شود از محل منابع داخلی شرکتهای تابعه خود و حساب سرمایه گذاری نفت و گاز، حداکثر تا پایان سال دوم برنامه با راه اندازی و بهره برداری از سامانه جامع مدیریت هوشمند انرژی جهت پایش و نظارت بر جریان و فرایندهای نقاط استخراج، انتقال و ذخیره سازی، تولید و مصرف (داخلی و صادرات) کالاهای: ۱) نفت خام، میعانات گازی و گاز (ترش و شیرین) ۲) فرآورده های نفتی اصلی، ویژه و فرعی ۳) فرآورده های گازی ۴) فرآورده ها و مشتقات پتروشیمی دو ساختار ۱- "بانک اطلاعات و داده" ۲- "نصب دستگاه های سنجش الکترونیک هوشمند جرمی" در خطوط لوله و کلیه مجاری و انبارهای صنعت نفت کشور ترتیبی اتخاذ نماید تا امکان رصد لحظه ای و میزان در جریان کالاهای فوق الذکر از برداشت تا مصرف در خطوط لوله و کلیه مخازن و انبارها فراهم شود. وزارت نفت مکلف است گزارش عملکرد اجرای این ماده را به صورت ماهیانه به کمیسیون انرژی و کمیسیون اصل نودم قانون اساسی مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

مستنکفین از اجرای این ماده به تناسب امتناع و یا ممانعت از اجرا، به مجازات تعزیری درجه دو تا پنج ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ محکوم می شوند. همچنین در صورت عدم پیاده سازی سامانه، از سال سوم اجرای برنامه، معادل پنج در ده هزار ارزش تمامی مبادلات از محل منابع داخلی شرکتهای تابعه ذیربط به حساب «بهینه سازی مصرف انرژی» واریز می شود.

ت - ...

ماده ۴۵ - ...

تبصره - به منظور الزام به تحقق تکمیل زنجیره ارزش صنعت نفت و گاز، تخفیف پنج درصدی (۰.۵٪) خوراک شرکتهای پالایش نفت و میعانات گازی و نیز تخفیف خوراک تحویلی به شرکتهای پتروشیمی موجود (مابه التفاوت قیمت خوراک گاز تحویلی با تکلیف مندرج در قانون هدفمندی یارانه ها مصوب ۱۳۸۸/۱۰/۱۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی)، مشروط به اختصاص حداقل چهار درصد (۰.۴۰٪) از سود خالص سالانه این شرکت ها به حساب اندوخته سرمایه ای مخصوص طرح (پروژه) های کیفی سازی و توسعه زنجیره پایین دستی همان شرکت است. آیین نامه اجرائی این ماده توسط وزارت نفت و با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان حفاظت محیط زیست تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۴۶ - به منظور مدیریت و کاهش شدت انرژی، اقدامات زیر انجام می گیرد:

الف - ...

۲- دولت مکلف است به منظور ایجاد هماهنگی فرابخشی و مدیریت کلان و متمرکز در حوزه بهینه سازی مصرف انرژی، مدیریت بهینه نাত্রازی انرژی در بخشهای مختلف با رعایت ملاحظات کاهش شدت انرژی و پیگیری اجرای طرحهای بهینه سازی مصرف انرژی و تعیین میزان و نحوه تخصیص کلیه یارانه های انرژی در هر بخش با اجرای کامل

قانون هدفمند کردن یارانه‌ها، «سازمان بهینه‌سازی و مدیریت راهبردی انرژی» را زیر نظر رئیس جمهور منوط به موافقت وی از تجمیع و ادغام ظرفیت‌های سازمانی موجود در شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت، سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا) و ستاد مدیریت حمل و نقل و سوخت تأسیس نماید و اساسنامه آن را ظرف سه ماه به تصویب هیأت وزیران برساند و به منظور تسهیل در شکل‌گیری «بازار بهینه‌سازی انرژی»، تضمین تسویه «گواهی‌های صرفه‌جویی انرژی» و کاهش نکول‌پذیری آنها، حداکثر ظرف شش ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، «حساب بهینه‌سازی مصرف انرژی» را نزد خزانه‌داری کل کشور با منابع ذیل ایجاد کند:

۱-۲- تعهدات دولت در بازپرداخت طرح‌های بهینه‌سازی انرژی در بخش‌های عرضه و مصرف انرژی موضوع جدول مصارف تبصره (۱۴) بودجه سنواتی (معادل سالانه یک درصد (۱٪) از منابع حاصل از صادرات نفت خام، میعانات گازی و خالص صادرات گاز طبیعی)

۲-۲- ...

۷-۲- حداقل سی درصد (۳۰٪) از سهم دولت از عواید حاصل از صرفه‌جویی انرژی مطابق ساز و کار بند «پ» این ماده که توسط دولت پرداخت می‌شود

تبصره ۲- دولت مجاز است نسبت به تبدیل حساب مذکور به صندوق، اقدام قانونی لازم را به عمل آورد.

ب- ...

۳- از ابتدای سال دوم برنامه، شرکت تابعه وزارت نفت مکلف است سازوکاری را طراحی و اجرا نماید که سهمیه اعتباری نفت گاز صرفاً در جایگاه‌های مستقر در مسیرهای مربوط به بارنامه الکترونیکی برخط و بر مبنای مسافت و عملکرد مورد تأیید وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و کشور تخصیص یافته و برای خودروی مربوط قابل استفاده باشد. مصارف نفت گاز در سایر جایگاه‌ها یا بیشتر از سهمیه مشمول اصلاح نرخ» به صورت با رعایت قوانین می‌شود. وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و کشور و فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (فراجا) مکلفند ظرف همین مدت، دسترسی برخط شرکت تابعه وزارت نفت به بارنامه‌های الکترونیکی بین شهری و درون شهری و هویت دارنده خودرو را فراهم نمایند. آیین‌نامه اجرائی این جزء، توسط وزارت نفت با همکاری وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و کشور حداکثر ظرف شش ماه تهیه شده و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

پ- ...

۳- در مورد طرح (پروژه)‌های بهینه‌سازی مصرف انرژی، «سازمان بهینه‌سازی و مدیریت راهبردی انرژی» مکلف است نسبت به عقد قرارداد با سرمایه‌گذاران دولتی و غیردولتی اقدام نموده و با صدور گواهی، بخشی از اصل و فرع سرمایه را در صورت انجام هر واحد از کارهای موضوع طرح‌های بهینه‌سازی، از طریق «حساب بهینه‌سازی مصرف انرژی» بازپرداخت نماید. حداکثر زمان اعلام نتیجه صحت‌سنجی انجام کارهای موضوع قرارداد این جزء توسط سازمان مذکور شش ماه پس از درخواست سرمایه‌گذار است و در صورت عدم اعلام نتیجه در مدت تعیین شده، این سازمان مکلف است با درخواست سرمایه‌گذار و با ترتیباتی که در آیین‌نامه مشخص می‌شود، نسبت به پرداخت هزینه سرمایه‌گذاری انجام شده از طریق «حساب بهینه‌سازی مصرف انرژی» اقدام نماید. آیین‌نامه اجرائی این جزء، توسط وزارت نفت با همکاری وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و کشور حداکثر ظرف شش ماه تهیه شده و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

آیین‌نامه این بند مشتمل بر اصلاح آیین‌نامه ایجاد بازار بهینه‌سازی انرژی و محیط زیست توسط سازمان

بهینه‌سازی و مدیریت راهبردی انرژی با همکاری سازمان وزارتخانه‌های نفت، نیرو، امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت و راه و شهرسازی و بانک مرکزی ظرف سه‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

سازمان بهینه‌سازی و مدیریت راهبردی انرژی مکلف است گزارش اقدامات صورت گرفته را هر شش ماه یکبار به کمیسیون‌های اقتصادی و انرژی مجلس ارسال نماید.

ث- جریمه‌های موضوع ماده (۲۶) قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی بر مبنای قیمت صادراتی اخذ می‌گردد و همچنین عوارض گازهای مشعل (فلر) سوزانده شده در تأسیسات نفت و گاز به ازای هر مترمکعب گاز با اعلام ماهانه دبیرخانه هیأت عالی نظارت بر منابع نفتی (سازمان)، برای سال اول برابر با پنج درصد (۵٪) و تا پایان برنامه، هفتاد و پنج درصد (۷۵٪) بر مبنای متوسط قیمت وزنی صادراتی گاز طبیعی اخذ و از محل منابع داخلی شرکتهای تابعه وزارت نفت به حساب بهینه‌سازی مصرف انرژی موضوع جزء (۲) بند «الف» این ماده واریز می‌گردد. گازهای مشعلی که به لحاظ فنی امکان جمع‌آوری آنها وجود ندارد با تشخیص دبیرخانه هیأت عالی نظارت بر منابع نفتی (سازمان) و تا حجم حداکثر سه میلیارد مترمکعب در سال، از شمول این حکم مستثنی هستند. آیین‌نامه اجرایی این بند، توسط سازمان با همکاری وزارت نفت و سازمان بهینه‌سازی و مدیریت راهبردی انرژی و وزارتخانه‌های نفت و صنعت، معدن و تجارت تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

وزارت نفت و سازمان مکلفند گزارش اقدامات صورت گرفته را هر شش ماه یکبار به کمیسیون انرژی مجلس ارسال نمایند.

ماده ۴۷- در اجرای بندهای (۸) و (۹) سیاست‌های کلی برنامه پنجساله هفتم و به منظور تحقق اهداف کمی زیر مطابق با احکام این قانون اقدام می‌شود:

جدول شماره (۱۱)- اهداف کمی سنجه‌های عملکردی صنعت، معدن و رشد تولید

بخش	سنجه عملکردی	واحد متعارف	هدف کمی در پایان برنامه
پتروشیمی	ظرفیت تولید محصولات پتروشیمی	میلیون تن	۱۳۱/۵
	ظرفیت تولید پروپیلن و زنجیره پروپیلن	میلیون تن	۱۱/۶
	ظرفیت تولید پایین‌دستی زنجیره متانول	میلیون تن	۰/۷
	ظرفیت تولید پایین‌دستی زنجیره اتیلن (بجز پلی‌اتیلن)	میلیون تن	۳/۳
	ظرفیت تولید پلی‌اتیلن	میلیون تن	۸/۶
	ظرفیت تولید پایین‌دستی آروماتیک	میلیون تن	۳
فولاد	ذخایر قطعی اکتشاف سنگ آهن	میلیارد تن	۳/۸
	استخراج سالانه سنگ آهن	میلیون تن	۱۱۷/۸

بخش	سنجه عملکردی	واحد متعارف	هدف کمی در پایان برنامه
	ظرفیت سالانه شمش فولاد	میلیون تن	۵۵
	ظرفیت سالانه مقاطع طولیل	میلیون تن	۴۱
	ظرفیت سالانه مقاطع تخت	میلیون تن	۱۸/۳
	استحصال درصدی از محتوای آهن موجود در باطله معادن و کارخانه‌های فراوری	درصد	۱۰
	کاهش ضایعات تولید فولاد	درصد	۱۰
	تأمین نیاز گاز از محل بهینه‌سازی مصرف گاز در سایر بخشها (فولاد)	درصد	۳۰
	اکتشاف (ذخایر قطعی سنگ مس)	میلیارد تن	۲۲
مس	ظرفیت افشرد (کنسانتره) مس	هزار تن	۳۳۶۰
	ظرفیت کاتد مس	هزار تن	۱۴۱۲
	ظرفیت محصولات مسی (مفتول، مقاطع، لوله و محصولات تخت)	هزار تن	۱۸۰۰
	اکتشاف سالانه ذخایر آلومینیوم (فلزمحتوی)	میلیون تن	۴
آلومینیوم	ظرفیت سالانه حداقل تولید آلومینا، با رویکرد و اولویت استفاده حداکتری از کانی نفلین سینیت و سایر منابع معدنی داخل کشور	هزار تن	۶۰۰
	ظرفیت سالانه تولید شمش آلومینیوم	میلیون تن	۱
	ظرفیت سالانه تولید محصولات آلومینیومی (مفتول، لوله، مقاطع و محصولات تخت و...)	میلیون تن	۱/۲
	استخراج زغال سنگ	میلیون تن	۴
	ظرفیت تولید کنسانتره زغال سنگ	میلیون تن	۲
سرب و طلا	ظرفیت تولید کک متالورژی	میلیون تن	۱/۲
	ظرفیت سالانه تولید سرب (شمش)	هزار تن	۴۰۰
	ظرفیت سالانه تولید روی (شمش)	هزار تن	۴۵۰
	ظرفیت سالانه تولید و عرضه طلا (شمش)	تن	۲۵
خودرو	ظرفیت تولید انواع خودرو سواری و تجاری	دستگاه/سالانه	۳.۰۰۰.۰۰۰
	اسقاط انواع خودروهای فرسوده	دستگاه/سالانه	۵۰۰۰۰۰
	ظرفیت عرضه انواع خودروهای برقی و برقی - بنزینی (هیبریدی)	دستگاه/سالانه	۲۰۰/۰۰۰

بخش	سنجه عملکردی	واحد متعارف	هدف کمی در پایان برنامه
	صادرات قطعات و لوازم یدکی خودرو	درصد سهم از تولید داخل	۲۰
معدن	اکتشاف ذخایر عمقی و پنهان معدنی کشور به روش ژئوفیزیک هوایی و سایر روشهای نوین	میلیون کیلومتر خطی	۱/۵
ماشین سازی	افزایش ساخت ماشین آلات صنعتی و تجهیزات در داخل کشور	سالانه/میلیون دلار	۲۵۰
	افزایش صادرات ماشین آلات صنعتی و تجهیزات	درصد/سالانه	۱۵

وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است گزارش سنجه‌های عملکردی صنعت، معدن و رشد تولید را سالانه به مجلس ارسال نماید.

- میزان افزایش سالانه اشتغال در بخش معدن و صنایع معدنی در طول اجرای برنامه بیست درصد (۲۰٪) است.

- در اجرای احکام این جدول باید افزایش ارزش افزوده از طریق تکمیل زنجیره ارزش از مواد خام تا محصولات نهایی با حفظ رقابت‌پذیری و پرهیز از خام‌فروشی رعایت شود.

- تولید انواع خودرو و نیز اسقاط انواع خودرو فرسوده و همچنین تولید خودروهای برقی و برقی-بنزینی متناسب با احکام سیاست‌های کلی محیط زیست صورت پذیرد.

- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است گزارش سنجه‌های عملکردی صنعت، معدن و رشد تولید را سالانه به مجلس ارسال نماید.

فصل ۱۰- طرحهای صنعت، معدن و رشد تولید

ماده ۴۸- به منظور تحقق سیاستهای کلی از جمله رشد اقتصادی، اجرای طرحهای عظیم اقتصادی ملی، پیشران، روزآمد و مبتنی بر آینده‌نگری و تکمیل زنجیره ارزش و جهش اقتصادی اقدامات زیر انجام می‌شود:
الف- سازمان با همکاری وزارتخانه‌های ذی‌ربط مکلف است چند طرح بزرگ اقتصادی ملی و پیشران از جمله موارد زیر را تهیه نموده و ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران برساند:

۱- دالان‌های راهبردی گذر (ترانزیت) ریلی و دریایی

۲- قطار سریع‌السیر در مسیرهای طولانی و پرمسافر از جمله تهران- مشهد

۳- تحول رقومی (دیجیتال) به منظور به‌کارگیری قابلیت‌های فناوری رقومی (دیجیتال) برای تحول در رویه‌ها و فرایندهای عملیاتی، تحول در کسب و کار سطوح دیوان‌سالاری کشور، تحول در دامنه خدمات-رسانی و تحول فرهنگ سازمانی با تضمین دستیابی به سرعت عملکرد بیشتر، امنیت بالاتر و بهبود خدمات با استفاده از راه‌حل‌های رقومی (دیجیتال) یکپارچه

ب- به منظور گسترش صادرات دانش فنی و خدمات فنی، طراحی و مهندسی و پیمانکاری کشور با اولویت زنجیره صنایع و صنایع معدنی و همچنین جلوگیری از خام‌فروشی و تکمیل زنجیره ارزش و رویکرد

جهش اقتصادی و در راستای توسعه و ارتقای نقش و جایگاه بخش معدن و صنایع معدنی در توسعه کشور، دولت مکلف است اقدامات زیر را در طول برنامه انجام دهد:

۱-.....

۱-۲- حذف شد.

۲- وزارت صنعت، معدن و تجارت، (سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور) موظف است تمام اطلاعات پایه زمین‌شناسی (اعم از نقشه‌های زمین‌شناسی، زمین‌شیمی و زمین‌فیزیک) و با رعایت مواد (۱۳) و (۱۷) فصل چهارم قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات مصوب ۱۳۸۷/۱۱/۶ مفاد گزارش‌های اکتشاف محدودها و پهنه‌ها را در پایان سال اول برنامه منتشر نموده و به‌صورت برخط در اختیار عموم قرار دهد. همچنین تمامی وزارتخانه‌ها، نهادها، سازمان‌ها و دستگاههایی که نسبت به تولید اطلاعات پایه زمین‌شناسی اقدام می‌نمایند موظفند در مدت تعیین‌شده، تمامی اطلاعات تولیدشده خود را مطابق استانداردهای سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور به این سازمان تحویل دهند.

وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است هر شش ماه گزارش روند پیشرفت این جزء و میزان همکاری کلیه وزارتخانه‌ها، نهادها، سازمان‌ها و دستگاههای مرتبط مانند وزارت نفت و سازمان انرژی اتمی ایران را به کمیسیون صنایع و معادن مجلس ارائه کند.

تبصره- مسائل امنیتی باید در ارائه اطلاعات مذکور به سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور رعایت گردد.

۳- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است جهت اعمال حاکمیت و نقش نظارتی خود بر اکتشاف، استخراج و فراوری مواد معدنی کشور، قطبهای معدن‌کاری کشور را تعیین نموده و نسبت به برنامه‌ریزی آمایش معدنی در این قطبها پس از تصویب در شورای عالی آمایش سرزمینی با رعایت قوانین و مقررات، نیازسنجی و نحوه انجام عملیات اکتشافی، طراحی و برنامه‌ریزی تولید و عملیات معدن‌کاری، نیازسنجی و طراحی خدمات آموزشی، پژوهشی، فناوری و مشاوره مهندسی اقدام کند.

۴-...

۵- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است با اقدامات و راهکارهای لازم ترجیحاً با تکیه بر توان داخلی و همچنین از طریق انتقال دانش فنی و فناوری (تکنولوژی) عمق متوسط اکتشاف ذخایر معدنی را به میزان متوسط عمق اکتشاف جهانی برساند.

ایراد شورای نگهبان:

۱-۱۹- جزء (۵) بند (ب) اطلاق ترجیحی بودن تکیه بر توان داخلی، مغایر بند (۱۰) اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون:

عبارت «و با رعایت قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی»، جایگزین عبارت «ترجیحاً با تکیه بر توان داخلی» می شود.

۶- دولت مکلف است در راستای توسعه متوازن و اشتغال پایدار و بهره‌مندی مردم منطقه و جلوگیری از مهاجرت در محدوده معادن، اقدامات لازم را برای اولویت‌دهی استفاده از نیروهای انسانی بومی و شرکتهای بومی انجام دهد و در طول اجرای برنامه، در طرحها و زیرطرح (پروژه)های معدنی خود و در شرایط برابر

اولویت را به پیمانکاران بومی واجد شرایط شهرستانی و استانی داده و نیروهای مورد نیاز خود را از افراد بومی شهرستان محل فعالیت به ترتیب از نزدیکترین محل و در صورت عدم وجود نیروی کار در شهرستان محل فعالیت از نزدیکترین شهرستان‌های استان محل فعالیت بکارگیری کند.

وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است گزارش عملکرد این جزء را هر شش ماه یکبار به کمیسیون اجتماعی مجلس ارسال نماید.

تبصره ۱- در اولویت‌دهی به استفاده از نیروی انسانی بومی و شرکتهای بومی در امور مذکور باید اشخاص (اعم از نیروی انسانی بومی و شرکتهای بومی) واجد شرایط لازم باشند.

تبصره ۲- قید «در شرایط برابر» هم شامل «انتخاب پیمانکار» و هم شامل «انتخاب نیروهای مورد نیاز» می‌گردد.

۷-...

۸- وزارت راه و شهرسازی موظف است با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت نسبت به تدوین برنامه سرمایه‌گذاری توسعه زیرساخت‌های راه آهن کشور توسط سازمان‌های توسعه‌ای و بخش خصوصی با اولویت‌بخشی به حمل بار مواد معدنی از طریق راه آهن متناسب با برنامه‌های تولید بخش معدن و صنایع معدنی در طول اجرای برنامه مبادرت ورزد.

آیین‌نامه اجرائی این جزء به‌طور مشترک توسط وزارت راه و شهرسازی و وزارت صنعت، معدن و تجارت مشتمل بر ارائه بسته‌های تشویقی سرمایه‌گذاری برای بخش خصوصی و اولویت‌بخشی به تأمین زیرساخت‌های مورد نیاز از طریق ظرفیت‌های ساخت داخل با رعایت قوانین مرتبط، ظرف سه‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره- بسته‌های تشویقی سرمایه‌گذاری برای بخش خصوصی شامل مواردی مانند معافیت‌های مالیاتی که نیاز به تقنین دارد، نمی‌شود و این بسته‌ها باید در چهارچوب قوانین صورت پذیرد.

۹- دولت مکلف است جهت تحقق زنجیره ارزش صنایع معدنی و پتروشیمی و به‌منظور حفظ محیط زیست و در راستای کاهش مصرف مواد بسپاری (پلیمری) در صنایع پایین‌دستی پتروشیمی و صنایع تکمیلی و بسته‌بندی، اقدامات، حمایت‌ها و مشوق‌های لازم در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط جهت شناسایی، اکتشاف، فراوری، بهره‌برداری و تولید مواد اولیه معدنی جایگزین مواد بسپاری (پلیمری) را در طول اجرای برنامه انجام دهد.

۱۰- وزارتخانه‌ها و سازمان‌های زیرمجموعه آنها، نهادها، مؤسسات دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکتهای دولتی از جمله شرکتهای مستلزم ذکر یا تصریح نام که پهنه‌ها و محدوده‌های معدنی در اختیار دارند موظفند حداکثر ظرف یک‌سال از لازم‌الاجرا شدن این قانون نسبت به تعیین تکلیف اعم از واگذاری طی اخذ مجوزهای لازم و رعایت تشریفات قانونی یا مشارکت یا ارائه برنامه مدون با تعهد به اجرا مطابق برنامه ارائه شده، اقدام نمایند، در غیر این صورت وزارت صنعت، معدن و تجارت پس از اتمام مهلت مذکور مکلف به ابطال مجوزهای مربوط می‌باشد. در مورد صندوق‌های بازنشستگی اولویت با ارائه برنامه مدون با تعهد به اقدام مطابق برنامه خواهد بود.

حکم این بند شامل قراردادهای قانونی و صحیح و معتبر و لازم‌الاجرای تعیین تکلیف‌شده‌ای که خلاف تعهدات مندرج در آن از سوی متعهد عمل نشده، نمی‌گردد.

۱۵- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است از طریق سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) با رعایت قانون اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۸ از محل مبالغ مزاد بر اعتبار مصوب سود ویژه سهم دولت، سود ابرازی و مزاد بر مالیات عملکرد پیش‌بینی شده در قوانین بودجه سنواتی و در سقف منابع بودجه عمومی در هر سال و با رعایت اصل پنجاه و سوم (۵۳) قانون اساسی، نسبت به سرمایه‌گذاری در حوزه زیرساخت بخش معدن و صنایع معدنی، اکتشاف، استحصال و بهره‌برداری عناصر معدنی نادر و کمیاب و تکمیل طرحهای نیمه‌تمام معادن و صنایع معدنی اقدام نماید.

پ - ...

ت- وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری دستگاههای ذی‌ربط مکلف است نسبت به تهیه سند «راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور» بر مبنای معیارهای آمایش سرزمین و توسعه متوازن، نفی خام‌فروشی و تکمیل زنجیره‌ها، تحرک‌بخشی به صادرات و انتشار فناوری‌های نوین و با تکیه بر مزیتها و اولویتهای کشور از جمله صنایع برق و ریز(میکرو)الکترونیک، خودروسازی با اولویت خودروهایی برقی و برقی- بنزینی (هیبریدی)، ماشین‌سازی و ساخت تجهیزات، صنایع پایین‌دستی نفت و گاز و پتروشیمی، معدن با اولویت مس و عناصر نادر خاکی، خدمات فنی مهندسی، نساجی و پوشاک و بازیافت، همراه با اخذ نظرات اتاقهای بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، تعاون ایران و اصناف ایران، در چهارچوب الزامات و طی تشریفات قانونی تهیه نموده و ظرف سه ماه از زمان لازم‌الاجرا شدن این قانون، به تصویب هیأت وزیران برساند. این سند در طول برنامه، مبنای کلیه تصمیم‌گیری‌ها، مصوبات، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های دولتی بوده و وضع هر نوع مقررات مغایر با آن ممنوع است. همچنین کلیه حمایت‌های مالیاتی، تعرفه‌ای، تسهیلات بانکی و واگذاری زمین بر اساس این سند و در چهارچوب قوانین حکم این بند شامل اصلاحات سند یادشده توسط مرجع وضع آن است.

ایراد شورای نگهبان:

۲-۱۹- در بند (ت)، با توجه به اصلاح انجام شده، عدم امکان اصلاح سند یاد شده توسط مرجع وضع آن مغایر بند (۱۰) اصل سوم و اصل (۱۳۸) قانون اساسی شناخته شد.

۳-۱۹- در بند (ت)، علی‌رغم اصلاح به عمل آمده، مغایرت مذکور در بند ۳۰-۱۵- نظر سابق شورا کماکان به قوت خود باقی است.

ایراد سابق شورای نگهبان

۳۰-۱۵- در بند (ت)، تفویض تعیین «کلیه حمایت‌های مالیاتی، تعرفه‌ای، تسهیلات بانکی و واگذاری زمین» به سند مذکور در این بند، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون:

۱- عبارت «بوده و وضع هر نوع مقررات مغایر با آن ممنوع» حذف می‌شود.

۲- عبارت «و در چهارچوب قوانین حکم این بند شامل اصلاحات سند یادشده توسط مرجع وضع آن

است. حکم این بند شامل اصلاحات سند یادشده توسط مرجع وضع آن است.» به عبارت «و در چهارچوب قوانین مقرر می شود. حکم این بند شامل اصلاحات سند یادشده توسط مرجع وضع آن است؛ مگر اصلاح آن سند در چارچوب قوانین و حداکثر سالی یکبار در هیئت وزیران.» تغییر می یابد.

تبصره ۱- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است با هماهنگی و موافقت وزارت نفت بر اساس سند فوق‌الذکر، کلیه مجوزهای صادر شده در حوزه صنعت پتروشیمی (به‌ویژه تولید متانول، اوره و پلی اتیلن) و صنایع معدنی (به‌ویژه فولاد) که تا پایان سال ۱۴۰۳ بنا به دلایل خارج از اراده به بهره‌برداری نرسیده باشند، در چهارچوب این قانون و منطبق با ظرفیت‌های تأمین خوراک، تأمین زیرساخت‌ها، ملاحظات سند ملی آمایش سرزمین، صرفه و صلاح اقتصادی، حداکثر تا پایان شهریور سال ۱۴۰۴ مورد بازنگری قرار داده و اجرا نماید. همچنین وزارتخانه‌های نفت و نیرو مکلفند مجوزهای تأمین خوراک، انرژی و تخصیص آب به بنگاههای اقتصادی در دوره اجرا تا آغاز بهره‌برداری را به‌صورت زمانمند و مشروط به بهره‌برداری در زمانبندی تعیین‌شده، صادرکنند. تمدید این مجوزها صرفاً بر اساس قانون و مقررات مجاز خواهد بود.

ث- حذف شد.

ج- ...

۲- به‌منظور توسعه اشتغال و رشد اقتصادی از طریق سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و تعاونی:

۲-۱- قیمت‌گذاری دولتی به استثنای کالاهای اساسی یارانه‌ای و کالاها و خدمات انحصاری و خدمات دولتی ممنوع است. این حکم در طول اجرای این قانون بر ماده (۲۱) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)، حاکم است.

۲-۲- ...

۳- در طول برنامه در مورد آن دسته از طرحهای سرمایه‌گذاری که در طی سالهای برنامه، عملیات اجرایی آنها آغاز می‌شود و یا به بهره‌برداری می‌رسند، تحمیل هرگونه مالیات یا وضع عوارض جدید یا احکام جدیدی که محدودیتی در فعالیت طرحهای سرمایه‌گذاری موضوع این قانون ایجاد می‌کند، ممنوع است. دولت موظف است با انعقاد قراردادهای حداقل پنجساله، روش قیمت‌گذاری انرژی یا نرخ خوراک و سایر نهاده‌های در اختیار دولت را که در این طرحها استفاده می‌شوند، تعیین کند. تغییر این نرخها ضمن قوانین بودجه سنواتی یا دیگر قوانین ممنوع است.

ایراد شورای نگهبان:

۱۹-۴- در جزء (۳) بند (ج) علی‌رغم اصلاح به عمل آمده، مغایرت مذکور در بند ۳۰-۱۸- نظر سابق شورا کماکان به قوت خود باقی است.

ایراد سابق شورای نگهبان

۱۸-۳۰- در جزء ۳ بند (ج)، ممنوعیت «تحمیل هرگونه مالیات یا وضع عوارض جدید یا احکام جدیدی که محدودیتی در فعالیت طرحهای سرمایه‌گذاری موضوع این قانون ایجاد می‌کند» به دلیل ایجاد محدودیت بر صلاحیت عام قانونگذاری مجلس، مغایر اصل ۷۱ قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون:

عبارت «مگر با رای دوسوم نمایندگان مجلس» پس از عبارت «فعالیت طرحهای سرمایه‌گذاری موضوع این قانون ایجاد می‌کند، ممنوع است» اضافه می‌شود.

۴- حذف شد.

ج-...

خ- به منظور ارتقای جایگاه صنایع کوچک و خوشه‌های صنعتی در رشد اقتصادی، اقدامات زیر انجام می‌شود:

۱- وزارت صنعت، معدن و تجارت (شرکت مادر تخصصی سازمان صنایع کوچک و شهرکهای صنعتی ایران) مجاز است حسب مورد با همکاری وزارتخانه‌های میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، ارتباطات و فناوری اطلاعات و جهاد کشاورزی، سازمان حفاظت محیط زیست و شهرداری‌ها و دهیاری‌ها، در چهارچوب طرح جامع شهری و هادی روستایی، نسبت به ایجاد شهرکها، نواحی و مجتمع‌های تخصصی در داخل حریم و محدوده شهری و روستایی در حوزه‌های فناوری اطلاعات (آی.تی)، صنایع خلاق، صنایع دستی و صنفی تولیدی و خدماتی، صنایع پاک و پسماندهای صنعتی اقدام نماید.

۲- برنامه ملی توسعه خوشه‌های صنعتی متناسب با راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور و مشتمل بر اصول، فرایند، ساختار، اهداف، منابع، تقسیم کار نهادی و احصا و رفع موانع توسعه خوشه‌های صنعتی و کسب‌وکار، ظرف سال اول برنامه به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت تهیه می‌شود و در چهارچوب قوانین به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۱- قراردادهایی که توسط واگذارشونده، تخلف از قرارداد منجر به فسخ یا خلع ید صورت نپذیرفته مشمول حکم این بند نمی‌باشد.

تبصره ۲- واگذاری‌های موضوع ماده (۳۳) قانون اصلاح قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع کشور مصوب ۱۳۴۶/۵/۲۵ به وزارتخانه‌ها، دستگاههای دولتی و مؤسسات عمومی و مؤسسات حکومتی متعلق به بیت‌المال معتبر می‌باشد.

ایراد شورای نگهبان:

۵-۱۹- در بند (خ)، نسبت تبصره های (۱) و (۲) و صدر بند با توجه به عدم ارتباط موضوعی، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

تذکر شورای نگهبان:

۹- در تبصره (۲) بند (خ) ماده ۴۸، عبارت « ماده (۳۳) قانون اصلاح قانون حفاظت و بهره برداری از جنگلها و مراتع کشور مصوب ۱۳۴۶/۵/۲۵ » به عبارت « قانون حفاظت و بهره برداری از جنگلها و مراتع مصوب ۱۳۴۶/۵/۲۵ مجلس شورای ملی با اصلاحات و الحاقات بعدی » اصلاح شود.

مصوبه کمیسیون:

۱- تبصره های ۱ و ۲ بند خ به ذیل جزء ۱ بند (د) منتقل می شود.

۲- عبارت « ماده (۳۳) قانون اصلاح قانون حفاظت و بهره برداری از جنگلها و مراتع کشور مصوب ۱۳۴۶/۵/۲۵ » به عبارت « قانون حفاظت و بهره برداری از جنگلها و مراتع مصوب ۱۳۴۶/۵/۲۵ مجلس

د- ...

۱- فسخ قراردادهای غیرفعال و خلع ید از اراضی راکد که باید به دلیل تخلف از انجام تعهدات قرارداد به تشخیص مراجع قانونی ذیصلاح صورت گرفته باشد در شهرکها و نواحی صنعتی در هر استان بر عهده کارگروهی متشکل از مدیرعامل شرکت شهرکهای صنعتی استان، نماینده استاندار و نماینده رئیس کل دادگستری استان می باشد.

آیین نامه اجرائی این بند توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

۲- هرگونه توسعه واحدهای موجود مستقر در شهرکها و نواحی صنعتی در داخل همان شهرکها و نواحی، صرفاً در چهارچوب مقررات وزارت صنعت معدن و تجارت و در سقف تأییدیه های اخذ شده آن شهرک یا ناحیه صنعتی بوده و از اخذ سایر مجوزها و استعلامات منوط به رعایت قوانین به تشخیص وزارت یادشده معاف می باشد.

۲ ...

ذ- ...

۱- در مورد پرونده های حقوقی غیرکیفری مربوط به واحدهای تولیدی و همچنین در رابطه با مطالبات موضوع ماده (۵۰) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۴/۳۰، هرگونه توقیف و ضبط ماشین آلات، ابزار تولید، تجهیزات و مواد اولیه واحدهای تولیدی، بازداشت و حبس مدیرعامل یا اعضای هیأت مدیره که با تشخیص کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید استان منجر به توقف تولید شود، تا زمان قطعی شدن حکم، ممنوع است.

۲- واردات ماشین آلات با فناوری روز دنیا جهت جایگزینی با ماشین آلات فرسوده مشروط به عدم ساخت داخل یا کمبود ظرفیت های تولید داخل پس از تأیید شورای راهبری فناوری های دانش بنیان موضوع قانون جهش تولید دانش بنیان مجاز است. همچنین واحدهای دارای جواز نوسازی و بازسازی از معافیت حقوق گمرکی بابت واردات ماشین آلات مذکور منوط به تأمین معادل آن ناشی از بهره وری به تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت برخوردار هستند.

ایراد شورای نگهبان:

۶-۱۹- در جزء (۲) بند (ذ) از این جهت که مبلغ تأمین شده از معادل معافیت حقوق گمرکی ناشی از بهره وری، متعلق به دولت است یا وارد کننده ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

عبارت «معادل ارزش حاملهای انرژی صرفه جویی شده توسط این واحدها» جایگزین عبارت «منوط به تأمین معادل آن ناشی از بهره وری به تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت» می شود.

۳- ...

۴- وزارت نیرو مکلف است به گونه ای اقدام کند که امکان صادرات برق به میزان حداقل ده درصد

(10٪) از تولید برق نیروگاههای تجدیدپذیر جدیدالاحداث بخش غیردولتی، خصوصی و تعاونی و سه درصد (۳٪) از تولید برق نیروگاههای حرارتی جدیدالاحداث بخش غیردولتی، خصوصی و تعاونی با تأمین زیرساخت مورد نیاز (با پرداخت هزینه توسط بخش غیردولتی، خصوصی و تعاونی) فراهم شود.

در صورت ممانعت از صادرات برق توسط وزارت نیرو مطابق شرایط مذکور در ماده (۱۷) قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق، این وزارتخانه مکلف است در پایان هر سال به ازای هر کیلووات ساعت کاهش سهم صادرات برق بخش غیردولتی، خصوصی و تعاونی، معادل متوسط نرخ وارداتی و صادراتی برق را از محل منابع داخلی خود به نیروگاههای مشمول فوق‌الذکر پرداخت کند. سازمان مکلف است گزارش عملکرد دستگاههای مشمول این جزء را هر شش ماه یکبار به مجلس ارسال نماید.

فصل ۱۱- توسعه مسکن

ماده ۵۰- ...

بند الحاقی ۲ -

۱- ...

۲- در صورتی که برای اجرای طرحهای تولید مسکن، زمینهای دولتی سایر دستگاهها و یا زراعی و باغی غیردولتی توسط وزارت راه و شهرسازی پس از اخذ مصوبه شورای عالی شهرسازی و معماری ایران و در چهارچوب آن وارد محدوده شهر شود، با رعایت تبصره (۲) ماده (۹) قانون جهش تولید مسکن بدون نیاز به پرداخت هرگونه عوارض تغییر کاربری، سهم خدمات، تفکیک یا ورود به محدوده، فقط کلیه شبکه‌های معابر به اضافه درصدی از مساحت زمینها طبق قوانین موجود به شهرداری واگذار می‌گردد. در این صورت تأمین کلیه خدمات و زیرساختها در تعهد وزارت راه و شهرسازی و دولت است. سهم مالکینی که اراضی خود را برای این موضوع در اختیار وزارت راه و شهرسازی قرار می‌دهند بسته به تراکم منظور شده، درصدی خالص از زمینهای با کاربری مسکونی است که نحوه اجرای آن با رعایت حقوق اشخاص مطابق آیین‌نامه‌ای که توسط وزارت کشور با همکاری وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و دادگستری در چهارچوب قوانین تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، ابلاغ می‌گردد. اراضی الحاقی به محدوده شهرها توسط وزارت راه و شهرسازی از پرداخت عوارض قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها مصوب ۱۳۷۴/۳/۳۱ با اصلاحات بعدی معاف است.

تبصره ۱- در خصوص موقوفات مطابق ضوابط مربوط به خود عمل می‌شود.

تبصره ۲- اشخاص در خصوص سهم موضوع این بند می‌توانند به مراجع قضائی اعتراض نمایند.

۳- ...

ت- از طریق توافق با مالکین اراضی غیردولتی فاقد کاربری مسکونی با رعایت ماده (۸) و تبصره (۲) ماده (۹) قانون جهش تولید مسکن و سند آمایش سرزمینی و قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها نسبت به تأمین زمین برای اجرای طرحهای حمایتی ساخت مسکن یا احداث شهرکهای مسکونی توسط بخش خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی با اولویت تعاونی‌های مردمی و با رعایت ضوابط وزارت راه و شهرسازی

اعم از رعایت سرانه‌های شهری و تأمین خدمات زیربنایی و روبنایی مورد نیاز و سایر قوانین و مقررات اقدام نماید.

آیین‌نامه اجرائی این بند شامل دامنه کاربرد و شیوه توافق با مالکین اراضی غیردولتی ظرف شش ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط وزارت راه و شهرسازی تهیه می‌شود و به تصویب شورای عالی شهرسازی و معماری ایران می‌رسد.

تبصره ۱- حذف گردید.

تبصره ۲- در طول اجرای برنامه به منظور تأمین مسکن سازمانی مورد نیاز کارکنان نیروهای مسلح و امنیتی با اولویت مناطق مرزی و محروم عملیاتی:

۱- ستاد کل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران مجاز است نسبت به تأمین زمین مورد نیاز احداث سالانه ده هزار واحد خانه سازمانی اقدام نماید. وزارت راه و شهرسازی نیز مکلف است با رعایت طرح تفصیلی و آمایش سرزمینی نسبت به تغییر کاربری زمینهای معرفی شده با رعایت سایر قوانین و مقررات اقدام نماید.

۲- دولت مکلف است زمین، پشتیبانی‌های لازم و زیرساخت‌های مورد نیاز جهت احداث یکصد هزار واحد خانه سازمانی نیروهای فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (فراجا) را به صورت رایگان تأمین نماید و منابع مورد نیاز آن را در بودجه سنواتی پیش‌بینی نماید.

۳- وزارت راه و شهرسازی مکلف است زمین مورد نیاز برای احداث حداقل سه هزار واحد خانه سازمانی وزارت اطلاعات را تأمین نماید.

۴- بانک مرکزی مکلف است نسبت به تعیین سهمیه پرداخت تسهیلات بانکی مورد نیاز برای خانه‌های سازمانی فوق و نظارت بر پرداخت آن توسط بانکهای عامل از محل تسهیلات قانون جهش تولید مسکن اقدام نماید.

۵- به فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (فراجا) اجازه داده می‌شود با هماهنگی بانک مرکزی و با استفاده از منابع غیربودجه‌ای خود نسبت به سپرده‌گذاری برای دریافت تسهیلات کم‌بهره از محل تسهیلات قانون جهش تولید مسکن اقدام نماید.

تبصره ۳- وزارت راه و شهرسازی مکلف است در طرحهای حمایتی مسکن و بازآفرینی شهری، نسبت به تأمین زمین رایگان برای احداث حوزه و نواحی بسیج و ایستگاههای رادیویی و تلویزیونی اقدام نماید.

ایراد شورای نگهبان:

۲۰- در ماده (۵۰)،

۲۰-۱- ابهام مذکور در بند ۳۱-۴- نظر سابق شورا کماکان به قوت خود باقی است.

۲۰-۲- مغایرت مذکور در بند ۳۱-۵- نظر سابق شورا کماکان به قوت خود باقی است.

۲۰-۳- ابهام مذکور در بند ۳۱-۶- نظر سابق شورا کماکان به قوت خود باقی است.

۲۰-۴- ابهام مذکور در بند ۳۱-۷- نظر سابق شورا کماکان به قوت خود باقی است.

ایرادات سابق شورای نگهبان

۳۱-۴- در بند (ت)، از این حیث که مشخص نیست «شیوه توافق با مالکین اراضی غیردولتی» شامل چه ضوابط و معیارهایی می‌شود، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

۳۱-۵- در بند (ت)، تفویض تصویب آیین نامه اجرائی قانون به شورای عالی شهرسازی و معماری ایران، با توجه به وجود اعضای غیروزیب در ترکیب آن، مغایر اصل ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۳۱-۶- جزء ۳ تبصره ۲ بند (ت)، از این حیث که تأمین زمین های مذکور به صورت رایگان خواهد بود یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

۳۱-۷- در جزء ۵ تبصره ۲ بند (ت)، منظور از عبارت «منابع غیربودجه ای» ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

- ۱- عبارت «بر مبنای ارزش افزوده ناشی از تغییر کاربری، افزایش تراکم و سطح اشغال» پس از عبارت «شامل دامنه کاربرد و شیوه توافق با مالکین اراضی غیردولتی» اضافه می شود.
- ۲- عبارت «تهیه می شود و به تصویب شورای عالی شهرسازی و معماری ایران می رسد.» به عبارت «و پس از تصویب در شورای عالی شهرسازی و معماری ایران به تصویب هیئت وزیران می رسد.» تغییر می یابد.
- ۳- در جزء ۳ تبصره ۲، عبارت «مطابق با ماده ۷ قانون جهش تولید مسکن» قبل از «تأمین نماید» اضافه می شود و عبارت «واحد مسکونی برای کارکنان» جایگزین عبارت «واحد خانه سازمانی» می شود.
- ۴- در جزء ۵ تبصره ۲، عبارت «و با استفاده از منابع غیربودجه ای خود» حذف می شود.

مسکن روستایی

ماده ۵۱- ...

الف- به منظور تمرکز امور روستاها و عشایر، افزایش جمعیت روستاها و توزیع متناسب جمعیت بین آنها، مهاجرت معکوس، رونق تولید، تنوع بخشی تولید با ایجاد زنجیره تأمین و ارزش و ایجاد زیرساخت تولید و تأمین معیشت و درآمد پایدار روستاییان و عشایر و ارتقای نقش آنان در اقتصاد ملی، پشرفت و عمران و رفع فقر و محرومیت از روستاها و جامعه عشایری و بهبود کیفیت زندگی آنان و تحقق عدالت و احیای فرهنگ جهادی با مدیریتی توانمند و مسؤول و پاسخگو، وزارت جهاد کشاورزی مکلف است تا پایان سال دوم برنامه نسبت به موارد زیر اقدام قانونی به عمل آورد:

- ۱- «سازمان امور عشایر ایران» به «سازمان پیشرفت و آبادانی روستاها و امور عشایری» تغییر می یابد و واحدهای استانی آن نیز مشمول همین حکم می باشند.
- ۲- کلیه واحدها با وظایف مرتبط با اهداف مذکور از دیگر واحدهای ستادی وزارت جهاد کشاورزی و توابع آن متزع و به سازمان موضوع بند (۱) منتقل می شوند.

تبصره- بنیاد مسکن انقلاب اسلامی بر اساس وظایف قانونی و اساسنامه، حسب مورد نسبت به تأمین زمین، ساخت و واگذاری مسکن معیشت محور و بازنگری در طرحهای هادی و بهسازی روستاها در سقف منابع ملی و استانی و شهرستانی و در قالب بودجه سنواتی و منابع داخلی اقدام می نماید.

ب- طرحهای هادی روستایی و تعیین محدوده روستاها در سراسر کشور بر اساس ضوابط مصوب شورای عالی شهرسازی و معماری ایران توسط اداره بنیاد مسکن شهرستان تهیه می شود و در کمیته ای متشکل

از معاون عمرانی استاندار (رئیس کمیته)، مدیرکل بنیاد مسکن استان (دبیر)، نماینده اداره کل راه و شهرسازی استان، نماینده سازمان جهاد کشاورزی استان، نماینده اداره کل حفاظت محیط زیست استان، فرماندار شهرستان، مدیر بنیاد مسکن شهرستان، بخشدار بخش مربوط و رئیس شورای اسلامی روستا (ناظر) و دهیار (ناظر) بررسی شده و به تصویب می‌رسد.

بند الحاقی ۱ - بنیاد مسکن انقلاب اسلامی مکلف است، متناسب با بُعد خانوار و با رعایت تبصره (۲) ماده (۹) قانون جهش تولید مسکن، جهت ساخت مسکن روستایی معیشت‌محور (جهت سکونت و فعالیت اقتصادی و تولیدی) با ایجاد زیرساخت‌های لازم و بازنگری محدوده طرح‌های هادی روستاهای فاقد زمین و تصویب در مراجع مربوط، نسبت به واگذاری زمین به متقاضیان روستایی فاقد مسکن جهت سکونت دائمی به صورت اجاره ۹۹ ساله یا واگذاری قطعی اقدام نماید. آیین‌نامه اجرائی این بند توسط وزارت راه و شهرسازی و با همکاری بنیاد مسکن انقلاب اسلامی تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

بنیاد مسکن انقلاب اسلامی مکلف است گزارش عملکرد این بند را سالانه به کمیسیون عمران مجلس ارسال نماید.

ایراد شورای نگهبان

۱-۲۱- در بند الحاقی (۱)، ضوابط تعیین و تشخیص (متقاضیان روستایی) ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون

عبارت «متقاضیان روستایی فاقد مسکن» به عبارت «متقاضیان فاقد مسکن با اولویت افراد بومی (متولدان روستا و یا دارای حداقل دو سال سابقه سکونت)» اصلاح می‌شود.

بند الحاقی ۲ - بنیاد مسکن انقلاب اسلامی موظف است تا پایان سال سوم برنامه اطلاعات مکانی محدوده روستاها را در سامانه با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی بارگذاری کند و گزارش عملکرد این بند را هر شش ماه یکبار به مجلس ارسال نماید.

ایراد شورای نگهبان

۲-۲۱- در بند الحاقی (۲)، از این جهت که مشخص نیست بنیاد مسکن اطلاعات مکانی محدوده روستاها را در کدام سامانه بارگذاری می‌کند، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون

عبارت بند الحاقی ۲ به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

بنیاد مسکن انقلاب اسلامی موظف است تا پایان سال سوم برنامه اطلاعات مکانی محدوده روستاها را با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی تهیه کند و بعد از آن، با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی در سامانه پنجره واحد مدیریت زمین بارگذاری کند. گزارش عملکرد این بند را هر شش ماه یکبار به مجلس ارسال نماید.

بند الحاقی ۳- وزارت راه و شهرسازی مکلف است با همکاری بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، نسبت به بهسازی و نوسازی سالانه حداقل دویست هزار واحد مسکونی روستایی با پرداخت تسهیلات ارزان قیمت و با سود پنج درصد (۵٪) در قالب ماده (۴) قانون جهش تولید مسکن و تأمین مابه‌التفاوت سود تسهیلات برای دوران مشارکت مدنی و فروش اقساطی با نرخ مصوب سود تسهیلات از محل صندوق ملی مسکن اقدام نماید. وزارت راه و شهرسازی و بانک مرکزی مکلفند گزارش عملکرد این بند را هر شش ماه یک بار به مجلس شورای اسلامی ارائه نمایند.

ماده ۵۲- ...

ماده ۵۳- ...

الف- وزارت راه و شهرسازی موظف است تا پایان سال اول برنامه، نسبت به تولید و ذخیره‌سازی اطلاعات تمامی طرحهای جامع و تفصیلی کلان‌شهرها به صورت رقومی (دیجیتال‌سازی) با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی در سامانه طرحهای جامع و تفصیلی و همچنین الکترونیکی نمودن فرایند اخذ مجوزهای مربوط به شورای عالی معماری و شهرسازی ایران و کمیسیون‌های استانی ماده (۵) قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران اصلاحی ۱۳۹۰/۳/۳۱ اقدام نماید. در مورد سایر شهرها نیز تا پایان سال سوم برنامه باید اقدام شود. از زمان راه‌اندازی این سامانه، کلیه مصوبات شورا و کمیسیون‌های فوق‌الذکر به صورت برخط و آنی در سامانه مزبور بارگذاری و اعلام عمومی می‌شود و صرفاً پس از بارگذاری در سامانه مذکور قابل اجراست. نحوه اجرای طرحهای جامع و تفصیلی از طریق این سامانه به صورت دوره‌ای رصد و پایش می‌شود و گزارش عملکرد آن با اولویت کلان‌شهرها به صورت عمومی منتشر می‌گردد.

ب- وزارت راه و شهرسازی موظف است تا پایان سال دوم برنامه، اقدام قانونی لازم را جهت اصلاح قانون پیش‌فروش ساختمان مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۲ انجام دهد.

ت- به شرکت مادر تخصصی عمران شهرهای جدید اجازه داده می‌شود از محل منابع داخلی خود نسبت به مشارکت در تأمین منابع مورد نیاز برای ساخت آزادراهها، بزرگراهها و خطوط راه آهن (ریل) شهری- حومه‌ای در داخل و خارج از حریم شهرهای جدید (بدون ایجاد شرکت جدید و صرفاً برای اتصال به شهر مادر خود) اقدام نماید.

بند الحاقی - در راستای حمایت از افراد فاقد مسکن در کلیه طرحهای حمایتی مسکن، تمام مراحل ترهین اسناد ملکی به نام دولت یا بانک منوط به پیش‌بینی آن در بودجه سنواتی از شمول مواد (۱۲۳) و (۱۲۴) قانون ثبت، اصلاحی ۱۳۸۴/۷/۱۵ و آیین‌نامه‌های مرتبط، مستثنی هستند.

تذکر شورای نگهبان:

۱۰- در بند الحاقی ماده ۵۳، عنوان «قانون ثبت» کامل و به صورت «قانون ثبت اسناد و املاک» ذکر شود.

مصوبه کمیسیون:

عبارت «قانون ثبت» به «قانون ثبت اسناد و املاک» اصلاح می‌شود.

الف -

۱- وزارت راه و شهرسازی مجاز است بخشی از اراضی تحت تملک و در اختیار خود را مطابق طرح توجیهی فنی و اقتصادی مصوب (شامل مشخصات فنی ضروری اعم از تعداد واحدهای مسکونی و سرانه‌های شهری مورد نیاز) از طریق مزایده با رعایت تشریفات قانونی به سرمایه‌گذاران، توسعه‌گران، انبوه‌سازان و نهادهای عمومی غیردولتی جهت ساخت مسکن، به صورت فروش یا اجاره یا انتقال مالکیت پس از دوره اجاره زمین، واگذار نماید. منابع حاصل از آن پس از واریز به خزانه به حساب صندوق ملی مسکن واریز می‌شود و یا به صورت واحدهای مسکونی آماده در همان اراضی در اختیار این وزارتخانه قرار گیرد. انتقال قطعی مالکیت زمین مشروط به ساخت و ساز در زمانبندی معین بوده و زیرساخت‌ها و سرانه‌های شهری شهرک در چهارچوب مصوبات شورای عالی معماری و شهرسازی ایران تأمین می‌گردد. حداقل پنج درصد (۵٪) از قدرالسهم وزارت راه و شهرسازی مندرج در قراردادهای مذکور یا معادل آن، باید از طریق کمیته امداد امام خمینی (ره)، سازمان بهزیستی کشور و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی برای مسکن حمایتی در شهر و روستا مطابق آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با همکاری وزارت راه و شهرسازی، کمیته امداد امام خمینی (ره)، سازمان بهزیستی و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، اختصاص یابد.

بند الحاقی - در صورتی که بانکهای عامل به تعهدات قطعی که حسب ابلاغ بانک مرکزی در رابطه با ماده (۴) قانون جهش تولید مسکن دارند عمل نکنند، بانک مرکزی مکلف است با رعایت قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران رشد ترازنامه بانک متخلف را به میزان تعهدات قطعی ایفاننده کاهش داده و معادل آن را به رشد ترازنامه سایر بانکهایی که ناتراز نیستند با اولویت بانک مسکن اضافه نماید. بانک مرکزی موظف است هر سه ماه یکبار گزارش عملکرد بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری غیربانکی در خصوص ارائه تسهیلات ساخت مسکن را به مجلس اعلام نماید.

۲- ...

ب- وزارت راه و شهرسازی موظف است نسبت به بازنگری شناسنامه فنی - ملکی برای کلیه ساختمان‌های جدیدالاحداث و همچنین ایجاد و راهبری سامانه صدور الکترونیکی آن با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی اقدام نماید به طوری که امکان درجه‌بندی ساختمان‌ها و مستحقات جدیدالاحداث در دو بخش کیفیت ساخت و بهره‌وری انرژی در چهار رده فراهم گردد.

تکمیل مرحله‌ای شناسنامه فنی - ملکی از شروع اخذ پروانه ساخت و در زمان تنظیم گزارش‌های مرحله‌ای توسط مهندسین ناظر تا صدور پایان کار الزامی بوده و شهرداری‌ها مکلفند از صدور پایان کار برای ساختمان‌های فاقد شناسنامه فنی - ملکی مورد تأیید سازمان نظام مهندسی ساختمان کشور خودداری نمایند و حسب مورد پرونده تخلفات ساختمانی را برای تعیین تکلیف به کمیسیون مواد (۹۹) و (۱۰۰) قانون شهرداری و تخلف ناظرین نظام مهندسی را به شورای انتظامی سازمان نظام مهندسی ساختمان ارجاع نمایند.

از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، کارکنان دستگاههای اجرائی، امکان فعالیت به‌عنوان مجری یا نماینده مجری در فرایند ساخت و ساز ساختمان‌ها را ندارند.

آیین‌نامه اجرائی این بند شامل تکالیف دستگاهها، عوامل فنی، اجرائی و نظارت ساختمان، فرایندهای تهیه و صدور شناسنامه فنی - ملکی ساختمان و ضوابط و معیارهای صنعتی‌سازی و بهره‌وری انرژی ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، با پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی و با همکاری وزارتخانه‌های کشور، نفت و نیرو، سازمان، سازمان نظام مهندسی ساختمان و شورای عالی استان‌ها تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره - حکم این بند صرفاً شامل مواردی است که از لازم‌الاجرا شدن این قانون پروانه برای آنها صادر می‌شود.

تذکر شورای نگهبان

۱۱- در تبصره بند (ب) ماده ۵۵، قبل از عبارت « از لازم‌الاجرا شدن » کلمه « بعد » اضافه شود.

مصوبه کمیسیون

قبل از عبارت « از لازم‌الاجرا شدن » کلمه « بعد » اضافه می‌شود.

پ-...

فصل ۱۲- گذر (ترانزیت) و اقتصاد دریامحور

ماده ۵۶- ...

جدول شماره (۱۳) - اهداف کمی سنجه‌های عملکردی گذر (ترانزیت) و اقتصاد دریامحور

سنجه عملکردی	واحد متعارف	هدف کمی در پایان برنامه
میزان گذر (ترانزیت) زمینی سالانه کالا از ایران	میلیون تن	۴۰ (در پایان سال اول ۱۶ میلیون تن؛ از سال دوم ۶ میلیون تن، افزایش سالانه)
متوسط رشد سالانه ارزش افزوده اقتصاد دریامحور	درصد	۱۶
سهم حمل و نقل راه‌آهنی از جابه‌جایی کل بار زمینی داخلی (تن-کیلومتر)	درصد	۳۰
سهم راه‌آهنی بنادر کشور	درصد	۲۵
احداث زیرساخت‌های راه‌آهنی گذری (ترانزیتی) شامل خطوط اصلی، دوخطه‌سازی، برقی‌سازی و خطوط فرعی راه‌آهنی	کیلومتر	۱- کل خطوط: ۳.۲۰۰ ۲- سهم مجموع طول خطوط دوخطه یا بیشتر و خطوط برقی از طول خطوط آهن سراسری: حداقل ۱۰۰۰ ۳- میانگین طول خطوط فرعی به مبادی بار و مراکز معدنی، صنعتی و تجاری:

سنجه عملکردی	واحد متعارف	هدف کمی در پایان برنامه
		حداقل ۴۰۰
نوسازی و تأمین ناوگان راه‌آهنی جدید با مشارکت بخش غیردولتی	دستگاه کشنده (لوکوموتیو)	۵۵۰
سرعت سفر و سیر بازرگانی بار راه‌آهنی	میانگین در سال	ارتقا به میزان حداقل هفتاد درصد (۰.۷۰٪) نسبت به شروع برنامه
نوسازی ناوگان جاده‌ای (تجمعی)	دستگاه	۱۱۰.۰۰۰
حداکثر مجموع مسافت تردهای خالی (بدون بار) کامیون‌های کشور	درصد از پیمایش کل سالانه	۳۰
بنادر نسل سه و بالاتر (مطابق با اسناد بین‌المللی)	تعداد بندر	۳
صادرات غیرنفتی و غیرانرژی‌بر از مناطق ویژه اقتصادی	میلیارد یورو	۶.۵
نسبت جمعیت سواحل جنوبی به کل کشور	درصد	۸
حجم سوخت‌رسانی به کشتیها (بانکرینگ)	میلیون تن	۵

مدیریت گذر (ترانزیت)

ماده ۵۷-

الف- «ستاد ملی گذر مرز به مرز (ترانزیت)» به‌عنوان هماهنگ‌کننده و مسؤول حوزه گذر (ترانزیت) و آماد و پشتیبانی (لجستیک) به ریاست رئیس‌جمهور (و در غیاب وی معاون اول رئیس‌جمهور) و عضویت وزرای امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت، کشور، نفت، امور خارجه، راه و شهرسازی، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، رئیس سازمان و یک‌نفر عضو ناظر از کمیسیون عمران و با انتخاب مجلس تشکیل می‌شود. دبیرخانه این ستاد در وزارت راه و شهرسازی تشکیل و وزیر راه و شهرسازی دبیر ستاد خواهد بود. آن دسته از وظایف شورای عالی هماهنگی ترابری کشور که به امر گذر (ترانزیت) و آماد و پشتیبانی (لجستیک) بین‌الملل پرداخته است از این شورای عالی منتزع و به ستاد ملی گذر مرز به مرز (ترانزیت) منتقل می‌گردد. وظایف این ستاد به شرح زیر است:

۱- سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در تمامی امور مرتبط با حوزه گذر (ترانزیت) و آماد و پشتیبانی (لجستیک) بین‌الملل از جمله حمل و نقل، گمرکی، بانکی، بیمه‌ای و سوخت و تعیین مجوزهای الزامی مرتبط و ارائه مشوقها و حمایت‌های جدید با رعایت قوانین

۳- اصلاح فرایندهای گذر (ترانزیت) و آماد و پشتیبانی (لجستیک) بین‌الملل (اقدامات نرم‌افزاری) شامل بازننگری در مقررات (در چهارچوب قوانین و مصوبات مراجع قانونی از جمله هیأت وزیران) و رویه‌های

موجود، حذف مجوزهای غیرضروری و محدود نمودن زمان پاسخگویی دستگاههای مرتبط، تعیین ضوابط سامانه اطلاع رسانی خدمات گذر (ترانزیت) در مورد ایجاد امکان رهگیری و تضمین موعد تقریبی تحویل کالا با هدف افزایش مطلوبیت دالانهای گذری از ایران و تسریع در فرایندهای گذری (ترانزیتی)

ب-...

پ- وزارت راه و شهرسازی به عنوان مسئول آماد و پشتیبانی (لجستیک) غیرنظامی در کشور تعیین می گردد. نحوه صدور مجوز فعالیت شرکتهای ارائه دهنده این گونه خدمات و مراکز مربوط، ضوابط و نحوه تقسیم کار دستگاههای اجرائی با رعایت قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار بر اساس آیین نامه اجرائی که توسط وزارت راه و شهرسازی با همکاری وزارتخانه های صنعت، معدن و تجارت، امور اقتصادی و دارایی و جهاد کشاورزی تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد، تعیین می گردد.

ایراد شورای نگهبان

۲۲-۱- مغایرت مذکور در بند ۳۷-۴- نظر سابق شورا کماکان به قوت خود باقی است.

ایراد سابق شورای نگهبان:

۳۷-۴- در بند (پ)، اطلاق واگذاری «نحوه صدور مجوز فعالیت شرکت های مذکور»، تعیین «ضوابط» و «نحوه تقسیم کار دستگاه های اجرائی» به هیأت وزیران، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون

عبارت «دولت مکلف است نسبت به تعیین نحوه صدور مجوز فعالیت شرکتهای ارائه دهنده این گونه خدمات و مراکز مربوط، ضوابط و نحوه تقسیم کار دستگاههای اجرائی، اقدام قانونی به عمل آورد.» جایگزین عبارت «نحوه صدور مجوز فعالیت شرکتهای ارائه دهنده این گونه خدمات و مراکز مربوط، ضوابط و نحوه تقسیم کار دستگاههای اجرائی با رعایت قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار بر اساس آیین نامه اجرائی که توسط وزارت راه و شهرسازی با همکاری وزارتخانه های صنعت، معدن و تجارت، امور اقتصادی و دارایی و جهاد کشاورزی تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد، تعیین می گردد.» می شود.

ت- وزارت راه و شهرسازی با رعایت سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مجاز است:

۱- به منظور افزایش کارایی و بهبود خدمت رسانی و ارتقای بهره وری و کاهش هزینه های دولت و منطقی سازی و چابک سازی، نسبت به واگذاری مدیریت بهره برداری فرودگاههای کشور (از جمله فرودگاههای وابسته به دستگاههای اجرائی به استثنای فرودگاههای متعلق به نیروهای مسلح) به بخش خصوصی و عمومی و یا مشارکت های داخلی و خارجی در قالب واگذاری مدیریت مذکور با اولویت شرکتهای هوایمایی داخلی با حفظ مالکیت دولت و استمرار ارائه خدمات ناوبری هوایی توسط دولت و رعایت حقوق مکتسبه قانونی و کارکنان اقدام کند.

آیین نامه اجرائی این جزء توسط وزارت راه و شهرسازی و همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره- دولت مجاز است برای تقویت امور حاکمیتی و نظارتی و تحقق صحیح و قانونمند احکام مربوط به فرودگاهها و شرکتهای هوایمایی با تقویت و نگهداشت نیروی انسانی متعهد و توانمند، فوق العاده

خاصی برای سازمان هواپیمایی کشوری و سایر بخشهای حاکمیتی و نظارتی بر فرودگاهها وضع نماید.

ایراد شورای نگهبان

۲۲-۲- در جزء (۱) بند(ت)، منظور از «رعایت حقوق مکتسبه قانونی و کارکنان» ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

۲۲-۳- در جزء (۱) بند(ت)، نسبت این فوق العاده با فوق العاده‌های در نظر گرفته شده در قوانین از جمله فوق العاده‌های قانون مدیریت خدمات کشوری، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون

۱- عبارت «حقوق قانونی کارکنان» جایگزین عبارت «حقوق مکتسبه قانونی و کارکنان» می شود.

۲- به ذیل تبصره جزء (۱) بند(ت)، عبارت زیر اضافه می شود:

«این فوق العاده با استفاده از ظرفیت های قانونی از جمله بندهای ۵، ۶ و ۱۰ ماده ۶۸ قانون مدیریت خدمات کشوری تعیین می شود.»

۲- به منظور تأمین مالی و نیز توسعه زیرساخت‌ها و ارتقای سطح خدمات و افزایش شدآمد (ترافیک) مسافر و بار و مدیریت بهینه فرودگاهی نسبت به پذیرش سرمایه‌گذاری توسط بخش خصوصی و یا با مشارکت سرمایه‌گذار خارجی در قبال واگذاری حق بهره‌برداری متناسب با میزان سرمایه‌گذاری با رعایت اصل هشتادم (۸۰) قانون اساسی در قالب قرارداد قانونی اقدام نماید.

ایراد شورای نگهبان

۲۲-۴- در جزء (۲) بند(ت)، از این جهت که اجرای حکم مذکور با رعایت ضوابط شرعی و امنیتی است یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون

عبارت «با رعایت ضوابط شرعی و امنیتی» پس از عبارت «متناسب با میزان سرمایه‌گذاری با رعایت اصل هشتادم (۸۰) قانون اساسی» اضافه می شود.

ث- ...

۳- دولت مکلف است زیان بخش مسافری شرکت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران را با احتساب میزان بهره‌وری، در بودجه سنواتی پیش‌بینی و جبران نماید. شرکت راه‌آهن موظف است از محل اعتبارات تخصیص‌یافته نسبت به نوسازی ناوگان مسافری، توسعه ایستگاهها، افزایش ظرفیت خطوط در مسیرهای راه‌آهن به صورت پیوسته یا با محور شمار (تراک‌بندی) ایمن‌سازی، بهسازی و بازسازی زیرساخت شبکه راه‌آهن از جمله خطوط، ابنیه‌فنی، سامانه (سیستم) علائم و ارتباط و نوسازی و توسعه ماشین‌آلات خودکار (مکانیزه) اقدام نماید.

بند الحاقی ۱- به منظور تقویت و ارتقای کیفی خدمات مسافر و بار ناوگان هوایی کشور:

۱- سازمان هواپیمایی کشوری حداکثر ظرف شش ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون کلیه دستورالعمل‌ها

و ضوابط قبلی مرتبط با نحوه تأسیس، فعالیت، اداره و نظارت بر شرکتهای هواپیمایی را به تفکیک بار و مسافر با رعایت قوانین در قالب آیین‌نامه اجرائی بازنگری نموده و پس از اخذ تأیید شورای عالی هواپیمایی کشوری آن را به تصویب هیأت وزیران برساند.

بند الحاقی ۲ - ...

بند الحاقی ۴ - دولت مکلف است حداکثر ظرف شش ماه از لازم‌الاجراء شدن این قانون، با هدف ارتقای جایگاه کشور در بازار تولید و تجارت جهانی و افزایش سهم‌بری از زنجیره‌های ارزش منطقه‌ای و جهانی، براساس مزیت نسبی مناطق مختلف کشور نسبت به تهیه «سند پیشرفت شبکه یکپارچه فراوری و ترابری (شیفت)» و سیاستگذاری لازم جهت تشویق و حمایت از بخش خصوصی در راه‌اندازی زنجیره‌های ارزش با اولویت مناطق محروم با رعایت موازین شرعی و ملاحظات امنیتی اقدام لازم به عمل آورد.

ایراد شورای نگهبان

۲۲-۵- ابهام مذکور در بند ۳۷-۱۲- نظر سابق شورا کماکان باقی است.

ایراد سابق شورای نگهبان

۳۷-۱۲- در بند الحاقی ۴، ماهیت و محتوای «سند پیشرفت شبکه یکپارچه فراوری و ترابری (شیفت)» ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون

بند الحاقی به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

«دولت مکلف است حداکثر ظرف شش ماه از لازم‌الاجراء شدن این قانون، با هدف ارتقای جایگاه کشور در بازار تولید و تجارت جهانی و افزایش سهم‌بری از زنجیره‌های ارزش منطقه‌ای و جهانی، براساس مزیت نسبی مناطق مختلف کشور نسبت به تهیه و تصویب «سند پیشرفت شبکه یکپارچه فراوری و ترابری (شیفت)» و سیاستگذاری لازم جهت تشویق و حمایت از بخش خصوصی در راه‌اندازی زنجیره‌های ارزش با اولویت مناطق محروم با رعایت موازین شرعی و ملاحظات امنیتی اقدام قانونی کند.

این سند نحوه همسوسازی و ارتقای اثربخشی سیاستهای اقتصادی دولت در امور صنعتی، ترابری، تجاری و آمایش سرزمین و همچنین مدیریت یکپارچه زنجیره‌های ارزش آفرین اقتصادی را مشخص می‌کند و ویژگی‌های سامانه پشتیبان تصمیم این زنجیره‌ها را تعیین می‌کند. به علاوه این سند اولویت همکاری اقتصادی ایران با شرکای منطقه‌ای و جهانی در حوزه تجارت و حمل و نقل بین‌الملل را در چارچوب سیاستهای کلی برنامه هفتم تعیین می‌کند.»

ماده ۵۸ - به منظور افزایش رقابت‌پذیری گذر (ترانزیت) از مسیر ایران نسبت به مسیرهای رقیب اقدامات

زیر انجام می‌شود:

الف - ...

ت - وزارت راه و شهرسازی موظف است به منظور افزایش رقابت‌پذیری گذر (ترانزیت) از مسیر ایران

نسبت به مسیرهای رقیب با کاهش زمان و هزینه برای تحقق هدف مذکور در ماده (۵۶) این قانون، سایر مشوقها

و حمایت‌ها را پس از تأیید ستاد ملی گذر مرز به مرز (ستاد ملی ترانزیت) با رعایت قوانین به تصویب هیأت وزیران رسانده و به مرحله اجرا گذارد.

بند الحاقی - به سازمان بنادر و دریانوردی، اجازه داده می‌شود با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی و قانون سرمایه‌گذاری خارجی، نسبت به مشارکت با شرکتهای معتبر بین‌المللی (داخلی و خارجی) برای تشکیل شرکتی جهت سرمایه‌گذاری و بهره‌برداری از بنادر اصلی با کارکرد بین‌المللی اقدام نمایند. سهم سازمان بنادر و دریانوردی و بخش خصوصی داخلی حداقل پنج‌جاه و یک درصد (۵۱٪) است.

تذکر شورای نگهبان

۱۲- در بند الحاقی ماده ۵۸، تذکر مذکور در بند ۲۰ نظر سابق شورا کماکان باقی است.

تذکر سابق شورای نگهبان

۲۰- در بند الحاقی ماده (۵۸)، عنوان «قانون سرمایه‌گذاری خارجی» به «قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی» اصلاح شود.

مصوبه کمیسیون

عنوان «قانون سرمایه‌گذاری خارجی» به «قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی» اصلاح می‌شود.

ماده ۵۹ - ...

ب- وزارت راه و شهرسازی موظف است جدول عوارض جبران خسارات وارد شده به جاده‌ها را بر اساس میزان بارمحوری و میزان صدمه وارد شده به جاده‌های کشور توسط انواع کامیون‌ها و کامیونت‌ها تا شش ماه اول برنامه تهیه کند و پس از تأیید شورای عالی هماهنگی ترابری کشور به تصویب هیأت وزیران برساند.

پ- به منظور جلوگیری از تخریب جاده‌های کشور ناشی از اضافه‌گنجایش (تناژ) حمل تولیدات معدنی، کلیه معادن کشور مکلفند با هماهنگی ادارات کل راهداری و حمل و نقل جاده‌ای استانها در خروجی واحد تولیدی نسبت به صدور برنامه اقدام نمایند. تخصیص سهمیه سوخت به ناوگان حمل و نقل محصولات واحدهای تولیدی معادن شن و نمک مشروط به اخذ برنامه و تأییدیه پیمایش توسط اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده‌ای استان است.

وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری وزارت راه و شهرسازی تا پایان سال اول برنامه نسبت به نحوه جبران خسارت وارد شده به زیرساخت‌ها و راه‌ها از طرق مختلف از جمله از طریق اشخاص بهره‌بردار اقدام قانونی به عمل آورد.

تبصره- معادن مواد پرتوزا از شمول این ماده مستثنی است.

بند الحاقی ۱ - دولت مجاز است در ازای اسقاط هر دستگاه اتوبوس و کشنده جاده‌ای بالای بیست و پنج سال نسبت به اعطای مجوز واردات دستگاه کشنده جاده‌ای با رعایت قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب

و کار با سن کمتر از ده سال به مالک کشنده اقدام نماید. آیین نامه اجرائی این بند با در نظر گرفتن مشوقهای قانونی لازم از جمله اعطای تخفیف در عوارض گمرکی به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تذکر شورای نگهبان

۱-۱۳- تذکر مذکور در بند ۲۱-۱- نظر سابق شورا کماکان باقی است.

۱۳-۲- تذکر مذکور در بند ۲۱-۲- نظر سابق شورا کماکان باقی است.

تذکر سابق شورای نگهبان

۲۱-۱- در بند الحاقی ۱، عبارت های «دستگاه کشنده» و «مالک کشنده» به عبارت های «دستگاه اتوبوس یا کشنده» و «مالک اتوبوس یا کشنده» اصلاح گردد.

۲۱-۲- در بند الحاقی ۱، عبارت «با رعایت قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار» حذف شود.

مصوبه کمیسیون

عبارت های «دستگاه کشنده» و «مالک کشنده» به عبارت های «دستگاه اتوبوس یا کشنده» و «مالک اتوبوس یا کشنده» اصلاح می شوند و عبارت «با رعایت قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار» حذف می شود.

ماده ۶۰-...

ماده ۶۱-

الف- دولت مکلف است نسبت به فعال سازی حداکثری ظرفیت های متنوع شهرستان ابوموسی در استان هرمزگان با محوریت جزایر مربوط، با تأکید بر استقرار و ارائه خدمات برتر در سطوح فراملی، ملی و محلی و با در نظر گرفتن نظام حمل و نقل، آماذ و پشتیبانی (لجستیک) و خدمات بازرگانی و توسعه مؤثر زیرساخت های انرژی و ارتباطات، صنعت و معدن و ایجاد توزیع خدمات اجتماعی شامل آموزش عالی، درمانی، فرهنگی، ورزشی و شناسایی و گسترش ظرفیت قلمروهای گردشگری و اقامتی و اقتصاد دریا محور اقدام نماید. سازمان و وزارت کشور مکلفند گزارش عملکرد این بند را هر شش ماه یکبار به مجلس ارسال نمایند.

تذکر شورای نگهبان

۱۴- در بند (الف) ماده (۶۱)، تذکر مذکور در بند ۲۲ نظر سابق شورا کماکان باقی است.

تذکر سابق شورای نگهبان

۲۲- در بند الف ماده ۶۱، عبارت «ایجاد توزیع» به عبارت «ایجاد و توزیع» اصلاح شود.

مصوبه کمیسیون

عبارت «ایجاد توزیع» به عبارت «ایجاد و توزیع» اصلاح می شود.

ب- ...

پ- وزارت راه و شهرسازی مکلف است با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت، ظرف شش ماه از لازم الاجرا شدن این قانون نسبت به اصلاح نظام تعرفه گذاری خدمات بندری و ایجاد سازوکارهای لازم

برای رقابتی نمودن آن در مقایسه با بنادر منطقه در چهارچوب قوانین اقدام نماید.

ماده ۶۲-...

فصل ۱۳- توسعه شبکه ملی اطلاعات و اقتصاد رقومی (دیجیتال)

شبکه ملی اطلاعات

ماده ۶۵- به منظور افزایش دسترسی به شبکه ملی اطلاعات اقدامات زیر انجام می‌گیرد:

الف- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است با استفاده از ظرفیت سرمایه‌گذاری و مشارکت بخش خصوصی، تعاونی و نهادهای عمومی و با ارتقای الگوی (مدل) اقتصادی، امکان اتصال اماکن اداری، تجاری و مسکونی شهرهای هر استان به شبکه ملی اطلاعات را از طریق شبکه دسترسی مبتنی بر تار (فیبر) نوری و دسترسی پرسرعت روستاهای بالای بیست خانوار فراهم کند. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است گزارش عملکرد این بند را هر شش ماه یکبار به مجلس ارسال نماید.

تبصره- تعدیل تعرفه خدمات ارتباطات و فناوری اطلاعات بر اساس بند «ج» ماده (۵) قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مصوب ۱۳۸۲/۹/۱۹ بر عهده کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات است.

ب- مرکز ملی فضای مجازی کشور مجاز است به استناد ردیف (۱) از جدول بند «د» «سند راهبردی جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی» مصوب ۱۴۰۱/۵/۱۱ شورای عالی فضای مجازی، اقدام قانونی لازم برای بازنگری، تکمیل و روزآمدسازی سند «طرح کلان و معماری شبکه ملی اطلاعات» مصوب ۱۳۹۹/۷/۱۶ را انجام دهد.

پ- دستگاههای اجرایی به استثنای وزارت اطلاعات، سازمان انرژی اتمی و نیروهای مسلح مکلفند با اعلام وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، مجوز استفاده از ابنیه و زیرساخت‌های خود از قبیل تیرهای انتقال، مسیرهای ارتباطی زمینی و زیرزمینی، مجرا(داکت)ها و فضاهای مناسب را جهت نصب تجهیزات ارتباطی، وفق تعرفه‌های مصوب کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات در اختیار کارور(اپراتور)های مخابراتی قرار دهند.

تبصره ۱- احکام این بند با رعایت موازین شرعی و قوانین صورت پذیرد.

تبصره ۲- تعرفه‌های این بند ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون باید به تصویب کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات رسیده و در طول سالهای اجرای برنامه هر سال حداکثر تا پایان خردادماه سال بعد، به‌روزرسانی و ابلاغ شود.

تبصره ۳- هزینه مربوط به شهرداری‌ها ناشی از این بند باید مطابق قانون شهرداری، پرداخت یا در حسابهای فی‌مابین اعمال گردد.

تبصره ۴- حکم این بند شامل ابنیه‌ای که منافع آن در اختیار اشخاص دیگر است، نمی‌شود منوط به اینکه در قرارداد، استفاده مذکور پیش‌بینی نشده باشد.

تبصره ۵- استفاده از دیوار بخش خصوصی مشرف به معابر، با رعایت ماده (۱۳) قانون تأسیس شرکت مخابرات ایران مصوب ۱۳۵۰/۳/۲۹ و نیز رعایت سایر قوانین، موازین شرع، حقوق بخش خصوصی و مبتنی بر تراضی بلامانع است.

ایراد هیأت عالی نظارت

با توجه به تغییر صورت گرفته توسط مجلس، مصوبه اصلاحی مغایر جزء (۳) بند (۹) سیاستهای کلی نظام قانونگذاری است.

توضیح مغایرت:

با توجه به اینکه اجرای صدر بند (پ) ماده (۶۵) مقید به ۵ تبصره شده و در دو تبصره ۱ و ۵ اجرای احکام منوط به رعایت قوانین دیگری شده که در متن گنجانده نشده، دارای ابهام است. طرح ملی اتصال منازل و کسب و کارها به فیبر نوری به جهت اهمیت و وسعت کار، نیازمند فراهم شدن زیرساخت های حقوقی برای رفع موانع اجرائی است؛ با این دو قید مشخص نیست که منظور از قوانین کدام قانون است که آیا مانع تحقق طرح می شود یا خیر؟ از این جهت لازم است رفع ابهام شود.

مصوبه کمیسیون

1- تبصره ۱، به شرح ذیل اصلاح می شود:

«تبصره ۱- احکام این بند با رعایت ماده (۱۳) قانون تأسیس شرکت مخابرات ایران مصوب ۱۳۵۰/۳/۲۹ صورت می پذیرد.»

2- تبصره ۵، به شرح ذیل اصلاح می شود:

«تبصره ۵- استفاده از دیوار بخش خصوصی مشرف به معابر نیز با رعایت ماده (۱۳) قانون تأسیس شرکت مخابرات ایران مصوب ۱۳۵۰/۳/۲۹ بلامانع است.»

3- در صدر این بند پس از عبارت «دستگاههای اجرائی» عبارت «و نهادهای عمومی

غیردولتی» اضافه می شود.

بند الحاقی ۱- ...

بند الحاقی ۳- دولت موظف است در راستای حمایت از توسعه زیست بوم تحول آفرین هوش مصنوعی قابل اعتماد و پایدار و به منظور تعیین چهارچوبها و ساز و کار تعامل تمامی ذی نفعان، فراهم نمودن دانش و زیرساخت های دانش فنی، اجتماعی، اخلاقی و حقوقی، ترویج و افزایش آگاهی در مورد کارکردهای هوش مصنوعی در زمینه های مختلف و خطرات بالقوه آن حداکثر ظرف شش ماه از لازم الاجرا شدن این قانون نسبت به اجرای «برنامه ملی توسعه هوش مصنوعی» با رعایت سیاست های کلی نظام، مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی و سند راهبردی جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی اقدام قانونی به عمل آورد.

تذکر شورای نگهبان

۱۵- در بند الحاقی ۳ ماده ۶۵، واژه « راهبری» به « راهبردی» اصلاح شود.

مصوبه کمیسیون

واژه « راهبری» به « راهبردی» اصلاح می شود.

ماده ۶۶- به منظور افزایش سهم اقتصاد رقومی (دیجیتال) از تولید ناخالص ملی، اقدامات زیر انجام می‌گیرد:

الف- ...

بند الحاقی- به منظور استفاده حداکثری از ظرفیت‌های زیرساختی کاروران مخابراتی و توسعه شبکه دسترسی نهائی اینترنت پهن باند ثابت مبتنی بر تار (فیبر) نوری، «صندوق توسعه شبکه تار (فیبر) نوری» تأسیس می‌شود.

اساسنامه صندوق شامل ارکان، وظایف، اختیارات، نحوه فعالیت، مدیریت و نظارت بر صندوق در چهارچوب این قانون باید ظرف سه‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون با پیشنهاد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به تصویب هیأت وزیران برسد، همچنین تمامی فرایندهای اجرائی این صندوق بدون هیچگونه افزایش ساختار سازمانی و اجرائی بر عهده سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی است.

وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است با استفاده از منابع این صندوق و سرمایه‌گذاری کاروران مخابراتی سالانه حداقل پنج میلیون امکان برقراری اشتراک اینترنت پهن باند ثابت مبتنی بر تار (فیبر) نوری در کشور ایجاد نماید و گزارش عملکرد در خصوص این صندوق را به کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات و صنایع و معادن مجلس به صورت سالانه ارسال نماید.

منابع مالی صندوق شامل منابع باقیمانده در حساب توسعه شبکه تار (فیبر) نوری موضوع بند «س» تبصره (۷) قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور، بخشی از درآمدهای ناخالص سالانه کاروران ارتباطی و فناوری اطلاعات با تصویب هیأت وزیران از محل قانون اجازه تعیین و وصول حق امتیاز فعالیت بخش غیردولتی در زمینه پست و مخابرات مصوب ۱۳۹۲/۸/۱۹ با رعایت قوانین و اعتبارات مندرج در بودجه سنواتی طی ردیفهای خاص لحاظ می‌گردد تا در موارد و به میزانی که در قوانین در قالب کمکهای فنی و اعتباری و یارانه سود تسهیلات تعیین می‌شود با رعایت قوانین مصرف شود.

ب- ...

ت- دستگاههای موضوع ردیفهای (۱۴)، (۲۸) و (۳۰) جدول بند «د» «سند راهبردی جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی»، مکلفند در چهارچوب سند مذکور به منظور آموزش و تربیت حداقل ۵۰۰/۰۰۰ نیروی انسانی ماهر و متخصص برای توسعه اقتصاد رقومی و فضای مجازی کشور در طول اجرای برنامه، «برنامه ملی رشد مهارت‌های رقومی کشور» را که شامل ایجاد رشته‌های تحصیلی و دوره‌های جدید و بازنگری در سرفصل رشته‌های تحصیلی و دوره‌های مهارتی موجود در کلیه مقاطع است، ظرف شش ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون در چهارچوب سند راهبردی جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی، تهیه نموده و اقدام قانونی به عمل آورند.

بند الحاقی ۱- به منظور تأمین منابع مالی برای توسعه اقتصاد رقومی و دانش‌بنیان و امکان مشارکت تمامی مردم، وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات نسبت به فراهم آوردن امکان پذیرش شرکتهای فعال این حوزه در بازار اوراق بهادار با ایجاد بهابازار (بورس) تخصصی، استقرار شاخصهای بهابازار (بورسی) ویژه، ایجاد ابزارهای مالی جدید و پذیرش دارایی‌های رقومی و نیز پذیرش کلیه اموال و دارایی‌ها اعم از عین، منفعت، طلب و حقوق مالی، اموال منقول و غیرمنقول، سرقفلی، حق اکتشاف، اموال مادی و غیرمادی نظیر واحدهای مسکونی یا تجاری شهری یا روستایی، زمینهای کشاورزی،

ماشین آلات و تجهیزات تولیدی، فلزات گرانبها، اوراق بهادار، عواید قابل تصرف از سهام، عواید قابل تصرف از قراردادهای یا اجرای طرح (پروژه)ها، مانده پاداش پایان خدمت و ذخیره مطالبات کارکنان، حقوق و مزایای مستمر دریافتی، مطالبات قراردادی، نشان تجاری (برند)، مالکیت‌های فکری، یارانه‌های نقدی و موجودی انبار (مواد اولیه یا محصول) واحدهای تولیدی و دارایی‌های رقومی از سوی بانکها، مؤسسات مالی و اعتباری، صندوق‌های مالی و سازمان بورس و اوراق بهادار با قابلیت تبادل در بازار در فرایندهای اعتبارسنجی، وثیقه‌گذاری، ضمانت و پذیره‌نویسی با رعایت قوانین و مقررات مربوط از جمله قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار اقدام نماید.

آیین‌نامه اجرائی این بند توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و سایر دستگاههای اجرائی مرتبط، تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تذکر شورای نگهبان

۱۶- در بند الحاقی ۱ ماده ۶۶، عبارت « دارایی های رقومی » دوبرار ذکر شده است.

مصوبه کمیسیون

عبارت « و دارایی های رقومی » حذف می‌شود.

بند الحاقی ۲- به منظور ایجاد وحدت رویه و حمایت از حقوق کاربران و تسهیل رقابت سالم بین ذی‌نفعان، مسؤولیت صدور پروانه کلیه خدمات ارتباطی (از طریق درگاه ملی مجوزهای کشور) با رعایت قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار، خدمات فناوری اطلاعات و هوشمندسازی و سکوهای پیام‌رسان، تدوین و تصویب جداول تعرفه و تعیین حق اشتراک (آبونمان) آنها در چهارچوب قوانین و مقررات کشور با رعایت مصوبات شورای عالی فضای مجازی بر عهده وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات است.

همچنین این وزارت نسبت به تعیین جریمه‌های ناشی از تخلف از تعهدات قانونی متناسب با کیفیت تخلف و شرایط متخلف، اقدام قانونی به عمل می‌آورد.

ماده ۶۷- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظف است با همکاری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و ستاد کل نیروهای مسلح مبتنی بر سند «سیاست‌ها و برنامه‌های کلان بخش فضایی کشور» مصوب شورای عالی فضایی، به منظور شتاب‌دهی رشد صنعت فضایی کشور و توسعه کاربرد خدمات فضاپایه و داده‌های فضایی در بخشهای اقتصادی (نهادهای دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و بخش خصوصی) نسبت به اجرای برنامه‌های فضایی با اولویت‌های زیر اقدام کند:

۱-...

۹- مشارکت و سرمایه‌گذاری در سامانه‌های فضایی بین‌المللی به منظور تأمین نیازمندی‌های داخل کشور و کشورهای همسایه از قبیل کشورهای عضو بریکس و سازمان شانگهای، کشورهای اسلامی و کشورهای عضو جنبش عدم تعهد با رعایت اصل هفتاد و هفتم (۷۷) قانون اساسی

تذکر شورای نگهبان

۱۷-۱- تذکر مذکور در بند ۲۴-۱- نظر سابق شورا کماکان باقی است.

تذکر سابق شورای نگهبان

۲۴-۱- در جزء (۹)، عبارت «سازمان شانگهای» به عبارت «سازمان همکاری شانگهای» اصلاح شود.

مصوبه کمیسیون

عبارت «سازمان شانگهای» به عبارت «سازمان همکاری شانگهای» اصلاح می شود.

تبصره- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظف است نیاز دستگاههای اجرایی، بخش خصوصی و بخش تعاونی به تصاویر و دادههای ماهواره‌ای را مبتنی بر رقابت‌پذیری با اولویت کارورها و شرکتهای دانش‌بنیان تأمین نماید. تعرفه این خدمات به پیشنهاد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به تصویب کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات می‌رسد. داده‌های نهادهای نظامی امنیتی و مراکز حساس از شمول حکم این تبصره مستثنی بوده و مسؤولیت آن با ستاد کل نیروهای مسلح است. همچنین وظایف و تکالیف قانونی دستگاههای اجرایی از جمله سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران معتبر است.

ایراد شورای نگهبان

۲۳- در تبصره ماده (۶۷)، از جهت تعیین تکلیف نسبت به اطلاعات امنیتی غیرنظامی که مربوط به وزارت اطلاعات می باشد، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

تذکر شورای نگهبان

۲-۱۷- تذکر مذکور در بند ۲۴-۲- نظر سابق شورا کماکان باقی است.

تذکر سابق شورای نگهبان

۲-۲۴- در تبصره، در عبارت «نظامی امنیتی» بین واژه نظامی و امنیتی «،» ذکر شود.

مصوبه کمیسیون

عبارت « داده‌های نهادهای نظامی امنیتی و مراکز حساس از شمول حکم این تبصره مستثنی بوده» به عبارت «داده‌های نهادهای نظامی، امنیتی و مراکز حساس از شمول حکم این تبصره مستثنی بوده» تغییر می یابد و عبارت «اطلاعات امنیتی غیرنظامی که مربوط به وزارت اطلاعات می باشد، از شمول حکم این تبصره خارج است.»

بند الحاقی- به منظور ایجاد هماهنگی و نظارت بر پیشبرد شبکه ملی اطلاعات و توسعه زیرساختهای ارتباطی و فناوری اطلاعاتی کشور، انتخاب و فعالیت مدیرعامل و اعضای هیأت مدیره کاروران ارتباطی و فناوری اطلاعاتی دارنده پروانه از وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات پس از صدور صلاحیت حرفه‌ای و فنی ایشان توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات امکان‌پذیر است. انتخاب و فعالیت مدیرعامل در چهارچوب قوانین انجام می‌شود.

تبصره-...

فصل ۱۴- ارتقای نظام سلامت

ماده ۶۹- برای ارتقای کیفیت خدمات، کاهش هزینه‌ها و افزایش رضایت‌مندی بیماران اقدامات زیر انجام

می‌گیرد:

الف-

۱- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است با هدف ایجاد نظام هوشمند اطلاعات سلامت و استقرار کامل پزشکی خانواده و نظام ارجاع در بستر الکترونیکی، ظرف دو سال از لازم‌الاجرا شدن این قانون،

با آماده‌سازی مراکز امن داده و استقرار امضای الکترونیکی، کلیه سامانه‌های مراکز ارائه‌دهنده خدمات و کالای سلامت از جمله سامانه‌های بیمارستانی، نسخه‌نویسی و نسخه‌پیچی سرپایی، نرم‌افزارهای حوزه بهداشتی (سطح اول خدمات سلامت)، سامانه پایش و ممیزی اسناد سلامت و سامانه‌های خودمراقبتی را به صورت یکپارچه به یکدیگر متصل نموده و با جمع‌آوری کلیه داده‌های سلامت تولیدشده از این مبادی و ذخیره‌سازی امن و متمرکز آنها در پایگاه ملی سلامت مبتنی بر قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی ضمن صیانت از اطلاعات سلامت شهروندان، نسبت به در اختیار قرار دادن اطلاعات موجود به پزشکان معالج یا هر فرد یا گروهی که قانوناً یا براساس مجوز اخذ شده از مالک اصلی اطلاعات (شهروند) امکان استفاده از این اطلاعات را دارد، اقدام نماید. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون سند نقشه راه سلامت الکترونیک کشور با هدف استقرار نظام معماری یکپارچه سلامت الکترونیک را تهیه نموده و به تصویب هیأت وزیران برساند.

۲- ارائه‌کنندگان خدمات سلامت اعم از دولتی، عمومی غیردولتی، خیریه و خصوصی مکلفند داده‌های سلامت و پزشکی ایرانیان و اتباع غیرایرانی را به صورت برخط و همزمان با ارائه خدمت بر اساس قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی (پایگاه ملی سلامت) به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ارسال نمایند. از سال دوم اجرای این قانون هرگونه تمدید پروانه مسئول فنی، تمدید پروانه مطب پزشکان و سایر ارائه‌دهندگان خدمات و مراقبت‌های سلامت و همچنین تمدید پروانه تأسیس و بهره‌برداری و گواهینامه اعتباربخشی در بخشهای سرپایی و بستری کلیه مراکز و مؤسسات ارائه‌دهنده خدمات سلامت در تمامی بخشها منوط به انجام تکالیف فوق است.

۳- به منظور یکپارچه‌سازی و ارتقای سطح قاعده‌مندی نظام خرید خدمات سلامت و تجمیع قواعد بیمه‌ای حوزه خدمات سلامت سرپایی و بستری و تسهیل و تسریع دسترسی ایرانیان در بهره‌مندی از این خدمات:

۳-۱- کلیه شرکتها و صندوق‌های بیمه پایه و تکمیلی درمان اعم از دولتی، غیردولتی، عمومی، خیریه و خصوصی و نیز دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مکلفند تا پایان سال اول اجرای این قانون، کلیه مراحل استحقاق سنجی اعم از احراز هویت و پوشش بیمه‌ای و پایش (کنترل) همپوشانی بیمه‌ای را منحصراً مبتنی بر قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی (پایگاه ملی بیمه‌های سلامت کشور)، به انجام رسانند. این شرکتها و صندوقها مکلفند داده‌های مرتبط با اطلاعات بیمه‌ای بیمه‌شدگان خود را در پایگاه، به روز نگه داشته و کلیه مراحل ارائه خدمات خود را منوط به استفاده از پایگاه نمایند.

تذکر شورای نگهبان

۱-۱۸- علی‌رغم اصلاح به عمل آمده، تذکر مذکور در بند ۲۵-۱- نظر سابق شورا به صورت کامل اعمال نشده است.

۲-۱۸- تذکر مذکور در بند ۲۵-۲- نظر سابق شورا کماکان باقی است.

تذکر سابق شورای نگهبان

۱-۲۵- در بند (الف)، انواع اشخاص حقیقی و حقوقی ارائه‌کننده خدمات سلامت ذکر شده در جزء ۲ و جزء ۱-۳ مشابه جزء ۶ این بند اصلاح شوند.

۲۵-۲- در جزء (۱-۳) بند (الف)، با توجه به تعریف دستگاههای اجرائی در بند (پ) ماده ۱ مصوبه حاضر، عبارت «موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری» حذف شود.

مصوبه کمیسیون

در جزء (۱-۳) بند (الف)، عبارت «اعم از دولتی، غیردولتی» به «اعم از دولتی، عمومی غیردولتی» تغییر می یابد.

عبارت «کلیه شرکتها و صندوقهای بیمه پایه و تکمیلی درمان با هر ماهیت حقوقی از جمله دولتی، غیردولتی، عمومی، خیریه و خصوصی و نیز شرکتها و صندوقهای وابسته به اشخاصی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است» جایگزین عبارت «کلیه شرکتها و صندوقهای بیمه پایه و تکمیلی درمان اعم از دولتی، غیردولتی، عمومی، خیریه و خصوصی و نیز دستگاههای اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری» می شود.

۲-۳-...

۴- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است ظرف شش ماه اول اجرای این قانون، مقررات لازم برای ارائه خدمات یکپارچه سلامت الکترونیکی مبتنی بر نظام تنظیم گری (رگولاتوری) و کاروری (اپراتوری) سلامت الکترونیکی با رعایت قانون مدیریت دادهها و اطلاعات ملی را در چهارچوب قوانین و مقررات، تهیه، تصویب و ابلاغ نماید.

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است با رعایت قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار حداکثر از ابتدای سال دوم اجرای این قانون از طریق فراخوان و ارزیابی به شرکتهای دارای صلاحیت، مجوز کاروری (اپراتوری) سلامت الکترونیکی اعطا نماید. جریان دادههای سلامت در نظام تنظیم گری- کاروری براساس قانون مدیریت دادهها و اطلاعات ملی خواهد بود.

آیین نامه شامل توانایی فنی و مدیریتی در اساسنامه قانونی، قابلیت امکانات و تجهیزات، منابع مالی متناسب با میزان خدمات مربوط به پرونده سلامت الکترونیکی توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با همکاری سازمان و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

۵- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است با هدف مدیریت و پایش خدمات سلامت نسبت به استقرار و عملیاتی سازی امضای الکترونیک با ایجاد سازوکارهای لازم از جمله «پایگاه قواعد سلامت» با فعال سازی کامل زیرساخت کلید عمومی از طریق اعطای مجوز به سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران و سایر مراکز صدور گواهی امضای الکترونیکی ذیل مرکز میانی و اعمال نظارت سلسله مراتبی بر آنها با رعایت مواد (۱۰) و (۸۰) قانون تجارت الکترونیکی مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۱۷ و سایر قوانین و مقررات مربوط اقدام کند.

ب-...

ث- هیچ یک از پزشکان، دندانپزشکان، داروسازان و مشمولان قانون ارتقای بهره وری کارکنان بالینی نظام سلامت مصوب ۱۳۸۸/۱/۳۰ که در استخدام رسمی، پیمانی و قراردادی دستگاههای اجرائی شاغل در ستاد یا مراکز و مؤسسات ارائه خدمات سلامت موضوع قانون مذکور هستند، مجاز به فعالیت انتفاعی پزشکی در مراکز تشخیصی آموزشی درمانی و بیمارستانهای بخش خصوصی، عمومی غیردولتی و خیریه با رعایت تبصره

(۱) ماده واحده قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل مصوب ۱۳۷۳/۱۰/۱۱ یا فعالیت انتفاعی پزشکی در بخش خصوصی مرتبط با حوزه ستادی مربوط به غیر از دستگاه اجرایی خود نیستند، مسؤولیت اجرای این حکم حسب مورد بر عهده وزرای مربوط و رئیس سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران است. دولت مکلف است به منظور اجرای این حکم، از طریق اعمال تعرفه مربوط و اصلاح نظام پرداخت کارانه در چهارچوب بودجه سنواتی خدمات ذی نفعان را مطابق قوانین جبران نماید.

ایراد شورای نگهبان

۲۴- در بند (ث) ماده (۶۹)، ابهام مذکور در بند ۴۴-۶- نظر سابق شورا کماکان باقی است.

ایراد سابق شورای نگهبان

۴۴-۶- در بند (ث)، ضوابط، کیفیت و نحوه جبران متناسب با محرومیت از کار در بخش خصوصی، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

ایراد هیأت عالی نظارت

مغایرت ذیل این بند با مصوبه جدید مجلس مرتفع شده لکن در خصوص شمول این حکم نسبت به خیریه ها با توجه به اینکه انتفاعی نیستند، همچنان مغایرت با جزء ۳ بند ۹ سیاستهای کلی نظام قانونگذاری مبنی بر شفافیت و عدم ابهام باقی است.

مصوبه کمیسیون

عبارت «دولت مکلف است نسبت به تعیین ضوابط، کیفیت و نحوه جبران متناسب با محرومیت از کار در بخش خصوصی، اقدام قانونی نماید.» جایگزین عبارت «دولت مکلف است به منظور اجرای این حکم، از طریق اعمال تعرفه مربوط و اصلاح نظام پرداخت کارانه در چهارچوب بودجه سنواتی خدمات ذی نفعان را مطابق قوانین جبران نماید.» می شود.

عبارت «فعالیت غیرانتفاعی در مراکز تشخیصی آموزشی درمانی و بیمارستانهای خیریه، از شمول حکم این بند خارج است.» به انتهای این بند الحاق می شود.

ج- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است به منظور توسعه کمی و کیفی نظام آموزش علوم پزشکی، افزایش دسترسی به خدمات سلامت به ویژه در مناطق کم برخوردار، ایجاد آمادگی برای مواجهه با سالمندی، جلوگیری از فرسودگی پایوران (کادر) درمان، نسبت به افزایش ظرفیت پزشکی تخصصی سالانه به میزان حداقل دوازده درصد (۱۲٪) با اخذ تعهد خدمت در مناطق مورد نیاز با رعایت قانون برقراری عدالت آموزشی در پذیرش دانشجو در دوره های تحصیلات تکمیلی و تخصصی مصوب ۱۳۸۹/۹/۲۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی و فراهم آوری زیرساخت های آموزشی در سقف بودجه مصوب، برنامه ریزی و اقدام کند. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است برنامه افزایش ظرفیت تربیت نیروی انسانی گروه پزشکی با اولویت رشته های پرستاری، مامائی، پیراپزشکی، داروسازی و رشته های حد واسط را تهیه و به تصویب هیأت وزیران برساند.

بند الحاقی ۱- به منظور ارائه خدمات فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی و دسترسی عادلانه مردم به خدمات فوریت های پزشکی (۱۱۵) در اقصی نقاط کشور، سازمان فوریت های پزشکی (اورژانس) کشور مکلف است نسبت به توسعه پایگاههای زمینی شهری و جاده ای و هوایی (تأمین یا خرید خدمات) و دریایی

فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی در سقف بودجه سنواتی اقدام نماید.

بند الحاقی ۲- از سال دوم اجرای برنامه کلیه شرکتهای تولیدکننده و واردکننده خودرو و موتورسیکلت مکلفند حسب مورد به ازای فروش هر دستگاه خودرو، ماشین‌آلات سنگین و سبک و موتورسیکلت، یک درصد (۱٪) از قیمت فروش خود را پس از گردش خزانه، جهت خرید و تحویل آمبولانس و موتورلانس به نسبت پنجاه درصد (۵۰٪) برای جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران و پنجاه درصد (۵۰٪) برای سازمان فوریت‌های پزشکی اورژانس کشور اختصاص دهند.

ماده ۷۰- به منظور ارتقای بهره‌وری و دسترسی عادلانه به خدمات سلامت و ایجاد فضای رقابتی بین واحدهای مختلف ارائه‌دهنده خدمت با هدف جلب رضایت خدمت‌گیرندگان، اقدامات زیر انجام می‌پذیرد:

الف- تولید نظام سلامت از جمله بیمه سلامت شامل سیاست‌گذاری اجرائی، برنامه‌ریزی‌های راهبردی، نیازسنجی تأسیس مؤسسات پزشکی ارائه‌دهنده خدمات سلامت مطابق قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار مصوب ۱۴۰۰/۱۲/۲۴ (پس از بررسی صلاحیت و تأیید مدارک تحصیلی متقاضیان) ارزشیابی، اعتبارسنجی و نظارت با تأکید بر خرید راهبردی خدمات و پرداخت عملکردی بر اساس راهنماهای بالینی و آگذاری امور تصدی‌گری با رعایت ماده (۱۳) قانون مدیریت خدمات کشوری و سطح‌بندی خدمات و تقویت و کارآمدسازی نظام شبکه خدمات جامع و همگانی سلامت از طریق اجرای برنامه پزشک خانواده و نظام ارجاع با رعایت مفاد سیاست‌های کلی سلامت و این قانون و ماده (۷) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور و با در نظر گرفتن اولویت پیشگیری بر درمان با مشارکت سازمان‌های بیمه‌گر پایه سلامت، صیانت از حقوق سلامت مردم، ارتقای شاخصهای بهره‌مندی عادلانه مردم از خدمات پایه، متناسب‌سازی و مدیریت (کنترل) تقاضا و توجه به عوامل اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی تأثیرگذار بر سلامت، در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی متمرکز می‌گردد. کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی از جمله ارائه‌کنندگان خدمات سلامت (بهداشتی، تشخیصی، دارویی، مراقبتی، درمانی و توانبخشی) در بخشهای سرپایی و بستری، سازمان‌ها و شرکتهای بیمه پایه و تکمیلی سلامت و ارائه‌دهندگان خدمات رومی (دیجیتال) و نیز در سایر حوزه‌های سلامت موظفند از خط مشی و سیاست‌های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تبعیت کنند.

ایراد شورای نگهبان

۲۵- در بند(الف) ماده(۷۰)، با توجه به مفاد قانون تسهیل صدور مجوزها نیازسنجی مذکور در این بند ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون

عبارت « نیازسنجی تأسیس مؤسسات پزشکی ارائه‌دهنده خدمات سلامت مطابق قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار مصوب ۱۴۰۰/۱۲/۲۴ (پس از بررسی صلاحیت و تأیید مدارک تحصیلی متقاضیان)» حذف می‌شود.

ب-...

ث-...

تبصره- حذف شد.

بند الحاقی ۱- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است به منظور ارتقای مستمر کیفیت مراقبت‌ها و خدمات سلامت، افزایش اثربخشی و کارایی و استفاده بهینه از امکانات بهداشتی، درمانی و توانبخشی کشور اقدامات ذیل را در طول برنامه انجام دهد:

۱- منطقی‌سازی (استانداردسازی) ارائه خدمات درمانی و کاهش خدمات کاذب و القائی تا پایان سال اول اجرای برنامه و تدوین و ابلاغ راهنماهای بالینی، معیارهای خدمات درمانی و راهنماهای تجویز دارویی
۲- تدوین شاخصهای پایش، نظارت، ارزشیابی مراقبت‌ها و خدمات سلامت و اعتباربخشی با لحاظ پراکندگی جغرافیایی و نصاب جمعیتی و نظارت بر کلیه مراکز و مؤسسات خدمات مراقبتی، بهداشتی، تشخیصی، درمانی، دارویی و توانبخشی سرپایی و بستری بر اساس شاخصهای تعیین‌شده، معیارها، راهنماهای بالینی، رعایت تعرفه‌ها و نظام پرداخت مصوب

۳- ارزیابی فناوری‌ها و خدمات جدید و ارتقای خدمات جاری نظام سلامت براساس آن
تبصره- سازمان‌های بیمه‌گر پایه و تکمیلی درمان مکلفند موارد فوق را حسب مورد حداکثر ظرف یک‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون در بستر سامانه‌های هوشمند با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی سلامت، بارگذاری و استفاده نمایند.

تذکر شورای نگهبان

۱۹- در تبصره بند الحاقی ۱ ماده ۷۰، تذکر مذکور در بند ۲۶، نظر سابق شورا کماکان باقی است.

تذکر سابق شورای نگهبان

۲۶- در تبصره بند الحاقی ۱ ماده (۷۰)، عبارت «در بستر سامانه‌های هوشمند با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی سلامت» به عبارت «در بستر سامانه‌های هوشمند سلامت با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی» اصلاح گردد.

مصوبه کمیسیون

عبارت «در بستر سامانه‌های هوشمند با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی سلامت» به عبارت «در بستر سامانه‌های هوشمند سلامت با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی» اصلاح می‌شود.

بند الحاقی ۲-...

بند الحاقی ۴- در راستای ارتقای سلامت خون و فراورده‌های آن و نجات جان بیماران نیازمند پیوند یاخته‌های بنیادی خونساز، سازمان انتقال خون ایران مکلف است از سال اول برنامه نسبت به انجام آزمایش غربالگری مایزاد (مولکول) (ان.ای.تی) و پادتن (آنتی بادی) و آزمایش سازگاری بافتی (اچ.ال.ای) براساس روشهای نوین اقدام نماید.

ماده ۷۱- به منظور اطمینان از تأمین پایدار ذخایر راهبردی با کیفیت دارو، پیش‌بینی و پیشگیری از کمبود دارو و کاهش سهم واردات فوریتی از تأمین نیاز کشور اقدامات زیر در طول اجرای برنامه انجام می‌شود:
الف- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با همکاری دستگاههای اجرایی مربوط مکلف است

تا پایان سال اول اجرای برنامه، به گونه‌ای تنظیم‌گری نماید که ذخایر راهبردی دارو و تجهیزات مصرفی پزشکی با کیفیت به میزان حداقل شش ماه نیاز کشور با اولویت تولید داخلی و واردات رسمی تأمین باشد. دولت مکلف است از طریق دستگاههای مربوط، منابع مورد نیاز را در بودجه‌های سنواتی پیش‌بینی نموده و در اختیار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی قرار دهد. وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی مکلف است گزارش عملکرد این بند را هر شش ماه به کمیسیون بهداشت و درمان و معاونت نظارت مجلس ارسال نماید.

ب- وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با همکاری سازمان و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تا پایان سال اول اجرای برنامه نسبت به ایجاد سازوکار پرداخت سهم یارانه دولت از طریق تسویه الکترونیکی و اعتباری مطالبات در زنجیره تأمین دارو، تجهیزات و ملزومات پزشکی حسب مورد در وجه داروخانه‌ها، بیمارستان‌ها، شرکتهای پخش و تأمین‌کننده دارو اقدام نماید.

پ- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است نسبت به تکمیل سامانه ردیابی، رهگیری و پایش اصالت کالاهای سلامت‌محور برای دارو و تجهیزات و ملزومات پزشکی با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی اقدام نماید، به نحوی که تا پایان سال سوم اجرای برنامه، کل بازار را از نظر ارزش ریالی تحت پوشش این سامانه قرار دهد. بیمه‌های پایه و تکمیلی درمان در بخش سرپایی و بستری پس از تکمیل سامانه در صورت دریافت گواهی تأیید اصالت از این سامانه، مجاز به پرداخت هزینه دارو و تجهیزات و ملزومات پزشکی تحت پوشش آن هستند.

تذکر شورای نگهبان

۱-۲۰- تذکر مذکور در بند ۲۷-۲- نظر سابق شورا کماکان باقی است.

تذکر سابق شورای نگهبان

۲۷-۲- در بند (پ)، عبارت «از نظر ارزش ریالی» اصلاح شود.

مصوبه کمیسیون

عبارت «از نظر ارزش ریالی» حذف می‌شود.

بند الحاقی ۱- دولت مکلف است در چهارچوب قوانین نسبت به قیمت‌گذاری تجهیزات و ملزومات پزشکی مصرفی و مکمل‌های دارویی، رژیم غذایی، تغذیه‌ای و مواد اولیه دارویی و فراورده‌های دارویی و ایمن‌ساز (واکسن) بجز در مورد محصولات با فناوری بالا و زیست‌فناوری، با لحاظ هزینه تمام‌شده محصول و سود متعارف با اعلام قواعد و به‌صورت سامانه‌ای اقدام نماید. دبیر شورای عالی بیمه سلامت کشور که از کارکنان دولت می‌باشد با حق رأی به اعضای کمیسیون‌های قیمت‌گذاری دارو و تجهیزات پزشکی اضافه می‌شود.

ایراد هیأت عالی نظارت

با وجود اصلاحات انجام شده در مصوبه مجلس و کاربرد عبارت «در چارچوب قوانین» از آنجا که به قانون مشخصی اشاره نشده با جزء ۳ بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانونگذاری مبنی بر شفافیت و عدم ابهام، مغایرت دارد.

توضیح مغایرت:

اولاً با توجه به وجود قوانین لازم الاجراء در خصوص قیمت گذاری، این بند سبب ایجاد تعارض در قوانین می گردد.

ثانیاً این بند با ماده ۴۸ همین مصوبه تعارض دارد.

لذا مغایر جزء ۸ بند ۹ سیاستهای کلی نظام قانونگذاری است.

مصوبه کمیسیون

عبارت « در چهارچوب قانون مربوط به مقررات امور پزشکی، دارویی، مواد غذایی و آشامیدنی مصوب ۱۳۳۴ با اصلاحات بعدی آن» جایگزین عبارت « در چهارچوب قوانین » می شود.

بند الحاقی ۲- فهرست رسمی دارویی ایران بر اساس نظام دارویی ملی کشور (طرح ژنریک) توسط

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حداکثر هر سه ماه یکبار تدوین و منتشر می گردد. تجویز داروهای خارج از فهرست یادشده، تخلف محسوب می شود و متخلف با توجه به شدت عمل ارتكابی و تعدد و تکرار آن، حسب مورد به مجازاتهای مندرج در تبصره (۱) ماده (۲۸) قانون سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۳/۱/۲۵ محکوم می گردد.

آیین نامه اجرائی این بند ظرف سه ماه از لازم الاجرا شدن این قانون توسط سازمان و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

بند الحاقی ۳- ...

بند الحاقی ۴- وزارت جهاد کشاورزی موظف است با هماهنگی وزارت بهداشت، درمان و آموزش

پزشکی و سازمان ملی استاندارد ایران پس از ایجاد نظام رهگیری، ردیابی، بسته بندی و شناسنامه دار کردن و نشان (برند) سازی برای محصولات خام کشاورزی، دامی، طیور و آبی از سطح مزرعه و دامداری، این محصولات را از نظر باقیمانده سموم کشاورزی، شوره (نیترات)، فلزات سنگین و باقیمانده داروهای دامی در زنجیره تأمین، جهت انجام اقدام قانونی لازم، ارزیابی و اعلام نماید. آیین نامه اجرائی این بند توسط وزارت جهاد کشاورزی با هماهنگی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان ملی استاندارد ایران تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد. وزارت جهاد کشاورزی و سازمان ملی استاندارد ایران مکلفند گزارش عملکرد این بند را هر شش ماه یکبار به کمیسیون های بهداشت و درمان و کشاورزی، آب، منابع طبیعی و محیط زیست مجلس ارسال نمایند.

بند الحاقی ۵- ....

بند الحاقی ۶- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است حداکثر ظرف سه ماه از لازم الاجرا

شدن این قانون اساسنامه سازمان غذا و دارو را تهیه و برای تصویب تقدیم هیأت وزیران نماید. عدم ارائه اساسنامه پیشنهادی مذکور توسط مدیران ذی ربط وزارتخانه یادشده در مهلت مقرر به هیأت وزیران جرم محسوب و مجازات آن مشمول ماده (۵۹۸) کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی است.

تذکر شورای نگهبان

۲۰-۲- در ذیل بند الحاقی ۶، عبارت « جرم محسوب و مجازات آن مشمول ماده (۵۹۸) کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی است.» به عبارت « مشمول مجازات موضوع ماده (۵۹۸) کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات های بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵/۳/۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی خواهد بود» اصلاح شود.

مصوبه کمیسیون

عبارت « جرم محسوب و مجازات آن مشمول ماده (۵۹۸) کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی است.» به عبارت « مشمول مجازات موضوع ماده (۵۹۸) کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات های بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵/۳/۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی خواهد بود» اصلاح می شود.

ماده ۷۲- ...

الف- جهت افزایش ضریب خودکفایی در تأمین مواد اولیه دارو، فراورده‌های دارویی و محصولات کشاورزی، ملزومات مصرفی و تجهیزات پزشکی تا پایان سال اول اجرای برنامه با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت جهاد کشاورزی نسبت به ایجاد سازوکار مناسب برای رعایت معیارهای لازم جهت صادرات محصولات کشاورزی و دارو و راه‌اندازی سامانه ثبت قراردادهای صادراتی و تضمین حقوق و امنیت این قراردادها اقدام نماید. وزارت جهاد کشاورزی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (از طریق سازمان تابعه ذی‌ربط) مکلفند جز در موارد ضرورت حسب مورد با تشخیص یکی از دو وزارتخانه مذکور نسبت به اعلام ممنوعیت‌های صادراتی حداقل یک‌سال پیش از اعمال آنها اقدام نمایند. در صورت اتخاذ ممنوعیت‌های صادراتی، قراردادهایی که در چهارچوب سازوکارها و معیارهای مذکور انجام شده‌باشد، مشمول این ممنوعیت‌ها نیستند. موارد ضرورت در هر مورد با تشخیص وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و جهاد کشاورزی تعیین می‌گردد.

ب-...

ماده ۷۳- ...

ب- حق بیمه پایه سلامت خانوار به شرح ذیل، سهمی از درآمد خانوار می‌باشد:

۱- ...

۲- کارکنان دستگاههای اجرائی: معادل هفت درصد (۷٪) حقوق و مزایای مستمر آنان که بخشی از آن

به میزانی که در بودجه سنواتی تعیین می‌گردد از محل بودجه عمومی دولت تأمین می‌شود.

پ- به منظور کاهش هزینه‌های مردم، شورای عالی بیمه سلامت کشور مکلف است نسبت به استطاعت‌سنجی مالی مبتنی بر داده‌های پایگاه اطلاعات رفاه ایرانیان در جهت تقویت رفتارهای مناسب بهداشتی و درمانی خانوارها از طریق برقراری نظام خودپرداخت متغیر و پلکانی برای بسته مذکور مبتنی بر بار مالی خدمات، اقدام و مراتب را به تصویب هیأت وزیران برساند. سقف ریالی پرداخت از جیب بیمار به صورت سالانه در راستای هدف کمی مندرج در جدول شماره (۱۵) تا پایان برنامه و از طریق سازوکار ماده (۹) قانون

احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور تعیین می‌گردد.

بند الحاقی ۱- سهم بیمه‌گذار (فرانشیز) در موارد بستری برای مددجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور، رزمندگان معسر و زنان سرپرست خانوار معسر با تأیید نهادهای مربوط به صورت رایگان و برای سایر گروهها در دهکهای اول تا پنجم دو درصد (۰.۲٪) و سایر دهکها ده درصد (۱۰٪) تعیین می‌گردد. اجرای حکم این بند منوط به تأمین منابع مالی مورد نیاز توسط دولت در قوانین بودجه سنواتی است.

بند الحاقی ۲- ...

بند الحاقی ۳-

۱- ...

۲- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است:

۱-۲- ...

۲-۲- نسبت به شناسایی کلیه واحدهای تولیدی و عرضه‌کننده محصولات دخانی که به صورت غیر-قانونی تولید و عرضه می‌شود، اقدام و ضمن جلوگیری از فعالیت آنان متخلفین را به مراجع ذیصلاح قانونی معرفی نماید.

۳- ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز با همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزارت صنعت، معدن و تجارت نسبت به جمع‌آوری کلیه محصولات دخانی قاچاق و تقلبی فاقد شناسه (کد) رهگیری اقدام و متخلف را به مراجع ذیصلاح قانونی معرفی نماید.

۴- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است چاپخانه‌هایی را که بدون مجوز قانونی نسبت به چاپ اقلام مورد نیاز تولیدکنندگان مواد دخانی خصوصاً تنباکوی معسل با نشانهای مختلف خارجی و داخلی اقدام می‌کنند، شناسایی و متخلف را به مراجع ذیصلاح قانونی معرفی نماید.

فصل ۱۵- ارتقای فرهنگ عمومی و رسانه

ماده ۷۴- در اجرای بند (۱۳) سیاست‌های کلی برنامه پنجساله هفتم و به منظور تحقق اهداف کمی زیر مطابق با احکام این فصل اقدام می‌شود:

جدول شماره (۱۶)- اهداف کمی سنجه‌های عملکردی ارتقای فرهنگ عمومی و رسانه

سنجه عملکردی	واحد متعارف	هدف کمی در سال
تولید فیلم سینمایی فاخر و ارزشمند در موضوعات تاریخی دفاع مقدس، جبهه مقاومت و سبک زندگی ایرانی اسلامی	فیلم سینمایی	۲۰
مؤسسات فرهنگی هنری چندمنظوره فعال (با تأکید بر گسترش در حوزه‌های صنایع خلاق و فرهنگی)	درصد	نرخ رشد متوسط (۰.۲۵٪)
هنرجویان هنرستان‌های هنری (با تأکید بر گسترش رشته پویانمایی)	درصد	نرخ رشد متوسط (۰.۷٪) برای کل هنرجویان و نرخ

سنجه عملکردی	واحد متعارف	هدف کمی در سال
		رشد متوسط (۲۵٪) برای هنرجویان پویانمایی
مؤسسات قرآن و عترت	درصد	نرخ رشد متوسط (۲۵٪)
تعداد حافظان قرآن (از ۱ تا ۳۰ جزء)	نفر جزء حفظ قرآن	۱۰ میلیون
تعداد دانشجو معلمان توانمند قرآنی	نفر	۵۰ هزار
تعداد معلمان و مربیان رسمی آموزش و پرورش توانمند قرآن در آموزش قرآن	نفر	۳۰۰ هزار
تعداد مساجد پایگاه قرآنی محله	مسجد	۱۰ هزار
تعداد مدارس رسمی حفظ قرآن (دولتی و غیردولتی)	مدرسه	۱۲۰۰
تعداد آثار و محصولات فاخر رسانه‌های گفتمان‌ساز قرآنی	مورد	۵۰۰
ترویج فرهنگ صرفه‌جویی و پرهیز از اسراف	درصد کاهش سرانه مصرف آب، برق و گاز خانگی	۵٪
امام جماعت مسجد	نفر	تا پایان برنامه هر روستا و محله یک امام جماعت
مربی سواد فضای مجازی	معلم (دانشجو معلم)	۲۰ هزار نفر
افزایش تولید بازی‌های رایانه‌ای داخلی ویژه کودک و نوجوان	درصد	تا پایان برنامه شصت درصد (۶۰٪)
افزایش تولید پویانمایی ویژه کودک و نوجوان	ساعت	۷۳۰۰ ساعت تا پایان برنامه

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مکلف است گزارش عملکرد سنجه‌های عملکردی ارتقای فرهنگ عمومی و رسانه را سالانه به مجلس ارسال نماید.

تبصره- امور مذکور در این فصل منوط به رعایت موازین شرعی و مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی است.

ماده ۷۵- در راستای اعتلای فرهنگ عمومی در جهت تحکیم سبک زندگی اسلامی - ایرانی، ترویج فرهنگ ایثار و شهادت، عدالت‌طلبی و خدمت‌گزاری، تقویت همبستگی و اعتماد به نفس ملی، ارتقای هویت ملی و روحیه مقاومت، کار و تلاش در جامعه اقدامات زیر انجام می‌شود:

الف- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان اداری و استخدامی کشور مکلفند با هماهنگی دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی و کسب نظر از مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه و سایر دستگاههای فرهنگی ذی‌ربط به‌منظور بازسازی انقلابی ساختار فرهنگی کشور با رویکرد اصلاح ذهنیت، فرهنگ و نرم‌افزار حاکم بر جامعه و با هدف افزایش کارایی و اجتناب از همپوشانی و تداخل مأموریت و وظایف و با رویکرد استقرار الگوی حکمرانی هوشمند، شبکه‌ای، تعاملی، مردم‌پایه، ارزشی و انقلابی تا پایان سال دوم برنامه نسبت به تهیه طرح اصلاح رویکردها، رویه‌ها، روشها و مأموریت، ساختار، وظایف و تشکیلات دستگاههای فرهنگی که به‌نحوی از انجا از بودجه‌های عمومی به‌طور مستقیم و یا غیرمستقیم استفاده می‌کنند، اقدام نموده و به‌تصویب مراجع ذی‌صلاح برسانند.

ب- به‌منظور احصای دقیق و برخط داده‌های آماری مورد نیاز به جهت تسهیل پردازش، تحلیل دقیق و ایجاد بستر مناسب برای آینده‌پژوهی روندهای سبک زندگی جامعه ایرانی، شناخت تحولات فرهنگی-ارتباطی و همچنین انتشار آنها، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مکلف است با همکاری سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و مرکز آمار ایران و راهبری و نظارت مرکز رصد و برنامه‌ریزی و ارزیابی دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی و با رعایت اصل بیست و پنجم (۲۵) قانون اساسی و قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی نسبت به راه‌اندازی سامانه رصد، پایش و سنجش مستمر شاخصهای فرهنگ عمومی، سبک زندگی مردم، مرجعیت رسانه‌ای و وضعیت ارتباطات کشور اقدام نماید. دستگاههای اجرائی و دارندگان پایگاههای داده موضوع این بند بجز دستگاههایی که مستقیماً زیر نظر مقام معظم رهبری هستند، موظفند نسبت به ارائه مستمر و جامع داده‌ها به این سامانه به‌صورت برخط اقدام کنند. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مکلف است ضمن برقراری دسترسی برخط مجلس به سامانه فوق، گزارش تغییرات شاخصهای فرهنگ عمومی را سالانه به کمیسیون فرهنگی مجلس ارسال نماید.

پ- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است به‌منظور رسیدگی به تخلفات کلیه دارندگان مجوز و یا فعالان موضوع موارد مندرج در ماده (۲) قانون اهداف و وظایف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مصوب ۱۳۶۵/۱۲/۱۲ و سایر قوانین و مقررات حوزه فرهنگ و هنر و ضوابط مربوط مصوب مراجع ذی‌صلاح بجز مواردی که قبلاً در خصوص آنها در قوانین یا مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی تعیین تکلیف شده، از قبیل «قانون مطبوعات»، «ضوابط تأسیس و نظارت بر آموزشگاههای آزاد هنری» و «ضوابط و مقررات تأسیس مراکز، مؤسسات، کانون‌ها و انجمن‌های فرهنگی و نظارت بر فعالیت آنها» در قالب هیأت‌های بدوی و عالی رسیدگی به تخلفات و نیز تعیین ترکیب اعضای هیأت‌ها، نحوه رسیدگی به تخلفات و نوع تنبیهات، اقدام قانونی لازم را به عمل آورد.

تبصره ۱- ...

تبصره ۳- حذف شد.

ت- دستگاههای اجرائی به‌ویژه وزارتخانه‌های فرهنگ و ارشاد اسلامی و امور خارجه و همچنین سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، سازمان تبلیغات اسلامی، سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم مکلفند با هماهنگی و مطابق نظر مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره) و با استفاده از کلیه امکانات فرهنگی، هنری و امکانات تجسمی و رسانه‌های همگانی نسبت به تبیین،

تبلیغ، ترویج و نشر آثار و اندیشه‌ها و سیره عملی بنیان‌گذار جمهوری اسلامی ایران حضرت امام خمینی (ره) در گستره ملی و بین‌المللی اقدام نمایند.

ایراد شورای نگهبان

۱-۲۶- در بند(ت)، اطلاق محدود کردن فعالیت های تبیینی، تبلیغی، ترویجی و... در مورد اندیشه های امام خمینی (ره) به هماهنگی و مطابق با نظر موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، مخالف ترویج و تبلیغ نظرات ایشان است و با توجه به این که فرمان تشکیل این موسسه و اساسنامه آن چنین محدودیتی ایجاد نکرده است، مغایر بند (۱۰) اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون

عبارت «همکاری» جایگزین عبارت «هماهنگی و مطابق نظر» می شود.

بند الحاقی - دستگاههای اجرائی مکلفند نسبت به تبیین و ترویج اندیشه‌های مقام معظم رهبری حضرت آیت‌الله‌العظمی‌خامنه‌ای (مدظله‌العالی)، در گستره ملی و بین‌المللی اقدام نمایند.

ث - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مکلف است به منظور مردمی‌سازی فعالیت‌های فرهنگی و استفاده از ظرفیت مساجد با همکاری مرکز رسیدگی به امور مساجد، سازمان بسیج مستضعفین، سازمان تبلیغات اسلامی، سازمان اوقاف و امور خیریه با کسب نظر شورای عالی حوزه‌های علمیه و شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه و شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی اقدامات قانونی لازم را برای تهیه و تصویب طرح مسجدمحوری در محلات ظرف سه‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون پس از طی تشریفات قانونی انجام دهد.

بند الحاقی - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مکلف است با همکاری قرارگاه فرهنگی و اجتماعی حضرت بقیه‌الله‌الاعظم ارواحنا فداه، ظرف یک‌سال از لازم‌الاجرا شدن این قانون، آیین‌نامه اجرائی حمایت و پشتیبانی از مردمی‌سازی فرهنگ و جریان حلقه‌های میانی مروج گفتمان انقلاب اسلامی را در حوزه‌هایی همچون نهضت‌های قرآنی، خانواده، بانوان، عفاف و حجاب، فضای مجازی و تولید محتوای رسانه‌ای، نوشت‌افزار ایرانی اسلامی، مطالبه‌گری پیشرفت و عدالت، جنبش نرم‌افزاری، فعالیت‌های مردمی ورزشی، تربیتی و سبک زندگی سالم تهیه نموده و به تصویب هیأت وزیران برساند.

ج-...

چ - دولت مکلف است از طریق بنیاد شهید و امور ایثارگران، بنیاد حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس و شهرداری‌های سراسر کشور نسبت به حفظ و ترویج آثار، ارزشها، حماسه‌ها و تجارب انقلاب اسلامی و دفاع مقدس با ایجاد، توسعه و نگهداری موزه‌ها، یادمان‌ها، نمادها و نشانه‌های جهاد، مقاومت و ایثار و پاسداشت قداست و منزلت والای شهیدان و ساماندهی و نگهداری مناسب آنها به صورت مراکز فرهنگی و نوسازی و مرمت گلزارهای شهدای سراسر کشور با هماهنگی خانواده معظم شهدا موضوع بند «ز» ماده (۱) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران مصوب ۱۳۹۱/۱۰/۲ و با رعایت حقوق اشخاص ذی‌حق اقدام نماید. وزارتخانه‌های نیرو، نفت، راه و شهرسازی و کشور موظفند حسب مورد نسبت به تأمین زیرساخت‌های مورد نیاز شامل آب، برق، گاز و جاده دسترسی، از منابع داخلی خود در سقف لوایح بودجه سنواتی اقدام نمایند.

ایراد شورای نگهبان

۲-۲۶-در بند(چ)، حکم مذکور از این جهت که با رعایت موازین شرعی اجرا می شود یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون

عبارت « با رعایت موازین شرعی » پس از عبارت « دولت مکلف است » اضافه می شود.

ح- هزینه‌های انشعاب و مصرف آب، برق و گاز مراکز فرهنگی، هنری، قرآنی، رسانه‌ای، سینمایی، مطبوعاتی و تبلیغی- دینی دارای مجوز از مراجع ذیصلاح مشروط به اینکه صرفاً به انجام فعالیت‌های فرهنگی مبادرت کند و با رعایت قوانین و مقررات پلیس اماکن عمومی فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، مادامی که فعالیت و استحقاق آنها مورد تأیید مراجع ذیصلاح باشد و در صورت رعایت الگوی مصرف بر اساس تعرفه فرهنگی (آموزشی) محاسبه می‌شود.

هزینه‌های انشعاب و مصرف آب، برق و گاز بسیج و شتاب‌دهنده‌های صنایع خلاق فرهنگی- اجتماعی، انتشاراتی در بسترهای مختلف، کتابفروشی، سالنهای نمایش فیلم و تئاتر منوط به رعایت شرایط مذکور صرفاً به میزان پیش‌بینی در قوانین بودجه سنواتی از محل منابع حاصل از مشترکان بالاتر از الگوی مصرف، بر اساس تعرفه فرهنگی (آموزشی) محاسبه می‌شود.

آیین‌نامه اجرائی این بند با پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های نیرو، نفت و فرهنگ و ارشاد اسلامی تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تذکر شورای نگهبان

۲۱-۱- تذکر مذکور در بند ۲۸-۴- نظر سابق شورا کماکان باقی است .

تذکر سابق شورای نگهبان

۲۸-۴- در بند (ح)، عبارت «قوانین و مقررات پلیس اماکن عمومی فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران» اصلاح شود.

مصوبه کمیسیون

عبارت « مشروط به اینکه صرفاً به انجام فعالیت‌های فرهنگی مبادرت کند و با رعایت قوانین و مقررات پلیس اماکن عمومی فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، مادامی که » به عبارت « مشروط به رعایت قوانین و مقررات پلیس اماکن عمومی فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، مادامی که صرفاً به انجام فعالیت‌های فرهنگی مبادرت کند و » تغییر می‌یابد.

خ- سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است به منظور ایجاد مشوقهای لازم در اجرای وظایف تکلیفی دولت و افزایش مشارکت مردمی و خیرین در ساخت و توسعه اماکن، هزینه‌کرد اشخاص حقوقی و حقیقی در ساخت، تکمیل، تجهیز و توسعه اماکن فرهنگی، هنری، ورزشی در مناطق محروم و کم‌برخوردار را با رعایت ماده (۲۳) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) و با هماهنگی و تأیید وزارتخانه‌های ورزش و جوانان،

فرهنگ و ارشاد اسلامی و میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی با اولویت طرحهای نیمه تمام به صورت صددردصد (۱۰۰٪) به عنوان هزینه های قابل قبول مالیاتی تلقی نماید.

حکم این بند در خصوص احداث مدارس و حفاظت از میراث فرهنگی ثبت شده در مناطق محروم و کم برخوردار منوط به رعایت شرایط مذکور و صرفاً به میزان پیش بینی در قوانین بودجه سنواتی تسری می یابد.

تذکر شورای نگهبان

۲۱-۲- تذکر مذکور در بند ۲۸-۵- نظر سابق شورا کماکان باقی است .

۲۱-۳- تذکر مذکور در بند ۲۸-۶- نظر سابق شورا کماکان باقی است .

تذکر سابق شورای نگهبان

۲۸-۵- در بند (خ)، در ذیل بند، عبارت «حسب مورد» پیش از عبارت «با هماهنگی» حذف شود.

۲۸-۶- در بند (خ)، عبارت «قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)» به عبارت «قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)» اصلاح شود.

مصوبه کمیسیون

عبارت «قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)» به عبارت «قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)» اصلاح می شود.

بند الحاقی ۱- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مکلفند در راستای حمایت از اصحاب فرهنگ، هنر و رسانه به منظور پوشش بیمه تأمین اجتماعی اعم از خدمات درمانی و بازنشستگی با رعایت بند «ش» ماده (۲۹) این قانون اقدام قانونی لازم را انجام دهند.

ماده ۷۶- ...

بند الحاقی ۲- ...

۱- ...

۳- معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری به منظور توسعه و تجهیز زیرساخت های فنی مورد نیاز برای افزایش میزان تولید پویانمایی داخلی مکلف است حداقل دو پارک علم و فناوری ویژه تولید پویانمایی ایجاد نماید و مجاز است با توجه به استعداد و نیاز هر استان حداقل یک کارخانه نوآوری تولید پویانمایی در هر استان ایجاد نماید. پارکها و کارخانه های مذکور مشمول معافیت های مالیاتی و تسهیلات موضوع قانون جهش دانش بنیان مصوب ۱۴۰۱/۲/۱۱ می باشند.

آیین نامه اجرائی این بند توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با همکاری وزارتخانه های آموزش و پرورش (کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان) و ارتباطات و فناوری اطلاعات، معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری، سازمان و سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران ظرف سه ماه از لازم الاجرا شدن این قانون تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تذکر شورای نگهبان

۲۲- در ماده ۷۶، تذکر مذکور در بند ۲۹-۲- نظر سابق شورا کماکان باقی است.

تذکر سابق شورای نگهبان

۲۹-۲- در جزء ۳ بند الحاقی ۲، عبارت «قانون جهش دانش بنیان» به عبارت «قانون جهش تولید دانش بنیان» اصلاح شود.

مصوبه کمیسیون

عبارت «قانون جهش دانش بنیان» به عبارت «قانون جهش تولید دانش بنیان» اصلاح می شود.

بند الحاقی ۳- به منظور حمایت و پشتیبانی از امور مساجد کشور بدون دخالت در امور داخلی و اجرائی مساجد، شورایی در استان‌ها به ریاست نماینده ولی فقیه مرکز استان و دبیری رئیس سازمان تبلیغات اسلامی و عضویت نمایندگان سازمان بسیج مستضعفین، اداره اوقاف و امور خیریه، شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی، مدیر حوزه‌های علمیه برادران و خواهران، شهرداری مرکز استان، مراکز رسیدگی به امور مساجد (در صورت وجود) و نهادها و دستگاههای اجرائی مرتبط به امور مساجد تشکیل می گردد.

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- به منظور خودکفائی در اداره مساجد کشور، شهرداری‌های سراسر کشور، بخشداری‌ها و دهیاری‌ها موظفند با رعایت قوانین و مقررات از جمله طرح تفصیلی نسبت به اعطای مجوز حداکثر ۵۰۰ متر مربع کاربری فرهنگی، اداری و تجاری بدون دریافت هزینه در زمین‌های پیرامون متعلق به مساجد (با مالکیت مسجد یا وقف شده برای مسجد) اقدام نمایند.

نسبت به زمینهای غیرپیرامون برای هر مسجد حداکثر ۵۰۰ مترمربع کاربری فرهنگی، اداری و تجاری با احتساب (کسر) مساحت موقوفات موجود آن مسجد صرفاً در قالب وقف عام مسجد و متولی سازمان اوقاف و امور خیریه در شهر و ناحیه شهرداری محل استقرار مسجد مشمول این حکم می باشد.

تبصره ۳- خادمین مساجدی که تحت پوشش کمیته امداد حضرت امام خمینی (ره) یا سازمان بهزیستی و یا جزو دهکهای درآمدی یک تا چهار هستند، به فهرست جامعه هدف موضوع بند «ش» ماده (۲۹) این قانون اضافه می شوند.

ماده ۷۷- ...

الف- سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مکلف است در راستای ارتقای رسانه ملی به عنوان مرجعیت رسانه‌ای، پوشش حداکثری و پاسخگویی به نیازهای تمامی مخاطبان و ارتقای شاخصهای هویت ملی و انقلابی آنان و با ساماندهی شبکه‌ها، برون‌سپاری و خرید خدمات، صنعتی‌سازی از طریق ارتقای فناوری‌های تولید و پوشش صد درصدی (۱۰۰٪) استان‌ها، توسعه کمی و کیفی برنامه‌های تولیدی (ملی، استانی و برون‌مرزی) و حمایت از تولید محتوای فرهنگی و هنری در فضای مجازی نسبت به تحقق سنجه‌های جدول ذیل تا پایان برنامه و گزارش سنجه‌های عملکردی را سالانه به مجلس ارسال نماید. دولت مکلف است منابع مورد نیاز این اقدامات را تأمین کند.

جدول شماره ۱-۱۶ اهداف کمی سنجه‌های عملکردی سازمان صدا و سیما

سنجه عملکردی	واحد متعارف	هدف کمی
مجموعه تلویزیونی (سریال) ملی	قسمت	۱۱۰۰ در هر سال
پویانمایی (انیمیشن)		۲۹۲۰ در هر سال

هدف کمی	واحد متعارف	سنجه عملکردی
۳۶۵ در هر سال		مستند الف
۵۲ در هر سال		مستند الف ویژه
۱۴۶۰ در هر سال		برنامه شاخص
۱۶۰۰ در هر سال		مجموعه تلویزیونی استانی
۱۱۲۰۰ در هر سال		پویانمایی (انیمیشن) استانی
۳۷۰ در هر سال		فیلم تلویزیونی استانی
۱ در هر سال	سریال	مجموعه تلویزیونی (سریال) الف ویژه
۱۵۰ در پایان برنامه		برنامه‌های تولیدی با مخاطب کودک و نوجوان
۱۰۰ در پایان برنامه		برنامه‌های تولیدی با مخاطب جوان
۱۵۰ در پایان برنامه	درصد افزایش نسبت به سال پایه (۱۴۰۲)	برنامه‌های تولیدی با محوریت خانواده
۱۰۰ در پایان برنامه		برنامه‌های تولیدی با موضوعات سبک زندگی ایرانی اسلامی
۱۰۰ در پایان برنامه		برنامه‌های تولیدی با موضوع امیدآفرینی
۱۵۰ در پایان برنامه		برنامه‌های تولیدی با موضوع انسجام ملی

پویایی‌نمایی موضوع این جدول غیر از پویایی‌نمایی جدول شماره ۱۶ می‌باشد.

تذکر شورای نگهبان

۲۳- در ماده ۷۷، عبارت «پویایی‌نمایی» به عبارت «پویا‌نمایی» اصلاح شود.

مصوبه کمیسیون

عبارت «پویایی‌نمایی» به عبارت «پویا‌نمایی» اصلاح می‌شود.

ب-....

پ- سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مکلفند در راستای حمایت از فرهنگ و ارزشهای اسلامی- ایرانی و توسعه حکمرانی رسانه‌ای و همچنین با توجه به مسئولیت آن دستگاهها در تنظیم مقررات، صدور مجوز با رعایت قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار و نظارت بر رسانه‌های فعال در عرصه صوت و تصویر فراگیر نسبت به تهیه جدول تخلفات مالی نحوه حمایت و رسیدگی به تخلفات اشخاص در موارد فوق اقدام قانونی لازم را به عمل آورند.

تبصره- سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در حیطه وظایف و اختیارات مصرح (در حوزه تولید، پخش محصولات، صدور مجوز و نحوه نظارت بر آنها) با رعایت مواد (۱) و (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی اصلاحی ۱۳۹۹/۱۱/۱۵ و نیز با رعایت «تقسیم کار و تعیین حدود وظایف سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و وزارت

فرهنگ و ارشاد اسلامی» برابر آیین‌نامه مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی حسب مورد تابع قوانین و مقررات خاص خود هستند.

ماده ۷۸- به منظور توسعه ورزشهای همگانی و قهرمانی، سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مکلف است با هماهنگی وزارت ورزش و جوانان، آیین‌نامه نحوه تعیین میزان حق پخش تلویزیونی مسابقات ورزشی و چگونگی تأمین و تسهیم آن بین ذی‌نفعان را با لحاظ کیفیت و کمیت مسابقات و تعداد مخاطبان ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه نموده و به تصویب هیأت وزیران برساند.

تبصره ۱- به منظور ارتقای سلامت اقتصادی، نظام پایش (کنترل) مالی و پیشرفت سرمایه‌گذاری پایدار در باشگاهها، وزارت ورزش و جوانان مکلف است با همکاری فدراسیون‌هایی که تیمگان (لیگ) حرفه‌ای دارند، آیین‌نامه مالی بازی جوانمردانه را تهیه نموده و حداکثر ظرف شش ماه به تصویب مجمع عمومی فدراسیون‌های مربوط برساند.

تذکر شورای نگهبان

۱-۲۴- تذکر مذکور در بند ۳۱-۱- نظر سابق شورا کماکان باقی است.

تذکر سابق شورای نگهبان

۱-۳۱- در تبصره ۱، واژه «آیین‌نامه» به واژه «دستورالعمل» یا «شیوه‌نامه» اصلاح شود.

مصوبه کمیسیون

در تبصره ۱، واژه «آیین‌نامه» به واژه «دستورالعمل» اصلاح می‌شود.

تبصره ۲- حذف گردید.

بند الحاقی ۱- بر اساس ماده (۶) قانون اهداف، وظایف و اختیارات وزارت ورزش و جوانان مصوب ۱۳۹۹/۶/۱۶، صندوق حمایت از قهرمانان و پیشکسوتان ورزش کشور به‌عنوان متولی بیمه اجتماعی ورزشکاران و قهرمانان مکلف است از محل منابع در اختیار و درآمدهای شرکتهای تابعه این صندوق نسبت به پرداخت حق بیمه اجتماعی افراد ذیل تا زمان بازنشستگی با رعایت بند «ش» ماده (۲۹) این قانون، اقدام کند.

تذکر شورای نگهبان

۲-۲۴- تذکر مذکور در بند ۳۱-۲- نظر سابق شورا کماکان باقی است.

تذکر سابق شورای نگهبان

در بند الحاقی ۱، واژه «ذیل» به واژه «فوق» اصلاح شود.

مصوبه کمیسیون

در بند الحاقی ۱، واژه «ذیل» به واژه «فوق» اصلاح می‌شود.

بند الحاقی ۲- به منظور توسعه اقتصاد ورزش و جذب و تشویق حامیان بخش غیردولتی جهت فعالیت در عرصه ورزش کشور معادل صددرصد (۱۰۰٪) هزینه‌کرد اشخاص مذکور به منظور کمک به تحقق برنامه‌های وزارت ورزش و جوانان، کمیته‌های ملی المپیک و پارالمپیک و فدراسیون‌های ورزشی در راستای

توسعه کمی و کیفی زیرساخت‌های عمرانی، برگزاری و شرکت در رویدادهای ملی و بین‌المللی ورزشی صرفاً در خصوص موضوع اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی سرمایه‌ای مندرج در قوانین بودجه سنواتی با پیشنهاد وزارت ورزش و جوانان و تأیید سازمان، مطابق آیین‌نامه‌ای که توسط وزارت ورزش و جوانان و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه شده و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، به‌عنوان اعتبار مالیاتی اشخاص یادشده محسوب می‌گردد و در هر سال به میزان یک درصد (۱٪) از مالیات بر درآمد اشخاص مذکور به‌صورت جمعی - خرجی پس از اعمال حساب نزد خزانه‌داری کل کشور قابل کسر می‌باشد.

ماده ۷۹-...

ماده ۸۰-

الف- به‌منظور تحکیم نهاد خانواده دولت مکلف است نسبت به ساماندهی مراکز مشاوره ازدواج و خانواده و فعالیت روانشناسان ازدواج و خانواده دارای مجوز قانونی از دستگاههای زیرمجموعه قوه مجریه با هدف ترویج الگوی صحیح همسرگزینی، ترغیب به ازدواج به‌هنگام و پایدار و همچنین کاهش طلاق اقدام نموده و در خصوص موارد زیر در طول سالهای اجرای برنامه اقدامات قانونی لازم را انجام دهد:

۱- ساماندهی و اعتبار بخشی مراکز مشاوره متناسب با فرهنگ اسلامی

۲- ساماندهی، یکپارچه‌سازی و ایجاد نظام صلاحیت‌سنجی و رتبه‌بندی مشاوران

۳- ترویج مشاوره قبل، حین و پس از ازدواج حداقل به مدت پنج سال

آیین‌نامه اجرائی این بند توسط معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری با همکاری وزارت ورزش و جوانان، سازمان بهزیستی کشور و سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران با مشورت حوزه‌های علمیه طی سال اول برنامه تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره- وزارت آموزش و پرورش مکلف است در راستای بهینه‌سازی دوران نوجوانی، هویت‌بخشی به نوجوانان و آماده‌سازی نیروی انسانی کارآمد در نقشهای خانوادگی و اجتماعی و هدفمندسازی اوقات فراغت نوجوانان و مستندسازی فعالیت نوجوانان؛ نسبت به راه‌اندازی بازار مجازی و غیرمجازی «نوجوان کارآفرین» اقدام نماید.

تذکر شورای نگهبان

۱-۲۵- تذکر مذکور در بند ۳۲-۱- نظر سابق شورا کماکان باقی است.

تذکر سابق شورای نگهبان

۱-۳۲- ذیل بند الف، عبارت «حوزه‌های علمیه» به عبارت «مدیریت حوزه‌های علمیه» اصلاح شود.

مصوبه کمیسیون

ذیل بند الف، عبارت «حوزه‌های علمیه» به عبارت «مدیریت حوزه‌های علمیه» اصلاح می‌شود.

ب- به‌منظور شناخت تحولات حوزه زنان و خانواده، افزایش کارایی در اقدامات و سیاست‌های مرتبط، اصلاح قوانین و مقررات و بهبود نظام حکمرانی در راستای ارتقای خانواده‌مداری و تقویت رویکرد الگوی ایرانی-اسلامی زن (الگوی سوم)، معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری با همکاری دستگاههای ذی‌ربط و مراکز پژوهشی و اندیشه‌ورز با کسب نظر مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه ضمن رعایت مصوبات و

وظایف و اختیارات شورای عالی انقلاب فرهنگی مکلف است نسبت به تعیین شاخصهای سنجش وضعیت زنان و خانواده، تهیه اطلس حوزه زنان و خانواده و آینده‌پژوهی مسائل این حوزه در سال اول برنامه اقدام نماید. تبصره ۱- ...

تبصره ۲- نظر به ضرورت روشن‌نمودن ابعاد گفتمان انقلاب اسلامی و مطالبه‌گری در حوزه زنان و خانواده در عرصه بین‌المللی، وزارت امور خارجه با همکاری معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری و سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی مکلف است نسبت به فعالیت در ابعاد مختلف از جمله اقدامات تبلیغی و روشنگرانه در مورد نقش فعال بانوان در ایران و جوامع اسلامی اقدام نماید.

پ- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است با همکاری معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری و کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان به‌منظور توانمندسازی و حمایت از زنان سرپرست خانوار و بدسرپرست اقدامات زیر را انجام دهد:

۱- طراحی شاخصهای ارزیابی وضعیت خانوار دارای سرپرست زن و بدسرپرست از منظر اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سلامت (جسمانی و روانی) و سطح‌بندی حمایت‌ها و خدمات مبتنی بر مقتضیات سنی، جسمی و آزمون وسع در شش‌ماه اول برنامه و رصد مستمر وضعیت مشمولان این بند

ت- در راستای اجرای بند (۱۳) سیاست‌های کلی خانواده و سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه با هدف پیشگیری از آسیبهای اجتماعی و انضباط اجتماعی و تحکیم نهاد خانواده و پایش (کنترل) و کاهش طلاق، وزارت کشور مکلف است:

۱- «برنامه کنترل و کاهش طلاق و برنامه انضباط اجتماعی» را ظرف سه‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون مبتنی بر موارد ذیل اصلاح و تکمیل نماید:

۱-۱- اولویت‌بخشی به عناصر مهم تأثیرگذار بر طلاق از حیث اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی و نیز انضباط اجتماعی

۱-۲- برنامه‌ریزی در مورد قبل، حین و پس از طلاق

۲- با محوریت کاهش پنج درصد (۵٪) شاخص طلاق و از محل اعتبارات پیش‌بینی شده در لوایح بودجه سنواتی خود سامانه‌ای را به‌منظور ارزیابی عملکرد دستگاهها و اثرسنجی مشاوره حین طلاق و همچنین آموزش‌های قبل، حین و پس از ازدواج و بررسی سایر اقدامات حاکمیت در راستای کاهش طلاق و همچنین رصد وضعیت و علل طلاق در کشور بر اساس داده‌های قوه قضائیه و مبتنی بر متغیرهای جمعیتی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی ظرف یک‌سال از لازم‌الاجرا شدن این قانون راه‌اندازی نماید.

تذکر شورای نگهبان

۲-۲۵- تذکر مذکور در بند ۳۲-۴- نظر سابق شورا کماکان باقی است.

تذکر سابق شورای نگهبان

۳۲-۴- در بند (ت)، عبارت «برنامه کنترل و کاهش طلاق» به عبارت «برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق» اصلاح شود.

مصوبه کمیسیون

در بند (ت)، عبارت «برنامه کنترل و کاهش طلاق» به عبارت «برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق» اصلاح می‌شود.

ث- ...

ماده ۸۱- ...

الف- وزارت آموزش و پرورش (سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک) مکلف است با رعایت مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی نسبت به تدوین برنامه تنوع‌بخشی به الگو(مدل)های مهدکودک از جمله مهدهای خانگی؛ خانه‌های مادر- کودک و کودکان‌های سازمانی (وابسته به نهادهای دولتی و عمومی) با رعایت ماهیت غیردولتی آنها و ضوابط اداره و نظارت بر آنها و دستورالعمل آموزشی هر یک به صورت اختصاصی تهیه نموده و ظرف شش ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران برساند.

ب- در راستای تحقق سیاست‌های کلی برنامه پنجساله هفتم و اجرای قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با همکاری دبیرخانه ستاد ملی جمعیت، جهاد دانشگاهی، معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری مکلف است ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، برنامه ساماندهی روشهای جایگزین نوین در حوزه ناباروری از جمله رحم اجاره‌ای، انجماد (فریز) تخمک، ساماندهی مراکز ارائه‌دهنده این خدمات پس از کسب نظر از مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه و رعایت آن در جهات فقهی مطابق نظر ولی فقیه در سقف بودجه سنواتی (منابع قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت) و تمهیدات قانونی جهت پوشش بیمه پایه را به عمل آورده و به تصویب هیأت وزیران برساند.

تبصره- امکان انجماد (فریز) تخمک و بهره‌مندی از بیمه پایه مربوط به آن، شامل دختران مجرد بالای سی سال

نیز می‌شود.

ماده ۸۲- در اجرای بند (۱۷) سیاست‌های کلی برنامه پنجساله هفتم و به منظور تحقق اهداف کمی زیر مطابق با احکام این فصل و با رعایت موازین شرع اقدام می‌شود:

ماده ۸۳- ...

الف- ...

۱- تمامی تأسیسات و فعالیت‌های گردشگری و حوزه صنایع دستی از هر نظر دارای معافیت‌های مالیاتی قبلی و قوانین و مقررات بخش صنعت خود بوده و از شمول قوانین نظام صنفی مستثنی هستند. به منظور یکسان‌سازی، یکپارچگی و انسجام‌بخشی تشکلهای حرفه‌ای صنعت گردشگری و صنایع دستی، آیین‌نامه اجرائی این بند مشتمل بر نحوه تشکیل، اداره، فعالیت و آموزش و توانمندسازی اعضای تشکلهای مذکور و امور غیرحاکمیتی قابل واگذاری به آنها، توسط وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی بر اساس قوانین و مقررات ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه شده و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

۲- ...

۳- زیرساخت‌های مورد نیاز مناطق گردشگری از قبیل راه، خدمات رفاهی و اقامتی، با استفاده از ظرفیت بخش خصوصی در سرمایه‌گذاری، واگذاری تسهیلات ارزان‌قیمت و سایر اقدامات حمایتی در قالب بودجه سنواتی ایجاد می‌شود.

۴- کلیه اشخاص فعال در حوزه گردشگری و صنایع دستی نسبت به اخذ مجوز لازم از تشکلهای ذی ربط با رعایت قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار از طریق پنجره ملی خدمات هوشمند دولت اقدام می نمایند.

ایراد هیأت عالی نظارت

نظر به اینکه جزء (۴) بند «الف» ماده (۸۳) برنامه هفتم، صدور مجوزها را بر عهده تشکلهای گذاشته، با جزء (۱) بند (الف) ماده (۸۳) لایحه مذکور و نیز با قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار در تعارض است. بنابراین، از حیث ضرورت انسجام قوانین، مغایر جزء (۸) بند (۹) سیاستهای کلی نظام قانونگذاری است.

مصوبه کمیسیون

عبارت « از طریق پنجره ملی خدمات هوشمند دولت » حذف می شود.

ب-...

پ-...

۲- وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی مکلف است نسبت به بازنگری حریمهای آثار ثبتی پیشین و تعیین حریم آثار ثبتی جدید با رعایت همزمان حفظ اثر، عدم اعمال محدودیت های نابجا خارج از اختیارات قانونی، نحوه جبران محدودیت های ایجاد شده قانونی برای مالکان و تعیین حریمهای کالبدی، منظر، ساختاری و کاربردی، با لحاظ مؤلفه های همچون ارتفاع، شکل (فرم)، مصالح و سبک معماری، عوامل مؤثر در ساختار و پایداری اثر (سطحی و زیرسطحی)، کاربری و نحوه فعالیت های پیرامونی و امکان توسعه و نوسازی آتی در محدوده حریمها با رعایت حقوق شرعی اماکن موقوفه، مساجد و موارد مشابه از جمله حفظ کاربری و نیات واقفین و نیز جبران حقوق مالکانه مردم از جمله اعطای اراضی معوض به مالکان املاک واقع در عرصه و حریم آثار ملی که با محدودیت و کاهش ارزش املاک مواجه شده اند، اقدام قانونی به عمل آورد.

۳-...

۴- حذف شد.

ث- وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی مکلف است با همکاری وزارت راه و شهر سازی و سایر دستگاههای مربوط با رعایت قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار نسبت به ساماندهی صدور مجوز ایجاد طرح (پروژه) های گردشگری با کاربری ترکیبی (تجاری یا اداری یا مسکونی یا گردشگری) و فراهم نمودن امکان فروش و پیش فروش تأسیسات و واحدها بر اساس طرح مصوب، در محدوده و حریم شهرها و روستاها با اخذ مجوز از دستگاههای اجرائی ذی ربط صرفاً در اراضی با کاربری گردشگری مندرج در طرحهای جامع و تفصیلی شهر یا طرح هادی روستا با لحاظ برقراری مشوقهای لازم در چارچوب قوانین در تعیین تعرفه برای کلیه کاربری های یک طرح (پروژه) ترکیبی اقدام نماید.

آیین نامه اجرائی این بند حداکثر ظرف سه ماه از لازم الاجرا شدن این قانون توسط وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی با همکاری وزارت راه و شهر سازی و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی مکلفند گزارش عملکرد این بند را به کمیسیون‌های عمران و فرهنگی مجلس ارسال نمایند.

ج-...

ج- به منظور تسهیل، تشویق و ایجاد مدیریت یکپارچه و متمرکز و تسریع در توسعه سرمایه‌گذاری بخش گردشگری ساحلی و دریایی توسط بخشهای خصوصی و تعاونی با رعایت قوانین و مقررات، تمامی تصمیم‌گیری‌ها برای اجرای طرحهای گردشگری اعم از صدور مجوز از طریق درگاه ملی مجوزهای کسب و کار، پاسخ استعلامات، نحوه فرایند و قراردادهای واگذاری عرصه ساحلی و پهنه دریایی، استفاده از اسکله‌های موجود برای کاربری ترکیبی گردشگری یا مسافری با رعایت قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار، به شورایی در هر استان ساحلی با ریاست وزیر کشور یا نماینده وی و عضویت رئیس سازمان حفاظت محیط زیست یا نماینده وی و عضویت استانداران، مدیران کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی (دبیر)، منابع طبیعی و آبخیزداری، بنادر و دریانوردی و حفاظت محیط زیست استان و رئیس فدراسیون نجات غریق و غواصی جمهوری اسلامی ایران بدون حق رأی تفویض می‌گردد.

ایراد شورای نگهبان

۲۷- در بند (ج) ماده (۸۳)، از این حیث که نماینده وزیر کشور در شورای مذکور شرایط شرعی لازم از جمله وثاقت و امانت را دارد یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون

عبارت «که دارای شرایط شرعی لازم از جمله وثاقت و امانت است» پس از عبارت «ریاست وزیر کشور یا نماینده وی» و نیز پس از عبارت «عضویت رئیس سازمان حفاظت محیط زیست یا نماینده وی» اضافه می‌شود.

ح- وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی مکلف است، کل درآمد اختصاصی و کمکهای مردمی و کمک اشخاص حقوقی و حقیقی و همچنین درآمد اماکن و محوطه‌های تاریخی و گردشگری بجز اماکن موقوفه یا مشابه آن و موزه‌های تحت نظر این وزارتخانه و درآمد حاصل از فروش محصولات صنایع دستی و هنرهای سنتی تولیدشده در کارگاههای دولتی را به حسابی که نزد خزانه‌داری کل کشور افتتاح می‌گردد، واریز نماید. صددرصد (۱۰۰٪) وجوه حاصله در اختیار وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی قرار می‌گیرد تا با رعایت بند «د» ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴ برای اداره، توسعه و مرمت همان اماکن و کارگاهها هزینه شود. در استفاده، مصرف و هزینه کمکهای مردمی و کمکهای اشخاص حقیقی و حقوقی باید جهت نیت پرداخت کننده رعایت شود.

بند الحاقی ۱- وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی با همکاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است در تعامل گسترده با شخصیت‌ها، مؤسسات و کانون‌های مذهبی کشورهای جهان، اقدامات لازم را در کشورهای مختلف برای حضور زائران و گردشگران طالب آشنایی با انقلاب اسلامی و سرمایه‌گذاری مؤمنان کشورهای مختلف در اماکن مقدس و مناطق تفریحی ایران انجام دهد به گونه‌ای که در پایان برنامه پنجساله تعداد زائران و گردشگران این حوزه‌ها به دو و نیم برابر سال اول برنامه برسد.

بند الحاقی ۲- وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی مکلف است با همکاری بنیاد حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تا پایان برنامه، حداقل یکصد و پنجاه نقطه مرتبط با انقلاب اسلامی مانند زادگاه و مقتل قهرمانان و بزرگان انقلاب اسلامی، دفاع مقدس و میدانهای بزرگ حماسه آفرینی آنها و اماکن مرتبط با حوادث مهم تاریخ انقلاب اسلامی را در فهرست آثار ملی ثبت کند و با انتشار وسیع اطلاعات این نقاط و خطوط راهنمای محیط، زائران و گردشگران را به بازدید از این اماکن با استفاده از همه ظرفیتها از جمله دانش آموختگان ایرانی در دانشگاههای خارج از کشور، دانش آموختگان خارجی دانشگاهها و حوزههای علمیه ایران و دانش آموختگان جامعه المصطفی العالمیه ترغیب نماید.

بند الحاقی ۳- وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی مکلف است با رعایت مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی به منظور تأمین زنجیره ارزش و بهبود شرایط تولید و عرضه محصولات صنایع دستی و با رعایت ملاحظات بومی، سازگاری با اصالت هویتی، ترویج سبک زندگی ایرانی-اسلامی و رویکرد فناورانه، «سند جامع مدیریت زنجیره تولید، توزیع، عرضه و صادرات صنایع دستی» را حداکثر ظرف سه ماه از لازم الاجرا شدن این قانون تهیه نموده و آن را به تصویب هیأت وزیران برساند.

ماده ۸۵- در راستای ارتقای سلامت اجتماعی و پیشگیری، پایش و کاهش مسائل و آسیبهای اجتماعی و انضباط اجتماعی، اقدامات زیر توسط دستگاههای اجرائی ذی ربط در چهارچوب مصوبات شورای اجتماعی کشور و با رعایت مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی انجام می شود:

الف- وزارت کشور از طریق سازمان تابعه ذی ربط و دبیرخانه شورای اجتماعی کشور متولی تدوین و رصد شاخصهای وضعیت اجتماعی کشور، هماهنگی و انسجام بخشی به دستگاههای ذی ربط و پیگیری و نظارت بر برنامهها و اقدامات آنها است. دبیر شورای اجتماعی کشور توسط وزیر کشور تعیین می شود. دستگاههای اجرائی ذی ربط مکلفند برنامههای فوق العاده خود در زمینه پایش و کاهش آسیبهای اجتماعی مانند طلاق، اعتیاد، حاشیه نشینی و فساد و انضباط اجتماعی را با همکاری سازمان تابعه ذی ربط مذکور تدوین نموده و تا پایان تیرماه هر سال با تأیید سازمان، به تصویب شورای اجتماعی کشور برسانند. سازمان مکلف است اعتبار لازم جهت اجرای برنامههای فوق العاده پایش و کاهش آسیبهای اجتماعی بر اساس شاخصهای معتبر و زمانبندی متناسب را در لوایح بودجه سنواتی کشور پیش بینی نماید.

تبصره- وزارت کشور مکلف است اساسنامه سازمان امور اجتماعی کشور را تهیه و حداکثر ظرف شش ماه از لازم الاجرا شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران برساند.

تذکر شورای نگهبان

۱-۲۶- در بند (الف)، عبارت « انضباط اجتماعی » به عبارت « عدم رعایت انضباط اجتماعی » اصلاح شود.

مصوبه کمیسیون

در بند (الف)، عبارت « انضباط اجتماعی » به عبارت « عدم رعایت انضباط اجتماعی » اصلاح می شود.

ب-....

ت- در راستای سیاستگذاری و اقدام به موقع در زمینه پیشگیری از مسائل و آسیبهای اجتماعی، وزارت کشور (سازمان امور اجتماعی کشور) مکلف است گزارش ملی وضعیت اجتماعی کشور را به صورت سالانه تدوین نموده و در اختیار دستگاهها و نهادهای ذی ربط قرار دهد و یک نسخه از گزارش به مجلس ارسال نماید.

ایراد شورای نگهبان

۲۸- در بندهای (الف) و (ت) ماده (۸۵)، ابهام ردیف ۵۷-۱ نظر سابق شورای نگهبان نسبت به مواردی که عنوان «سازمان امور اجتماعی کشور» اصلاح نشده است، کماکان باقی است.

ایراد سابق شورای نگهبان

در این ماده، نسبت میان حکم مذکور با مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد در بندهای متعدد این ماده، «سازمان اجتماعی کشور» با توجه به روشن نبودن وضعیت اساسنامه سازمان مزبور، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون

عبارت «وزارت کشور (سازمان امور اجتماعی کشور)» به عبارت «وزارت کشور از طرق سازمان تابعه ذی ربط» اصلاح می شود.

ح- در راستای شناسایی و ساماندهی نقاط آسیب خیز و بحرانزای اجتماعی در بافتهای شهری، حاشیه شهرها و سکونتگاههای غیررسمی اقدامات ذیل با محوریت وزارت کشور (از طریق سازمان تابعه ذی ربط) و استفاده حداکثری از ظرفیت گروههای جهادی، حلقه های میانی و ساکنان از طریق نهادهای پیشرفت و توسعه محلی مردمی قانونی و با رعایت قوانین در این مناطق صورت می گیرد:

۱-....

۲- کاهش عوامل طرد و محرومیت اجتماعی، توانمندسازی اقشار و گروههای آسیب دیده اجتماعی و بهبود کیفیت زندگی ساکنان در این مناطق با رعایت موازین شرعی
تبصره- وزارت کشور مکلف است نسبت به ساماندهی سازمان های مردم نهاد و نیز نهادهای پیشرفت و توسعه محلی مردمی به منظور توانمندسازی محلات و رفع فقر و محرومیت و کاهش آسیبهای اجتماعی و رونق تولید و اشتغال و ارتقای سطح معیشت، پیش بینی یا ایجاد تمهیدات لازم و حمایت های معنوی و کمکهای مادی و کمکهای فنی و اعتباری و تأمین امکانات و تسهیلات، اقدام قانونی به عمل آورد.

ر- ...

۲- ستاد مبارزه با مواد مخدر مکلف است با همکاری دستگاههای ذی صلاح قانونی از جمله سازمان بهزیستی کشور، سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با رعایت قوانین، با بهره گیری از ظرفیت سازمان های مردم نهاد و بخش خصوصی و با اجرای برنامه های علمی و فعالیت های استاندارد و اثربخش در حوزه درمان، باز توانی و کاهش آسیب معتادان نسبت به گسترش کمی و کیفی مراکز درمان و کاهش آسیب و ارتقای خدمات به گونه ای اقدام کند که میزان معتادان بهبود یافته نسبت به سال شروع برنامه سالانه یک درصد (۱٪) افزایش یابد. ستاد مزبور موظف است گزارش اقدامات به عمل آمده را به

تفکیک دستگاههای مجری به کمیسیونهای اجتماعی و امور داخلی کشور و شوراها و بهداشت و درمان مجلس هر شش ماه یکبار ارسال نماید.

۳- ستاد مبارزه با مواد مخدر مکلف است به منظور ضربه زدن به بنیانهای مالی و اقتصادی قاچاقچیان، پیگیری کشف، شناسایی اموال منقول و غیرمنقول و سرمایه‌های قاچاقچیان و شبکه‌های تولید، توزیع و انتقال مواد مخدر، روانگردان‌ها و پیش‌سازها (به‌ویژه سرباندها و سرشبه‌ها) در داخل و خارج از کشور از طریق مراجع ذیصلاح قانونی اقدام کند.

قوه قضائیه موظف است نسبت به کاهش اطلاع دادرسی و جمعیت کیفری در تعیین تکلیف پرونده‌های مرتبط و صدور رأی قطعی در کوتاه‌ترین زمان ممکن اقدام نماید.

جریمه‌های مربوط به قانون مبارزه با مواد مخدر و اصلاحات و الحاقات بعدی آن، پس از گردش خزانه در قالب بودجه سنواتی بر اساس مصوبه ستاد، منطبق بر قوانین و مبادله موافقتنامه سازمان با دستگاههای اجرائی مربوط، در اختیار دستگاههای اجرائی ذیربط قرار می‌گیرد.

تذکر شورای نگهبان

۲۶-۳- تذکر مذکور در بند ۲-۳۶- نظر سابق شورا کماکان باقی است.

۲۶-۴- تذکر مذکور در بند ۳-۳۶- نظر سابق شورا کماکان باقی است.

تذکر سابق شورای نگهبان

۲-۳۶- در جزء (۳) بند (ر)، عبارت «و سرمایه‌ای» از عبارت «اموال منقول و غیرمنقول و سرمایه قاچاقچیان» حذف شود.

۳-۳۶- در جزء (۳) بند (ر)، قبل از عبارت «بر اساس مصوبه ستاد» علامت «،» قرار داده شود.

مصوبه کمیسیون

عبارت «و سرمایه‌ای» از عبارت «اموال منقول و غیرمنقول و سرمایه قاچاقچیان» حذف می‌شود و قبل از عبارت «بر اساس مصوبه ستاد» علامت «،» قرار داده می‌شود.

۴- ...

۶- ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز موظف است ظرف سه‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، برنامه جامع پنج‌ساله مبارزه با قاچاق کالا و ارز را با هدف کاهش سالانه حداقل پانزده درصد (۱۵٪) قاچاق کالا و به تفکیک دستگاههای اجرائی ابلاغ نماید. ستاد موظف است گزارش دوره‌ای عملکرد دستگاههای اجرائی در اجرای برنامه مزبور را هر شش ماه یکبار برای عموم منتشر نماید.

تذکر شورای نگهبان

۲۶-۵- تذکر مذکور در بند ۴-۳۶- نظر سابق شورا کماکان باقی است.

تذکر سابق شورای نگهبان

۴-۳۶- در جزء (۶) بند (ر)، با توجه به حکم مذکور در این جزء، از لحاظ جایگذاری آن ذیل بند (ز) نیازمند اصلاح است.

مصوبه کمیسیون

جزء ۶ در ذیل بند (ز) جایگذاری می‌شود.

ز- به منظور شناسایی و پیشگیری از قاچاق کالا و ارز و تکمیل اطلاعات سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق کالا و ارز موضوع تبصره (۳) ماده (۵) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، قوه قضائیه و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظفند حداکثر ظرف شش ماه از لازم الاجرا شدن این قانون با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی، علاوه بر تبادل برخط اطلاعات، امکان استعلام برخط کلیه سوابق محکومیت‌های قطعی و نیز اطلاعات متهمان قاچاق و اعسار محکومان قاچاق در محاکم حقوقی و کیفری و نیز کلیه اجرائیه‌های ثبتی و قضائی با ذکر موضوع پرونده و نوع و میزان محکومیت، اطلاعات اجرای احکام این پرونده‌ها، شامل میزان محکومیت پرداخت شده و پرداخت نشده، وضعیت اعسار و احکام مربوط، قرارهای تأمین کیفری و تأمین - خواسته صادر شده و اموال توقیف شده در اجرای تأمین، کلیه اطلاعات توقیف اموال و اسناد متهمان و محکومان قاچاق در محاکم قضائی و دوایر اجرای ثبت و وضعیت ایفای تعهدات اشخاص در دوایر اجرای ثبت را به صورت ساختاریافته و قابل بهره‌برداری، از طریق مرکز ملی تبادل اطلاعات برای سامانه مذکور فراهم آورند.

آیین‌نامه اجرائی این بند توسط مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه و با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۸۶- به منظور ساماندهی مهاجرین و اتباع بیگانه، وزارت کشور با همکاری دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی مکلف است ضمن تشکیل سازمان ملی مهاجرت اقدامات زیر را انجام دهد:

الف- با همکاری وزارت امور خارجه، وزارت اطلاعات، سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، مرکز آمار ایران، فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، سازمان ثبت احوال کشور و سایر دستگاههای اجرائی، نسبت به ساماندهی، ورود، خروج، طرد، سرشماری، آمایش سرزمینی و ثبت احوال اتباع بیگانه، پناهنجویان، مهاجرین قانونی و غیرقانونی، به نحوی اقدام نماید که تمامی اطلاعات مهاجرین و اتباع بیگانه در یک پایگاه داده مرجع برخط و یکپارچه گردآوری شود و درگاههای بهره‌برداری آن بر اساس ماده (۷) قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی برای سایر دستگاهها ایجاد شود.

ارائه هرگونه خدمات به اتباع بیگانه غیر از شرایط اضطراری مانند ضرورت معالجه در موارد خطر جانی و همچنین در موارد مربوط به خطر حیثیتی و جانی در امور کیفری، انتظامی و قضائی توسط دستگاههای اجرائی باید بر اساس اطلاعات هویتی این سامانه باشد. ساختار، وظایف و اختیارات سازمان مذکور به تصویب مجلس می‌رسد.

ب-...

فصل ۱۹- ارتقای نظام آموزشی

ماده ۸۷- در اجرای بند (۲۰) سیاست‌های کلی برنامه پنجساله هفتم و به منظور تحقق اهداف کمی زیر مطابق با احکام این فصل اقدام می‌شود. احکام این فصل با رعایت موازین شرعی و مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی قابل اجرا می‌باشد.

جدول شماره (۲۰)- اهداف کمی سنجه‌های عملکردی ارتقای نظام آموزشی

هدف کمی در پایان برنامه	واحد	سنجه عملکردی
۳۰	درصد	نسبت دانشجومعلم به هیأت علمی تمام وقت (حضور) دانشگاههای فرهنگیان و تربیت دبیر شهید رجائی
۸۰	درصد	نسبت هیأت علمی تمام وقت استادیار و بالاتر به کل اعضای هیأت علمی در دانشگاههای فرهنگیان و تربیت دبیر شهید رجائی
۶.۱	مترمربع	سرانه فضای آموزشی و پرورشی مدارس
۱	مترمربع	سرانه فضای ورزشی درون مدرسه‌ای
۱۵۰	نفر	نسبت دانش آموز به مربی امور تربیتی (میانگین کشوری)
۰	تعداد	مدارس بدون مربی پرورشی با جمعیت بیشتر از (۷۵) دانش آموز
۲۸۰	نفر	نسبت دانش آموزان به معلم تربیت بدنی
۵۰	درصد	کلاس‌های هوشمند و فناورپایه (با اولویت مناطق محروم)
کلیه دانش آموزان	نفر	میزان مشارکت سالانه دانش آموزان در برنامه‌های علمی، فرهنگی، هنری و ورزشی
۱۰	درصد	ایجاد بستر مناسب مجازی برای پشتیبانی از مدارس محروم و کمتر برخوردار توسط مدارس با کیفیت
۵۰	درصد	بازطراحی، تولید و غنی سازی بسته‌های تربیت یادگیری مبتنی بر اسناد تحولی و اجرای آن
۶۰	درصد	میزان معلمان و مدیرانی که مسیر رشد معلمی را طی کرده و گواهی صلاحیت حرفه معلمی را کسب می کنند.
۰	تعداد	کلاس‌های با تراکم بالای ۳۵ دانش آموز در دوره ابتدایی و متوسطه اول
۶ میلیون نفر	تعداد	تعداد دانش آموزان دارای یک مهارت شغلی، هنری و ورزشی که موفق به کسب گواهینامه معتبر آموزش و پرورش می شوند
۵۰	درصد	پوشش آموزش‌های فنی، حرفه‌ای و مهارتی در دوره متوسطه دوم
۴	تعداد	آزمون‌های ملی جامع پایش کیفیت در پایان دوره‌های تحصیلی
۱۰۰	درصد	فراهم کردن امکانات پوشش تحصیلی دانش آموزان
۲/۵	نمره	افزایش معدل دانش آموزان دوره متوسطه دوم
۱۰۰	درصد	حضور دانش آموزان حداقل یک مرتبه در سال تحصیلی در اردوهای علمی فرهنگی
۸۰	درصد	مقاوم سازی و بازسازی کلاس‌های فرسوده و فاقد معیار لازم
۱۰۰	درصد	معیار سازی (استاندارد سازی) سامانه‌های گرمایش و سرمایش مدارس

وزارت آموزش و پرورش مکلف است گزارش عملکرد سنجش‌های عملکردی ارتقای نظام آموزشی را سالانه به مجلس ارسال نماید.

تذکر شورای نگهبان

۲۷- ماده ۸۷

۱-۲۷- تذکر مذکور در بند ۱-۳۸- نظر سابق شورا کماکان باقی است.

۲-۲۷- تذکر مذکور در بند ۲-۳۸- نظر سابق شورا کماکان باقی است.

تذکر سابق شورای نگهبان

۱-۳۸- در جدول شماره ۲۰، در ردیف ۱، واژه «درصد» به عنوان واحد سنجش اصلاح شود.

۲-۳۸- در ردیف «نسبت دانش آموز به مربی امور تربیتی»، عبارت «مربی امور تربیتی» به «مربی امور پرورشی» اصلاح گردد.

مصوبه کمیسیون

در ردیف ۱، واژه «درصد» به عنوان واحد سنجش، به «نفر» اصلاح می شود و در ردیف «نسبت دانش آموز به مربی امور تربیتی»، عبارت «مربی امور تربیتی» به «مربی امور پرورشی» اصلاح می شود.

ماده ۸۸- ...

الف- وزارت آموزش و پرورش مکلف است «بر اساس اسناد بالادستی از جمله «سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور» ابلاغی مقام معظم رهبری و «سند تحول بنیادین آموزش و پرورش» مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی و قانون گزینش معلمان و کارکنان مصوب سال ۱۳۷۴»، «سند جامع سرمایه انسانی آموزش و پرورش شامل جذب، گزینش، تربیت، استخدام، نگهداشت، ارتقا، بازنشستگی و خروج از خدمت» را ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه نموده و ترتیبات قانونی لازم را جهت تصویب و اجرائی نمودن آن اعمال نماید.

تذکر شورای نگهبان

۱-۲۸- در بند (الف)، عبارت «قانون گزینش معلمان و کارکنان مصوب سال ۱۳۷۴» به عبارت «قانون گزینش معلمان و کارکنان آموزش و پرورش مصوب ۱۳۷۶/۶/۱۴» اصلاح شود.

مصوبه کمیسیون

عبارت «قانون گزینش معلمان و کارکنان مصوب سال ۱۳۷۴» به عبارت «قانون گزینش معلمان و کارکنان آموزش و پرورش مصوب ۱۳۷۶/۶/۱۴» اصلاح می‌شود.

ب- سازمان اداری و استخدامی کشور و سازمان موظفند در طول اجرای برنامه، تا زمان تصویب و اجرای سند موضوع بند «الف» این ماده، ردیفهای استخدامی و تأمین اعتبار مورد نیاز آموزش و پرورش و ظرفیت جذب، دانشجو در دانشگاههای فرهنگیان و تربیت دبیر شهید رجائی برای جذب دانشجومعلمان را در اختیار وزارت آموزش و پرورش قرار دهند. جذب و تربیت نیروهای مورد نیاز در مشاغل آموزشی و پرورشی منحصراً از طریق دانشگاههای فرهنگیان و تربیت دبیر شهید رجائی با تقویت زیرساختها و ظرفیتها و توسعه

کمی و کیفی آنها و با همکاری حوزه‌های علمیه (برای تربیت و توانمندسازی معلمان گروه معارف اسلامی، قرآن و مربی امور تربیتی) و سایر دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی صورت گیرد.

وزارت آموزش و پرورش «در صورت عدم تأمین نیاز به معلم از طریق دانشگاه‌های فوق‌الذکر» مجاز است نسبت به تأمین نیروی مورد نیاز خود از بین دانشجویان مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد واجد صلاحیت‌های عمومی و تخصصی سایر دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی یا حوزه‌های علمیه با طی دوره مهارت‌آموزی و یا دانشجو معلمی در دانشگاه‌های فرهنگیان و تربیت دبیر شهید رجائی، همزمان با تحصیل در دانشگاه دولتی و غیردولتی یا حوزه‌های علمیه با امکان دریافت کمک‌هزینه به میزان پنجاه درصد (۵۰٪) حداقل حقوق از زمان تحصیل در دانشگاه‌های فرهنگیان و تربیت دبیر شهید رجائی اقدام نماید.

آیین‌نامه نحوه جذب این دانشجویان ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، «توسط وزارت آموزش و پرورش تهیه می‌شود و با کسب نظر از شورای عالی آموزش و پرورش به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.» دانشجویان دانشگاه‌های فرهنگیان و تربیت دبیر شهید رجائی در طول مدت تحصیل به صورت سالانه مورد ارزیابی قرار گرفته و در صورت عدم صلاحیت، «ناشی از کشف فقدان شرایط قانونی یا از دست دادن شرایط قانونی» ارتباط استخدامی آنان قطع خواهد شد. سازمان اداری و استخدامی کشور و وزارت آموزش و پرورش مکلفند گزارش اقدامات به عمل آمده را به کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس سالانه ارسال نمایند.

تبصره- وزارت آموزش و پرورش با هماهنگی سازمان امور اداری و استخدامی کشور و سازمان به منظور عدالت در پرداخت تا پایان سال دوم برنامه در خصوص فوق‌العاده مربوط به خدمتگزاران و خدمتگزاران سرایدار متناسب با سایر کارکنان اقدام قانونی به عمل آورد.

تذکر شورای نگهبان

۲۸-۲- تذکر مذکور در بند ۳۹-۱- نظر سابق شورا کماکان باقی است.

۲۸-۳- تذکر مذکور در بند ۳۹-۲- نظر سابق شورا کماکان باقی است.

تذکر سابق شورای نگهبان

۳۹-۱- در بند (ب)، علامت «،» بعد از واژه «جذب» حذف شود.

۳۹-۲- در بند (ب)، عبارت «با همکاری حوزه‌های علمیه» به عبارت «با موافقت و همکاری مراکز مدیریت حوزه‌های علمیه، بر اساس دستور العملی که توسط مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه قم با مشارکت مراکز مدیریت حوزه‌های علمیه خراسان و اصفهان تهیه می‌شود.» اصلاح شود.

مصوبه کمیسیون

۱- در بند (ب)، علامت «،» بعد از واژه «جذب» حذف می‌شود.

۲- عبارت «مربی امور تربیتی» به «مربی امور پرورشی» اصلاح می‌شود.

۳- عبارت «با همکاری حوزه‌های علمیه» به عبارت «با موافقت و همکاری مراکز مدیریت حوزه‌های علمیه، بر اساس دستور العملی که توسط مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه قم با مشارکت مراکز مدیریت حوزه‌های علمیه خراسان و اصفهان تهیه می‌شود.» اصلاح می‌شود.

پ-...

ث- وزارت آموزش و پرورش مکلف است با رعایت مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی اقدام قانونی لازم را نسبت به نظام انضباطی خاص معلمان به عمل آورد. احراز صلاحیت‌های عمومی، حرفه‌ای و تخصصی معلمان علاوه بر گزینش بدو خدمت، در طول سنوات خدمتی در قالب اعطای گواهینامه صلاحیت حرفه معلمي و نظام ارزیابی مشارکتی (ارزیابی به‌وسیله خانواده‌های دانش‌آموزان و مدیران مدرسه) بر اساس نظام انضباطی مذکور که متناسب با نظام رتبه‌بندی معلمان است خواهد بود.

ج- هرگونه بکارگیری نیروی جدید از طریق خرید خدمات آموزشی، حق‌التدریس آزاد و آموزشیار نهضت سوادآموزی «بجز افرادی که تحت این عناوین در پنج‌سال گذشته حداقل یک‌سال تحصیلی به‌صورت ۲۴ ساعت در هفته شاغل در آموزش و پرورش بوده‌اند» در مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی دولتی، ممنوع است. مقررات این حکم مانع از مشارکت افتخاری نخبگان بدون ایجاد هرگونه تعهد استخدامی برای دولت نیست.

چ- کارکنان وزارت آموزش و پرورش می‌توانند به اختیار خود عضو حساب پس‌انداز کارکنان دولت شوند. برای آن دسته از کارکنان وزارت آموزش و پرورش که عضو سایر صندوق‌ها بوده‌اند، با تغییر عضویت صندوق صرفاً برای یک‌بار وجوه پس‌انداز آنها به تفکیک سهم دولت، سهم مستخدم و سود حاصل از سرمایه‌گذاری به محل عضویت جدید انتقال می‌یابد. کارکنان وزارت آموزش و پرورش که عضویت هر یک از صندوق‌ها یا حساب پس‌انداز کارکنان را پذیرفته‌اند و یا خواهند پذیرفت باید ماهانه درصدی از حقوق و مزایای خود را تا پنج درصد (۵٪) به حساب آنان (حسب مورد در صندوق یا حساب پس‌انداز کارکنان) واریز کنند و دولت نیز موظف است همه‌ساله معادل سهم واریزی فرهنگیان را به هر یک از صندوق‌ها یا حساب پس‌انداز کارکنان دولت که عضویت آن را پذیرفته‌اند، به‌طور کامل در ردیف اعتباری خاصی در بودجه سنواتی منظور و پرداخت نماید.

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- وزارت آموزش و پرورش مکلف است، حداکثر ظرف سه‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، نسبت به تصویب اساسنامه صندوق ذخیره فرهنگیان با هدف تعیین وضعیت حقوقی و در راستای تقویت بنیه مالی فرهنگیان، رفع مشکلات معیشتی آنان، نقش‌پذیری فرهنگیان در هیأت امناء و مدیریت صندوق، ایجاد شفافیت مالی و محاسباتی و رفع تعارض منافع اقدام قانونی نماید. پس از تصویب و لازم‌الاجرا شدن اساسنامه صندوق ذخیره فرهنگیان، این صندوق مکلف است سهام مدیریتی خود را از طریق بهابازار (بورس) عرضه نموده و مجاز به بنگاهداری نیست. وزارت آموزش و پرورش مکلف است گزارش عملکرد این بند را سالانه به کمیسیون آموزش و تحقیقات و معاونت نظارت مجلس ارسال نماید. همچنین دولت نسبت به تأدیه دیون قانونی حسابرسی شده خود اقدام قانونی به عمل آورد.

ح- دولت مجاز است در صورت تأمین اعتبار در قوانین بودجه سنواتی، پاداش بازنشستگی معلمان در رتبه‌های استادیار معلم و بالاتر را در پایان سنوات مورد نیاز قانونی برای بازنشستگی هر فرد بدون اعمال فرایند بازنشستگی، پرداخت و با استمرار خدمت آنان با رعایت سقف قانونی الزام بازنشستگی موافقت نماید.

ماده ۸۹- به‌منظور برخورداری نوآموزان (کودکان زیر هفت‌سال) و دانش‌آموزان از فرصت‌های تعلیم و تربیت باکیفیت و تأمین و بسط عدالت تربیتی و تعلیم ارزشهای اسلامی و انقلاب اسلامی، وزارت آموزش

و پرورش مکلف است با همکاری دستگاههای ذی ربط تا پایان سال اول برنامه، نسبت به موارد زیر اقدام نماید:

الف- معیارها و ضوابط اداره کیفی کودکانها (با رعایت ماهیت غیردولتی آنها)، مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی در زمینههای آموزشی، پرورشی، تجهیزاتی و اداری را طراحی و ضمن ابلاغ به مدیران واحدهای مرتبط، تعهدات لازم برای اجرای صحیح قواعد اعلام شده را از آنها اخذ کند.

ب- ...

ث- رشتههای آموزشهای فنی، حرفه‌ای و مهارتی و کارودانش در دوره متوسطه دوم مبتنی بر آمایش و آینده‌پژوهی و توسعه زیرساخت‌های کمی و کیفی هنرستانها را بر اساس بسته‌های حمایتی مصوب دولت با مشارکت سازمانها، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، شهرکهای صنعتی، صاحبان صنایع و مشاغل اتحادیه‌های حرفه‌ای اصناف و بنگاههای اقتصادی برای راه‌اندازی هنرستانهای جوار کارخانه، شهرک‌های صنعتی و پارکهای علم و فناوری و هنرستانهای وابسته به دستگاهها باز طراحی و توسعه دهد. آیین‌نامه اجرائی این بند با پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش حداکثر ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ج- به منظور غنی‌سازی برنامه‌های قرآنی، فرهنگی، هنری و ورزشی در مدارس و تأمین سلامت روحی و جسمی دانش‌آموزان و پیشگیری یا مقابله بهنگام و مؤثر با آسیبها و مخاطرات اجتماعی دانش‌آموزان با بهره‌گیری از انواع روشهای تربیتی و با استفاده از ظرفیت دستگاههای اجرائی، مساجد، گروههای جهادی، سازمان بسیج مستضعفین، سازمان بسیج دانش‌آموزی، سازمان بسیج فرهنگیان، سازمان دانش‌آموزی جمهوری اسلامی ایران، اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانش‌آموزان، اردوگاههای وزارت آموزش و پرورش، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، فدراسیون ورزش دانش‌آموزی، آستانهای مقدس و حوزه‌های علمیه و مشارکت دانش‌آموزان مستعد و علاقه‌مند و خانواده‌ها، بر اساس «نظام جامع امور تربیتی» و «نظام مراقبت‌های اجتماعی دانش‌آموزان» که ظرف شش ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، توسط وزارت آموزش و پرورش و با همکاری دستگاهها و نهادهای مذکور تهیه می‌گردد، نسبت به تسهیل‌گری و فراگیر کردن انواع روشهای تربیتی از جمله اردوهای علمی، فرهنگی، ورزشی، زیارتی، راهیان‌نور، اردوهای جهادی و راهیان پیشرفت دانش‌آموزی با رعایت ملاحظات تربیتی از محل منابع حاصل از اجاره و ارائه خدمات موضوع ماده (۲) قانون تنظیم برخی از مقررات مالی، اداری و پشتیبانی وزارت آموزش و پرورش و سایر اعتبارات مصوب اقدام نماید.

تذکر شورای نگهبان

۲۹- در بند (ج) ماده ۸۹، تذکر مذکور در بند ۴۰-۳- نظر سابق شورا کماکان باقی است.

تذکر سابق شورای نگهبان

۴۰-۳- در بند (ج)، عبارت «آستانهای مقدس و حوزه‌های علمیه» به بعد از واژه «مساجد» منتقل شود.

مصوبه کمیسیون

عبارت «آستانهای مقدس و حوزه‌های علمیه» به بعد از واژه «مساجد» منتقل می‌شود.

تبصره ۱- استفاده از ظرفیت مدارس و مراکز آموزش و پرورش و معلمان و مربیان شاغل و بازنشسته واجد صلاحیت‌های عمومی، تخصصی و حرفه‌ای در اجرای فوق برنامه‌ها و فعالیت‌های پژوهشی، فرهنگی و تربیتی در ساعات غیرآموزشی و ایام تعطیل با رعایت موازین شرعی مجاز می‌باشد.

تبصره ۲- در مواردی که خدمات فوق برنامه آموزشی، مهارتی، فرهنگی، هنری، تربیتی، ورزشی، و غنی‌سازی اوقات فراغت در ساعات غیرآموزشی برای دانش‌آموزان و خانواده‌ها انجام می‌گیرد، نحوه ارائه خدمات فوق برنامه و بهره‌برداری از فضا و فروش تولیدات و محصولات هنرستان‌های دولتی، مدارس دولتی و مراکز دولتی آموزش و پرورش و نحوه وصول درآمدها و هزینه‌کرد وجوه دریافتی حاصل از آن به موجب آیین‌نامه‌ای است که توسط وزارت آموزش و پرورش تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

کلیه درآمدهای موضوع این بند پس از واریز به خزانه در ردیف جداگانه به صورت درآمد هزینه به صورت صددرصد (۱۰۰٪) تخصیص یافته به همان واحدها اختصاص می‌یابد. کلیه خدمات و اقدامات و نحوه ارائه آنها موضوع این تبصره باید با رعایت موازین شرعی باشد.

بند الحاقی ۱- وزارت آموزش و پرورش از طریق کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان مکلف است با همکاری وزارت راه و شهرسازی، استانداری‌ها، شهرداری‌ها و سایر دستگاههای اجرایی در قالب پرداخت تسهیلات و بهره‌برداری از زمین با حفظ مالکیت در مراکز استان‌ها به منظور تقویت ایمان و تربیت و اخلاق اسلامی نسبت به ایجاد شهر کودک و نوجوان (رشد- سرگرمی)، (سرگرمی- خلاقیت) و (سرگرمی- مهارت) توسط بخش غیردولتی اقدام نماید. کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان مسئول هدایت و نظارت شهرهای مزبور است. آیین‌نامه اجرایی این بند حداکثر ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط وزارت آموزش و پرورش تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

بند الحاقی ۲- ...

بند الحاقی ۴- با توجه به نیاز مبرم وزارت آموزش و پرورش به فضاهای آموزشی، پرورشی و ورزشی برای استفاده دانش‌آموزان دوره‌های تحصیلی مختلف، کلیه دستگاههای اجرایی و نهادهای عمومی به استثنای دانشگاههای فنی و حرفه‌ای که در سالهای گذشته در فضاهای متعلق به آموزش و پرورش و زیرمجموعه آن مستقر شده‌اند مکلفند تا پایان اقدام کنند، در غیر این صورت با موافقت وزارت مذکور ملک یا املاک دیگری در همان منطقه با ارزش معادل قیمت کارشناسی روز آن املاک باید به وزارت آموزش و پرورش واگذار گردد. در صورت عدم اجرای این حکم در ابتدای سال سوم برنامه، سازمان موظف است به میزان ارزش روز املاک تصرف شده از سرجمع اعتبارات دستگاه یا نهاد متصرف غیر از اعتبارات مربوط به هزینه‌های لازم و مهم‌تر و یا مربوط به مطالبات اشخاص غیردولتی، کسر و جهت احداث و تکمیل فضاهای آموزشی و پرورشی مورد نیاز به اعتبارات وزارت آموزش و پرورش (سازمان نوسازی و توسعه و تجهیز مدارس کشور و دانشگاه فرهنگیان) اضافه نماید. هرگونه اصلاح یا تغییر بهره‌بردار در مورد املاک مشمول این حکم ممنوع است.

وزارت آموزش و پرورش مکلف است گزارش اقدامات این ماده را به تفکیک بندها به کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس هر شش ماه یکبار ارسال نماید.

ماده ۹۱- ...

الف- ...

ب- تقویت مدارس دولتی از جهات مختلف کمی و کیفی در عرصه‌های علمی، تربیتی، مهارتی و ارتباط با اجتماع و خانواده (اصل مدرسه محوری)

پ- ...

ماده ۹۲- ...

الف- به استناد بند «د» فصل هشتم سند تحول بنیادین آموزش و پرورش دستگاههای اجرایی مکلفند بر اساس «برنامه تقسیم کار ملی و نقشه راه اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش» و «الگوی نظارت و نظام شاخصها و استانداردهای ارزشیابی این سند» که ظرف سه ماه از لازم الاجرا شدن این قانون توسط وزارت آموزش و پرورش و تأیید کارگروه (کمیته) برنامه ریزی شهرستان تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد، نسبت به در اختیار گذاشتن امکانات و منابع خود بر اساس اعلام نیاز واحدهای آموزشی، پرورشی و ورزشی وزارت آموزش و پرورش اقدام نمایند.

ب- سازمان مکلف است به منظور تأمین سلامت روحی و جسمی دانش آموزان و پیشگیری و مقابله به هنگام و مؤثر با آسیبهای اجتماعی و رفتارهای پرخطر دانش آموزان، از ظرفیت های قانونی در اختیار از جمله ظرفیت های سازمان ها و نهادهای متولی، اعم از وزارت کشور، سازمان های بهزیستی کشور، صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران و شورای اجتماعی کشور و دستگاههای درمانی، حمایتی، انتظامی، قضائی، فرهنگی، ورزشی و تربیتی و تجمیع منابع قابل اختصاص برای این امر اقدام نماید.

پ- ...

ت- سازمان امور مالیاتی کشور موظف است هزینه کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی در احداث، توسعه، تکمیل و تجهیز فضاهای آموزشی و پرورشی، پژوهشی و فناوری، خوابگاههای شبانه روزی، کتابخانه ها، سالنهای ورزشی، کارگاهها و هنرستان های حسب مورد وابسته به وزارت آموزش و پرورش و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و حوزه های علمیه از جمله فضاهای آموزشی و سراهای دانشجویی دانشگاههای فرهنگیان و تربیت دبیر شهید رجائی، مراکز آموزش مهارتی و فنی و حرفه ای و سنجش مهارت و صلاحیت حرفه ای و مراکز فرهنگی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان که در چهارچوب مصوبات شورای برنامه ریزی و توسعه استان انجام می شود حسب مورد با تأیید سازمان توسعه و نوسازی و تجهیز مدارس کشور، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و مرکز مدیریت حوزه های علمیه و سازمان های ذی ربط را به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی محسوب نماید.

ث- ...

بند الحاقی ۶- وزارت آموزش و پرورش مکلف است با منابع ناشی از مولدسازی املاک، زمینها و مدارس کوچک مقیاس یا تخریبی و همچنین بودجه تملک دارایی سالانه خود یا سایر منابع از جمله مشارکت های اجتماعی و خیرین نسبت به احداث حداقل دو است مجتمع آموزشی پرورشی بزرگ مقیاس (حیات طیبه) با اولویت زمینهای خود و یا دستگاههای وابسته اقدام نماید. همچنین وزارت راه و شهرسازی مکلف است زمینهای مورد نیاز برای طرح مذکور را در جانمایی شهری پیش بینی و واگذار نماید.

تبصره- مجتمع آموزشی و پرورشی بزرگ مقیاس (حیات طیبه) به مجموعه‌ای از واحدهای آموزشی و پرورشی اطلاق می‌شود که دارای دوره‌های تحصیلی مختلف با حداقل ۳۶ کلاس و ۱۰۰۰ دانش‌آموز، به‌صورت تمام ساحتی مشتمل بر فضاهای آموزشی، پرورشی، آزمایشگاهی، کارگاهی و ورزشی است.

ماده ۹۳- در اجرای بند (۲۰) سیاست‌های کلی برنامه پنجساله هفتم و به‌منظور تحقق اهداف کمی زیر مطابق با احکام این فصل با رعایت موازین شرعی و مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی اقدام می‌شود:

جدول شماره (۲۱)- اهداف کمی سنجه‌های عملکردی ارتقای نظام علمی، فناوری و پژوهشی

هدف کمی در پایان برنامه	واحد متعارف	سنجه عملکردی
۱۴	رتبه	رتبه جهانی ایران از نظر کمیّت تولید علم به استناد پایگاههای معتبر بین‌المللی
۵۰	رتبه	رتبه کشور در جهان از لحاظ تعداد اختراعات ثبت‌شده خارجی
۷	درصد	سهم محصولات با فناوری متوسط به بالا (های. تک) از تولید ناخالص داخلی
۴۲	رتبه	رتبه شاخص نوآوری
۳۰	تعداد	استقرار نظام آموزشی برنامه‌محوری در سطح دانشگاههای معین و تخصصی
۴۰	درصد	سهم آموزشهای مهارتی و حرفه‌ای در کلیه زیر نظامهای آموزش عالی و کلیه مقاطع براساس نیازهای جامعه و اصلاح برنامه‌های درسی با رویکرد افزایش مهارت‌های حرفه‌ای
۳۲۰.۰۰۰	نفر	شمار دانشجویان خارجی (حضور و الکترونیکی)
۱.۵	مقاله به نفر	سرانه سالانه مقالات نمایه‌شده در پایگاههای استنادی بین‌المللی به هیأت علمی دولتی
۲۵	درصد	درصد افزایش نشریات ایرانی نمایه‌شده دارای چارک (کیو) نسبت به سال پایه
۳۹	درصد	نسبت تعداد مقالات مشترک با محققان خارجی از کل مقالات ایرانی نمایه‌شده در یکی از پایگاههای علمی
۲۰	تعداد	دانشگاههای ایرانی قرارگرفته در یکی از نظامهای رتبه بندی معتبر بین‌المللی با رتبه زیر ۵۰۰
۵۵.۰۰۰	تعداد	مقالات خارجی نمایش داده‌شده در مؤسسه استنادی و پایش علم و فناوری جهان اسلام

هدف کمی در پایان برنامه	واحد متعارف	سنجه عملکردی
۱۰	درصد	سهم پایان نامه ها و رساله های تقاضامحور و نیازمحور از کل پایان نامه ها و رساله های انجام شده در گروه علوم انسانی بر اساس سامانه نظام ایده ها و نیازها (نان)
۲۰	درصد	سهم پایان نامه ها و رساله های تقاضامحور و نیازمحور از کل پایان نامه ها و رساله های انجام شده در گروه های علمی غیر علوم انسانی بر اساس سامانه نظام ایده ها و نیازها (نان)
۵	درصد	سهم اختراعات تجاری سازی شده از کل اختراعات ثبت شده
۲۰	درصد	افزایش سالانه درآمد قراردادهای پژوهشی دانشگاهها و پژوهشگاهها نسبت به سال پایه ۱۴۰۲
۲	درصد	نسبت اعتبارات پژوهش و فناوری بخش دولتی به تولید ناخالص داخلی
۱۰	درصد	نسبت شرکتها و مؤسسات دانش بنیان حوزه صنایع فرهنگی، صنایع خلاق، علوم انسانی و اجتماعی به کل شرکتهای دانش بنیان
۱۵	برابر	افزایش سرمایه صندوق نوآوری و شکوفایی نسبت به سال پایه ۱۴۰۲
۳۰.۰۰۰	تعداد	شرکتهای دانش بنیان
۲	رتبه	رتبه صادرات محصولات با فناوری متوسط به بالا (های تک) در منطقه
۲۰۰	درصد	رشد فروش کالاها و خدمات دانش بنیان از تولید ناخالص داخلی نسبت به سال تصویب برنامه

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مکلف است گزارش سنجه های عملکردی ارتقای نظام علمی، فناوری و پژوهشی را سالانه به مجلس ارسال نماید.

ماده ۹۴-...

ماده ۹۶- وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان مکلفند به منظور تحقق اهداف آمایش آموزش عالی، تنظیم ارتباط تحصیل و اشتغال، ارتقای پاسخگویی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهش و فناوری به نیازهای بازار کار و تقاضای اجتماعی، افزایش جذابیت تحصیل در رشته های دارای اولویت کشور و حذف رشته های غیرضرور، اقدامات قانونی لازم را برای اصلاح نظام تأمین مالی هزینه های تحصیلات عالی بر اساس پایش (کنترل) کیفی و کمی خدمات آموزشی، با رعایت اصل سی ام (۳۰) قانون اساسی از محل منابع عمومی به عمل آورند.

ماده ۹۷-

الف- وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلفند با هدف تحقق دانشگاه تمدن‌ساز و حکمت‌بنیان و زمینه‌سازی انجام پژوهش‌های مأموریت‌گرا و مسأله‌محور و پاسخگویی به نیازها و مسائل کشور، تحقق مرجعیت علمی و سرآمدی جهانی در عرصه علوم و فناوری و ارتقای شتاب علمی، در سال اول برنامه اقدامات قانونی لازم را به منظور بازنگری و اصلاح شاخصهای ارزیابی، برنامه‌های آموزشی و پژوهشی و فناوری و آیین‌نامه‌ها و مقررات مربوط به جذب، تبدیل وضعیت، ارتقا، ترفیع و آیین‌نامه جامع «مدیریت دانشگاهها، نظام ارزیابی و انگیزش و نحوه ارائه خدمات موظفی اعضای هیأت علمی» بر اساس رویکرد برنامه‌محوری از جمله مأموریت‌گرایی و مسأله‌محوری، شاگردپروری و استادمحوری انجام دهند.

تبصره ۱- با هدف اصلاح مأموریت‌ها و تناسب بین نیازها و ظرفیت‌های علمی هریک از زیرنظام‌های آموزش عالی، وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلفند ظرف یک سال از لازم الاجرا شدن این قانون، آیین‌نامه ارتقای مرتبه اعضای هیأت علمی را متناسب با مأموریت‌گرایی، مسأله‌محوری و برنامه‌محوری هریک از زیرنظام‌های آموزش عالی دولتی و غیردولتی و برحسب گروه‌های علمی (حسب ضرورت) و ماهیت رشته به نحوی اصلاح و به تصویب مراجع ذیصلاح برسانند که از ابتدای سال دوم برنامه هریک از این مراکز و گروه‌های علمی از آیین‌نامه ترفیع و ارتقای خاص خود تبعیت کنند.

تبصره ۲- با عنایت به نقش مهم و حساس علوم پایه و علوم انسانی در مسیر رشد و تعالی جامعه، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مکلف است با همکاری حوزه‌های علمیه و شورای تخصصی تحول و ارتقای علوم انسانی نسبت به تهیه اسناد پایه موضوعات فوق اقدام نموده و به تصویب مراجع ذیصلاح برساند و از سال دوم برنامه، اقدامات مربوط را به صورت سالانه ده درصد (۱۰٪) اجرائی نماید به گونه‌ای که در حوزه علوم انسانی کتب مربوط اصلاح و در حوزه علوم پایه حداقل در دو حوزه تخصصی، وضعیت علمی کشور در سطح قابل قبول بین‌المللی و در سطح منطقه به رتبه اول ارتقا یابد.

تذکر شورای نگهبان

۳۰- در تبصره ۲ بند (الف) ماده ۹۷، تذکر مذکور در بند ۴۴ نظر سابق شورا کماکان باقی است.

تذکر سابق شورای نگهبان

۴۴- در تبصره (۲) بند (الف) ماده (۹۷)، عبارت «با همکاری حوزه‌های علمیه و شورای تخصصی تحول و ارتقای علوم انسانی» به عبارت «بر اساس توافق با مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه و با همکاری شورای تخصصی تحول و ارتقای علوم انسانی» اصلاح شود.

مصوبه کمیسیون

عبارت «با همکاری حوزه‌های علمیه و شورای تخصصی تحول و ارتقای علوم انسانی» به عبارت «بر اساس توافق با مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه و با همکاری شورای تخصصی تحول و ارتقای علوم انسانی» اصلاح می‌شود.

ب- مؤسسات و مراکز پژوهشی وابسته به دستگاههای اجرائی موظفند تا پایان برنامه حداقل بیست درصد (۲۰٪) ظرفیت اولویت‌های پژوهشی سالانه خود و موضوعات جهاد تبیین را با ثبت در سامانه نظام

ایده‌ها و نیازها (نان) از طریق پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دانشجویی دانشجویان آن دستگاه یا دانشجویان شاغل به تحصیل در دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان بسیج اساتید، به انجام برسانند. موضوعات محرمانه مشمول این حکم نیست. مرکز جذب هیأت علمی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مکلف است در فرایند جذب اعضای هیأت علمی برای محققینی که در حوزه یادشده فعالیت پژوهشی نموده‌اند، امتیاز لازم را لحاظ نماید. تبصره- مؤسسات و مراکز پژوهشی وابسته به قوه قضائیه و قوه مقننه و وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از شمول حکم این بند مستثنی هستند.

ماده ۹۹- با هدف ارتقای بهره‌وری و اثربخشی منابع آموزش عالی، پژوهش و فناوری، افزایش شتاب پیشرفت علمی، فناوری و نوآوری و کسب سهم هفت درصدی (۷٪) محصولات با فناوری متوسط به بالا اقتصاد دانش‌بنیان از تولید ناخالص داخلی:

الف- ...

پ- به منظور اجرای قانون جهش تولید دانش‌بنیان و توسعه زنجیره ارزش تولید و عبور از خام‌فروشی، صادرات کلیه مواد و محصولات معدنی، صنایع معدنی فلزی و غیرفلزی و محصولات نفتی، گازی و پتروشیمی مندرج در فهرستی که توسط وزارت صنعت و معدن و تجارت و با همکاری وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و نفت و معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد در تمام نقاط کشور مشمول مالیات بر درآمد و عوارض می‌شود. میزان قطعی این عوارض سالانه توسط دستگاههای مذکور تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. کلیه منابع درآمدی موضوع این بند و نیز حقوق ورودی ماشین‌آلات و تجهیزات خطوط تولید، صنعتی، معدنی و کشاورزی با پیش‌بینی در قوانین بودجه سنواتی و با رعایت اصل پنجاه و سوم (۵۳) قانون اساسی در راستای اجرای قانون جهش تولید دانش‌بنیان در اختیار معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری قرار می‌گیرد به نحوی که معادل پنجاه درصد (۵۰٪) این منابع صرف افزایش سرمایه صندوق نوآوری و شکوفایی شود. این معاونت موظف است گزارش عملکرد خود را هر شش ماه یکبار در اختیار مجلس و سازمان قرار دهد.

ت- ...

ث- دولت (معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری) مکلف است با همکاری دستگاههای اجرایی ذی ربط و سازمان و با هدف تأمین زیرساخت یکپارچه مورد نیاز در جهت بهبود زیست‌بوم فناوری در حوزه‌های پیشران و اقتدار آفرین، جذب و توانمندسازی نخبگان و تسهیل دسترسی به زیرساخت‌ها با مشارکت بخش خصوصی و استفاده از ظرفیت‌های قانون جهش تولید دانش‌بنیان، در حوزه‌های زیر در سقف بودجه مصوب اقدامات لازم را انجام دهد:

۱- ....

۵- ریزفناوری و ریزالکترونیک (میکروالکترونیک)

د- در راستای رفع چالشهای (گلوگاههای) فناورانه دستگاههای اجرایی و داخلی سازی اقلام راهبردی موضوع ماده (۱) قانون جهش تولید دانش‌بنیان و اجرای طرحهای پیشران، وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است با همکاری معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری و با استفاده از

ظرفیت‌های صندوق نوآوری و شکوفایی و سایر ظرفیت‌های قانونی، اقدامات لازم جهت داخلی‌سازی حداقل هر سال ده درصد (۱۰٪) از اقلام راهبردی مورد نیاز بخش خود موضوع ماده (۱) قانون مذکور را با بهره‌گیری از ظرفیت شرکتها و مؤسسات دانش‌بنیان و جهاد دانشگاهی در صورت احراز توانمندی این شرکتها و مؤسسات در تأمین کالا و خدمات موصوف توسط وزارتخانه ذی‌ربط به‌عمل آورند.

فصل ۲۱- سیاست خارجی

ماده ۱۰۰- در اجرای بند (۲۱) سیاست‌های کلی برنامه پنجساله هفتم مبنی بر تأکید بر کنشگری فعال در سیاست (دیپلماسی) رسمی و عمومی با ایجاد تحول و ظرفیت‌سازی ارزشی و انقلابی در نیروی انسانی در دستگاه سیاست (دیپلماسی) و همکاری هدفمند و مؤثر سازمان‌ها و نهادهای مسؤول در امور خارجی دارد، وزارت امور خارجه با استفاده از همه ظرفیت‌های قانونی مربوط به خود و سایر قوانین مسؤولیت تحقق مفاد بند مذکور را بر عهده دارد و کلیه دستگاهها نیز در تمامی اقدامات خود در زمینه روابط خارجی و موارد یادشده حسب مورد ملزم به هماهنگی و همکاری لازم با وزارت امور خارجه در چهارچوب قوانین و مقررات می‌باشند. وزارت امور خارجه مکلف است ضمن ظرفیت‌سازی در سرمایه انسانی و تقویت و ارتقای مراکز آموزشی و پژوهشی وابسته به خود اقدامات زیر را انجام دهد:

تذکر شورای نگهبان

۳۱-۱- در عبارت « در دستگاه سیاست (دیپلماسی) و همکاری هدفمند و مؤثر سازمان‌ها و نهادهای مسؤول در امور خارجی دارد،» واژه « دارد» حذف شود.

مصوبه کمیسیون

در عبارت « در دستگاه سیاست (دیپلماسی) و همکاری هدفمند و مؤثر سازمان‌ها و نهادهای مسؤول در امور خارجی دارد،» واژه « دارد» حذف می‌شود.

.....

تبصره - حکم این ماده در خصوص نیروهای مسلح، مشمول بند «پ» ماده (۱۱۸) این قانون است.

الف - ...

ماده ۱۰۱- ...

الف- تهیه طرح جامع ارتقای کارآمدی و اثربخشی سیاست (دیپلماسی) اقتصادی به‌ویژه در زمینه اقتصاد دانش‌بنیان با تمرکز بر پیوندهای اقتصادی با همسایگان، کشورهای آسیایی، آفریقایی، آمریکای لاتین، قدرتهای نوظهور و سازمان‌های بین‌المللی از جمله سازمان همکاری شانگهای ظرف سه‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون با همکاری سایر دستگاههای اجرائی ذی‌ربط و در قالب ستاد هماهنگی روابط اقتصادی خارجی

ب- انعقاد و تعمیق موافقتنامه‌های تجارت ترجیحی و آزاد با اولویت انعقاد موافقتنامه تجارت ترجیحی با کشورهای هدف در میان‌مدت و تجارت آزاد در بلندمدت (از جمله اوراسیا) و تعمیق موافقتنامه تجارت ترجیحی با کشورهای همسایه با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت

تذکر شورای نگهبان

۳۱-۲- در بند (ب) ماده ۱۰۱، تذکر مذکور در بند ۴۶-۲- نظر سابق شورا کماکان باقی است.

تذکر سابق شورای نگهبان

۴۶-۲- در بند (ب)، عبارت «با توجه به قرابت های فرهنگی» بعد از عبارت «کشورهای همسایه» اضافه شود.

مصوبه کمیسیون

عبارت «با توجه به قرابت های فرهنگی» بعد از عبارت «کشورهای همسایه» اضافه می شود.

پ-...

خ- کمک به ارتقای جایگاه جمهوری اسلامی ایران در سطوح منطقه‌ای و بین‌المللی با تأکید بر ... پیگیری امور حقایقه‌ها از کشورهای همسایه و بهره‌مندی کشور از دستاوردهای علمی و فناورانه دیگر کشورها در امر مصرف و توزیع آب، اتصال شبکه‌های انرژی کشورهای همسایه به شبکه داخلی کشور، ارتقای صنعت گردشگری اعم از گردشگری سلامت، سیاحتی، علمی و زیارتی، ارتقای جایگاه کشور در زمینه...

ماده ۱۰۲-....

الف- دولت مکلف است در اجرای بند (۲۳) سیاست‌های کلی برنامه هفتم و به‌منظور افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه‌ای و تأمین منافع و امنیت ملی، حداقل پنج درصد (۵٪) از منابع بودجه عمومی و درآمدهای اختصاصی را به عنوان سهم تقویت بنیه دفاعی در ردیفهای تقویت بنیه دفاعی در بودجه سالانه کشور اختصاص دهد. حداقل سهم یادشده در طول برنامه قابل کاهش نمی‌باشد.

منابع و اعتبارات تقویت بنیه دفاعی به‌طور صددرصد (۱۰۰٪) تأمین می‌گردد، چنانچه به هر دلیلی امکان تأمین فراهم نباشد، دولت مکلف است در صورت درخواست ستاد کل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران، بخشی از سهم تعیین‌شده را به‌صورت ریالی و با رعایت اصل پنجاه و سوم (۵۳) قانون اساسی با اعمال حساب معادل ریالی آن در خزانه انواع نفت خام و میعانات گازی تحویل نماید.

نیروهای مسلح مجازند بخشی از سهمیه نفت خام و میعانات گازی خود را جهت صادرات فرآورده و مشتقات آن در پالایشگاهها و پتروشیمی‌های تابعه و مرتبط استفاده نمایند.

ب- به‌منظور هم‌افزایی بین قابلیت‌ها و ظرفیت‌های صنایع دفاعی با سایر حوزه‌های صنعتی و استفاده حداکثری از سرریز فناوری‌های بخش دفاع به بنگاههای اقتصادی و فناوری کشور و بهره‌گیری از ظرفیت‌های ملی در نظام نوآوری و زنجیره تأمین دفاعی و دومنظوره‌سازی آنها، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح مکلف است ضمن استفاده از توان علمی مراکز علمی و مراکز رشد پارکهای علم و فناوری نسبت به انتقال سرریز دانش فنی و دستاوردهای بخش دفاعی و مشارکت با بخش خصوصی، تعاونی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی در صناعی نظیر صنعت هوایی، دریایی، انرژی، خودرو، ریز(میکرو)الکترونیک، معدن، کشاورزی و خدمات اقدام نماید. همچنین وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح با همکاری مبادی ذی‌ربط در دولت و بخشهای غیردولتی نسبت به شناسایی و تعیین الزامات دومنظوره‌سازی ظرفیت‌های این بخشها برای تولیدات دفاعی و امنیتی از طریق ایجاد کارگروه تخصصی مشترک با دستگاههای مرتبط و نیز راه‌اندازی شرکتهای سرمایه‌گذاری مشترک با بخش خصوصی و تعاونی با رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی اقدام نماید.

آیین‌نامه اجرائی این بند توسط وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت، معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری و سازمان و با تأیید ستاد کل نیروهای مسلح ظرف چهارماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره- کلیه اقدامات این بند باید با رعایت ملاحظات امنیتی و حفاظتی اجرا شود.

پ- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است با درخواست ستادکل نیروهای مسلح نسبت به صدور مجوز بهره‌برداری از معادن واقع در پادگان‌های موجود تحت مالکیت نیروهای مسلح با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و قانون اجرای آن و نیز قانون معادن و سایر قوانین اقدام نماید.

آیین‌نامه اجرائی این بند شامل نحوه پرداخت حقوق دولتی و فرایند بهره‌برداری و سایر اقدامات لازم توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری ستاد کل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و سازمان در چهارچوب قوانین با رعایت اصل پنجاه و سوم (۵۳) قانون اساسی تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ت- ستادکل نیروهای مسلح به‌منظور تحکیم دفاع از استقلال، تمامیت ارضی کشور، استفاده از ظرفیت‌های ملی و ایجاد انگیزه لازم برای جوانان در انجام خدمت وظیفه و رشد تعالی و توانمندسازی و افزایش مهارت‌های آنها در طول سالهای اجرای برنامه نسبت به کاهش خدمت سربازی به میانگین چهارده‌ماه با احتساب مدت آموزش و جایگزینی سایر عضویت‌ها، با تأمین منابع پایدار توسط دولت، تعیین تکلیف مشمولان غایب و دانشجویان مشغول به تحصیل در دانشگاه‌های معتبر خارج از کشور که به تأیید وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت و درمان و آموزش پزشکی و شورای عالی حوزه‌های علمیه می‌رسد، با رعایت ماده (۴) قانون خدمت وظیفه عمومی اقدام نماید.

تبصره ۱- در راستای سیاست‌های کلی جمعیت، مشمولان بالای ۳۵ سال سن و دارای دو فرزند یا بیشتر از دوره ضرورت خدمت وظیفه عمومی معافند.

ایراد شورای نگهبان

۱-۲۹- در تبصره (۱) بند(ت)، اطلاق حکم نسبت به مشمولان غایب، مغایر بند (۱۰) اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون

این تبصره حذف می‌شود.

تبصره ۲- ادامه تحصیل مشمولین مقطع دیپلم و بالاتر و طلاب حوزه‌های علمیه در خارج از کشور مطابق قانون خدمت وظیفه عمومی مجاز است و دستورالعمل نحوه و شرایط صدور معافیت تحصیلی آن توسط ستاد کل نیروهای مسلح با همکاری وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت و درمان و آموزش پزشکی و شورای عالی حوزه‌های علمیه تهیه و اجرائی می‌گردد.

ث-...

ج- وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح با رعایت ماده (۱۶) این قانون، مجاز است نسبت به مولدسازی اموال غیرمنقول خود اقدام و منابع حاصله را پس از گردش خزانه و در قالب موافقتنامه متبادله با سازمان، مطابق با برنامه‌های مصوب ستاد کل نیروهای مسلح صرف تقویت و توسعه زیرساخت‌های صنایع دفاعی نیروهای مسلح نماید.

ایراد شورای نگهبان

۲-۲۹- بند(ج)، مبنیاً بر ایراد مذکور در ماده (۱۶)، مغایر قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون

طبق آنچه در ماده ۱۶ انجام می شود، حذف می شود.

بند الحاقی ۱- ...

بند الحاقی ۲- ...

۱- تسویه جمعی - خرجی حساب بدهی‌های آب، برق و گاز رده‌های نیروهای مسلح از محل بودجه نیروهای مسلح به‌استثنای منازل سازمانی

تبصره- آیین‌نامه اجرائی صرفه‌جویی مصرف حامل‌های انرژی و آب در نیروهای مسلح و نحوه هزینه‌کرد منابع حاصل از آن در چهارچوب قوانین و در قالب بودجه‌های سنواتی توسط سازمان با همکاری ستاد کل نیروهای مسلح و وزارتخانه‌های نیرو و نفت و دستگاه‌های مربوط ظرف سه‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۰۳-.....

الف- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است با هماهنگی و همکاری وزارت اطلاعات، سازمان اطلاعات سپاه، سازمان پدافند غیرعامل کشور و بهره‌گیری از شرکتها و مؤسسات دارای پروانه یا گواهینامه ممیزی امن از سازمان فناوری اطلاعات ایران، نسبت به ارائه خدمات امن سازی و ارزیابی و رتبه بندی سالانه امنیت رایانیک (سایبری) دستگاه‌های اجرائی مطابق استانداردها و ضوابط مصوب کارگروه (کمیته) دائمی پدافند غیرعامل کشور اقدام و گزارش آن را حسب مورد به قوای سه‌گانه ارائه نماید.

بند الحاقی ۱- به منظور ارتقای نظم و امنیت عمومی، حمایت پایدار و موثر از عملکرد ضابطان و افزایش ضریب اطمینان به گزارش‌ها و پیشگیری از تخلفات احتمالی، فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه با تأمین اعتبار از سوی دولت نسبت به ثبت داده مکانی و تصویربرداری از محل انجام عملیات‌ها اعم از بازرسی، ورود، معاینه محل، بررسی صحنه جرم، دستگیری و نگهداری متهمان و مجرمان، کشف آلات جرم و توقیف و نگهداری اشیای مکشوفه با رعایت حریم خصوصی و حقوق شهروندی از طریق دوربین‌های نصب‌شده روی لباس ضابطان، خودروها و اماکن مربوط با حفظ محرمانگی اطلاعات دوربین‌ها اقدام کند و ضمن نظارت و پایش مستمر نسبت به صحت عملکرد تجهیزات و حفظ محتوای ضبط‌شده حداقل تا مدت شش‌ماه امکان دسترسی مقام قضائی به داده‌های مذکور را به‌عنوان پیوست پرونده فراهم آورد.

وزارت کشور و فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلفند گزارش عملکرد این بند را هر شش ماه یکبار به کمیسیون داخلی و امور شوراها مجلس ارسال نمایند.

تبصره- تصویربرداری موضوع این بند از جرائم منافی عفت موضوع تبصره ماده (۳۰۶) قانون آیین دادرسی کیفری ممنوع است و در صورت تصویربرداری از جرائم مذکور باید فوراً امحا شود.

ایراد شورای نگهبان

۳۰- در تبصره بند الحاقی (۱) ماده (۱۰۳)، اطلاق نسبت به مواردی که راه اثبات امر اهم یا دفاع از دین یا عرض و ... مترتب بر انجام این امر است، خلاف موازین شرع شناخته شد.

مصوبه کمیسیون

حکم این تبصره شامل مواردی که راه اثبات امر اهم یا دفاع از دین یا عرض و امثال آن مترتب بر انجام این امر است نمی باشد.

بند الحاقی ۲- به فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (فراجا) اجازه داده می شود با تأیید ستاد کل نیروهای مسلح به منظور متناسب سازی استعداد فرماندهی انتظامی با نیازهای امنیتی انتظامی کشور و کاهش فاصله استعداد پایور موجود با شاخص پنج نفر در هر هزار نفر جمعیت، در طول اجرای برنامه پایور مورد نیاز را به موجودی خود اضافه نماید (هر سال حداقل پنج هزار نفر) به نحوی که این شاخص تا پایان برنامه در چهارچوب بودجه مصوب به جذب سه نفر در هر هزار نفر جمعیت برسد. اعتبارات مورد نیاز اجرای این بند در بودجه سالانه فرماندهی انتظامی توسط دولت منظور می گردد. وزارت کشور مکلف است گزارش عملکرد خود این بند را سالانه به مجلس ارسال نماید.

مصوبه کمیسیون

عبارت «فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (فراجا)» جایگزین عبارت «وزارت کشور» در ذیل این بند می شود.

پ- به منظور ارتقای ضریب امنیت پایدار و کاهش جرائم امنیتی، دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی با همکاری دستگاههای ذی ربط از جمله وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه موظف است، نسبت به تهیه سند راهبردی امنیت و طرح جامع پایش اطلاعاتی کشور با تقسیم کار ملی با رویکرد مبارزه با اقدامات ب زیست تروریستی (بیوتروریستی)، ناامنی، اختلال و تهدید علیه امنیت کشور اقدام و تا پایان سال اول برنامه برای تصویب به شورای عالی امنیت ملی ارائه کند.

تبصره ۱- سازمان مکلف است منابع ارزی مورد نیاز اجرای برنامه های مصوب وزارت اطلاعات را در طول سالهای برنامه به گونه ای تأمین نماید که سهم منابع ارزی مورد نیاز از سال اول برنامه کمتر از اعتبار ارزی پیش بینی شده در سال ۱۴۰۱ نباشد.

تبصره ۲- سازمان مکلف است نسبت به حفظ ردیف سازمان اطلاعات سپاه در چهارچوب مصوبات شورای عالی امنیت ملی و تأمین اعتبارات ارزی ردیف «شهید فنی» در طول سالهای برنامه به گونه‌ای اقدام نماید که سهم منابع ارزی مورد نیاز از سال اول برنامه کمتر از اعتبار ارزی پیش‌بینی شده در سال ۱۴۰۱ نباشد.

تذکر شورای نگهبان

۱-۳۲- تذکر مذکور در بند ۲-۴۷- نظر سابق شورا کماکان باقی است.

تذکر سابق شورای نگهبان

۲-۴۷- در تبصره های ۱ و ۲ بند (پ)، عبارت «اعتبار ارزی» اصلاح شود.

مصوبه کمیسیون

در تبصره های ۱ و ۲ بند (پ)، عبارت «اعتبار ارزی» به عبارت «منابع ارزی» اصلاح می شود.

ت-...

بند الحاقی ۳- سامانه‌های نظارتی (کنترلی) و مراقبتی هوشمند کلیه معابر اصلی، میادین و بزرگراهها در مراکز استان‌ها و کلان‌شهرها و همچنین جاده‌های اصلی و آزادراهها که توسط شهرداری‌ها و وزارت راه و شهرسازی؛ نصب، نگهداری و به‌روزرسانی می‌شود به‌همراه دسترسی آن به‌صورت برخط در اختیار فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران قرار می‌گیرد.

هزینه اقدامات فوق در مواردی که توسط شهرداری‌ها انجام می‌پذیرد از محل منابع جریمه‌های رانندگی سهم شهرداری‌ها پس از گردش خزانه تأمین می‌گردد.

تذکر شورای نگهبان

۲-۳۲- تذکر مذکور در بند ۳-۴۷- نظر سابق شورا کماکان باقی است.

تذکر سابق شورای نگهبان

۳-۴۷- در بند الحاقی (۳)، عبارت «به همراه» حذف شود.

مصوبه کمیسیون

در بند الحاقی (۳)، عبارت «به همراه» به «و» اصلاح می‌شود.

فصل ۲۳- اصلاح نظام اداری

ماده ۱۰۴- در اجرای بند (۲۵) سیاست‌های کلی برنامه پنجساله هفتم و به‌منظور تحقق اهداف کمی زیر مطابق با احکام این فصل اقدام می‌شود:

جدول شماره (۲۲)- اهداف کمی سنجه‌های عملکردی اصلاح نظام اداری

سنجه عملکردی	واحد متعارف	هدف کمی در پایان برنامه
بازطراحی و اصلاح روشهای انجام کار	درصد	۶۵
کاهش مجموع کارکنان دستگاههای اجرایی	درصد	۱۵
کاهش ساختمان‌ها و فضاهای اداری دولتی به استثنای مدارس دولتی	درصد	۵

۷۵	درصد	واگذاری وظایف و اختیارات قابل واگذاری به سطوح استانی و شهرستانی
۱۰۰	درصد	انجام کلیه معاملات دولت به صورت الکترونیکی
۱۰۰	درصد	ارائه کلیه خدمات دولت به شهروندان به صورت الکترونیکی
۷۵	رتبه	بهبود رتبه کشور در شاخص توسعه دولت الکترونیکی

سازمان اداری و استخدامی کشور مکلف است گزارش سنجش‌های عملکردی اصلاح نظام اداری را سالانه به مجلس ارسال نماید.

تبصره- رعایت ملاحظات و معیارهای بومی و داخلی در پایش و گزارش سنجش‌های عملکردی اصلاح نظام اداری و توسعه دولت الکترونیکی الزامی است.

ماده ۱۰۵- به منظور ارتقای بهره‌وری نظام اداری کاهش هزینه‌های جاری و چابک‌سازی، هوشمندسازی، منطقی‌سازی و متناسب‌سازی اندازه دولت، مبتنی بر نقش دولت در سیاستگذاری و تنظیم‌گری و کاهش تصدی‌گری اقدامات زیر انجام شود:

الف- ...

۱- ...

۱-۳- نسبت به انتقال امور حاکمیتی از شرکتهای دولتی به دستگاه ذی‌ربط با رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی اقدام نمایند.

۲-۳- ...

۴-۳- نسبت به شناسایی و انتقال آن دسته از تصدی‌های قابل واگذاری از لحاظ قانونی و اجرائی به شهرداری‌ها با رویکرد مدیریت یکپارچه شهری و تقویت نقش خط‌مشی‌گذاری، هماهنگی، تسهیل‌گری و نظارتی دولت با پیشنهاد شورای عالی استان‌ها اقدام نمایند.

سازمان اداری و استخدامی کشور و سازمان مکلفند گزارش عملکرد اجرای این جزء را هر شش‌ماه یک‌بار به مجلس ارسال نمایند.

تبصره ۱- احکام این ماده شامل دستگاههایی که بر اساس قانون اساسی مقررات خاص دارند؛ از جمله شورای نگهبان، مجلس خبرگان رهبری، مجمع تشخیص مصلحت نظام، شورای عالی امنیت ملی، مجلس، نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران نمی‌شود.

ایراد شورای نگهبان

۳۱- در تبصره (۱) ماده (۱۰۵)، نسبت صدر و ذیل حکم با یکدیگر با توجه به اینکه برخی دستگاههای ذکر شده از مواردی که براساس قانون اساسی مقررات خاص دارند نیستند، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون

عبارت «دستگاههایی که بر اساس قانون اساسی مقررات خاص دارند از جمله» حذف می شود.

تبصره ۲- انتقال و مأموریت کارکنان بین دستگاههای مشمول قانون مدیریت خدمات کشوری و غیر آن از جمله شرکتهای دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی با رعایت قوانین بلامانع است.»

ماده ۱۰۶- به منظور ارتقای بهره‌وری سرمایه انسانی، افزایش انگیزه کارکنان دولت برای ارائه خدمات کیفی، ساماندهی جذب، بکارگیری و همچنین توسعه کیفی کارکنان وزارتخانه‌ها، شرکتهای دولتی و مؤسسات دولتی زیرمجموعه قوه مجریه اقدامات زیر انجام می شود:

...

ایراد شورای نگهبان

۳۲-۱- نسبت صدر و ذیل حکم با یکدیگر با توجه به اینکه برخی دستگاههای ذکر شده از مواردی که بر اساس قانون اساسی مقررات خاص دارند نیستند، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون

در صدر تبصره ماده ۱۰۶، عبارت «دستگاههایی که بر اساس قانون اساسی مقررات خاص دارند از جمله» حذف می شود.

الف- ...

ب- تمامی اختیارات وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی زیرمجموعه قوه مجریه در مورد جذب و بکارگیری نیروی انسانی به استثنای وزارت اطلاعات، سازمان بازرسی کل کشور (با رعایت ماده (۳) قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور مصوب ۱۳۶۰/۷/۱۹) و سازمان انرژی اتمی ایران در طول برنامه، موقوف‌الاجراست. هرگونه استخدام اعم از رسمی، پیمانی، کارگری دائم و موقت و عناوین مشابه و بکارگیری نیروی انسانی اعم از قرارداد کارمین، قرارداد کارگری، قرارداد از محل طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، شرکتی و سایر عناوین، صرفاً بر مبنای اطلاعات ثبت‌شده در سامانه یکپارچه نظام اداری با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی و بر اساس مجوز مشترک سازمان و سازمان اداری و استخدامی کشور در صورت تأمین اعتبار توسط سازمان انجام می شود. هرگونه درخواست دستگاهها برای جذب و بکارگیری نیروی جدید منوط به ثبت فهرست اسامی نیروهای موردنیاز یا مازاد در سامانه فوق و تأیید سازمان اداری و استخدامی کشور مبنی بر عدم وجود نیروی متناسب در سامانه مذکور است.

پ-

۱- دولت مجاز است تا پایان سال دوم برنامه نسبت به وضع ضوابط انتقال کارکنان جدیدی که از لازم‌الاجرا شدن این قانون بکارگیری می شوند، در بین دستگاههای صرفاً درون همان شهرستان محل خدمت دستگاه مبدأ، با رعایت حقوق قانونی مکسب از جمله حقوق و مزایای آنان در دستگاه مبدأ اقدام قانونی به عمل آورد.

۲- انتقال، مأموریت و مرخصی کارکنان قراردادی مانند کارکنان پیمانی و رسمی است.

ایراد شورای نگهبان

۲-۳۲- در جزء (۲) بند (پ)، حکم مذکور در مورد انتقال کارکنان قراردادی، مغایر بند (۱۰) اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون

جزء (۲) بند (پ) به شرح ذیل اصلاح می شود:

۲- مرخصی، مأموریت و انتقال کارکنان قراردادی دارای شناسه (کد) کارکنان دولت مورد تایید سازمان اداری و استخدامی کشور، مورد نیاز دستگاه مقصد با موافقت دستگاه مبدا و مقصد، مانند کارکنان پیمانی و رسمی است.

۳- دولت مجاز است به منظور عدالت در پرداخت، افزایش بهره‌وری و نگهداشت نیروی انسانی در دستگاههای اجرائی و نیز تقویت امور حاکمیتی و نظارتی از جمله دستگاههایی که بر فعالیت شرکتها نظارت دارند، نسبت به وضع فوق‌العاده خاص مشمول کسور اقدام قانونی به عمل آورد.

تبصره- احکام این ماده شامل دستگاههایی که بر اساس قانون اساسی مقررات خاص دارند؛ از جمله شورای نگهبان، مجلس خبرگان رهبری، مجمع تشخیص مصلحت نظام، شورای عالی امنیت ملی و مجلس، نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران نمی‌شود.

ماده ۱۰۷-...

الف-...

ت- نسبت به طراحی و راهبری سامانه‌های مشترک در واحدهای ستادی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مستقل و حذف سامانه‌های موازی در چهارچوب برنامه تحول رقومی (دیجیتال) خود اقدام نموده و آن را به مرحله اجرا در آورند.

تبصره- به منظور پرهیز از موازی‌کاری و صرفه‌جویی در هزینه‌های دولت در طول سالهای برنامه، راه‌اندازی هرگونه سامانه جدید با گستره ملی و فرابخشی صرفاً پس از کسب مجوز از وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی امکان‌پذیر است. وزارت مزبور مکلف است ظرف یک‌ماه از تاریخ وصول درخواست نسبت به ضرورت راه‌اندازی و عدم موازی‌کاری آنها تعیین تکلیف نموده و نتیجه را ابلاغ کند. دستگاههای اجرائی مکلف به همکاری و اجرای مفاد این ابلاغ هستند. در صورتی که وزارت مزبور مهلت یادشده را کافی نداند می‌تواند از متقاضی حداکثر برای یک‌ماه دیگر با ذکر دلیل تقاضای تمدید مهلت نماید. پس از مهلت استمهال شده متقاضی می‌تواند بدون تأیید وزارت مزبور نسبت به راه‌اندازی سامانه اقدام نماید. عدم پاسخ وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در مهلت-های یاد شده تخلف محسوب و قابل رسیدگی در مراجع ذیصلاح قانونی است.

ایراد شورای نگهبان

۳۳- تبصره بند (ت) ماده (۱۰۷)، نسبت به وضعیت استمهال و پذیرش مهلت توسط طرف مقابل، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون

عبارت « در صورتی که وزارت مزبور مهلت یادشده را کافی نداند می تواند از متقاضی حداکثر برای یک ماه دیگر با ذکر دلیل تقاضای تمدید مهلت نماید.» حذف و عبارت « در صورتی که وزارت مزبور به تشخیص خود مهلت یادشده را کافی نداند مهلت مزبور برای یک ماه دیگر تمدید می شود.»

ث- اقدامات لازم را برای توسعه دولت هوشمند به منظور ارتقای شاخصهای ملی و بین المللی از جمله شاخص بین المللی توسعه دولت الکترونیک با رعایت ملاحظات و معیارهای بومی و داخلی و قانون مدیریت داده ها و اطلاعات ملی اجرا نمایند. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات با همکاری سازمان اداری و استخدامی کشور مکلف است، دستورالعمل و ضوابط مربوط را تهیه و ابلاغ نماید.

ج- ....

تبصره- سازمان ثبت احوال کشور مکلف است نسبت به راه اندازی پایگاه ملی هویت اشخاص حقیقی با امکان شناسایی روابط سببی و نسبی اشخاص حقیقی و شناسایی خانوار اقدام نماید.

ماده ۱۰۸- ...

ماده ۱۰۹- مراجع غیرقضائی که نتیجه تصمیمات، آرا و دستورالشان مطابق قوانین یا مقررات باید به ذی نفع ابلاغ شود، از قبیل شعب سازمان تعزیرات حکومتی، هیأت های حل اختلاف مالیاتی، هیأت های تشخیص مطالبات سازمان تأمین اجتماعی، هیأت های تشخیص و حل اختلاف کارگر و کارفرما، کمیسیون های موضوع مواد (۹۹) و (۱۰۰) قانون شهرداری و کمیسیون ماده (۱۲) قانون زمین شهری موظفند از ابتدای سال دوم برنامه، ابلاغ های خود را در صورتی که شخص ذی نفع در سامانه ابلاغ الکترونیک قضائی (ثنا) دارای حساب کاربری باشد، از طریق سامانه مذکور و در صورتی که دارای حساب کاربری نباشد، به طرق سابق به ذی نفع ارسال نمایند. مراجع مزبور مکلف به رعایت احکام مذکور در این ماده و ابلاغ از طرق مذکور، می باشند. همچنین قوه قضائیه مکلف است امکان ابلاغ موضوع این ماده را از طریق سامانه ابلاغ الکترونیک قضائی (ثنا) برای مراجع مذکور نسبت به افرادی که دارای حساب کاربری (ثنا) هستند، فراهم نماید.

وزارت دادگستری مکلف است گزارش عملکرد این ماده را هر شش ماه یکبار به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

ماده ۱۱۰- ...

ماده ۱۱۲- در اجرای بند (۲۶) سیاست های کلی برنامه پنجساله هفتم و به منظور تحقق اهداف کمی زیر مطابق با احکام این فصل اقدام می شود:

جدول شماره (۲۳)- اهداف کمی سنجه های عملکردی تحول قضائی و حقوقی

هدف کمی در پایان برنامه	عملکرد	واحد متعارف	سنجه عملکردی
۱۰		درصد	کاهش زمان رسیدگی
۱۰۰		درصد	نسبت ابلاغ الکترونیک اوراق مراجع غیرقضائی که نتیجه تصمیمات، آرا و دستورالشان مطابق قوانین یا مقررات باید به

هدف کمی در پایان برنامه	عملکرد	واحد متعارف	سنجه عملکردی
			ذی نفع ابلاغ شود به کل اوراق ابلاغی
۲۰		درصد	نسبت آرای اجرا نشده دیوان عدالت اداری به کل آرای اجرائی
۲۳۰	۲۳۷	نفر	تعداد زندانیان به ازای ۱۰۰ هزار نفر جمعیت
۱۲	۱۹/۳۳	درصد	نسبت بازگشتی زندانیان به زندان پس از آزادی به کل زندانیان
۱۸	۲۲/۶	درصد	نسبت بازداشت شدگان تحت قرار به کل زندانیان
۱۰۰	۳۶/۹۲	درصد	نسبت زندانیان شاغل به زندانیان واجد شرایط اشتغال
۱۵		درصد	نسبت زندانیان تحت پوشش نظارت الکترونیک به کل زندانیان
۱۳		مترمربع	سرانه فضای زندان برای هر زندانی
۹۰	۴۰	درصد	نسبت تعداد زندانیان در زندانهای خارج از شهرها به تعداد کل زندانیان داخل در محدوده شهری
۱۰۰	۶۴	درصد	افزایش میانگین دستمزد (به قیمت ثابت) پرداختی به زندانیان واجد شرایط اشتغال
۸۰		درصد	نسبت تعداد اسناد مالکیت حدنگاری (کاداستری) به کل اسناد مالکیت
۱۰۰		درصد	پاسخ آنی (کمتر از ۵ دقیقه) به استعلامهای املاک دریافتی از محاکم دادگستری و دستگاههای اجرائی نسبت به کل استعلامهای املاک دریافتی از مراجع مزبور
۱۰۰		درصد	نسبت ثبت الکترونیک فوری (کمتر از ۵ دقیقه) خلاصه معاملات به کل معاملات
۱۰۰		درصد	نسبت پاسخ فوری (کمتر از دو روز) به استعلامهای املاک دریافتی از محاکم دادگستری و دستگاههای اجرائی به کل استعلامهای املاک دریافتی از مراجع مزبور
۹۰		درصد	نسبت اسناد صادرشده رودخانهها و سواحل در بانک جامع اطلاعات املاک و حدنگاری (کاداستر) به کل
۹۰		درصد	نسبت مساحت حدنگاری شده اراضی کشاورزی به مساحت کل اراضی کشاورزی
۲		روز	میانگین زمان دریافت سند مالکیت حدنگاری جدید توسط متقاضی از زمان ثبت درخواست یا ثبت معامله برای املاک دارای سند حدنگاری
۲۰		درصد	نسبت تعداد ثبت درخواست صدور اجرائیه در «سامانه خودکاربری اجرای مفاد اسناد رسمی لازم الاجرا» به تعداد کل

هدف کمی در پایان برنامه	عملکرد	واحد متعارف	سنجه عملکردی
			درخواست‌های صدور اجرائیه
۱۰۰	درصد		نسبت مزایده‌های انجام شده در شعب اجرای احکام، دواير اجرای ثبت و شعب تصفيه امور ورشکستگی به صورت برخط (سامانه تدارکات الکترونیکی دولت «ستاد») به کل مزایده‌ها
۱۰۰	درصد		نسبت دفاتر تجاری مهر و موم (پلمب) شده با روش الکترونیکی به میزان کل دفاتر تجاری مهر و موم شده
۱۷۸	تعداد		سرانه تعداد وکیل دارای پروانه فعال به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت
۶۹	تعداد		سرانه تعداد سردفتران اسناد رسمی دارای پروانه فعال به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت
۹۵	درصد		نسبت تعداد ضابطان قضائی مجهز به دستگاه ضبط تصویر و صدا به تعداد کل ضابطان قضائی
۹۵	درصد		نسبت تعداد آرای قضائی منتشر شده به صورت عمومی در سامانه آرای قضائی به کل آرای قضائی
۵۰	درصد		میزان ارجاع هوشمند پرونده به قاضی و کارشناسان رسمی به میزان کل ارجاعات
۹۵	درصد		میزان ابلاغ ممنوع الخروجی از طریق سامانه ابلاغ الکترونیک قضائی (ثنا) به کل ممنوع الخروجی‌های صادر شده
قضات سالانه ۱۱۵۰ کارکنان سالانه ۳۴۵۰ نفر		نفر	افزایش تعداد قاضی و کارمند دادگستری نسبت به سال اول برنامه
۸۵	تعداد		احداث مراکز پزشکی قانونی جدید براساس اولویت در شهرستان‌های فاقد ساختمان‌های تملیکی
۸	تعداد		احداث سوله‌های بحران جدید در مراکز پزشکی قانونی استان‌های معین
۴۰	درصد		نسبت مراکز پزشکی قانونی تجهیز شده به دستگاههای آزمایشگاهی با فناوری بالا جهت بخشهای امور آزمایشگاهی و امور تشریح به کل مراکز موجود

هدف کمی در پایان برنامه	عملکرد	واحد متعارف	سنجه عملکردی
۱.۰۰۰.۰۰۰		فقره/ پرونده	الکترونیکی کردن فرایندهای معاینات، کمیسیون و تشریح و آزمایشگاه
۴۵.۰۰۰		مترمربع	تأمین فضای تخصصی معاینات و تشریح پزشکی قانونی
۳۵		درصد	افزایش امنیت و ایمنی ساختمانها و اماکن قوه قضائیه به تجهیزات پایش محیطی، حفاظتی و نظارتی به نسبت کل اماکن فاقد تجهیزات مزبور
در طول سالهای برنامه ۱۳۵۰۰ نفر		نفر	تعداد جذب و بکارگیری نیروی یگان حفاظت قوه قضائیه به کل پستهای مصوب بلا تصدی
۴۵		درصد	افزایش نرخ صلح و سازش
۹۰		درصد	میزان دسترسی آحاد مردم به روشهای جایگزین رسیدگی قضائی
۳۰		درصد	نسبت سهم داوری، میانجی گری و صلح یاری از رسیدگی های غیرقضائی

وزارت دادگستری مکلف است گزارش سنجه های عملکردی تحول قضائی و حقوقی را سالانه به مجلس ارسال نماید.

تذکر شورای نگهبان

۳۳- در جدول شماره ۲۳ ماده ۱۱۲، تذکر مذکور در بند ۵۰-۱- نظر سابق شورا کماکان باقی است.

تذکر سابق شورای نگهبان

۵۰-۱- در جدول شماره (۲۳)، عبارت «نسبت آرای اجراء نشده دیوان عدالت اداری به کل آرای اجرائی» از لحاظ نگارشی اصلاح شود.

ایراد هیأت عالی نظارت

در مورد مصوبه جدید مجلس میزان ۹۰ درصد نسبت مساحت حدنگاری شده اراضی کشاورزی به مساحت کل اراضی کشاورزی تغییر نکرده و همچنین برای دیگر اراضی کشور هدفگذاری نشده است. لذا، مغایرت باقی است.

توضیح مغایرت:

در جدول شماره (۲۳) ماده (۱۱۲)، شاخص «نسبت مساحت حدنگاری شده اراضی کشاورزی به مساحت کل اراضی کشاورزی» به میزان ۹۰ درصد هدفگذاری شده و لذا، از حیث عدم درج اجرای ۱۰۰ درصدی برای این اشخاص و از سوی دیگر عدم هدفگذاری برای دیگر اراضی کشور، مغایر جزء (۳) بند (۲۶) سیاستهای کلی برنامه هفتم است.

مصوبه کمیسیون

در جدول شماره ۲۳،

- ۱- میزان ۹۰ درصد نسبت مساحت حدنگاری شده اراضی کشاورزی به مساحت کل اراضی کشاورزی، به ۱۰۰ درصد، تغییر می کند.
- ۲- میزان ۹۰ درصد نسبت اسناد صادرشده رودخانه ها و سواحل در بانک جامع اطلاعات املاک و حدنگاری به کل، به ۱۰۰ درصد، تغییر می کند.
- ۳- میزان ۸۰ درصدی نسبت تعداد اسناد مالکیت حدنگاری به کل اسناد مالکیت، به ۱۰۰ درصد، تغییر می کند.
- ۴- در ردیف ۳، عبارت «به کل آرای اجرائی» به «به کل آراء» اصلاح می شود.

ماده ۱۱۳- به منظور تسهیل رسیدگی به پرونده‌های قضائی و رفع اختلافات مردم، قوه قضائیه و وزارت دادگستری با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی حسب مورد مکلف به انجام اقدامات زیر هستند:

الف- تا پایان سال دوم اجرای برنامه، امکان انجام اموری از قبیل ارجاع پرونده، تعیین وقت، انتخاب کارشناس و اتخاذ تصمیم در امور فاقد پیچیدگی قضائی را با استفاده از فناوری‌های نوین از جمله هوش مصنوعی و اتخاذ تصمیم در امور فاقد پیچیدگی قضائی حذف و عبارت «برای کمک به قاضی با حفظ مسؤولیت شخص قاضی فراهم نمایند. آیین‌نامه اجرائی این بند در چهارچوب سیاستهای ابلاغی شورای عالی فضای مجازی تهیه می‌شود و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.

ب-....

پ- امکان استعلام برخط و آنی را از طریق سامانه هوشمند استعلامات مالی قوه قضائیه (سهام) درخصوص وضعیت مالی مدعیان اعسار یا ورشکستگی و محکوم‌علیه و بدهکار در دوائر اجرای احکام و دوائر اجرای ثبت ایجاد نمایند و در صورت لزوم، امکان توقیف محکوم‌به و بدهی پرونده‌های اجرای ثبت را برای مقام قضائی صالح و دوائر اجرای ثبت فراهم کنند. دستگاههای اجرائی در صورت استعلام چنانچه اطلاعاتی در مورد اموال اشخاص دارند مکلفند در اجرای این حکم اطلاعات مذکور را به صورت برخط در اختیار قوه قضائیه قرار دهند.

ت- سامانه «شفافیت عملکرد وکلا و کارشناسان رسمی» را در خصوص وکلای کانون وکلای دادگستری، وکلا و کارشناسان مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضائیه و کارشناسان کانون کارشناسان رسمی دادگستری تا پایان سال اول برنامه راه‌اندازی نمایند و ضمن پیش‌بینی امکان شکایت از وکیل یا کارشناس و امکان اعلام و گزارش تخلفات آنها و نیز پیش‌بینی فرایندی جهت اخذ نظرات موکلان و ذی‌نفعان در پایان هر پرونده، اطلاعات عملکردی منحصراً شامل تعداد پرونده‌ها و موضوعات آنها بدون درج محتوای محرمانه پرونده‌ها، میزان حضور در جلسات دادگاهها و پرداخت مالیات و حقوق دولتی را در دسترس مردم قرار دهد. در صورتی که تعداد گزارش تخلفات در یک موضوع از پنج مورد بیشتر شود دادستان کانون یا مرکز مربوط به‌عنوان مدعی‌العموم موظف است در

صورت وجود قرائن و ادله کافی رأساً نسبت به اقامه دعوی اقدام کرده و موضوع را تا صدور رأی قطعی پیگیری کند.

بند الحاقی ۱- قوه قضائیه مکلف است تا پایان سال اول برنامه جهت ساماندهی وکالتنامه‌ها و قراردادهای صلح نسبت به موارد زیر اقدام قانونی نماید:

۱- ارائه متون نمونه قراردادی پیشنهادی برای استفاده اشخاص طرف قرارداد مبتنی بر رضایت یا عدم رضایت آنان در هر مورد از جمله موضوع، نوع قرارداد، تعهدات و شروط قراردادی در دفاتر اسناد رسمی و طبقه‌بندی آنها با اولویت وکالتنامه‌ها یا قراردادهای صلح با موضوع اموال غیرمنقول، خودرو و سهام شرکتها

۲- ایجاد پایگاه جامع وکالتنامه‌ها و قراردادهای صلح بر اساس شناسه یکتا و با قابلیت استعلام بر

اساس قوانین

۳- حذف شد.

ماده ۱۱۴- به منظور صیانت از حقوق مردم در اجرای ثبت و تسهیل دسترسی مردم به خدمات ثبتی، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی موظف به انجام موارد زیر است:

الف- ...

پ- به منظور تسهیل در ارائه خدمات ثبتی و تسریع در اجرای قانون جامع حدنگار (کاداستر) کشور مصوب ۱۳۹۳/۱۱/۱، نسبت به صدور پروانه کارگزاری فنی، مهندسی و حقوقی برای اشخاص حقوقی دارای صلاحیت اقدام قانونی نماید.

بند الحاقی- به منظور بهبود حکمرانی اراضی و تسریع و تسهیل در صدور اسناد رسمی و اجرای کامل طرح ملی حدنگار (کاداستر) و با توجه به ماهیت اجرائی وظایف سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در سال اول اجرای برنامه این سازمان به وزارت دادگستری الحاق می‌شود.

ایراد شورای نگهبان

۳۴- در بند الحاقی ماده (۱۱۴)، با توجه به اصرار مجلس شورای اسلامی، مغایرت مذکور در بند ۷۵-

۲- نظر سابق شورا کماکان به قوت خود باقی است.

ایراد سابق شورای نگهبان

۷۵-۲ در بند الحاقی، الحاق سازمان ثبت اسناد و املاک کشور به وزارت دادگستری، مغایر اصل ۱۶۰ قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون

بند الحاقی حذف می‌شود.

ماده ۱۱۵- به منظور کاهش اطاله دادرسی و ارتقای خدمات پزشکی قانونی اقدامات زیر انجام می‌گیرد:

الف- سازمان پزشکی قانونی کشور موظف است با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی

تا پایان سال اول برنامه، سامانه الکترونیک ارائه خدمات پزشکی قانونی اعم از معاینات، آزمایشگاهها، تشریح

و کمیسیون‌ها با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی را ایجاد نماید و پاسخ کلیه استعلامات دستگاهها و مراجع قضائی و فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران را به صورت برخط و آنی ارسال نماید. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان تأمین اجتماعی، فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و مراجع قضائی موظفند اسناد پزشکی، مکاتبات و گزارش‌ها را به صورت برخط و آنی در اختیار سازمان پزشکی قانونی کشور قرار دهند.

ب- سازمان پزشکی قانونی کشور مجاز است با رعایت موازین شرعی، اقدامات قانونی مورد نیاز جهت واگذاری خدمات پزشکی قانونی مورد نیاز دستگاههای اجرائی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، مراکز تشخیصی و درمانی، بیمه‌ها، مردم و بخشی از وظایف موضوع ماده (۱) قانون تشکیل سازمان پزشکی قانونی کشور مصوب ۱۳۷۲/۴/۲۷ به استثنای موارد بند (۱) آن ماده را با اعمال نظارت کامل به گروه پزشکی معتمد که به این منظور از بین کارکنان دولت و یا اشخاص دارای وثاقت و امانت تعیین خواهند شد، انجام دهد. آیین‌نامه اجرائی این بند توسط سازمان پزشکی قانونی کشور و با همکاری وزارتخانه‌های دادگستری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه می‌شود و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.

بند الحاقی ۱ - ...

ماده ۱۱۶ -

الف- سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور مکلف است در راستای اجرای بند (۱۳) سیاست‌های کلی قضائی، موضوع بهبود بخشیدن به وضعیت زندان‌ها و بازداشتگاهها، اقدامات لازم برای تسریع در انتقال بیست زندان داخل محدوده شهرها با اولویت کلان‌شهرها به خارج از شهرها را با رعایت ماده (۱۶) این قانون و تبصره (۲) ماده (۹) قانون جهش تولید مسکن از طرق زیر انجام دهد:

۱- حذف شد.

۲- وزارت جهاد کشاورزی (سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور) و سازمان امور اراضی کشور مکلفند نسبت به واگذاری زمین رایگان با رعایت قوانین و مقررات مربوط به سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور برای احداث زندان‌های مذکور اقدام نمایند. همچنین کلیه دستگاههای اجرائی مکلفند حسب مورد همکاری لازم را در صدور مجوزهای قانونی و ایجاد و تأمین تأسیسات زیربنایی مورد نیاز (اعم از آب، برق، گاز، تلفن، تار (فیبر) نوری و مسیرهای دسترسی) در این طرحها به عمل آورند.

۳- سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور مجاز است مشارکت و سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی و عمومی را در حوزه بهره‌برداری یا توسعه زیرساخت‌های لازم در زمینه‌های حرفه‌آموزی، اشتغال حین حبس و پس از آزادی، آموزش، سلامت و درمان، طرحهای حمایتی از خانواده زندانیان و کمک به خودکفایی زندان‌ها در قالب انواع مختلف قراردادهای رسمی جلب یا توسعه دهد.

تبصره- آیین‌نامه اجرائی این بند ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور و با همکاری وزارت دادگستری تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ایراد شورای نگهبان

۳۵- بند (الف) ماده (۱۱۶)، مبنیاً بر ایراد مذکور در ماده (۱۶)، مغایر قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون

ب- در طول سالهای اجرای این قانون زندانیانی که حین حبس موفق به حفظ کل قرآن کریم و نهج البلاغه، اخذ مدرک دانشگاهی کارشناسی ارشد و بالاتر شده یا در فعالیتهای فرهنگی شرکت فعال داشته باشند، در اولویت پیشنهاد عفو و تخفیف مجازات قرار می گیرند.

بند الحاقی- در اجرای سیاستهای کلی قضائی و اصول یکصد و پنجاه و هفتم (۱۵۷) و یکصد و پنجاه و هشتم (۱۵۸) و یکصد و شصتم (۱۶۰) قانون اساسی، مسؤولیت و وظایف و اختیارات اجرائی (اداری و مالی) قوه قضائیه با استفاده از منابع داخلی و در سقف اعتبارات مصوب (با رعایت اصل پنجاه و سوم (۵۳) قانون اساسی) و رعایت ضوابط این فصل و سایر ضوابط و مقررات به عهده رئیس قوه قضائیه است.

ماده ۱۱۷- به منظور ساماندهی امور حقوقی دستگاههای اجرائی اقدامات زیر انجام می گیرد:

الف- ...

ب- در اجرای اصل یکصد و سی و چهارم (۱۳۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، اختلافات میان دستگاههای اجرائی که وابسته به ریاست جمهوری می باشند با رعایت اصل مذکور و نیز در صورتی که معاون حقوقی رئیس جمهور به عنوان نماینده ویژه رئیس جمهور با اختیارات موضوع این بند (حل و فصل اختلافات میان دستگاههای اجرائی) توسط رئیس جمهور و تصویب هیأت وزیران مطابق اصل یکصد و بیست و هفتم (۱۲۷) قانون اساسی تعیین گردد، پس از تعیین معاون حقوقی رئیس جمهور به شرح مذکور، وی می تواند مطابق اصل یکصد و سی و چهارم (۱۳۴) قانون اساسی اقدام نماید. در مواردی که این اختلافات توسط معاون مذکور حل و فصل نشود، موضوع همراه با نظریه مستدل و مستند به رئیس جمهور منعکس می گردد.

چنانچه دستگاههای اجرائی به هر دلیلی از اجرای رأی خودداری کنند، سازمان مطابق رأی بنا به درخواست معاون حقوقی رئیس جمهور مبلغ مورد حکم را از اعتبارات بودجه سنواتی دستگاه مربوط در سال بعد از محل اعتبارات بودجه سال بعد و از محل منابع غیر ضروری، کسر و به اعتبارات دستگاه اجرائی ذی نفع اضافه می کند.

در مورد آن دسته از شرکتهای دولتی یا مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت یا مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی یا بانکها (که فاقد ردیف در بودجه سنواتی بوده و یا فاقد حسابهای متمرکز هستند) اجرای رأی مرجع حل اختلاف از محل حسابهای متعلق به آنها، بر عهده خزانه داری کل کشور یا بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در سال بعد از محل اعتبارات بودجه سال بعد و از محل منابع غیر ضروری می باشد. در هر حال ارجاع اختلافات دستگاههای اجرائی به قوه قضائیه موکول به تأیید معاون یادشده است. دعاوی کیفری از شمول مقررات این بند خارج است.

ایراد شورای نگهبان

۳۶- در بند (ب) ماده (۱۱۷)، علیرغم اصلاح به عمل آمده، مغایرت مذکور در بند ۷۸-۱- نظر سابق شورا کماکان به قوت خود باقی است.

ایراد سابق شورای نگهبان

۷۸-۱- در بند (ب)، اطلاق انحصار حل و فصل اختلافات میان دستگاه های اجرایی در طریق مذکور در این بند، مغایر اصل ۱۳۴ قانون اساسی شناخته شد.

تذکر شورای نگهبان

۳۴- در بند (ب) ماده ۱۱۷، با توجه به دوبار ذکر عبارت « سال بعد» اصلاح گردد.

مصوبه کمیسیون

بند ب به شرح ذیل اصلاح می شود:

ب- در اجرای اصل یکصد و سی و چهارم (۱۳۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، اختلافات میان دستگاههای اجرایی که ذیل قوه مجریه می باشند با رعایت اصل مذکور و از طریق معاونت حقوقی ریاست جمهوری در دولت حل و فصل می شود. چنانچه دستگاههای اجرایی به هر دلیلی از اجرای رأی خودداری کنند، سازمان مطابق رأی بنا به درخواست معاونت حقوقی ریاست جمهوری مبلغ مورد حکم را از اعتبارات بودجه سنواتی سال آینده دستگاه مربوط، کسر و به اعتبارات دستگاه اجرایی ذی نفع اضافه می کند. در مورد آن دسته از شرکتهای دولتی یا مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت یا مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی یا بانکها (که فاقد ردیف در بودجه سنواتی بوده و یا فاقد حسابهای متمرکز هستند) اجرای رأی مرجع حل اختلاف از محل حسابهای متعلق به آنها، در سال بعد بر عهده خزانه داری کل کشور یا بانک مرکزی می باشد. در هر حال ارجاع اختلافات دستگاههای اجرایی به قوه قضائیه موقوف به تأیید معاونت یاد شده است. دعاوی کیفری از شمول مقررات این بند خارج است.

حکم این ماده نافذ اختیارات رییس جمهور و هیات وزیران در حل اختلاف دستگاههای اجرایی به موجب اصل ۱۳۴ قانون اساسی نیست.

ماده ۱۱۸-

الف- به منظور تأمین حسن اجرای این قانون و در راستای هماهنگ نمودن فعالیت دستگاههای اجرایی، «شورای عالی راهبری برنامه» با مسؤولیت معاون اول رئیس جمهور و مرکب از رئیس سازمان (دبیر شورا)، وزیر امور اقتصادی و دارایی و وزرایی که رئیس کمیسیونهای دائمی هیأت دولت هستند و رئیس کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس (به عنوان ناظر) تشکیل می گردد. وظیفه دبیرخانه شورای عالی راهبری برنامه بر عهده سازمان می باشد.

جلسات شورای عالی راهبری برنامه حداقل ماهی یکبار و با حضور دوسوم اعضا تشکیل می شود و تصمیمات آن با رأی اکثریت مطلق عده حاضر پس از تأیید رئیس جمهور معتبر است. این شورا موظف است ضمن بررسی مستمر عملکرد دستگاهها در عمل به تکالیف برنامه ای و اتخاذ سیاستهای متناسب با قوت و ضعف این اقدامات در چهارچوب قوانین حداکثر دو ماه پس از اجرای قانون برای هر یک از دستگاههای اصلی و سیاستگذار دارای تکلیف در برنامه که از بودجه عمومی استفاده می کنند، یک ناظر مالی به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی از میان کارمندان یا اشخاص دارای وثاقت و امانت و یک ناظر اجرایی به پیشنهاد رئیس سازمان از میان کارمندان یا اشخاص دارای وثاقت و امانت و پس از تأیید در جلسه شورای عالی راهبری برنامه و پس از تأیید در جلسه شورای عالی راهبری برنامه و پس از تأیید در جلسه شورای عالی راهبری برنامه، به دستگاه ذی ربط معرفی نماید. دستگاههای یادشده در حدود اختیارات قانونی خود موظف به ارائه اطلاعات و همکاری کامل در چهارچوب

وظایف محوله به هر یک از ناظرین بوده و بالاترین مقام هر دستگاه، مسؤول نظارت بر حسن اجرای این امر می‌باشد. هر یک از ناظرین مالی و اجرائی موظف است در حوزه مأموریت خود هر شش ماه یکبار، گزارشی از عملکرد دستگاه اجرائی در تحقق تکالیف برنامه و موانع پیش رو در عدم تحقق این تکالیف را به دبیرخانه شورای عالی راهبری برنامه ارائه نماید.

تذکر شورای نگهبان

۱-۳۵- تذکر مذکور در بند ۱-۵۳- نظر سابق شورا کماکان باقی است.

۲-۳۵- تذکر مذکور در بند ۲-۵۳- نظر سابق شورا کماکان باقی است.

تذکر سابق شورای نگهبان

۱-۵۳- در بند (الف)، عبارت «اجرای این قانون»، به عبارت «اجرای قانون» اصلاح شود.

۲-۵۳- در بند (الف)، عبارت «و پس از تأیید در جلسه شورای عالی راهبری برنامه» دو بار تکرار شده است.

مصوبه کمیسیون

عبارت «اجرای این قانون»، به عبارت «اجرای قانون» اصلاح می‌شود.

عبارت «دارای وثاقت و امانت و پس از تأیید در جلسه شورای عالی راهبری برنامه»، جایگزین عبارت «دارای وثاقت و امانت و پس از تأیید در جلسه شورای عالی راهبری برنامه و پس از تأیید در جلسه شورای عالی راهبری برنامه» می‌شود.

تبصره ۱- ...

ب- دولت مکلف است با بسیج و بکارگیری همه امکانات و منابع دولتی، غیردولتی، بخش خصوصی و تعاونی و نیز تسهیلات و سایر ظرفیت‌های داخلی و خارجی و منابع عمومی، نسبت به اجرای کامل و دقیق احکام برنامه اقدام نماید. دولت مکلف است حداکثر ظرف شش ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، برنامه تأمین مالی پنجساله آن را به تفکیک سالهای برنامه، پس از تصویب در شورای عالی راهبری برنامه موضوع بند «الف» این ماده به مجلس تقدیم نماید.

جدول تأمین منابع موضوع این بند تحت عنوان «منابع اجرای احکام برنامه» هر سال در بودجه سنواتی درج می‌شود و میزان تحقق آن در گزارش سالانه موضوع تبصره (۲) بند «الف» این ماده گزارش می‌گردد.

ایراد شورای نگهبان

۳۷- با توجه به اصلاح بند (ب) ماده (۱۱۸) و عدم اصلاح متناسب در آن بند در جهت رفع ابهام مذکور در بند (۴-۷۹) نظر سابق شورا، مفاد بند (پ) ماده (۳۱)، جزء (۲-۲) و ذیل جزء (۲-۴) بند (ج) ماده (۳۱)، بند الحاقی (۳) ماده (۳۱)، تبصره (۱) بند (ب) ماده (۳۳)، جزء (۴) بند (ت) ماده (۳۳)، بند الحاقی ماده (۳۸)، بند الحاقی (۱) ماده (۴۰)، تبصره (۲) بند (ت) ماده (۴۸)، جزء (۲) تبصره (۲) بند (ت) ماده (۵۰)، جزء (۳) بند (ث) ماده (۵۷)، بند الحاقی (۵) ماده (۷۱)، جزء (۴) بند (ر) ماده (۸۵)، جزء (۶) بند الحاقی (۲) ماده (۱۰۲)، بند الحاقی (۱) ذیل بند (الف) ماده (۱۰۳)، جزء (۱-۱) بند الحاقی (۱) ماده (۱۰۳) و بند الحاقی (۲) ماده (۱۰۳) با توجه به افزایش هزینه های عمومی و عدم ذکر در لایحه دولت، مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی شناخته شد.

ایراد سابق شورای نگهبان

۷۹-۴- در بند (ب)، از آنجا که مفاد این بند دلالت بر این دارد که هزینه‌های اجرای احکام این مصوبه در حدود منابع پیش‌بینی شده در قوانین بودجه سنواتی است لذا در موارد عدم کفایت منابع، نحوه توزیع و اولویت‌بندی تقسیم منابع عمومی در اجرای احکام این مصوبه، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد. همچنین اظهارنظر در خصوص برخی از مواد که متضمن افزایش هزینه‌های عمومی است، پس از تعیین تکلیف نهایی این بند انجام خواهد شد.

مصوبه کمیسیون

بند پ ماده ۳۱ به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

پ- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مجاز است در سقف منابع مربوط در قوانین بودجه سنواتی با طراحی نظام تأمین اجتماعی چندلایه، مبتنی بر آزمون وسع با هدف کاهش فقر مطلق و بهبود توزیع درآمد و با شناسایی اقشار کم‌درآمد تا دهک هفتم درآمدی با رویکرد اجتماع‌محور نسبت به ارائه اقلام ضروری از جمله گوشت قرمز، گوشت سفید، تخم‌مرغ، پنیر، روغن مایع و ماکارونی، در قالب بسته معیشتی پایه به خانوارهای کم‌درآمد به‌صورت کالا برگ الکترونیکی مازاد بر یارانه‌های قانونی اقدام نماید.

جزء‌های (۲-۲) و (۲-۴) بند (ج) ماده (۳۱)، حذف می‌شود.

بند الحاقی (۳) ماده (۳۱)، حذف می‌شود.

تبصره (۱) بند (ب) ماده (۳۳)، حذف می‌شود.

جزء (۴) بند (ت) ماده (۳۳)، حذف می‌شود.

بند الحاقی ماده (۳۸)، حذف می‌شود.

در بند الحاقی (۱) ماده (۴۰)، عبارت «وزارت نیرو مجاز است» جایگزین عبارت «وزارت نیرو مکلف است» می‌شود.

در تبصره (۲) بند (ت) ماده (۴۸)، عبارت «با استفاده از امکانات و نیروهای موجود» بعد از عبارت «دبیرخانه ملی راهبری زنجیره‌های اقتصادی مزیت‌دار استانی» اضافه می‌شود.

در جزء (۲) تبصره (۲) بند (ت) ماده (۵۰)، عبارت «دولت مجاز است» جایگزین عبارت «دولت مکلف است» می شود.

جزء (۳) بند (ث) ماده (۵۷)، حذف می شود.

بند الحاقی (۵) ماده (۷۱)، عبارت «دولت مجاز است» جایگزین عبارت «دولت مکلف است» می شود.

در جزء (۴) بند (ر) ماده (۸۵)، عبارت «در سقف منابع مصوب قانونی» بعد از «وزارت کشور با همکاری ستاد کل نیروهای مسلح مکلف است» اضافه می شود.

در جزء (۶) بند الحاقی (۲) ماده (۱۰۲)، عبارت «دولت مجاز است» جایگزین عبارت «دولت مکلف است» می شود.

در بند الحاقی (۱) ذیل بند (الف) ماده (۱۰۳)، عبارت «با تأمین اعتبار از سوی دولت» به عبارت «در سقف اعتبارات مندرج در قوانین بودجه سنواتی» تبدیل می شود.

جزء (۱-۱) بند الحاقی (۱) ماده (۱۰۳) حذف می شود.

بند الحاقی (۲) ماده (۱۰۳) حذف می شود.

پ- شمول احکام این قانون بر دستگاههای تحت نظر مقام معظم رهبری (مدظله العالی) براساس اذن معظم له می باشد.

ت- آیین نامه های مورد نیاز این قانون در مواردی که مدت خاصی برای تصویب آن پیش بینی نشده است، پس از لازم الاجرا شدن این قانون، حداکثر ظرف سه ماه از لازم الاجرا شدن قانون تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد. همچنین در مواردی که دولت یا دستگاههای اجرائی موظف به تهیه و ابلاغ برنامه، دستورالعمل، بسته اجرائی، شیوه نامه و سایر موارد و یا ایجاد سامانه های رقومی شده اند ولی مدت خاصی برای آن پیش بینی نشده است، مکلفند تا پایان سال ۱۴۰۲ نسبت به تهیه و تصویب آن، اقدام نمایند.

ایراد شورای نگهبان

۳۸- در بند (ت) ماده (۱۱۸)، تکلیف مذکور در این بند مبنی بر تهیه و تصویب مقررات مذکور حداکثر ظرف مدت سه ماه از لازم الاجرا شدن، مغایر بند (۱۰) اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون

عبارت «حداکثر ظرف سه ماه از لازم الاجرا شدن قانون» به «حداکثر ظرف شش ماه از لازم الاجرا شدن قانون» اصلاح می شود.

ماده الحاقی ۱- سازمان حفاظت محیط زیست مکلف است در چهارچوب قوانین به منظور تثبیت کانون های تولید گرد و غبار، برنامه های کوتاه مدت و میان مدت پیشگیری، سازگاری و مقابله با پدیده گرد و غبار در کشور را در قالب برنامه جامع مقابله با پدیده گرد و غبار و برنامه عمل دستگاه های اجرایی مرتبط، تهیه نماید و به تصویب هیأت وزیران برساند و گزارش عملکرد این ماده را هر شش ماه یکبار به کمیسیون کشاورزی، آب، محیط زیست و منابع طبیعی مجلس ارسال نماید.

ماده الحاقی ۲- ...

تبصره ۲- پرداخت هرگونه وجهی از این محل به ورزش حرفه ای، ممنوع و در حکم تصرف غیرقانونی در وجوه و اموال دولتی است.

سازمان و وزارتخانه های ورزش و جوانان و آموزش و پرورش مکلفند گزارش عملکرد این ماده را هر شش ماه یکبار به کمیسیون های آموزش، تحقیقات و فناوری و فرهنگی مجلس ارسال نمایند.

ماده الحاقی ۳- بانک مرکزی مکلف است به گونه ای برنامه ریزی نماید که تا پایان سال سوم برنامه، چکهای کاغذی در نظام بانکی صادر نگردد.

تبصره- چکهای کاغذی صادر شده بانکی قبل و بعد از لازم الاجرا شدن این قانون تا مصرف و هزینه کامل آنها در سنوات بعد نیز معتبر است.

ماده الحاقی ۴- دولت مکلف است تا پایان سال سوم برنامه، دفاتر شرکتهای صنعتی و معدنی که دولتی هستند یا قسمتی از سهام آنها از محل اموال و وجوه عمومی است را بجز موارد ضروری و در حد رفع ضرورت با مسؤولیت وزارت امور اقتصادی و دارایی از تهران به محل شهرستان محل کارخانه منتقل نماید. در صورت عدم انتقال تا پایان سال سوم برنامه، سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است مالیات بر عملکرد سالانه دو برابری برای این شرکتهای منظور نماید.

ماده الحاقی ۵- ...

ماده الحاقی ۶- هزینه کرد اشخاص حقوقی در مورد تولید محتوای فرهنگی و آموزشی با موضوع حمایت از خانواده و جوانی جمعیت و انعکاس ظرفیت و توانمندی های استان ها و مناطق کم برخوردار و محروم در قالب تولید مستند، مجموعه تلویزیونی (سریال) و فیلم تلویزیونی و پویانمایی (انیمیشن) که با نظارت و تأیید سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مبتنی بر شاخصهای ترکیبی جهت پخش از شبکه های ملی، استانی و بین المللی آن سازمان و همچنین مستند و فیلم سینمایی که به تأیید وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی می رسد، به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی قلمداد می شود.

ماده الحاقی ۷- ...

ماده الحاقی ۱۰- به منظور تسریع در رسیدگی به تصادفات رانندگی منتهی به صدمات بدنی غیر- عمدی به استثنای موارد موضوع مواد (۷۱۴) و (۷۱۵) قانون مجازات اسلامی (کتاب پنجم- تعزیرات و

مجازات‌های بازدارنده)، فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلف است رأساً یا از طریق کارشناس تصادفات علت وقوع حادثه را تعیین و مصدوم را به پزشکی قانونی معرفی نماید. گزارش کارشناس تصادفات و گزارش پزشکی قانونی حسب مورد توسط فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و سازمان پزشکی قانونی کشور از طریق سامانه ابلاغ الکترونیک قضائی (ثنا) به طرفین و شرکت بیمه‌گر و یا صندوق تأمین خسارت‌های بدنی ابلاغ می‌شود. قوه قضائیه مکلف است امکان ابلاغ موضوع این حکم را از طریق سامانه ابلاغ الکترونیک قضائی (ثنا) فراهم نماید. چنانچه به نظرات مذکور ظرف مهلت یک‌هفته پس از ابلاغ، اعتراض نشود بیمه‌گر یا صندوق مکلف است بدون نیاز به رأی دادگاه و حداکثر ظرف بیست روز پس از پایان مهلت اعتراض، نسبت به پرداخت خسارات بدنی مطابق نظریه پزشکی قانونی اعم از اولیه یا نهائی به زیان‌دیده اقدام نماید. در صورت اعتراض، مراتب توسط فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران ثبت و پرونده با شکایت شاکی، جهت رسیدگی به مرجع قضائی ارجاع می‌شود.

تبصره ۱- در خصوص موضوع مواد (۷۱۴) و (۷۱۵) قانون مجازات اسلامی و سایر مواردی که پس از اعتراض، پرونده توسط مرجع قضائی رسیدگی می‌شود، چنانچه طرفین، بیمه‌گر یا صندوق حسب مورد اعتراضی به نظرات مذکور نداشته یا از اعتراض خود صرف‌نظر نمایند، بیمه‌گر یا صندوق مکلف است بدون نیاز به صدور رأی دادگاه و با اعلام مرجع قضائی حداکثر ظرف بیست روز نسبت به پرداخت خسارات بدنی مطابق نظریه پزشکی قانونی اعم از اولیه یا نهائی اقدام نماید.

آیین‌نامه اجرائی این ماده حداکثر ظرف سه‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط وزارت دادگستری با همکاری مراجع ذی‌ربط تهیه می‌شود و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۲- بخش جرم‌انگاری مذکور در مواد (۷۱۶) و (۷۱۷) قانون مجازات اسلامی (کتاب پنجم- تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده)، از شمول این حکم مستثنی است.

ایراد شورای نگهبان

۳۹- در ماده الحاقی (۱۰)، ابهام مذکور در بند (۸۴) نظر سابق شورا کماکان باقی است.

ایراد سابق شورای نگهبان

۸۴- ماده الحاقی ۱۰، با توجه به حکم مذکور، از این جهت که نسبت به بخش جرم‌انگاری شده مذکور در مواد ۷۱۶ و ۷۱۷ قانون مجازات اسلامی (کتاب پنجم- تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده) چگونه عمل خواهد شد، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون

تبصره ۲ به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

تبصره ۲- حکم این ماده نافی پیگیری جنبه عمومی جرائم مذکور در مواد (۷۱۶) و (۷۱۷) قانون مجازات اسلامی (کتاب پنجم- تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده)، مطابق قوانین مربوطه نیست.

ماده الحاقی ۱۱- قوه قضائیه مکلف است با همکاری وزارتخانه‌های دادگستری و امور خارجه در رسیدگی به جرائم علیه حقوق بشر از جمله نسل‌کشی، جنایت علیه بشریت، ارعاب‌گری (تروریسم)، جرائم جنگی و تجاوز در سایر کشورها توسط اشخاص حقیقی، حقوقی یا دولتها به‌ویژه جرائم ارتكابی توسط

دولتهای غربی اقدامات حقوقی لازم را انجام و گزارش آنها را در اختیار مراجع ذیصلاح داخلی و بین‌المللی قرار دهد.

ایراد شورای نگهبان

۴۰- در ماده الحاقی (۱۱)، از این جهت که حکم مذکور در مورد همه پرونده‌ها یا صرفاً در مورد موارد مهم و به تشخیص قوه قضائیه است، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون

عبارت «در موارد مهم و به تشخیص خود» قبل از عبارت «مکلف است» الحاق می‌شود.

ماده الحاقی ۱۲ - ...

ماده الحاقی ۱۵- دولت مکلف است از طریق شرکتهای تابعه ذی‌ربط وزارت نفت نسبت به کاهش یارانه نفت‌گاز (گازوئیل) در معادن عمده کشور و صنایع بالادستی نفت و گاز کشور، اقدام نماید به‌نحوی که یارانه تخصیص یافته با حفظ قیمت تمام شده کالا و خدمات، نسبت به سال پایه ۱۴۰۲ در سال آغاز اجرای برنامه ده درصد (۱۰٪) و تا انتهای برنامه حداقل به پنجاه درصد (۵۰٪) کاهش یابد. آیین‌نامه اجرائی این حکم با تعریف دقیق و تعیین مصادیق معادن عمده و صنایع بالادستی نفت و گاز کشور، ظرف سه‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، توسط سازمان با همکاری وزارتخانه‌های نفت، صنعت، معدن و تجارت و امور اقتصادی و دارایی تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. تبصره- معادن عمده عبارت است از معادنی که مصرف نفت‌گاز آنها بیش از پنج میلیون لیتر در سال است.

ایراد شورای نگهبان

۴۱- در ماده الحاقی (۱۵)،

۴۱-۱- با توجه به کاهش یارانه در مرحله تولید، نحوه امکان حفظ قیمت تمام شده کالا و خدمات، ابهام دارد پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۴۱-۲- اطلاق تکلیف به حفظ قیمت تمام شده با حذف یارانه مذکور، مغایر بند (۱۰) اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.

تذکر شورای نگهبان

۳۶- در ذیل ماده الحاقی ۱۵، عبارت «تعریف دقیق و» حذف شود.

مصوبه کمیسیون

۱- عبارت «با حفظ قیمت تمام شده کالا و خدمات» حذف می‌شود.

۲- عبارت «تعریف دقیق و» حذف می‌شود.

ماده الحاقی ۱۶ - ...

ماده الحاقی ۱۸- در جهت حفاظت بهینه از منابع عمومی و حقوق و اموال دولتی و عمومی، فوق‌العاده سمت (پست) تخصصی حقوقی و یا حمایت قضائی و مشوقها که میزان و امتیاز آن متناسب با صیانت و

حفظ و بهینه‌سازی و بهره‌وری و تأمین منابع و حقوق و اموال مذکور می‌باشد، تعیین می‌شود و دستورالعمل آن توسط معاونت حقوقی ریاست جمهوری با همکاری وزارت دادگستری، سازمان اداری و استخدامی کشور و سازمان پیشنهاد و به‌تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده الحاقی ۱۹ - ...

ماده الحاقی ۲۰ - به منظور توسعه همکاری بین شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور، برقراری ارتباط با اتحادیه‌های بین‌المللی شهرداری‌ها، انتقال تجربه‌ها و تنظیم و اجرای برنامه‌های آموزشی و بررسی مسائل و مشکلات شهرداری‌ها، ارائه راه‌حلیها و پیشنهادهای مناسب و ارتباط بیشتر شهرداری‌ها با قوای سه‌گانه و پیگیری امور مربوط، اتحادیه شهرداری‌های کل کشور با عضویت تمام شهرداری‌های کشور در قالب تشکل غیردولتی با اخذ مجوز از وزارت کشور بدون تحمیل هیچ‌گونه بار مالی به دولت ایجاد می‌گردد. وزارت کشور مکلف است گزارش عملکرد این ماده را هر شش ماه یکبار به کمیسیون امور داخلی کشور و شوراها مجلس ارسال نماید.

ماده الحاقی ۲۱ - ...

ماده الحاقی ۲۳ - وزارت جهاد کشاورزی مکلف است در چهارچوب قوانین در راستای کارآمدسازی ظرفیت‌ها و توانمندسازی زنان روستایی و عشایر نسبت به تدوین برنامه توسعه مشاغل خرد روستایی بر اساس مزیت رقابتی مناطق و تکمیل زنجیره ارزش، ایجاد شبکه ملی تعاونی‌های زنان با هدف آموزش چرخه تولید و بازاریابی، خود تنظیم‌گری و رتبه‌بندی تعاونی‌ها، ارائه تسهیلات اشتغال‌زایی و حمایت‌های مالیاتی از تعاونی‌ها بر اساس نظام رتبه‌بندی و راه‌اندازی بازارهای محلی اقدام نماید.

ماده الحاقی ۲۴ -

ماده الحاقی ۲۵ - به منظور توسعه، تعمیق و ترویج فرهنگ زیارت و اتخاذ تصمیمات هماهنگ در امور فرهنگی، اجتماعی، زیربنایی و زیرساخت‌های مربوط به امور زائران (داخلی و خارجی)، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مکلف است با هماهنگی وزارتخانه‌های میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، کشور، راه و شهرسازی، امور خارجه، امور اقتصادی و دارایی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نسبت به تهیه برنامه جامع زیارت مشتمل بر تسهیل امر زیارت، امور فرهنگی و اجتماعی زائر و بهبود و ارتقای زیرساخت‌های لازم، ظرف شش ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون در قالب شورای عالی زیارت بدون هیچ‌گونه توسعه تشکیلاتی و بدون ایجاد ساختار موازی و صرفاً منوط به استفاده از منابع و امکانات و نیروی انسانی موجود، با رعایت وظایف شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری و وظایف نمایندگان ولی فقیه و تولیت آستان‌های مقدس بقاع متبرکه و اساسنامه حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت اقدام قانونی به عمل آورد.

همچنین دولت مکلف است تا پایان سال اول برنامه، سند جامع حج و زیارت را با همکاری نماینده ولی فقیه در حج تهیه و نسبت به اجرائی نمودن آن اقدام قانونی لازم را به عمل آورد.

تذکر شورای نگهبان

۳۷- در ماده الحاقی ۲۵، تذکر مذکور در بند ۵۷-۲- نظر سابق شورا کماکان باقی است.

تذکر سابق شورای نگهبان

۵۷-۲- بعد از عبارت «امور فرهنگی و اجتماعی زائر» عبارت «با کسب نظر از مرکز مدیریت حوزه های علمیه» اضافه شود.

ایراد هیأت عالی نظارت

مغایرت باقی است.

توضیح مغایرت:

تشکیل ساختار جدید «شورای عالی زیارت» با بند ۱۰ سیاستهای کلی نظام اداری مبنی بر «چابک سازی، متناسب سازی و منطقی ساختن تشکیلات نظام اداری» و همچنین بند (۱۴) سیاستهای کلی نظام قانونگذاری مبنی بر «رعایت صلاحیت ذاتی قوای سه گانه در قوانین مربوط به تشکیل نهادهایی از قبیل شوراهای عالی و ...» مغایر است.

از سوی دیگر، وظایف در نظر گرفته شده برای شورای مزبور با وظایف سیار دستگاهها از جمله وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی به عنوان متولی اصلی گردشگری اعم از سیاحت و زیارت و ... تعارض داشته و یک نهاد موازی تشکیل گردیده که دبیرخانه آن نیز در وزارت گردشگری نیست.

لذا تشکیل ساختار موازی موجب تداخل وظایف و بر خلاف سیاستهای کلی نظام است.

همچنین به دلیل تداخل با وظایف وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مغایر جزء ۸ بند ۹ سیاستهای کلی نظام قانونگذاری است.

مصوبه کمیسیون

ماده الحاقی ۲۵ به شرح ذیل اصلاح می شود:

«ماده الحاقی ۲۵- به منظور توسعه، تعمیق و ترویج فرهنگ زیارت و اتخاذ تصمیمات هماهنگ در امور فرهنگی، اجتماعی، زیربنایی و زیرساختهای مربوط به امور زائران (داخلی و خارجی)، دولت مکلف است نسبت به تهیه برنامه جامع زیارت مشتمل بر تسهیل امر زیارت، امور فرهنگی و اجتماعی زائر (با کسب نظر از مرکز مدیریت حوزه های علمیه) و بهبود و ارتقای زیرساختهای لازم، ظرف شش ماه از لازم الاجرا شدن این قانون اقدام قانونی به عمل آورد.

همچنین دولت مکلف است تا پایان سال اول برنامه، سند جامع حج و زیارت را با پیشنهاد و هماهنگی نماینده ولی فقیه در حج تهیه و نسبت به اجرائی نمودن آن اقدام قانونی لازم را به عمل آورد.»

ماده الحاقی ۲۶- با هدف تحکیم نهاد خانواده و ایجاد زمینه های مساعد برای احیای حقوق مادی و معنوی

زنان با محوریت نهادینه سازی الگوی زن مسلمان (الگوی سوم) دولت نسبت به بازآرایی و ارتقای ساختار و تشکیلات حوزه زنان و خانواده مشتمل بر ساختار معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری و ساختار مشاوران امور زنان و خانواده دستگاههای اجرائی جهت بهبود و تقویت راهبری اجرائی سیاستها و قوانین حوزه زنان و

خانواده، نظارت بر دستگاهها و قوانین حوزه زنان و خانواده ایجاد انسجام بین معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری و مشاوران امور زنان و خانواده دستگاههای اجرایی اقدام قانونی به عمل آورد. معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری مکلف است گزارش عملکرد این ماده را هر شش ماه یکبار به مجلس ارسال نماید.

ماده الحاقی ۲۷- سازمان نظام مهندسی ساختمان استانها موظفند حسب درخواست، اعضای حقیقی دارای پروانه صلاحیت حرفه‌ای و فاقد هرگونه بیمه را به سازمان تأمین اجتماعی معرفی نمایند. به منظور حمایت حرفه‌مندان نظام مهندسی ساختمان، سهم وزارت راه و شهرسازی از حق بیمه مذکور بیست درصد (۲۰٪) علاوه بر سه درصد (۳٪) بیمه بیکاری تکلیفی سهم دولت، و سهم حرفه‌مند هفت درصد (۷٪) می‌باشد. مأخذ محاسبه حق بیمه مذکور بر اساس حداقل حقوق و دستمزد اعلامی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی می‌باشد. منابع تأمین سهم دولت از محل افزایش تعرفه‌های موضوع ماده (۳۹) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب ۱۳۷۴/۱۲/۲۲ تأمین می‌شود.

آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط وزارت راه و شهرسازی با همکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. وزارت راه و شهرسازی مکلف است گزارش عملکرد این ماده را سالانه به کمیسیون عمران مجلس ارسال نماید.

ماده الحاقی ۲۸- نظام جامع مدیریت منابع انسانی شهرداریها (به‌استثنای شهرداری تهران) متناسب با وظایف و اختیارات شهرداری در حوزه جذب، استخدام، آموزش و توسعه مدیریت، ارزیابی عملکرد کارکنان، ارزیابی عملکرد شهرداری، ارتقا و انتصاب، پایان خدمت، بیمه و تأمین اجتماعی، امور رفاهی و سلامت، نظام حقوق و مزایای کارکنان شهرداریها با رعایت قوانین و مقررات ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط وزارت کشور تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. وزارت کشور مکلف است گزارش عملکرد این ماده را سالانه به کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای مجلس ارسال نماید.

ماده الحاقی ۲۹-

الف- کلیه احکام حمایتی و امتیازات قانون جهش تولید مسکن، به نوسازی مسکن در محدوده‌های مصوب بازآفرینی شهری (بافتهای فرسوده و ناکارآمد) تا پنج‌واحد احدائی به‌ازای هر پلاک ملک فرسوده تسری می‌یابد.

تبصره- دولت مجاز است در خصوص تعمیم احکام حمایتی و امتیازات قانون جهش تولید مسکن نسبت به نوسازی مسکن در محدوده‌های مصوب بازآفرینی اقدام قانونی به عمل آورد.

ب- جهت تشویق سرمایه‌گذاران بخش غیردولتی، خصوصی و تعاونی‌ها در طرحهای احدائی جدید صنایع محلی، گردشگری، فرهنگی، آموزشی و ورزشی در محدوده‌های مصوب بازآفرینی شهری (بافتهای فرسوده و ناکارآمد)، نسبت به اعمال معافیت‌ها و امتیازات قانونی سرمایه‌گذاری در مناطق محروم و کمتر توسعه‌یافته اقدام قانونی به عمل آید.

پ-...

ت- احکام و امتیازات محدوده‌های مصوب بازآفرینی شهری (بافتهای فرسوده و ناکارآمد) به اراضی و املاک بلافصل و مجاور محدوده‌های مصوب بازآفرینی شهری (بافتهای فرسوده و ناکارآمد) که برای اجرای طرحهای مسکن معوض و یا تأمین خدمات این محدوده‌ها بکار گرفته می‌شود، تسری می‌یابد.

تبصره- دولت مجاز است اقدام قانونی در خصوص تعمیم احکام و امتیازات محدوده‌های مصوب بازآفرینی شهری به اراضی و املاک بلافصل و مجاور محدوده‌های مصوب بازآفرینی شهری به عمل آورد.

ث-...

ماده الحاقی ۳۰- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است تا پایان سال دوم برنامه نسبت به موارد زیر اقدام قانونی به عمل آورد.

سقف پرداختی مستمری بازنشستگی صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر با افزایش به حداقل کف پرداختی به بازنشستگان صندوق تأمین اجتماعی، متناسب‌سازی می‌شود.

ایراد هیأت عالی نظارت

در مصوبه جدید مجلس علیرغم اصلاحات صورت گرفته، «قواعد و محاسبات بیمه ای» از حیث عدم رعایت اصول، قواعد و محاسبات بیمه ای، مغایر با بندهای (۳) و (۴) سیاستهای کلی تأمین اجتماعی است.

همچنین عبارت «صندوق تأمین اجتماعی» از حیث عدم رعایت عنوان سازمان، مغایر جزء (۴) بند (۹) سیاستهای کلی نظام قانونگذاری است.

توضیح مغایرت:

اول؛ از حیث عدم رعایت اصول، قواعد و محاسبات بیمه ای، مغایر با بندهای (۳) و (۴) سیاستهای کلی تأمین اجتماعی است.

دوم؛ عبارت «صندوق تأمین اجتماعی» از حیث عدم رعایت اصطلاحات حقوقی، مغایر جزء (۴) بند (۹) سیاستهای کلی نظام قانونگذاری است.

مصوبه کمیسیون

ماده الحاقی ۳۰ به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

«وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است تا پایان سال دوم برنامه نسبت به موارد زیر اقدام قانونی به عمل آورد.

پرداختی مستمری بازنشستگی صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر بر اساس محاسبات بیمه ای و در چارچوب بندهای (۳) و (۴) سیاستهای کلی تأمین اجتماعی و متناسب با اعتبار دریافتی در بودجه های سنواتی، متناسب سازی می‌شود.»

ماده الحاقی ۳۱- برقراری مستمری بازنشستگان برای کلیه بیمه‌شدگان صندوق‌های بازنشستگی (اعم از کشوری، لشکری، تأمین اجتماعی و سایر صندوق‌های بازنشستگی دستگاهها، نهادها و بانکها) بر مبنای میانگین دو سال آخر خدمت منتهی به بازنشستگی دریافتی که دارای کسور بازنشستگی با اعمال ضریب حقوق سال بازنشستگی است، می‌باشد.

تبصره ۱- موارد زیر در صورت مزایای بیشتر از ماده مذکور باید اعمال شود:

۱- بازنشستگانی که مشمول قوانین خاص خود می‌باشند.

۲- بازنشستگی که مشمول حکم بند الحاقی ماده (۱۸) این قانون می‌شوند.

۳- ایثارگرانی که مشمول قوانین و مقررات خاص خود می‌باشند.

تبصره ۲- معافیت از پرداخت کسور بیمه‌شدگان پس از سی سال خدمت، مانع از اعمال کامل مستمری

بر مبنای دریافتی دو سال آخر خدمت منتهی به بازنشستگی با ضریب مذکور در این ماده نمی‌باشد.

ایراد شورای نگهبان

۴۲- در ماده الحاقی (۳۱)، با توجه به حکم صدر این ماده مبنی بر «میانگین دریافتی دو سال آخر منتهی به بازنشستگی که دارای کسور بازنشستگی با اعمال ضریب حقوق سال بازنشستگی است»، مقصود از ضریب مذکور در تبصره (۲) از این جهت که منظور ضریب سال سی ام خدمت است یا سال آخر خدمت، ابهام دارد، پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون

در تبصره ۲، عبارت «با ضریب مذکور در این ماده» به عبارت «با ضریب مذکور در سال آخر خدمت» تغییر می‌یابد.

ماده الحاقی ۳۲- ...

ماده الحاقی ۳۳- به منظور تخریب و بازسازی و مقاوم‌سازی و تجهیزات آموزشی مدارس و دانشگاهها دولت مکلف است دو دهم واحد درصد از محل مالیات بر ارزش افزوده موجود را به آموزش و پرورش (سازمان توسعه و نوسازی و تجهیز مدارس کشور) و دانشگاههای فرهنگیان، شهید رجایی و فنی و حرفه‌ای اختصاص دهد.

ماده الحاقی ۳۴- سازمان نسبت به پرداخت بدهی‌های حسابرسی شده قانونی دولت به شهرداریها، نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و سازمان تأمین اجتماعی و قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء تا پایان برنامه، اقدام قانونی به عمل آورد. هرگونه تکلیف جدید به شهرداریها و دهیاریها که منجر به افزایش هزینه شود و هرگونه معافیت و کاهش درآمد بدون تأمین منابع مالی آن ممنوع است.

ماده الحاقی ۳۵- به منظور تأمین نظر هیأت عالی نظارت بر سیاست‌های کلی نظام در خصوص برنامه، دولت مکلف است حداکثر ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون نسبت به موارد اعلامی هیأت مذکور از جمله ساز و کار قانونی لازم برای ایجاد نهاد پیشران و تعیین تکلیف نسبت به ارتقای نحوه اداره و مدیریت مناطق آزاد صنعتی و تجاری اقدام قانونی به عمل آورد. سازمان مکلف است گزارش اقدامات را به صورت ماهانه به مجلس و آن هیأت اعلام نماید.

ایراد شورای نگهبان

۴۳- در ماده الحاقی آخر مصوبه، با توجه به موارد اعلامی هیأت مذکور منظور از «اقدام قانونی» از جهت نوع اقدام، زمان آن و ... ابهام وجود دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

تذکر شورای نگهبان

۳۸- در ماده الحاقی آخر، عبارت « به منظور تأمین نظر هیأت عالی نظارت بر سیاست های کلی نظام» حذف گردد.

مصوبه کمیسیون

صدر ماده الحاقی به شرح ذیل اصلاح می شود و بندهای ۲۵ و ۲۶ به شرح ذیل به آن ماده الحاق می یابد:

«ماده الحاقی ۳۵- دولت مکلف است حداکثر ظرف یکسال از لازم الاجرا شدن این قانون نسبت به موارد زیر با تاکید بر ایجاد نهاد پیشران و تعیین تکلیف نسبت به ارتقای نحوه اداره و مدیریت مناطق آزاد صنعتی و تجاری، اقدام لازم را در چارچوب قوانین به عمل آورد. سازمان مکلف است گزارش اقدامات را به صورت ماهانه به مجلس و آن هیأت اعلام نماید.

...

۲۵- اجرای مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی با تاکید بر نقشه مهندسی فرهنگی کشور، سند ملی حقوق کودک و نوجوانان، و سند عفاف و حجاب.

۲۶- اجرای سیاستهای کلی تامین اجتماعی به خصوص جزء ۴ بند ۵ آن مربوط به فضای رقابتی مندرج در این جزء